

Financira
Europska unija
NextGenerationEU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornog uređenja,
graditeljstva i državne imovine

Strategija zelene urbane obnove Općine Vladislavci

**Financira
Europska unija**
NextGenerationEU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornog uređenja,
graditeljstva i državne imovine

Strategija
zelene urbane obnove
Općine Vladislavci

**Financira
Europska unija**
NextGenerationEU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornog uređenja,
graditeljstva i državne imovine

Financira Europska Unija – NextGenerationEU

Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Strategija zelene urbane obnove Općine Vladislavci

Naručitelj: Općina Vladislavci

Izrađivač: ITD Consulting j.d.o.o.

Vladislavci, siječanj 2025. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	7
1.1. Svrha, razlozi i proces izrade	7
1.2. Nacionalni zakonodavni okvir	9
2. POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG I NPOO	17
3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA	23
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI	25
5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA	29
5.1. Geoprostorna obilježja	29
5.2. Administrativni ustroj.....	32
5.3. Stanovništvo	34
5.4. Reljef i geološko-tektonska obilježja	38
5.5. Klimatska obilježja	41
5.6. Zaštita od poplava	51
6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE	61
6.1. Analiza strateške dokumentacije	61
6.2. Analiza prostorno planske dokumentacije	69
6.3. Povijesna analiza prostora	75
6.4. Kulturna baština	83
6.5. Analiza baze podataka zelenih površina.....	89
6.6. Analiza zaštićenih dijelovi prirode.....	90
6.7. Analiza staništa.....	94
6.8. Analiza utjecaja na bioraznolikost	95
6.8.1. Industrija	96
6.8.2. Mineralne sirovine	97
6.8.3. Energetika	98
6.9. Analiza opterećenja okoliša	101
6.9.1. Pokrov i promjene u korištenju zemljišta	101
6.9.2. Zaštita od buke	104
6.9.3. Svjetlosno onečišćenje.....	105
6.9.4. Zrak.....	107

6.9.5. Gospodarenje otpadom	108
6.9.6. Ekološke prijetnje i rizici	110
6.10. Analiza prirodnih elemenata	112
6.10.1. Tlo	112
6.10.2. Voda	115
6.10.3. Šume	120
6.11. Društveno-gospodarska analiza	125
6.11.1. Gospodarstvo	125
6.11.2. Poljoprivreda	129
6.11.3. Turizam	133
6.11.4. Obrazovanje	135
6.11.5. Zdravstvo i socijalna skrb	137
6.11.6. Civilno društvo	138
6.11.7. Vjerski život	138
6.12. Izdvajanja iz proračuna	139
6.13. Javno mnijenje	144
6.14. Analiza postojeće zelene infrastrukture	156
6.15. Analiza održivih oblika mobilnosti – biciklistička i pješačka infrastruktura	183
6.16. Analiza cestovnog prometa	184
6.17. Analiza dostupnosti zgrada i prostora za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom	186
7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA	191
8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU	197
8.1. Urbani toplinski otoci	202
9. IZRADA SWOT ANALIZE	209
10. STRATEŠKI OKVIR	213
11. HORIZONTALNA NAČELA	231
12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE	235
13. POPIS IZVORA/LITERATURE	241
13.1. Popis grafikona	248
13.2. Popis slika	249
13.3. Popis tablica	253

1. UVOD

1.1. Svrha, razlozi i proces izrade

Strategija zelene urbane obnove (u nastavku: Strategija) je akt strateškog planiranja od značaja za Općinu Vladislavci kao jedinicu lokalne samouprave, a koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju rješenja temeljenih na prirodi (eng. NBS-Nature Based Solutions), unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike.

Svrha izrade Strategije je poticanje razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, kako bi se osigurali temelji razvoja održivog prostora s naglaskom na razvoj zelene infrastrukture i integraciju rješenja temeljenih na prirodi (NBS), integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, jačanje otpornosti na rizike i klimatske promjene te kao podrška općem održivom razvoju.

Urbana obnova sastavni je dio urbane politike jedinica lokalne samouprave te ovisi o modelima suradnje s različitim akterima, ali i sredstvima koje politika u nju ulaže, pa je i vrlo kompleksna. Pristup urbanoj preobrazbi obuhvaća temeljnu infrastrukturno-oblikovnu obnovu, rješavanje društveno-ekonomskih pitanja, brigu za zaštitu okoliša te stvaranje održivih urbanih procesa.

Pregledom stanja u prostoru Općine Vladislavci dolazi se do zaključka da postoji znatan broj nepovezanih manjih te veći broj nefunkcionalnih i neuređenih većih zelenih površina, koje su ili izgubile svoju prvotnu povezanost planiranu prostornim planovima ili su realizirane u mjerilu pojedinog dijela naselja bez povezanosti sa sustavom zelenih površina šireg okruženja. One se zbog svoje monofunkcionalnosti i neuređenosti ne mogu smatrati urbanom zelenom infrastrukturom, no njihovim međusobnim povezivanjem u mrežu zelenih površina uz osiguravanje njihove multifunkcionalnosti i korištenje inovativnih rješenja to svakako mogu postati.

Održivi razvoj urbanih područja podrazumijeva racionalno korištenje prostora i raspoloživih resursa, što usmjerava aktivnosti prema napuštenim, zapuštenim i podiskorištenim zgradama i prostoru njihovog neposrednog okoliša. Provedbom mjera ponovnog korištenja napuštenih i/ili zapuštenih i produljenja trajnosti postojećih prostora i zgrada, mjera kružnosti kod planiranja novih zgrada, mjera u svrhu smanjenja količine građevinskog otpada te povećanja energetske učinkovitosti zgrada stvara se veliki potencijal za primjenu elemenata urbane zelene infrastrukture za poboljšanje kvalitete prostora.

U provedbu ovih procesa izuzetno je važno uključiti što širi krug javnosti i dionika, senzibilizirati ih, informirati i educirati te im pomoći u sagledavanju vlastite uloge u ostvarivanju uključivih, sigurnih, otpornih i održivih urbanih područja budućnosti. Poseban naglasak je na kreatorima politika na lokalnoj razini, koji podizanjem razine svijesti o ovoj tematici moraju zelenu infrastrukturu prepoznati kao javni interes, posebno prilikom izrade razvojnih i prostornih planova.

U ostvarivanju integralnog pristup razvoju zelene infrastrukture, kružnom gospodarenju prostorom i zgradama i energetske učinkovitosti te prepoznavanju njihovog međusobnog sinergijskog učinka, nužna je izrada strategije zelene urbane obnove.

Strategija se donosi za razdoblje do 2030. godine kao srednjoročni strateški dokument Općine kojim se na temelju identificiranog postojećeg stanja zelene infrastrukture u urbanim područjima opisuju razvojne potrebe i potencijali, identificiraju izazovi, definira vizija razvoja te razrađuju ciljevi, prioriteti i mjere za razvoj zelene infrastrukture radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Strategija je izrađena u skladu s obveznim i opcionalnim sadržajem propisanim Smjernicama za izradu Strategija zelene urbane obnove, Verzija 2.0., lipanj 2024., te obuhvaća sljedeća poglavlja:

1. Uvod
2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO
3. Srednjoročna vizija razvoja
4. Razvojne potrebe i potencijali
5. Osnovna obilježja područja obuhvata
6. Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove
7. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
8. Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju
9. Izrada SWOT analize
10. Strateški okvir
11. Horizontalna načela
12. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe
13. Popis izvora/literature

Cjelokupni proces izrade Strategije temelji se na partnerskom pristupu, jednom od osnovnih načela politike regionalnog razvoja. Prilikom izrade Strategije zelene urbane obnove osigurana je participacija javnosti i ispitano je mišljenje ključnih i zainteresiranih dionika. Naime, od 1. do 31. listopada 2024. godine Općina Vladislavci provela je on-line anketu vezano uz izradu Strategije u koju je uključen širi krug javnosti i ključnih dionika. Anketa je istraživala mišljenje

i percepciju o zelenoj infrastrukturi, kružnom gospodarenju prostorom i zgradama, te potrebe stanovnika Općine Vladislavci vezne uz zelenu urbanu obnovu. Dobiveni rezultati integrirani su u Strategiju te služe kao podloga za daljnje planiranje razvojnih projekata na području Općine.

1.2. Nacionalni zakonodavni okvir

Okvir planiranja razvoja i uređenja prostora u Republici Hrvatskoj strukturiran je kroz dva sustava: prostorno planiranje i sustav strateškog planiranja. Okviru nedostaje spona između dva sustava, posebice u kontekstu specifične situacije vezane uz cjelovitu obnovu zgrada i usmjeravanje obnove prema strateškim ciljevima, s posebnim naglaskom na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama te jačanja otpornosti na rizike.

Integriranje zelenih i održivih koncepata predstavlja poticaj za urbanu obnovu kako bi se ostvario cjeloviti potencijal zemljišta te istovremeno izgradila osnova za ostvarenje ciljeva održivog razvoja, posebice s aspekta integracije rješenja zasnovanih na prirodi (NBS) i zelene infrastrukture, primjene modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izgradnje otpornosti na rizike, otpornosti na druge prirodne i antropogene rizike, razvoj teritorijalnog sustava te primjenu mjera energetske učinkovitosti. Iz tog razloga, cilj Strategija nije samo poboljšanje postojeće fizičke infrastrukture i/ili prostora, već i unaprjeđenje opće održivosti prostora.

Strategije zelene urbane obnove na lokalnoj razini postaju ciljane podloge za prilagodbu prostornih planova te izradu strateških dokumenata sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, direktnu provedbu te testiranje različitih modela financiranja na prostorima manjeg obuhvata.

Zakonodavni okvir izrade Strategije vezan je uz sljedeće:

→ Zakon o gradnji („N.N.“ br. 153/13., 20/17., 39/19. i 125/19.)

Ovim Zakonom uređuje se projektiranje, građenje, uporaba i održavanje građevina te provedba upravnih i drugih postupaka s tim u vezi radi osiguranja zaštite i uređenja prostora u skladu s propisima koji uređuju prostorno uređenje te osiguranja temeljnih zahtjeva za građevinu i drugih uvjeta propisanih za građevine, a istim je definirano da Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva, kojim se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Istim Zakonom definirano je da Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva, kojim se razrađuju ciljevi i mjere za kružno gospodarenje prostorom i zgradama, kojima se među ostalim potiču mjere kružnosti kod planiranja novih zgrada, ponovno korištenje napuštenih i/ili zapuštenih i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, smanjenje količine građevinskog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada.

- Zakon o prostornom uređenju („N.N.“ br. 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19. i 67/23.)

Zakonom o prostornom uređenju uređuje se sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedbu prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Tablica 1: Ciljevi prostornog uređenja

Ciljevi prostornog uređenja	Ravnomjeran prostorni razvoj usklađen s gospodarskim, društvenim i okolišnim polazištima
	Prostorna održivost u odnosu na racionalno korištenje i očuvanje kapaciteta prostora na kopnu, moru i u podmorju u svrhu učinkovite zaštite prostora
	Povezivanje teritorija Republike Hrvatske s europskim sustavima prostornog uređenja
	Njegovanje i razvijanje regionalnih prostornih osobitosti
	Međusobno usklađen i dopunjujući razmještaj različitih ljudskih djelatnosti i aktivnosti u prostoru radi funkcionalnog i skladnog razvoja zajednice uz zaštitu integralnih vrijednosti prostora
	Razumno korištenje i zaštita prirodnih dobara, očuvanje prirode, zaštita okoliša i prevencija od rizika onečišćenja
	Zaštita kulturnih dobara i vrijednosti
	Dobro organizirana raspodjela i uređenje građevinskog zemljišta
	Kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš
	Cjelovitost vrijednih obalnih ekosustava i kakvoća mora za kupanje i rekreaciju
	Odgovarajući prometni sustav, osobito javni prijevoz
	Opskrba, funkcionalna pristupačnost i uporaba usluga i građevina za potrebe različitih skupina stanovništva, osobito djece, starijih ljudi i osoba smanjenih sposobnosti i pokretljivosti
	Kvaliteta, kultura i ljepota prostornog i arhitektonskog oblikovanja

Ciljevi prostornog uređenja	Stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te poštivanjem prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja
	Prostorni uvjeti za razvoj gospodarstva
	Nacionalna sigurnost i obrana Republike Hrvatske te zaštita od prirodnih i drugih nesreća

Izvor: Zakon o prostornom uređenju

Ovim zakonom definiran je i pojam zelene infrastrukture kao planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi (NBS) koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivoga razvoja.

➔ Zakon o zaštiti prirode („N.N.“ br. 80/13., 15/18., 14/19., 127/19. i 155/23.)

Zakonom o zaštiti prirode uređuje se sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih dijelova te druga pitanja s tim u vezi, a u smislu ovoga Zakona priroda je sveukupna bioraznolikost, krajobrazna raznolikost i georaznolikost. Ovim Zakonom definiran je i pojam zelene infrastrukture kao multifunkcionalna mreža zaštićenih i ostalih prirodnih te čovjekovim djelovanjem stvorenih područja i krajobraza visoke ekološke i okolišne vrijednosti koja unapređuju ekosustavske usluge.

Tablica 2: Ciljevi i zadaće zaštite prirode

Ciljevi i zadaće zaštite prirode	Očuvati i/ili obnoviti bioraznolikost očuvanjem prirodnih stanišnih tipova, divljih vrsta i njihovih staništa, uključujući i sve vrste ptica koje se prirodno pojavljuju na teritoriju Republike Hrvatske, kao i ptičjih jaja i gnijezda, uspostavom odgovarajućeg sustava zaštite, upravljanja i nadzora
	Očuvati krajobraznu raznolikost i georaznolikost u stanju prirodne ravnoteže i usklađenih odnosa s ljudskim djelovanjem
	Utvrđiti i pratiti stanje prirode
	Osigurati sustav zaštite prirode radi njezina trajnog očuvanja
	Osigurati održivo korištenje prirodnih dobara bez bitnog oštećivanja dijelova prirode i uz što manje narušavanja ravnoteže njezinih sastavnica
	Pridonijeti očuvanju prirodosti tla, očuvanju kakvoće, količine i dostupnosti vode, mora, očuvanju atmosfere i proizvodnji kisika te očuvanju klime
	Spriječiti ili ublažiti štetne zahvate ljudi i poremećaje u prirodi kao posljedice tehnološkog razvoja i obavljanja djelatnosti

Izvor: Zakon o zaštiti prirode

→ Zakon o zaštiti okoliša („N.N“ br. 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)

Ovim se Zakonom uređuju načela zaštite okoliša u konceptu održivog razvitka, zaštita sastavnica okoliša i zaštita okoliša od utjecaja opterećenja, subjekti zaštite okoliša, dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša, instrumenti zaštite okoliša, praćenje stanja u okolišu, informacijski sustav zaštite okoliša, osiguranje pristupa informacijama o okolišu, sudjelovanje javnosti u pitanjima okoliša, osiguranje prava na pristup pravosuđu, odgovornost za štetu u okolišu, financiranje i instrumenti opće politike zaštite okoliša, upravni i inspeksijski nadzor, te druga pitanje s tim u svezi.

Tablica 3: Ciljevi zaštite okoliša

Ciljevi zaštite okoliša	Zaštita života i zdravlja ljudi
	Zaštita biljnog i životinjskog svijeta, biološke i krajobrazne raznolikosti te očuvanje ekološke stabilnosti
	Zaštita i poboljšanje kakvoće pojedinih sastavnica okoliša
	Zaštita ozonskog omotača i ublažavanje klimatskih promjena
	Zaštita i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajobraza
	Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari
	Sprječavanje i smanjenje onečišćenja okoliša
	Trajna uporaba prirodnih izvora
	Racionalno korištenje energije i poticanje uporabe obnovljivih izvora energije
	Uklanjanje posljedica onečišćenja okoliša
	Poboljšanje narušene prirodne ravnoteže i ponovno uspostavljanje njezinih regeneracijskih sposobnosti
	Ostvarenje održive proizvodnje i potrošnje
	Napuštanje i nadomještanje uporabe opasnih i štetnih tvari
	Održivo korištenje prirodnih dobara, bez većeg oštećivanja i ugrožavanja okoliša
	Unapređenje stanja okoliša i osiguravanje zdravog okoliša

Izvor: Zakon o zaštiti okoliša

→ Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („N.N.“ br. 127/19.)

Navedenim se Zakonom određuju nadležnost i odgovornost za ublažavanje klimatskih promjena, prilagodbu klimatskim promjenama i zaštitu ozonskog sloja, dokumenti o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja, praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova,

sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova, zrakoplovna djelatnost, sektori izvan sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova, Registar Unije, tvari koje oštećuju ozonski sloj i fluorirani staklenički plinovi, financiranje ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja, informacijski sustav za klimatske promjene i zaštitu ozonskog sloja, upravni i inspekcijski nadzor.

→ Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske („N.N.“ br. 106/17.)

Uporišne vrijednosti ove Strategije određene su Ustavom Republike Hrvatske: „More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu osobitu zaštitu.“ Navedenom Strategijom ističe se da se prepoznavanjem, očuvanje, promicanjem i održivim korištenjem vrijednosti hrvatskog prostora, posebice onih na kojima se temelji njegov identitet, promiče koncepcijom prostornog razvoja i ostvarivanjem prioriteta i usmjerenja prostornog razvoja.

Strategija prostornog razvoja kao temeljni državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru, navodi važnost različitih aspekata kružnosti u održivom prostornom razvoju, poput ponovnog korištenja postojećih napuštenih prostora, revitalizacije brownfield područja, ali i poticanja smanjenja stvaranja građevnog otpada, te naglašava značaj povećanja energetske učinkovitosti u zgradarstvu.

→ Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu („N.N.“ br. 46/20.)

Strategija prilagodbe ima za cilj osvijestiti važnost utjecaja klimatskih promjena na društvo, ukazati na prijetnje te nužnost integracije koncepta prilagodbe klimatskim promjenama u postojeće i nove politike, strateške i planske dokumente, programe i ostale aktivnosti koje se provode na svim razinama upravljanja. U tom smislu ona treba pomoći da načelo prilagodbe postane jedan od odlučujućih kriterija u planiranju i donošenja razvojnih odluka u budućnosti na svim razinama vlasti. Time će se doprinijeti smanjenju ranjivosti okoliša, gospodarstva i društva od klimatskih promjena te će se ukloniti mogući konflikti među sektorima u postupku provedbe prilagodbe.

→ Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („N.N.“ br. 123/17. i 151/22.)

Ovim zakonom uređuje se sustav strateškog planiranja Republike Hrvatske i upravljanje javnim politikama odnosno priprema, izrada, provedba, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja za oblikovanje i provedbu javnih politika koje sukladno svojim nadležnostima izrađuju, donose i provode javna tijela.

➔ Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine („N.N.“ br. 13/21.)

Nacionalna razvojna strategija krovni je dokument i sveobuhvatni akt strateškog planiranja kojim se dugoročno usmjerava razvoj društva i gospodarstva u svim važnim pitanjima za Hrvatsku. Dokument se temelji na konkurentskim gospodarskim potencijalima Hrvatske te na prepoznatim razvojnim izazovima na regionalnoj, nacionalnoj, europskoj i globalnoj razini. Elemente strateškog okvira čine vizija Hrvatske u 2030. godini, razvojni smjerovi i strateški ciljevi.

Slika 1: Ključna strateška odrednica razvoja i razvojni smjerovi Hrvatske do 2030.

Izvor: Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

Jedan od četiri razvojna smjera je i Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija, kojim se ističe da će Hrvatska biti među europskim predvodnicima u pretvaranju klimatskih i ekoloških izazova u prilike, osiguravanjem pravedne i uključive tranzicije prema klimatskoj neutralnosti. Zelena i digitalna tranzicija ostvarit će se prelaskom na čistu i dostupniju energiju, poticanjem zelenih i plavih ulaganja, dekarbonizacijom zgrada, razvojem kružnog gospodarstva, jačanjem samodostatnosti u proizvodnji hrane, razvojem biogospodarstva te očuvanjem i obnovom ekosustava i bioraznolikosti. Hrvatska će postati predvodnica u zelenom gospodarstvu i uvođenju čistijih, jeftinijih i zdravijih oblika prijevoza promicanjem sigurne i održive prometne politike. Ulagat će se u digitalnu infrastrukturu i poticati uvođenje digitalnih rješenja u interesu građana i hrvatskog gospodarstva, čime će se dati doprinos u izgradnji digitalne budućnosti Europe.

2. POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG I NPOO

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine (u nastavku: Program ZI) izrađen je s ciljem uspostave održivih, otpornih, sigurnih i za život ugodnih i uređenih gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Njime će se stvoriti preduvjeti za bolju kvalitetu života i zdravlja ljudi i dati doprinos održivom društvenom, gospodarskom i prostornom razvoju. Urbana područja, posebice gradovi, prepoznati su kao pokretači ekonomskog rasta, ali imaju i najveći utjecaj na održivi razvoj. Važan čimbenik održivog razvoja je unaprjeđenje održivosti urbanih područja, poboljšanje okoliša i povećanje kvalitete života u gradovima.

Program ZI srednjoročni je strateški dokument Republike Hrvatske kojim se na temelju identificiranog postojećeg stanja zelene infrastrukture u urbanim područjima opisuju razvojne potrebe i potencijali, identificiraju izazovi, definira vizija razvoja te razrađuju ciljevi, prioriteti i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima RH radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Sukladno identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima te utvrđenoj viziji razvoja, definirani su sljedeći posebni ciljevi (PC) razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima:

- PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima

Osnovni preduvjet uspješne provedbe projekata i aktivnosti usmjerenih na razvoj zelene infrastrukture na lokalnoj i regionalnoj razini je njezino planiranje u prostornim planovima te postojanje kvalitetnog sustava upravljanja razvojem zelene infrastrukture.

- PC 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima

S obzirom na to da su identificirane značajne razvojne prednosti zelenih i vodenih površina u gradovima koje se ogledaju ponajprije u povećanju kvalitete života u gradu kroz povećanje kvalitete zraka i vode, smanjenju toplinskih otoka, povećanju energetske učinkovitosti i održivosti ekosustava, ali i brojnim drugim pozitivnim utjecajima na zdravlje ljudi, navedenim posebnim ciljem se nastoji razviti nova te unaprijediti postojeća zelena infrastruktura, pri čemu će se, između ostaloga, nastojati poticati neupotrebljavanje kemijskih pesticida na zelenim gradskim površinama.

→ PC 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture

Tematika zelene infrastrukture često nije u dovoljnoj mjeri prepoznata na lokalnoj razini, kako u administraciji, tako i među stanovništvom. Stoga je s ciljem podizanja svijesti o pozitivnom i kvalitetnom utjecaju zelene infrastrukture i mogućnostima njezine izgradnje potrebno educirati stručnjake, planere i lokalno stanovništvo. Edukacijom i podizanjem svijesti o važnosti izgradnje zelene infrastrukture u urbanim područjima, kao i odgovornom postupanju s okolišem te uvođenjem pojma zelene infrastrukture u obrazovni sustav, povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostora.

Strategija zelene urbane obnove Općine Vladislavci usklađena je s Programom ZI i njegovim posebnim ciljevima te predstavlja osnovu za održivi razvoj Općine koji uključuje ciljeve vezane uz Program ZI. Ovakvim usklađivanjem i povezivanjem stvorit će se preduvjeti za razvoj održivog prostora koji posebno značenje daje razvoju zelene infrastrukture te implementaciju rješenja temeljenih na prirodi (NBS).

Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (u nastavku: Program KG) izrađen je u cilju razvoja održivih, uključivih, sigurnih i otpornih gradova kroz poticanje mjera kružnosti kod planiranja novih zgrada i definiranja smjernica gradnje po načelima kružne ekonomije, poticanje ponovnog korištenja zgrada i prostora i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, poticanje mjera smanjenja količine građevnog otpada te povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije te ponovnog korištenja postojećih građevnih proizvoda i materijala.

Svrha Programa KG je pružiti svim dionicima okvir za provedbu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Ovim Programom se prvenstveno nastoji potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgrada prema načelima kružnog gospodarenja u svrhu produljenja cjeloživotnog vijeka zgrada te potaknuti ponovna upotreba te postupci uporabe građevnog otpada koji je nastao tijekom obnove. Program KG utvrđuje stanje u prostoru Republike Hrvatske i analizira moguće primjene kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, utvrđuje potencijal, prepreke i prioritete razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, identificira i razrađuje mjere i aktivnosti provedbe Programa, ocjenjuje učinak definiranih mjera te izvora financiranja, a sve u skladu s obvezama i preporukama proizašlim iz međunarodnog i europskog okvira te nacionalnog strateškog i zakonodavnog okvira.

Sukladno identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima te utvrđenoj viziji razvoja, definirani su sljedeći posebni ciljevi razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:

→ Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Osnovni preduvjet uspješne provedbe kružnog gospodarenja prostorom i zgradama čini razvoj i uspostavljanje učinkovitog sustava provedbe budućih projekata, ali i općenito poticanja značaja istog u širokoj mjeri. Navedeno obuhvaća razvoj organizacijske strukture, širok spektar aktivnosti koje će obuhvatiti razvoj sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru, razvoj smjernica i metodologija za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kao i izradu razvojnih i planskih dokumenata usmjerenih isključivo razvoju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

→ Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama uključuje niz aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od polja planiranja, projektiranja i korištenja prostora i zgrada pa sve do mjerila građevnih materijala i proizvoda. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada trebala bi potaknuti učinkovito korištenje prostornih resursa, odnosno doprinosa održivom korištenju zemljišta kroz smanjenje potrebe za širenjem građevinskih područja na trenutačno neizgrađena područja. Navedeni cilj će pridonijeti smanjenju nastanka građevnog otpada, poboljšanju energetske svojstava zgrada, odnosno ukupnom očuvanju resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciji prostora u kojem su zgrade izgrađene.

→ Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

Edukacijom i podizanjem svijesti o važnosti kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, kao i odgovornom postupanju s okolišem, povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostora. Jačanje osviještenosti kod stanovništva ujedno pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ inicijativa koje također mogu pospješiti razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Strategija zelene urbane obnove Općine Vladislavci usklađena je s Programom KG i njegovim posebnim ciljevima te predstavlja osnovu za održivi razvoj Općine koji uključuje ciljeve vezane uz Program KP. Ovakvim usklađivanjem i povezivanjem stvorit će se preduvjeti za razvoj održivog prostora koji posebno značenje daje implementaciji modela kružnog gospodarenje prostorom i zgradama kao i borbu protiv klimatskih promjena i ublažavanja posljedica istih.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti temelji se na strateškim dokumentima, programima, preporukama i obvezama te je usklađen s ključnim i strateškim dokumentima, kao što su Program Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024., Nacionalni program reformi 2019., Posebne preporuke Vijeća EU-a (Country-specific recommendations – CSR) u okviru Europskog semestra za 2019. i 2020., Akcijski plan za sudjelovanje Republike Hrvatske u tečajnom mehanizmu (ERM II) i Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, koja je temeljni strateški razvojni dokument za ovo desetljeće. Kao dokument koji ima uporište i poveznicu

u nizu važnih programskih dokumenata, Plan sadrži ciljeve u pogledu reformi i investicija ključnih za brži oporavak Hrvatske i za jačanje sposobnosti zemlje da se nosi s nepovoljnim šokovima i iznenadnim krizama uz manje ekonomske i društvene troškove. Plan je istovremeno alat za transformaciju gospodarstva koji će omogućiti oblikovanje inovativnih politika kroz modernizaciju te digitalnu i zelenu tranziciju gospodarstva čime će povoljno utjecati na dugoročni i održiviji razvoj Hrvatske.

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti planirana je inicijativa C6 Obnova zgrada. Jedan od glavnih izazova ove inicijative je: „nedostatna integriranost koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama umanjuje mogućnosti smanjenja negativnih utjecaja sektora zgradarstva na okoliš i klimu“, a jedan od glavnih ciljeva je: „adekvatno integriranje koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u planiranje prostora s ciljem ostvarenja multiplikativnih benefita za okoliš i klimu“. Unutar ove inicijative planirana je reforma C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.

Struktura provedbe reforme podijeljena je na tri glavna elementa:

1. izrada smjernica za izradu strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini
2. izrada strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini
3. financiranje i provedba pilot projekata definiranih programima razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

U okviru trećeg elementa provedbe, reforma uključuje provedbu definiranih pilot projekata na lokalnoj razini koji su identificirani kroz strategije zelene urbane obnove.

Strategija zelene urbane obnove planski je dokument kojim se određuju strateški ciljevi i prioriteti održivog gospodarskog i društvenog razvoja općine. Strategija nastoji osigurati usmjeravanje na razvojno perspektivne potencijale Općine i njihovo iskorištavanje na najučinkovitiji način, odnosno stvoriti sveobuhvatan razvojni plan Općine za sve ključne sektore i razvojna područja.

Ovaj plan mora integrirati elemente jačanja otpornosti na rizike i klimatske promjene, jačanje teritorijalnog sustava, razvoj zelene infrastrukture, integriranje rješenja u skladu s prirodom (NBS), integriranje modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, primjenu modela urbane obnove i regeneracije, energetske učinkovitost, sagledavajući potencijale razvoja kroz sve aspekte društva, gospodarstva i okoliša.

Izrada novog dokumenata namijenjenog sagledavanju potreba održivog razvoja služiti će i kao podloga za pripremu i provedbu pilot projekata i programa koji će integrirati prostorno i strateško planiranje, izbjeći barijere koje prijete održivijem korištenju zemljišta te usmjeriti cjelokupan proces urbane obnove prema održivijem i prostorno prilagođenom razvoju.

3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

Vizija sadrži sveobuhvatni opis željenog budućeg razvoja Općine Vladislavci koji se želi ostvariti u određenom vremenskom okviru (do 2030. godine). Ona ima jasne značajke realnosti i koherentnosti, kroz koju se utvrđuju posebni ciljevi i očekivani rezultati. Vizija odražava nastojanje da se Općina Vladislavci u bliskoj budućnosti razvije u mjesto visoke kvalitete življenja s razvijenom zelenom infrastrukturom otpornom za klimatske promjene, koja će pozitivno utjecati na dodatno povezivanje stanovnika s prirodom. Kružnim gospodarenjem prostorom i zgradama bit će omogućena revitalizacija i obnova postojećih zgrada te pametno, održivo i inovativno planiranje i gradnja novih zgrada.

Općina Vladislavci – sredina koja pruža ugodan i kvalitetan život s osiguranim ekološkim, gospodarskim i društvenim razvojnim potencijalima utemeljenim na principima zelene infrastrukture i kružne ekonomije.

4 >

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Razvojne potrebe i razvojni potencijali okvir su izrade svakog dokumenta strateškog planiranja. Zbog stalnih i ubrzanih promjena u užem i širem okruženju, prilikom određivanja razvojnih potreba i razvojnih potencijala potrebno je uzeti u obzir ključne globalne i lokalne razvojne izazove i razvojne potencijale koji se odnose na određeno tematsko područje u planiranom razdoblju. U tom smislu definirane su razvojne potrebe Općine koje uključuju splet ekoloških, gospodarskih i društvenih okolnosti koje se temelje na pogodnostima koje nam pruža priroda.

Razvojne potrebe kojima će pridonijeti izrada Strategije su:

- povećanje kvalitete života na području Općine
- osiguranje dostupnosti zelenih površina za sve stanovnike
- očuvanje i unapređenje zelenog karaktera i identiteta Općine
- stvaranje preduvjeta za rast otpornosti na klimatske promjene
- bolja otpornost na ekstremne vremenske događaje
- poboljšanje izdržljivosti i funkcioniranje ekosustava
- očuvanje bioraznolikosti
- podizanje razina znanja i svijest stanovnika o važnosti ulaganja u projekte razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama
- povećanje dostupnosti podataka o praćenju razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama
- stvaranje strateškog okvira za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
- integriranje vodenih površina u sustav zelene infrastrukture
- poboljšanje kvalitete zraka i smanjenje emisija stakleničkih plinova
- smanjenje udjela sive infrastrukture i povećanje udjela zelene infrastrukture
- povećanje korištenja obnovljivih izvora energije
- stavljanje u ponovnu upotrebu napuštenih prostora
- stavljanje u funkciju kulturno-povijesnih znamenitosti
- implementacija kružnog gospodarenje prostorom i zgradama.

Razvojni potencijali predstavljaju mogućnosti kojima određeno područje raspolaže, a koji su vezani uz prirodne, gospodarske, društvene, socijalne i druge resurse. Razvojni potencijali moraju biti usklađeni s potrebama i vrijednostima lokalne zajednice, te usmjereni prema očuvanju, promicanju i održivom korištenju:

- većinom ruralni prostor okružen šumama i poljoprivrednim površinama dobra je podloga za stvaranje mreže zelene infrastrukture
- neiskorištene površine moguće je prenamijeniti u javne zelene površine različitih tipova i sadržaja
- napušteni i nekorišteni prostori u vlasništvu Općine predstavljaju potencijal za revitalizaciju i obnovu sukladno načelima kružnog gospodarenja
- potencijal za stvaranje okvira za gospodarski razvoj i novozapošljavanje temeljeno na načelima održivosti
- razvoj i unapređenje prostora Općine potencijal je za kvalitetnije i ugodnije življenje
- očuvana bioraznolikost
- među stanovnicima Općine postoji razvijena svijest o pozitivnom utjecaju zelene infrastrukture na gospodarski razvoj i poboljšanje kvaliteta življenja.

5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA

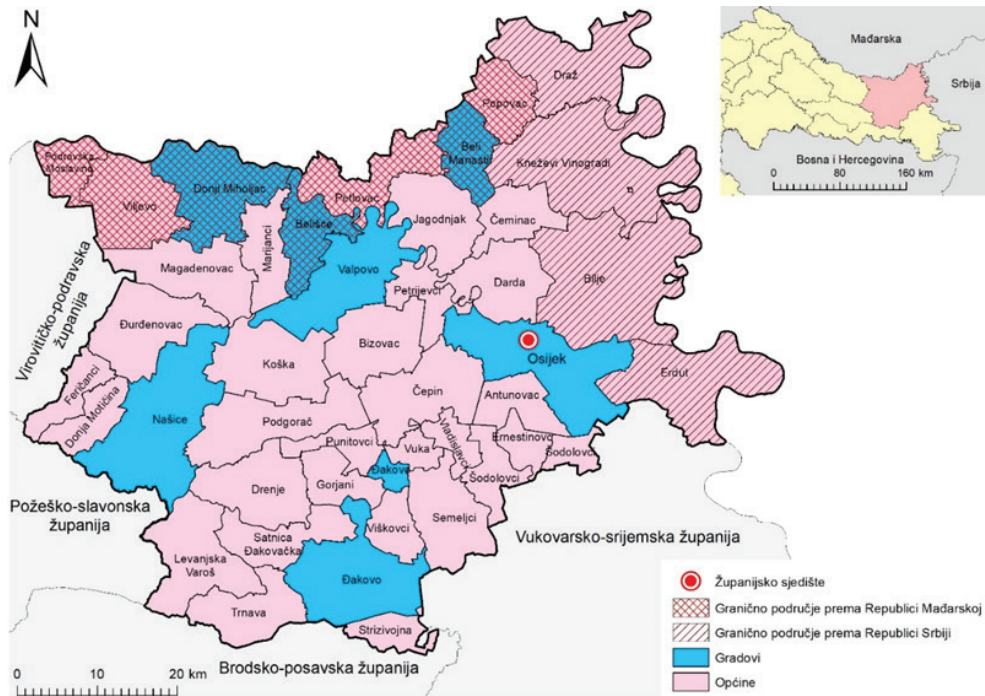
U poglavlju vezanom uz osnovana obilježja područja obuhvata bit će opisane osnovne informacije o području Općine Vladislavci koje obuhvaćaju sljedeće cjeline: geoprостorna obilježja, administrativni ustroj, stanovništvo, klimatska obilježja i rizike od prirodnih nepogoda. Za izradu navedenih cjelina korišteni su podaci iz strategijskih razvojnih dokumenata, zakonskih akata, službenih dokumenata, stručne literature, geoportala i ostalih raspoloživih izvora.

5.1. Geoprостorna obilježja

Osječko-baranjska županija jedna je od dvadeset hrvatskih županija, smještena u sjeveroistočnom dijelu Republike Hrvatske, u pretežno ravničarskom području oko donjeg toka rijeke Drave, prije njezina ušća u Dunav. Prostire se od Donjeg Miholjca i Našica na zapadu do Erduta na istoku, od hrvatsko-mađarske granice na sjeveru do Brodsko-posavske i Vukovarsko-srijemske županije na jugu. Obuhvaća nekoliko većih zemljopisnih cjelina; Baranju na sjeveroistoku, Podravinu i Našički kraj na zapadu te Đakovštinu na jugu. S obzirom na fizionomske osobitosti, s gledišta globalnog planskog pristupa pripada skupini županija sjeveroistočne Hrvatske s kojima čini prostorno-plansku cjelinu Istočne Hrvatske.

Osječko-baranjska županija ima izuzetno povoljan geostrateški i geoprometni položaj, a njeno područje ispresijecano je cestovnom i željezničkom infrastrukturom, te prometnim koridorima. Paneuropska autocesta, Koridor 5c povezuje Srednju Europu s Jadranskim morem, a autocesta A5 – izravno spojena na autocestu A3 – povezuju područje Županije s glavnim gradom Zagrebom. Rijeke Dunav i Drava te riječna luka Osijek i pristaništa Batina i Aljmaš dio su riječne mreže europskih rijeka. Zračna luka Osijek međunarodna je regionalna zračna luka, smještena 20 kilometara od Osijeka. Teritorijalno-političkim ustrojem, područje Osječko-baranjske županije organizirano je u 42 jedinice lokalne samouprave, 7 gradova i 35 općina.

Slika 2: Položaj i teritorijalno-administrativni ustroj Osječko-baranjske županije

Izvor: Izvješće o stanju u prostoru Osječko-baranjske županije

Općina Vladislavci jedna je od 35 općina na području Osječko-baranjske županije. Smještena je u jugoistočnom dijelu Županije i prostire se na površini od 32,53 km², što čini 0,77% površine Županije. Na sjeveru Općina Vladislavci graniči s Općinom Čepin, na zapadu s Općinom Vuka, na jugu s Općinom Semeļci, te na istoku s Općinom Šodolovci.

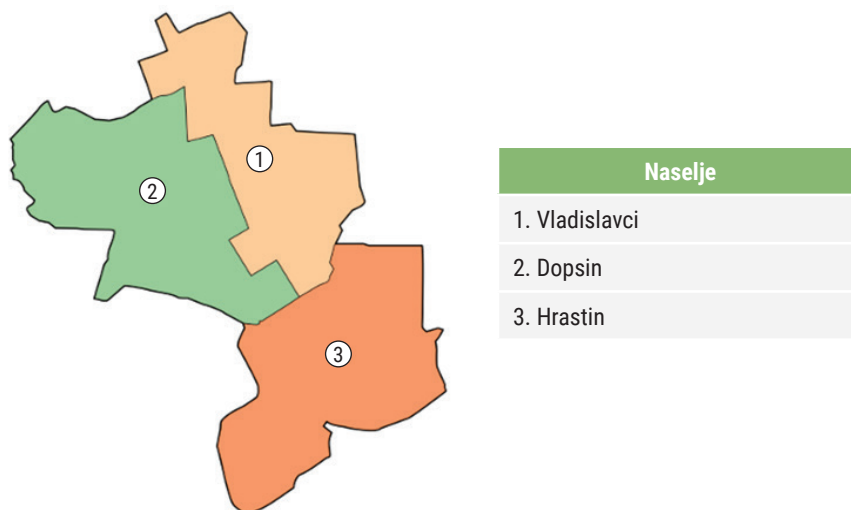
Slika 3: Položaj Općine Vladislavci

Izvor: Prostorni plan uređenje Općine Vladislavci

Općinu čine naselja Vladislavci, Dopsin i Hrastin, a administrativno se sjedište Općine nalazi u Vladislavcima.

Slika 4: Naselja u Općini Vladislavci

Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća na području Općine Vladislavci

Zapadnim rubom Općine Vladislavci prolazi trasa državne ceste D7 u okviru paneuropskog prometnog koridora V grana "C", koji je značajan za povezivanje srednje Europe s Jadranskim morem. U okviru navedenog koridora u postojećem su stanju položene dvije prometnice: državna cesta D7 (Beli Manastir-Osijek-Đakovo) i magistralna pomoćna željeznička pruga MP13 (Osijek-Vrpolje). Nadmorske visine na području Općine kreću se od 87 do 93 metra.

5.2. Administrativni ustroj

Općina Vladislavci jedinica je lokalne samouprave osnovana Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („N.N.“ br. 86/06., 125/06., 16/07., 95/08., 46/10., 145/10., 37/13., 44/13., 45/13. i 110/15.). Općina u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Službeno glasilo Općine Vladislavci izlazi pod nazivom „Službeni glasnik“.

Tijela Općine Vladislavci su općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom. Način rada općinskog vijeća uređuje

se poslovníkom općinskog vijeća. Općinsko vijeće ima trinaest vijećnika, a vijećnici se biraju na način propisan zakonom. Općinsko vijeće ima predsjednika i potpredsjednika. Općinsko vijeće donosi poslovník općinskog vijeća i statut Općine, donosi proračun, opće i druge akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine, bira i razrješava predsjednika i potpredsjednika općinskog vijeća osniva, bira i razrješuje članove radnih tijela općinskog vijeća, uređuje ustrojstvo i djelokrug jedinstvenog upravnog odjela, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Općinu, raspisuje lokalni referendum, obavlja i druge poslove koji su mu zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug.

Izvršno tijelo Općine je općinski načelnik. Općinski načelnik bira se na način propisan posebnim zakonom. Općinski načelnik u obavljanju svoje dužnosti zastupa Općinu, predlaže općinskom vijeću donošenje općih i drugih akata iz djelokruga općinskog vijeća i priprema prijedloge općih akata, izvršava i osigurava izvršavanje općih akata općinskog vijeća, utvrđuje prijedlog proračuna Općine, upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu Općine, upravlja prihodima i rashodima, te obavlja i druge poslove koji su stavljeni u nadležnost općinskog načelnika.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Ustrojstvo Jedinstvenog upravnog odjela uređuje se općim aktima, a radom Jedinstvenog upravnog odjela upravlja pročelnik. Jedinstveni upravni odjel neposredno izvršava i nadzire provođenje općih akata općinskog vijeća i akata općinskog načelnika, donosi pojedinačne akte kojima rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, vodi očevidnike određene zakonom i drugim propisima i izdaje propisana uvjerenja i potvrde, obavlja i druge poslove od interesa za općinu i njena tijela sukladno zakonima, Statutu i drugim propisima.

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske ("N.N." br.147/14., 123/17. i 118/18.) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti ("N.N." br. 3/24.), ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na indeksu razvijenosti. Osječko-baranjska županija razvrstana je u II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema indeksu vrijednosti nalaze u prvoj polovici ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave. Općina Vladislavci razvrstana je u II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Status potpomognutih područja imaju sva područja ispod prosjeka razvijenosti Republike Hrvatske odnosno I.-IV. skupina jedinica lokalne samouprave, među kojima je i Općina Vladislavci.

5.3. Stanovništvo

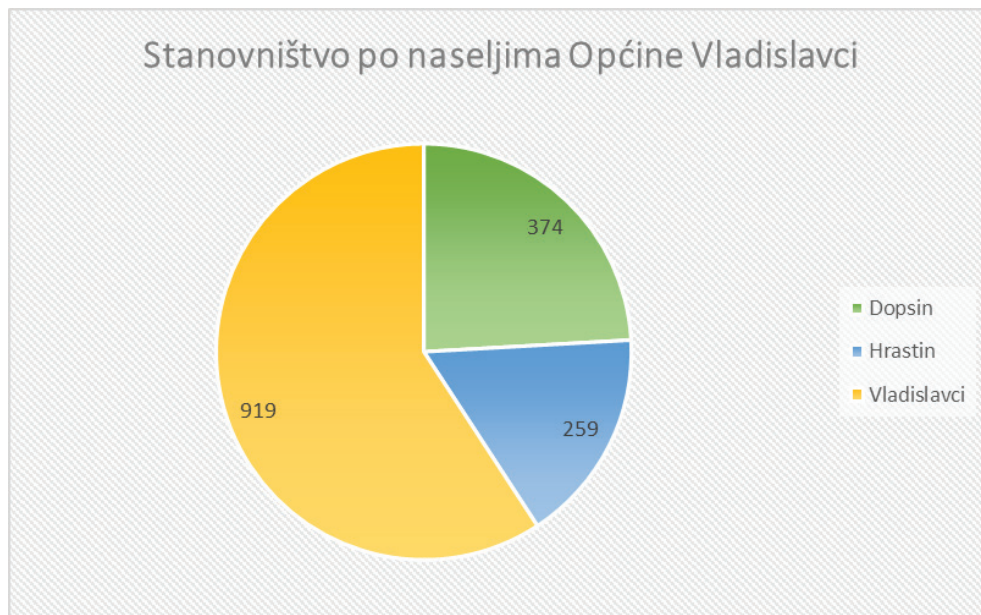
Prema popisu stanovništva iz 2021. godine Općina Vladislavci ima 1.552 stanovnika, od čega je 794 (51,2%) muškaraca i 758 (48,8%) žena. U odnosu na 2011. godinu broj stanovnika je smanjen za 330 osobe (17,5%). Najveći broj stanovništva smješten je na području naselja Vladislavci, zatim na području naselja Dopsin i Hrastin.

Tablica 4: Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2021. godinu

Naselje	Spol			Starost									
	m	ž	ukupno	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90 i više
Dopsin	177	197	374	40	44	44	40	51	54	56	32	10	3
Hrastin	132	127	259	23	31	37	22	46	33	45	16	6	0
Vladislavci	485	434	919	94	77	100	94	108	139	161	96	46	4
Ukupno	794	758	1.552	157	152	181	156	205	226	262	144	62	7

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Grafikon 1: Stanovništvo po naseljima Općine Vladislavci

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Prosječna starost stanovnika Općine Vladislavci je 44 godine (42,2 godine muškarci i 45,9 godina žene) i niža je od prosječne starosti stanovnika Osječko-baranjske županije koja iznosi 44,5 godine. U odnosu na popis 2011. godinu, prosječna starost je porasla za 2,7 godine (2,8 godina muškarci i 2,6 godina žene). Radno sposobnog stanovništva u dobi od 15 do 64 godine ukupno je 980 (63,1%) od čega 522 muškarca i 458 žena.

Tablica 5: Prirodno kretanje stanovništva u 2023. godini

Područje	Živorodeni	Mrtvorodeni	Umrli	Umrli dojenčad		Prirodni prirast	Brakovi		Vitalni indeks
				ukupno	0-6 dana		sklopljeni	razvedeni	
Republika Hrvatska	32.170	155	51.275	127	59	-19.105	17.306	4.407	62,7
Osječko-baranjska županije	2.099	9	3.598	9	5	-1.499	1.271	378	58,3
Općina Vladislavci	14	-	20	-	-	-6	4	5	70,0

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Negativan prirodni prirast stanovništva vidljiv je kako u Republici Hrvatskoj i u Osječko-baranjskoj županiji, tako i na području Općine Vladislavci. Vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih) za područje Općine Vladislavci viši je od vrijednosti za Republiku Hrvatsku, a viši je i od vrijednosti za područje Osječko-baranjske županije.

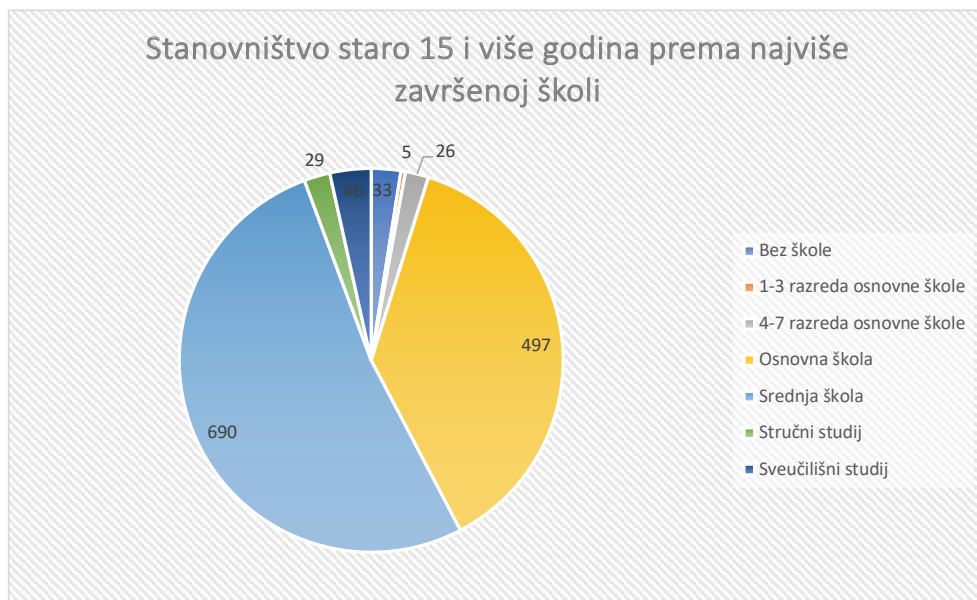
Na području Općine Vladislavci nalazi se 579 kućanstava. U razdoblju od 2011. do 2021. godine broj kućanstava smanjen je s 665 na 579, odnosno za 12,93%, a zbog smanjenja broja stanovnika, smanjen je prosječan broj članova kućanstava s 2,87 iz 2011. godine na 2,68 iz 2021. godine. U promatranom razdoblju na području Osječko-baranjske županije broj kućanstava smanjen je za 12,95%, a na području Republike Hrvatske došlo je do pada broja kućanstava za 5,82%.

Na području Općine Vladislavci 52,04% je stanovnika starih 15 i više godina sa završenom srednjom školom, a visokoobrazovanih je 5,66%, što je manje nego na području Osječko-baranjske županije (19,46%) i Republike Hrvatske (24,06%).

Tablica 6: Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi i spolu, popis 2021.

Općina Vladislavci	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Bez škole	9	24	33
1-3 razreda osnovne škole	0	5	5
4-7 razreda osnovne škole	6	20	26
Osnovna škola	216	281	497
Srednja škola	399	291	690
Stručni studij	13	16	29
Sveučilišni studij	26	20	46
Ukupno	669	657	1.326

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Grafikon 2: Stanovništvo prema najviše završenoj školi

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Od ukupno 552 zaposlene osobe na području Općine Vladislavci, njih 502 su zaposlenici, 35 samozaposleni, sedam osoba su pomažući članovi obitelji, a pet je ostalih zaposlenih osoba.

Tablica 7: Zaposleni prema područjima djelatnosti, popis 2021.

Područje djelatnosti	Ukupno
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	63
Rudarstvo i vađenje	-
Prerađivačka industrija	118
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i kanalizacijom	5
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	4
Građevinarstvo	76
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	86
Prijevoz i skladištenje	17
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	22
Informacije i komunikacije	4
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1
Poslovanje nekretninama	-
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	11
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	22
Javna uprava i obrana, obavezno socijalno osiguranje	27
Obrazovanje	18
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	62
Umjetnost, zabava i rekreacija	3
Ostale uslužne djelatnosti	13
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robu za vlastite potrebe	-
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-
Ukupno	552

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Nezaposlenost je jedan od glavnih ekonomskih problema s kojim se susreću i stanovnici Općine Vladislavci. Broj nezaposlenih ima direktan utjecaj na sve sfere razvoja društva, te tako i na razvoj Općine.

Tablica 8: Nezaposlenost u Općini Vladislavci po godinama

Nezaposleni	2020.	2021.	2022.	2023.
Ukupno	104	102	101	97
Muškarci	41	38	36	28
Žene	63	64	65	69

Izvor: HZZ, Područna služba Osijek

Na dan 30. studenog 2024. godine na području Općine Vladislavci bilo je 49 nezaposlenih osoba, od čega 23 muškarca (46,9%) i 26 žena (53,1%). Bez škole i nezavršena osnovne škole bile su tri nezaposlene osoba, s osnovnom školom 13 nezaposlenih osoba, sa srednjom školom za zanimanja do tri godine i školom za KV i VKV radnike 17 nezaposlene osobe, sa srednjom školom za zanimanja u trajanju od četiri godine i više godina i gimnazija deset nezaposlenih osoba te dvije nezaposlene osobe s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom i dvije nezaposlene osoba s fakultetom, akademijom, magisterijem ili doktoratom.

5.4. Reljef i geološko-tektonska obilježja

Prostor Općine Vladislavci je dio šireg, nizinskog i ravničarskog područja Osječko-baranjske županije, odnosno šireg prostora Istočne Hrvatske. Nizinski prostor je nastao modeliranjem riječnih tokova Drave, Save i Dunava i njihovih pritoka i pripada tipu akumulacijskog reljefa. Dio tog akumulacijskog reljefa pripada prostoru Općine Vladislavci u okviru kojeg se mogu izdvojiti dvije manje reljefne cjeline i terase Drave i aluvijalna ravan Vuke.

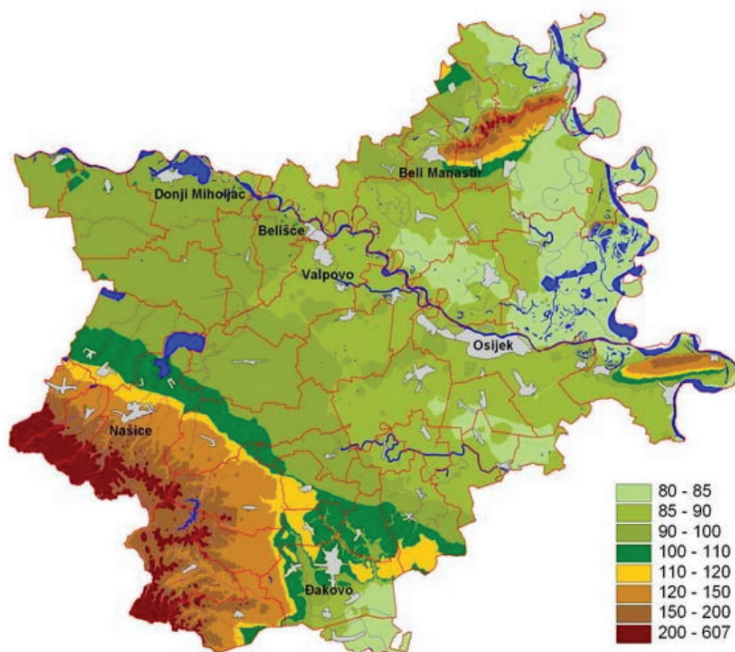
Terasa Drave je nastala kao naplavna ravan u toku pleistocena (mlađeg holocena). To je prostor male dubine temeljnice i velike vlažnosti prostora. Eolskom akumulacijom nataložene su naslage prapora i gline na površini naplavnih ravni, debljine kojih se povećavaju od zapada prema istoku. Ispod ovih naslaga su vodonosni riječni sedimenti, zastupljeni uglavnom, pijescima i šljuncima.

Duž čitavog riječnog toka Drave, s južne strane, usporedo s riječnim tokom se prostire blaga depresija ispunjena holocenskim nanosima rijeke Vuke, prema kojoj je i cijela terasa blago nagnuta. U sastavu ove tipične aluvijalne ravni prevladavaju muljevite gline sa sastojcima pijeska i pretaloženog prapora. Nešto viša reljefna područja, iznad naplavnih ravni su terase Drave i njenih pritoka, nastale neotektonskim pokretima u pleistocenu.

U sastavu terasnih nizina nataložene su naslage lesa i lesu sličnih naslaga, nataloženih eolskom akumulacijom. Prema geološkom postanku razlikuju se starija i mlađa terasa Drave. Prostor Općine Vladislavci pripada starijoj virmskoj terasi Drave, odnosno njenom južnom, većem

dijelu, koji je na jugu omeđen aluvijalnom ravni rijeke Vuke. Naslage prapora koje prekrivaju riječne sedimente na ovom području dostižu debljine i do 20 m. U skladu s reljefnim osobinama kreću se nadmorske visine, koje opadaju od sjevera i sjeveroistoka prema jugu.

Slika 5: Reljefna karta Osječko-baranjske županije

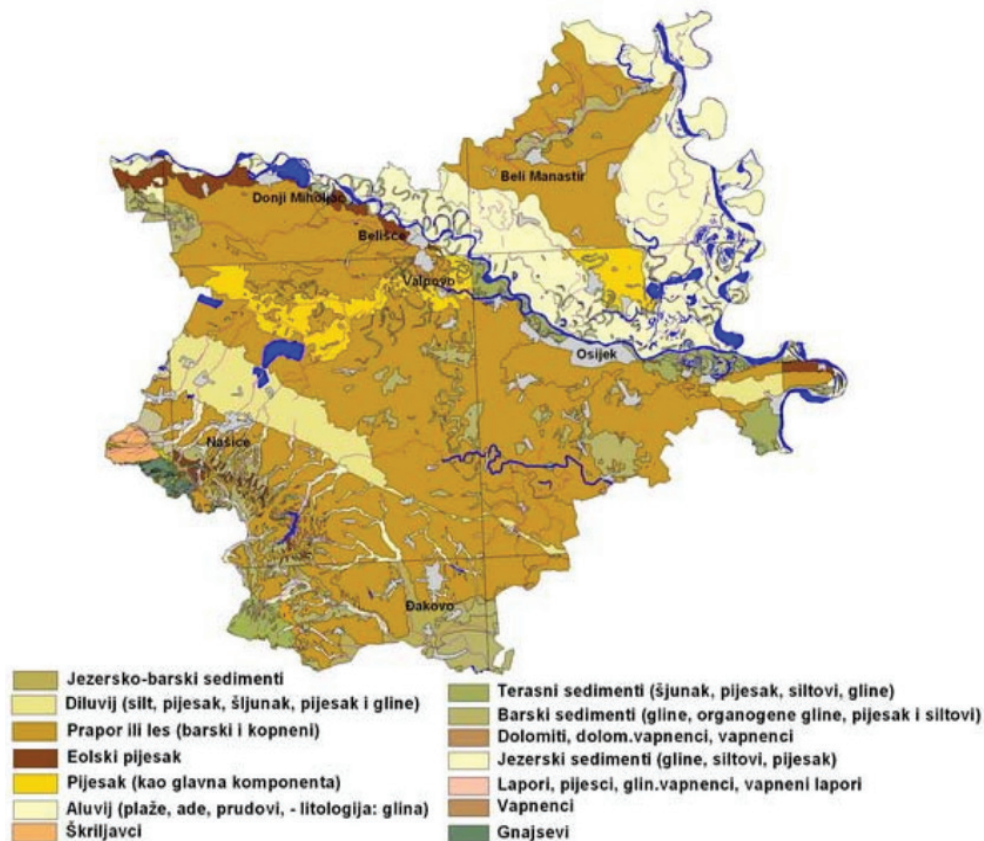

Izvor: Program zaštite okoliša na području Osječko-baranjske županije

Područje Općine Vladislavci izgrađeno je od naslaga kvartarne starosti. Pretežito se radi o jezersko-barskom lesu pleistocenske starosti koji je predstavljen siltom, pjeskovitim siltom, glinovitim i sitnozrnim pijeskom. Ostatak čine barske i organogeno-barske tvorevine holocenske starosti predstavljene muljem, glinama, pjeskovitim siltom, siltom te organogenim glinovito-pjeskovitim siltom.

Osnovna je značajka građe kvartarnih naslaga osječke Podravine alternacija slojeva gruboklastičnih i sitnoklastičnih taložina. Gruboklastični materijali su pretežno predstavljeni jednoličnim pijescima srednjeg do sitnog zrna. To su pretežno zrnca kvarca udjel kojeg doseže do 85%. U mineralnom sastavu pijesaka pojavljuju se tinjci, odlomci karbonatnih stijena, feldspati, amfiboli, epidot i granati. Sitnoklastični materijali predstavljeni su prahom, pjeskovitim prahom te prašinstim do masnim glinama. U mineralnom sastavu prevladavaju zrnca kvarca, a nešto su podređeni tinjčasti minerali, zatim dolaze feldspati.

Slika 6: Geološko-litološka karta Osječko-baranjska županije

Izvor: Program zaštite okoliša na području Osječko-baranjske županije

U tektonskom smislu, ovo se područje nalazi u području istočnog dijela Dravske potoline. To je područje od đakovačko-vinkovačkog timora odijeljeno dubokim "dravskim potolinskim rasjedom" i njemu paralelnim rasjedima. Uz ovaj lom koji je bio aktivan kroz cijeli neogen i kvartar, u geološkoj prošlosti vršilo se stepeničasto spuštanje i produbljivanje potoline. Na sjeveru su očiti tektonski kontakti sa strukturama Baranje, a na istoku sa složenim strukturama Bačke.

Potolina predstavlja složeni sinklinorij s brojnim uleknućima i timorskim uzvišenjima. Smjer pružanja ovih struktura je od zapada/sjeverozapada prema istoku/jugoistoku, a takav smjer imaju i najvažniji uzdužni rasjedi. Središnja potolinska zona proteže se od Beničanaca, preko Ernestinova do tektonskih struktura u području Vere i Vukovara. Na okolnom području najbliži pokriveni rasjed pruža se na sjeveru koritom Drave, a na jugu pravcem Tomašanci-Semeljci-Kešinci. Područje Općine Vladislavci prema seizmičkoj makrorajonizaciji spada u zonu seizmičnosti VII° MCS Ijestvice (Mercalli-Cancani-Siebergova Ijestvica).

5.5. Klimatska obilježja

Klima je jedna od prirodnih osobitosti neke zemlje. O njoj ovise život i zbivanja u prirodi, a gotovo da nema ljudske djelatnosti koja ne ovisi o vremenu i klimi. Stoga je poznavanje klimatskih osobitosti važno zbog planiranja razvoja i aktivnosti u mnogim društvenim i gospodarskim djelatnostima.

Klima u užem smislu predstavlja prosječne vremenske prilike izražene pomoću srednjaka, ekstrema i varijabilnosti klimatskih veličina u dužem, najčešće 30-godišnjem razdoblju. Klimatske veličine su temperatura zraka, oborina, vjetar. Na globalnoj razini klima je određena bilancom zračenja koja uzima u obzir sve oblike primljene i izgubljene energije elektromagnetskog zračenja. Klimatske karakteristike pojedinih područja na Zemlji su prvenstveno određene njihovim zemljopisnim položajem budući da zbog sfernog oblika Zemlje Sunčevo zračenje koje dolazi do površine ovisi o zemljopisnoj širini. Klima nekog područja također je određena atmosferskom cirkulacijom, nadmorskom visinom, kao i međudjelovanjem atmosfere i oceana, te atmosfere i tla, vlažnosti tla i vegetacijom. Iz navedenog se može zaključiti da se klima odnosi na srednje stanje klimatskog sustava koji se sastoji od niza komponenata i njihovih međudjelovanja.

Na području Osječko-baranjske županije i Općine Vladislavci prevladava kontinentalna klima. Područje umjereno kontinentalne klime cijele se godine nalazi u cirkulacijskom pojasu umjerenih širina, gdje je stanje atmosfere vrlo promjenljivo: obilježeno je raznolikošću vremenskih situacija uz česte i intenzivne promjene tijekom godine. Te promjene izazivaju putujući sustavi visokog ili niskog tlaka, često slični vrtlozima promjera više stotina i tisuća kilometara.

Obilježja vremena razlikuju se po sezonama. Zimi prevladavaju stacionarni anticiklonalni tipovi vremena s čestom maglom ili niskim oblacima, s vrlo slabim strujanjem što predstavlja povoljne uvjete za stvaranje inja.

Za proljeće su karakteristični brže pokretni ciklonalni tipovi vremena (ciklone i doline), što dovodi do čestih i naglih promjena vremena, izmjenjuju se oborinska razdoblja s bezoborinskima, tiha s vjetrovitima, hladnija s toplijima.

Ljeti su barička polja s malim gradijentom tlaka i osvježavajućim noćnim povjetarcem isprekidana prolascima hladne fronte koja dovodi svjež zrak s Atlantika uz jako miješanje zraka, pojačan vjetar, grmljavinu i pljuskove iz gustih oblaka vertikalnog razvoja.

Za jesen su karakteristična razdoblja mirna anticiklonalnog vremena, ali i kišoviti dani u ciklonama. Anticiklonalno vrijeme se u ranoj jeseni odlikuje toplim i sunčanim danima i svježim noćima s obilnom rosom i niskim prugama magle. U kasnoj jeseni za anticiklone je hladno, maglovito i tmurno, a u ravninama se sunce kroz maglu probija tek na kratko, oko podneva.

Prema Köppenovoj klasifikaciji klime, koja uvažava bitne odlike srednjeg godišnjeg hoda temperature zraka i količine oborine, najveći dio Hrvatske ima umjereno toplu kišnu klimu sa srednjom mjesečnom temperaturom najhladnijeg mjeseca višom od -3°C i nižom od 18°C (oznaka C). U unutrašnjosti najtopliji mjesec u godini ima srednju temperaturu nižu od 22°C (oznaka b), u priobalnom području višu od 22°C (oznaka a), a više od četiri mjeseca u godini imaju srednju mjesečnu temperaturu višu od 10°C . Nizinski kontinentalni dio Hrvatske ima klimu Cfbw^x. Uz spomenute temperaturne karakteristike (oznake C i b), tijekom godine nema izrazito suhih mjeseci, a mjesec s najmanje oborine u hladnom je dijelu godine (fw). U godišnjem hodu oborine javljaju se dva maksimuma (x²)

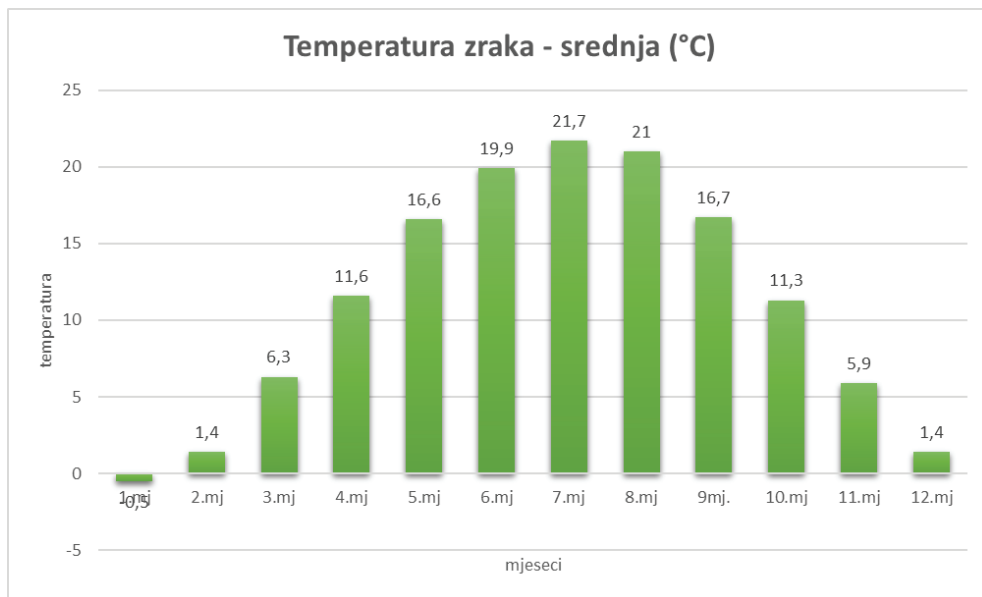
Prema Thornthwaiteovoj klasifikaciji klime baziranoj na odnosu količine vode potrebne za potencijalnu evapotranspiraciju i oborinske vode, u najvećem dijelu nizinskog kontinentalnog dijela Hrvatske prevladava humidna klima, a samo u istočnoj Slavoniji subhumidna klima.

S obzirom da na cijelom području Osječko-baranjske županije prevladava kontinentalna klima, za praćenje klime i klimatskih promjena korišteni su klimatološki podatci iz meteorološke postaje Osijek, koja je osnovana 1859. godine. Na meteorološkim postajama svakodnevno se mjere i opažaju vrijednosti klimatskih elemenata: temperature zraka, oborine, osunčavanja, naoblake, relativne vlažnosti zraka, tlaka zraka, smjera i brzine vjetera i drugih. Na osnovi višegodišnjih nizova podataka stvara se slika klimatskih prilika za područje reprezentativnosti pojedine meteorološke postaje ili se, korištenjem motrenja više postaja s nekog područja, dobiva uvid u regionalne klimatske prilike. U nastavku slijedi prikaz srednje mjesečne temperature zraka, količine oborina i trajanje osunčavanja nastalih na osnovi mjerenja na meteorološkoj postaji Osijek u razdoblju od 1899. do 2022. godine.

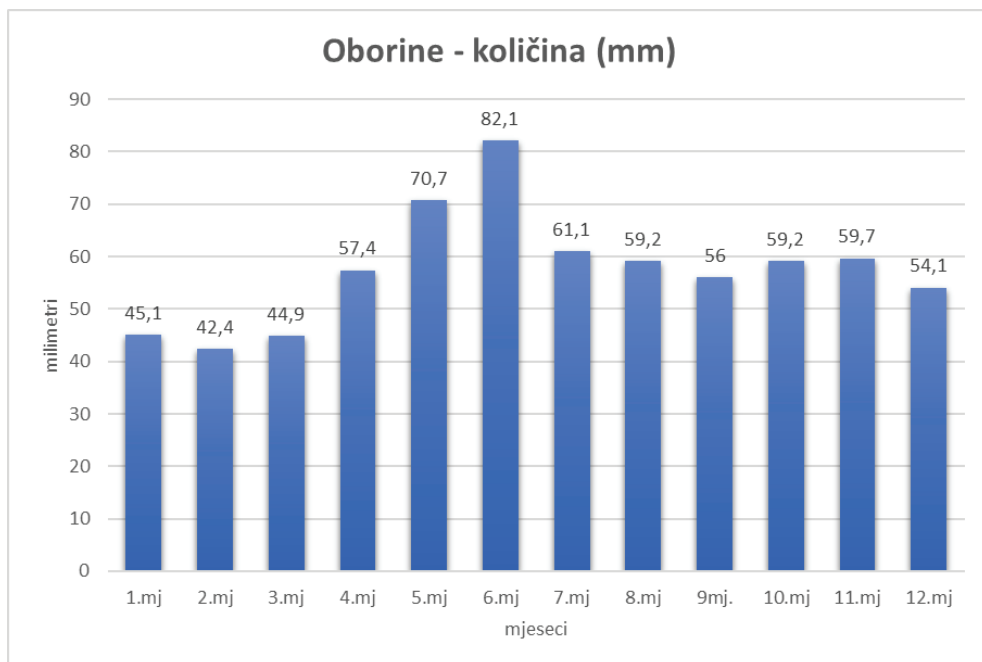
Tablica 9: Srednja mjesečna temperatura zraka, količina oborina i trajanje osunčavanja

Mjeseci	1.mj	2.mj	3.mj	4.mj	5.mj	6.mj	7.mj	8.mj	9.mj.	10.mj	11.mj	12.mj
Temperatura zraka - srednja (°C)	-0,5	1,4	6,3	11,6	16,6	19,9	21,7	21	16,7	11,3	5,9	1,4
Trajanje osunčavanja - suma (sati)	61.4	89.5	145.1	184.2	225.9	250.4	278.7	263.2	193.0	151.3	74.1	52.1
Oborine - količina (mm)	45.1	42.4	44.9	57.4	70.7	82.1	61.1	59.2	56.0	59.2	59.7	54.1

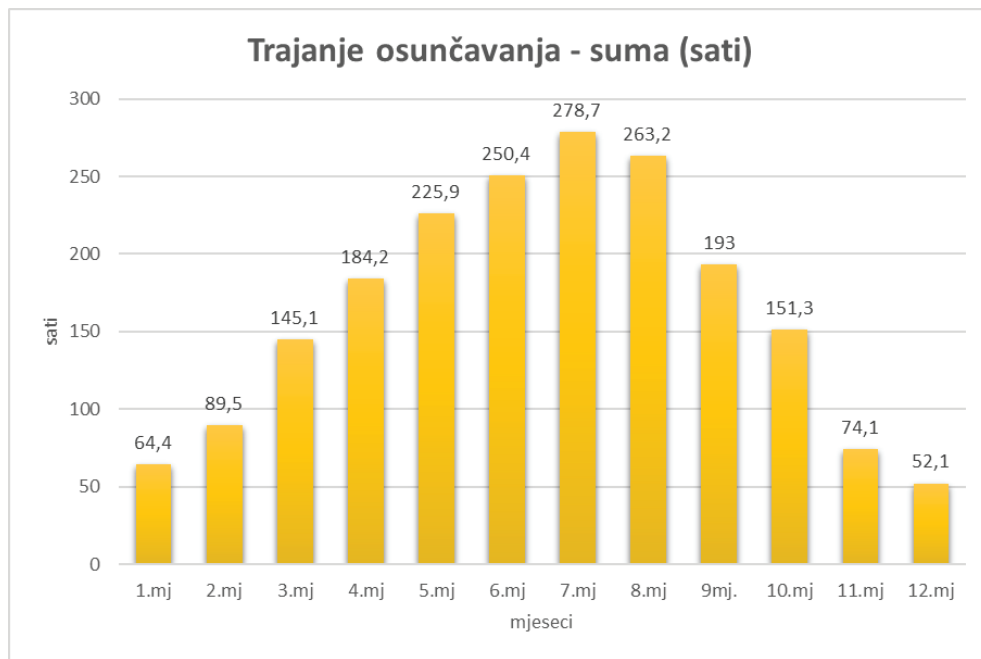
Izvor: DHMZ, Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi

Grafikon 3: Srednja mjesečna temperatura zraka za Osijek u razdoblju od 1899. do 2022. godine

Izvor: DHMZ, Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi

Grafikon 4: Količina oborina za Osijek u razdoblju od 1899. do 2022. godine

Izvor: DHMZ, Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi

Grafikon 5: Trajanje osunčavanja za Osijek u razdoblju od 1899. do 2022. godine

Izvor: DHMZ, Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi

Klimatske normalne, srednje vrijednosti klimatskih parametara, daju uvid u klimatske osobitosti područja. Usporedbom klimatskih parametara za različita 30-godišnja razdoblja može se steći uvid u stabilnost klimatskih prilika nekog područja ili njihova promjenjivost može biti indicacija klimatskih promjena. U nastavku slijede podaci iz Klimatskog atlasa Hrvatske za razdoblje od 1961. do 1990. godine te za razdoblje od 1971. do 2000. godine za postaju Osijek.

Tablica 10: Srednje vrijednosti za Osijek za razdoblje od 1961. do 1990. godine

	1.mj	2.mj	3.mj	4.mj	5.mj	6.mj	7.mj	8.mj	9.mj	10.mj	11.mj	12.mj
Temperatura zraka °C	-1,2	1,6	6,1	11,3	16,5	19,5	21,1	20,3	16,6	11,2	5,4	0,9
Oborine (mm)	46,9	40,2	44,8	53,8	58,5	88,0	64,8	58,5	44,8	41,3	57,3	51,6
Trajanje osunčavanja (sati)	1,8	2,9	4,5	5,8	6,8	7,6	8,4	8,0	6,5	4,8	2,3	1,6

Izvor: Klimatski atlas Hrvatske

Tablica 11: Srednje vrijednosti za Osijek za razdoblje od 1971. do 2000. godine

	1.mj	2.mj	3.mj	4.mj	5.mj	6.mj	7.mj	8.mj	9mj.	10.mj	11.mj	12.mj
Temperatura zraka °C	-0,2	1,8	6,4	11,2	16,7	19,7	21,3	20,8	16,5	11,0	5,1	1,2
Oborine (mm)	41,4	35,1	40,5	51,0	59,2	82,0	65,4	61,9	51,0	56,6	61,7	49,1
Trajanje osunčavanja (sati)	1,9	3,4	4,7	5,7	7,0	7,7	8,4	8,1	6,3	4,6	2,3	1,8

Izvor: Klimatski atlas Hrvatske

Temperatura zraka jedan je od najvažnijih klimatskih elemenata i o njoj ovisi život prirode i brojne ljudske djelatnosti, a godišnji hod temperature zraka utječe na vegetacijski ciklus. Ravničarski dio kontinentalne Hrvatske ima blage razlike u srednjoj godišnjoj temperaturi zraka uz prevladavajuću temperaturu zraka od oko 11°C. Klimatsko razdoblje od 1971. do 2000. u čitavoj je Hrvatskoj toplije od razdoblja 1961. do 1990. Porast temperature u posljednjem klimatskom razdoblju uočava se u svim godišnjim dobima s izuzetkom jeseni. Razlike su najveće između zimskih temperatura i veće su u kontinentalnom dijelu Hrvatske nego na moru.

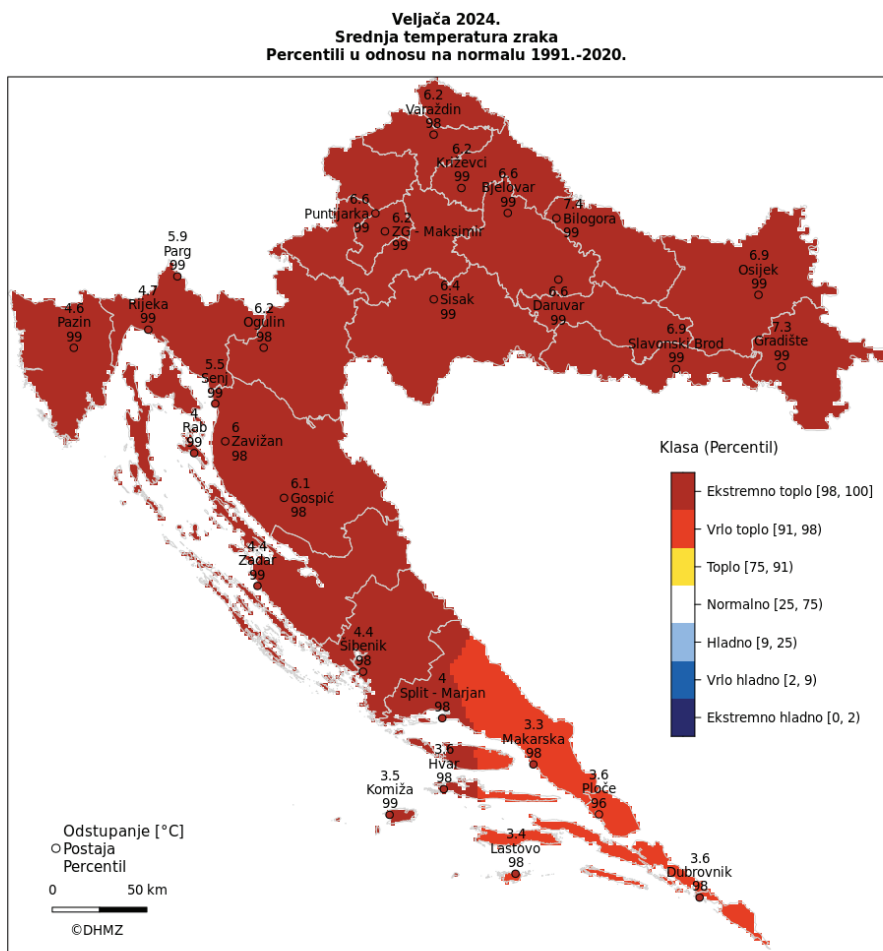
Oborina koja padne na području Hrvatske posljedica je prolaska ciklona i s njima u vezi atmosferskih fronti u sklopu opće cirkulacije atmosfere. Srednja godišnja količina oborine na području Hrvatske u rasponu je od oko 300 mm do nešto iznad 3500 mm. U kontinentalnom području Hrvatske godišnja količina oborine smanjuje se od zapada prema istoku jer vlažne zračne mase koje dolaze s jugozapada i zapada izgube vlagu dok dođu do tog područja, a one zračne mase koje dolaze sa sjeveroistoka, iz unutrašnjosti, suhe su pa ne daju obilne oborine. U istočnoj Slavoniji u prosjeku padne oko 600 do 700 mm oborine. U novijem 30-godišnjem razdoblju od 1971. do 2000. godine srednja godišnja količina oborine gotovo se nije promijenila.

Osunčavanje je trajanje sijanja sunca i izražava se u satima i dijelovima sata u danu, mjesecu ili godine. Osunčavanje je vrlo važan element klime jer ima neposredno biološko djelovanje na život na Zemlji. U nizinskom dijelu kontinentalne Hrvatske godišnje relativno trajanje sijanja Sunca jest između 45% i 49% s blagim porastom od zapada prema istoku i sjeveru Hrvatske. U godišnjem hodu u unutrašnjosti se relativno trajanje sijanja Sunca povećava od 20 do 30% u siječnju do oko 60 do 70% u ljetnim mjesecima, a na obali od zimskih 40 do 50% do srpanjskih 70 do 80%. Relativno osunčavanje je u razdoblju od 1971. do 2000. godine uglavnom između 0,5% i 2,1% veće nego u razdoblju od 1961. do 1999. godine

Klimatske promjene, statistički značajne promjene srednjeg stanja ili varijabilnosti klimatskih veličina koje traju desetljećima i duže, jedan su od najvećih izazova sadašnjice. Klimatske promjene nastaju zbog prirodnih internih procesa ili vanjskih faktora poput promjene u jačini toplinskog zračenja uslijed Sunčevog ciklusa, vulkanskih erupcija i stalnih antropogenih utjecaja na sastav atmosfere ili u korištenju zemljišta.

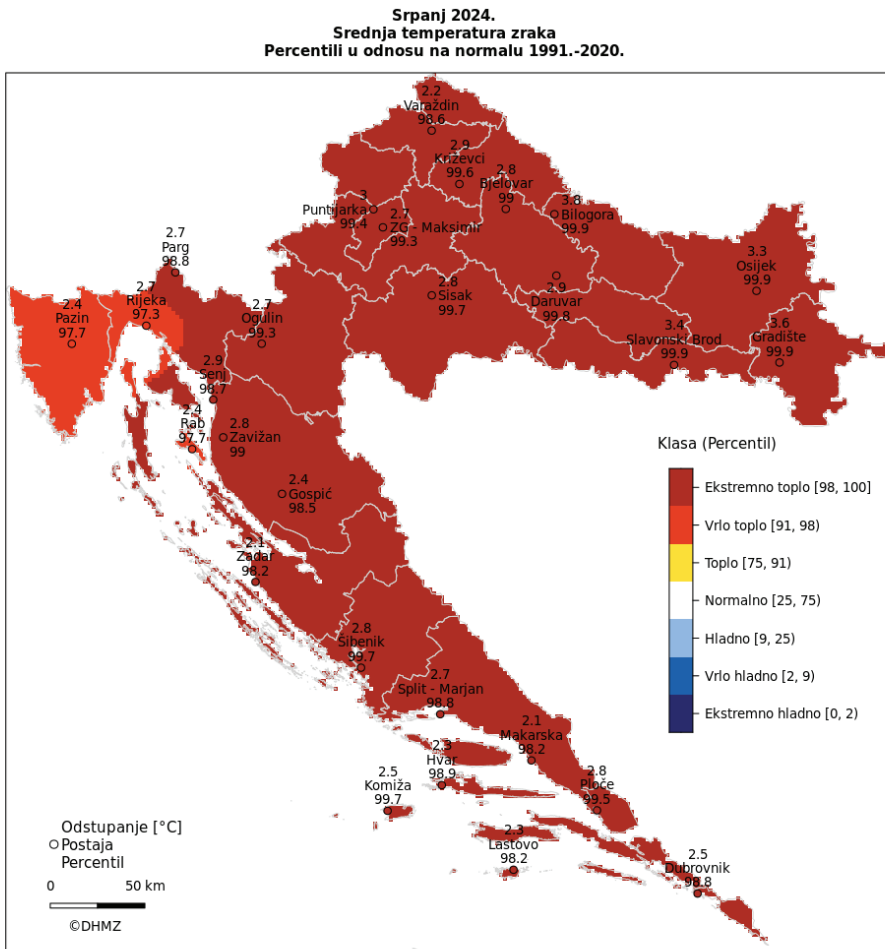
Klima Zemlje uvijek se mijenjala, ali trenutni trend zatopljenja raste brzinom nepojmljivom u prijašnjim desetljećima ili tisućljećima. Na temelju velikog broja podataka prikupljenih zadnjih desetljeća može se bez sumnje zaključiti da se klimatske promjene odvijaju brže od uobičajenog zbog ljudskih aktivnosti, a posebice zbog povećanih razina stakleničkih plinova u atmosferi. Klimatske promjene dovele su do brojnih globalnih posljedica: porast temperature, zatopljenje oceana, smanjenje ledenih pokrova, glacijalno povlačenje, manja pokrivenost snijegom, porast razine mora, otapanje leda na Arktičkom moru, prirodne katastrofe i zakiseljavanje oceana. Trend porasta temperature te smanjenja količine padalina vidljiv je i na području Osječko-baranjske županije odnosno na području Općine Vladislavci.

Slika 7: Odstupanje srednje mjesečne temperature zraka za veljaču 2024. godine

Izvor: DHMZ, Ocjena mjeseca, sezone, godine

Slika 8: Odstupanje srednje mjesečne temperature zraka za srpanj 2024. godine

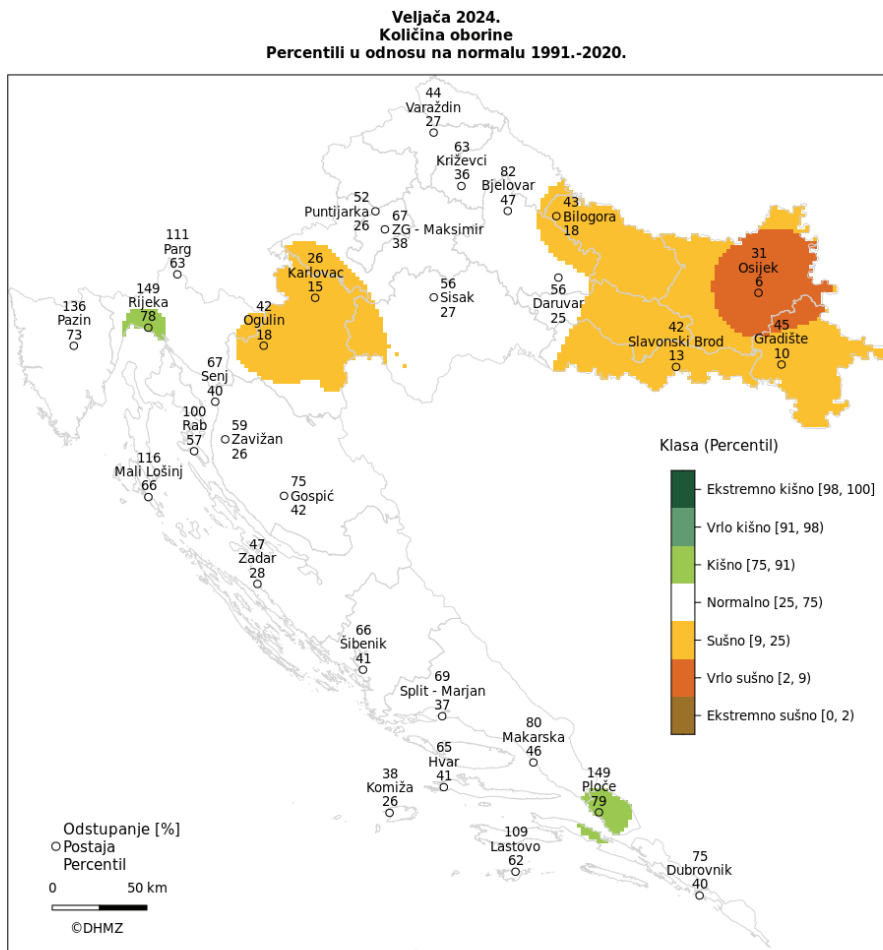

Izvor: DHMZ, Ocjena mjeseca, sezone, godine

Iz navedenih slika vidljivo je, prema raspodjeli percentila, da su i veljača i srpanj 2024. godine u cijeloj Hrvatskoj bili ekstremno topli. Odstupanja srednje temperature zraka u odnosu na normalu u razdoblju od 1991. do 2020. godine za područje Osječko-baranjske županije bilo je 6,9°C za veljaču i 3,3°C za srpanj 2024. godine.

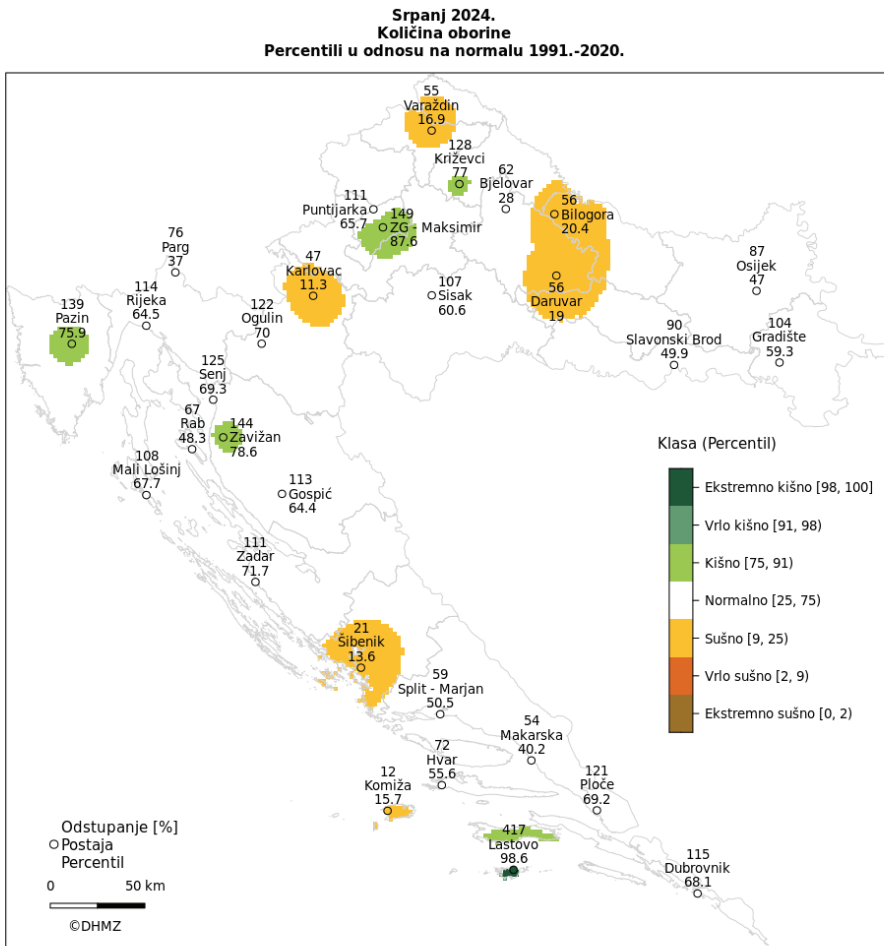
Klimatske promjene utjecale su i na promjenu drugih vremenskih uvjeta, među kojima je posebno naglašeno odstupanje u količinama padalina iznad ili ispod prosjeka.

Slika 9: Odstupanje količine oborina za veljaču 2024. godine

Izvor: DHMZ, Ocjena mjeseca, sezone, godine

Slika 10: Odstupanje količine oborina za srpanj 2024. godine

Izvor: DHMZ, Ocjena mjeseca, sezone, godine

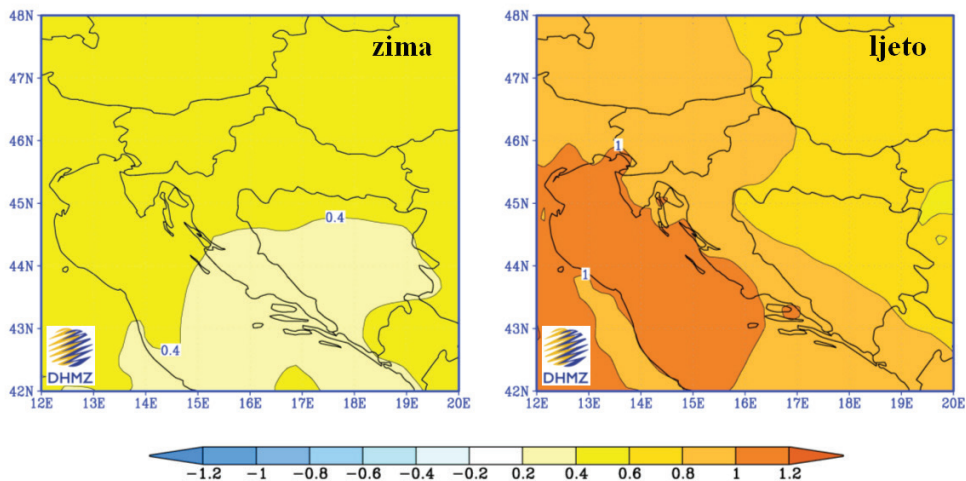
Prema raspodjeli percentila, u veljači 2024. godine su u većem dijelu Hrvatske prevladale normalne oborinske prilike, a najsušnije u odnosu na prosjek je bilo na području Osječko-baranjske županije gdje su prevladale na najvećem dijelu površine vrlo sušne prilike. Za srpanj 2024. godine na najvećem dijelu Republike Hrvatska, pa tako i na području Osječko-baranjske županije prevladavale su normalne oborinske prilike.

Promjene klime u budućnosti ovise o emisije ugljikovog dioksida i drugih plinova staklenika u atmosferu. Klimatske promjene u budućoj klimi na području Republike Hrvatske dobivene simulacijama klime modelom RegCM analizirane su za dva 30-godišnja razdoblja:

- ➔ razdoblje od 2011. do 2040. godine i
- ➔ razdoblje od 2041. do 2070. godine.

Povećanje temperature zraka prisutno je u oba razdoblja i u svim sezonama. Amplituda porasta veća je u drugom nego u prvom razdoblju, a povećanje srednje dnevne temperature zraka veće je ljeti (lipanj - kolovoz) nego zimi (prosinac - veljača).

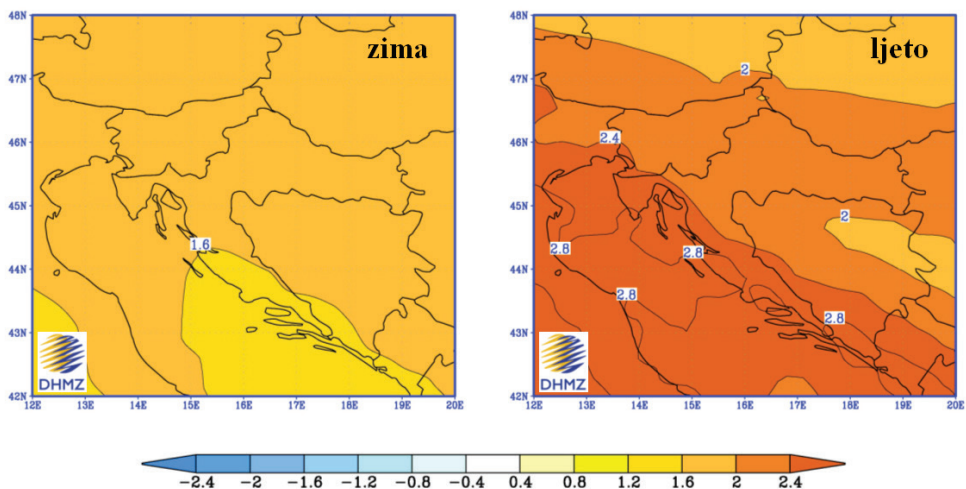
Slika 11: Promjena prizemne temperature zraka (u °C) u Hrvatskoj u razdoblju 2011.-2040.

Izvor: DHMZ, Klima i klimatske promjene

U prvom razdoblju buduće klime (2011.-2040.) na području Hrvatske zimi se očekuje porast temperature do 0,6°C, a ljeti do 1°C.

Slika 12: Promjena prizemne temperature zraka (u °C) u Hrvatskoj u razdoblju 2041.-2070.

Izvor: DHMZ, Klima i klimatske promjene

U drugom razdoblju buduće klime (2041.-2070.) očekivana amplituda porasta u Hrvatskoj zimi iznosi do 2°C u kontinentalnom dijelu i do 1,6°C na jugu, a ljeti do 2,4°C u kontinentalnom dijelu Hrvatske, odnosno do 3°C u priobalnom pojasu.

Iako na području Općine Vladislavci prevladava kontinentalna klima, kao posljedice globalnog zagrijavanja moguće su, uz prisutan porast temperature, učestalije i dugotrajnije suše, pojave kratkih, intenzivnih proloma oblaka koji mogu uzrokovati poplave, a sve navedeno ima i neizravne učinke na bioraznolikost, posebice u vidu promjena u korištenju zemljišta i drugih prirodnih resursa. Procesom prilagodbe aktualnoj ili očekivanoj klimi i njezinim utjecajima pokušava se umanjiti šteta i iskoristiti prilike i prednosti promjena. U prirodnim sustavima, ljudska intervencija može omogućiti prilagodbu očekivanom razvoju klime i njezinim utjecajima. Uz mjere prilagodbe poljoprivrede, koje uključuju utvrđivanje sorti, vrsta i pasmina otpornih na klimatske promjene te navodnjavanje i očuvanje tla, prilagodbe prostornog planiranja te upravljanje rizicima od katastrofe, veliku ulogu u prilagodbi ima i izrada i implementacija Strategije zelene urbane obnove.

5.6. Zaštita od poplava

Poplava je privremena pokrivenost vodom zemljišta koje obično nije prekriveno vodom. To uključuje poplave koje uzrokuje izlivanje rijeka, bujica, privremenih vodotoka, jezera i nakupina leda kao i morske vode u priobalnim područjima i suvišne podzemne vode. Posljedice poplava često su gubitak ljudskih života, materijalna šteta, uništavanje kulturnih dobara i ekološka šteta. Zbog klimatskih promjena, neodržive gradnje i nedovoljno izgrađenih sustava za obranu od poplava, prostor Republike Hrvatske sve je češće zahvaćen poplavama. Tradicionalni načini obrane od poplave postali su neučinkoviti, stoga je potrebno, uz održivo planiranje korištenja prostora, planirati i moderna načine obrane od poplava.

Na području Općine utvrđeno je povremeno poplavno područje. Na povremeno poplavnom području u okviru građevinskog područja dozvoljava se interpolacija i gradnja građevina pod uvjetima koje će utvrditi ustanova s javnim ovlastima nadležna za vodnogospodarstvo. Sustav uređenja vodotoka i zaštite od poplava na području Općine obnovljen je i funkcionira na zadovoljavajući način.

Prema Zakonu o vodama („N.N.“ br. 66/19., 84/21. i 47/23.), Hrvatske vode dužne su izraditi karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava. Ovisno o relevantnosti za pojedino područje potencijalno značajnog rizika od poplava, kartirane su sljedeće vrste plavljenja:

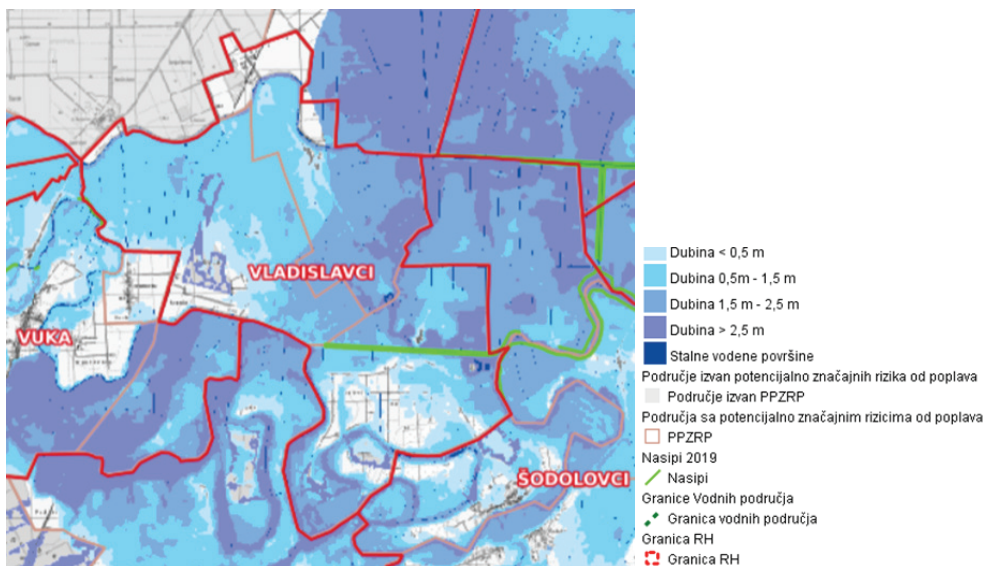
- fluvijalne, odnosno riječne poplave
- poplave uzrokovane visokim razinama mora
- poplave uzrokovane podzemnim vodama na području krša

- ➔ poplave koje mogu nastati izlivanjem iz akumulacija i umjetnih kanala uslijed gubitka funkcionalnosti građevina
- ➔ gubitak funkcije sustava za obranu od poplava na velikim rijekama, velikim nizinskim retencijama, te za veliki dio brdskih retencija i sustava zaštite na manjim rijekama.

Karte opasnosti od poplava ukazuju na moguće obuhvate tri specifična poplavna scenarija:

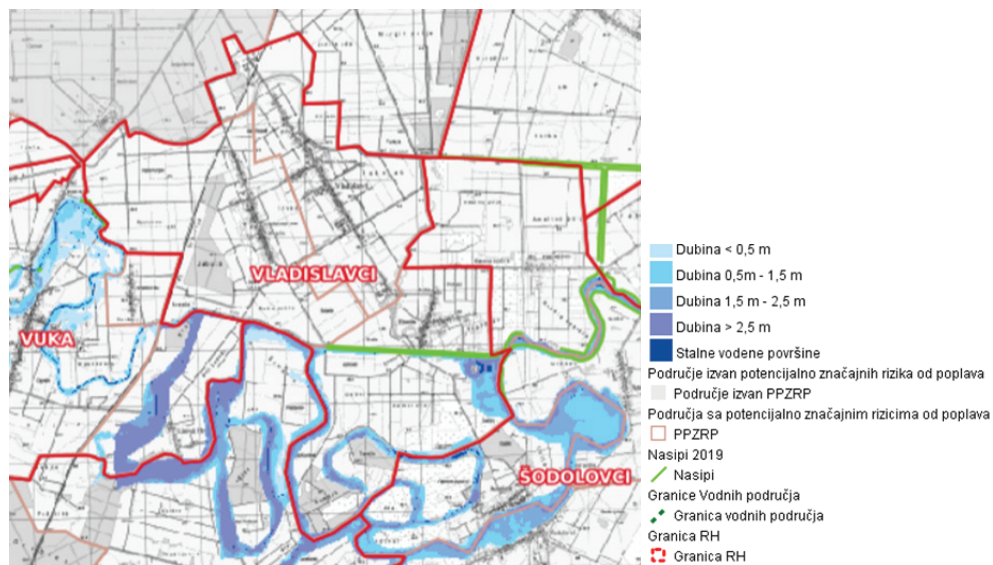
- ➔ Vjerojatnost pojave događaja scenarija male vjerojatnosti pojavljivanja (približno 0,1%, odnosno povratno razdoblje od približno 1000 godina) odgovara tradicionalno primjerenom stupnju zaštite od poplava velikih gradova, te vrlo značajnih infrastrukturnih građevina i prostora na kojima se mogu očekivati vrlo velike štete od poplava za cjelokupnu zajednicu, uz napomenu da uključuju i poplave uslijed mogućih rušenja nasipa, te rušenja visokih brana - umjetne poplave.
- ➔ Vjerojatnost pojave događaja scenarija srednje vjerojatnosti pojavljivanja (približno 1%, odnosno povratno razdoblje od približno 100 godina) odgovara tradicionalno primjerenom stupnju zaštite od poplava gradova, te značajnih infrastrukturnih građevina.
- ➔ Vjerojatnost pojave događaja scenarija velike vjerojatnosti pojavljivanja (približno 4 %, odnosno povratno razdoblje od približno 25 godina) odgovara tradicionalno primjerenom stupnju zaštite od poplava manjih naselja, te vrijednijih poljoprivrednih područja.

Slika 13: *Opasnost od poplava, male vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci*

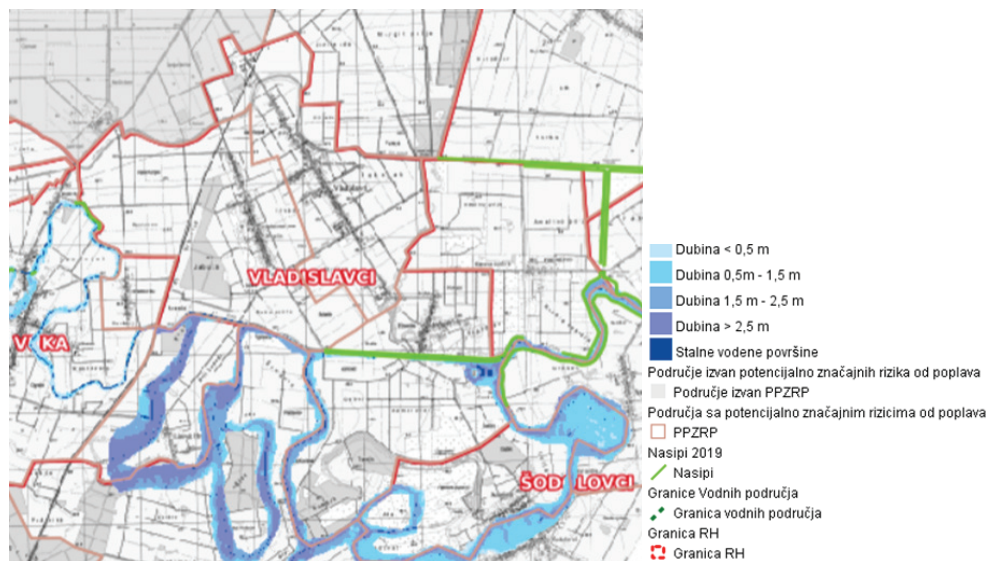
Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Slika 14: Opasnost od poplava, srednje vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci

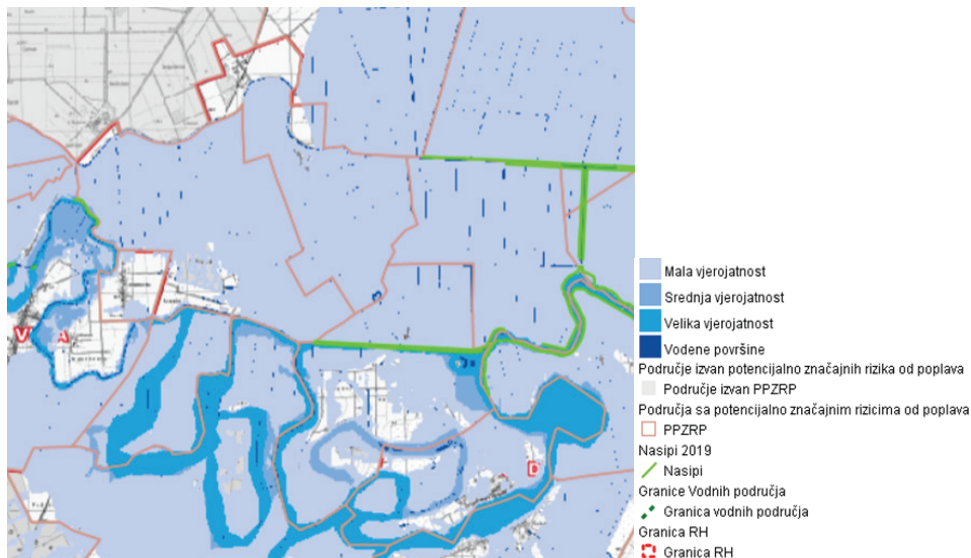
Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Slika 15: Opasnost od poplava, velike vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci

Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Slika 16: Opasnost od poplava, tri scenarija plavljenja 2020 za područje Općine Vladislavci

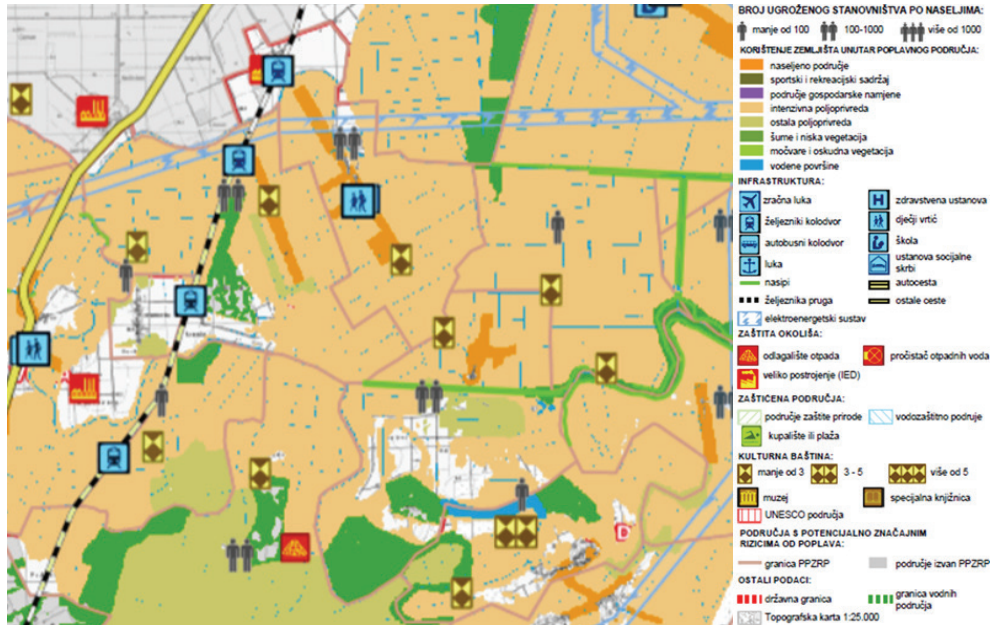
Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Ove su karte posebno važne s aspekta korištenja raspoloživih prostornih resursa u planiranju novih građevinskih područja, odnosno povećanja postojećih, za širenje naselja, zaštitu postojećih naselja koja su pod neprihvatljivim rizicima od poplavlivanja i/ili usmjeravanje gospodarskih djelatnosti u prostoru.

Karte rizika od poplava prikazuju potencijalne štetne posljedice na područjima za koja su prethodno izrađene karte opasnosti od poplava za analizirane scenarije uzimajući u obzir sljedeće:

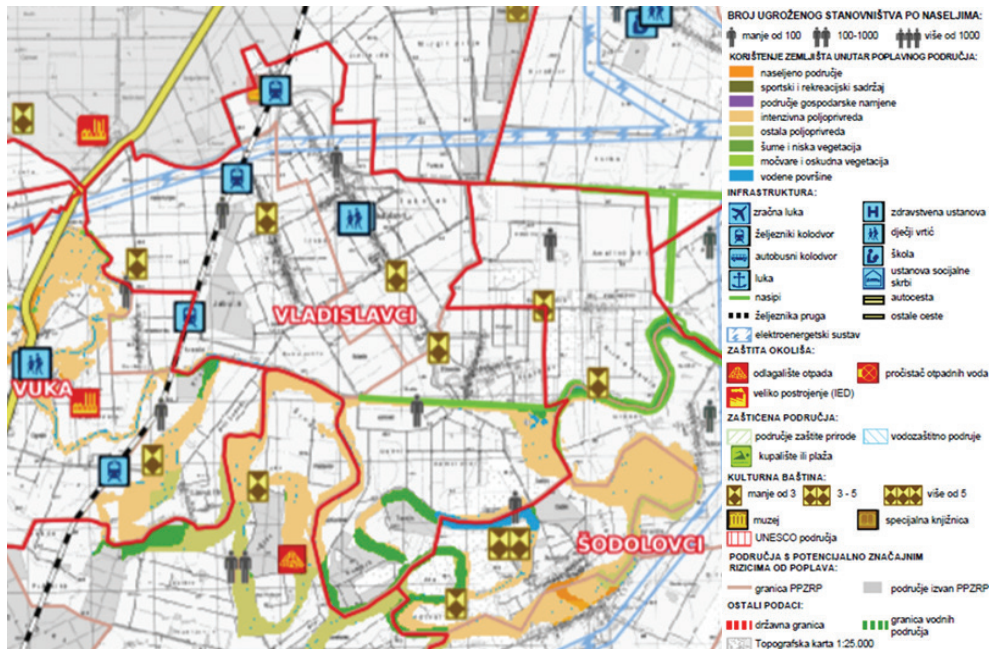
- temeljne topografske baze
- podatke o stanovništvu
- zdravstvene ustanove
- dječje vrtiće, osnovne škole, ustanove socijalne skrbi
- vrste ugroženih ekonomskih aktivnosti grupirane prema kategorijama
- korištenje zemljišta na svim poplavljenim područjima
- zaštićena područja
- kulturna dobra
- mogući izvori štetnih posljedica poplava po okoliš.

Slika 17: Rizik od poplava, male vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci

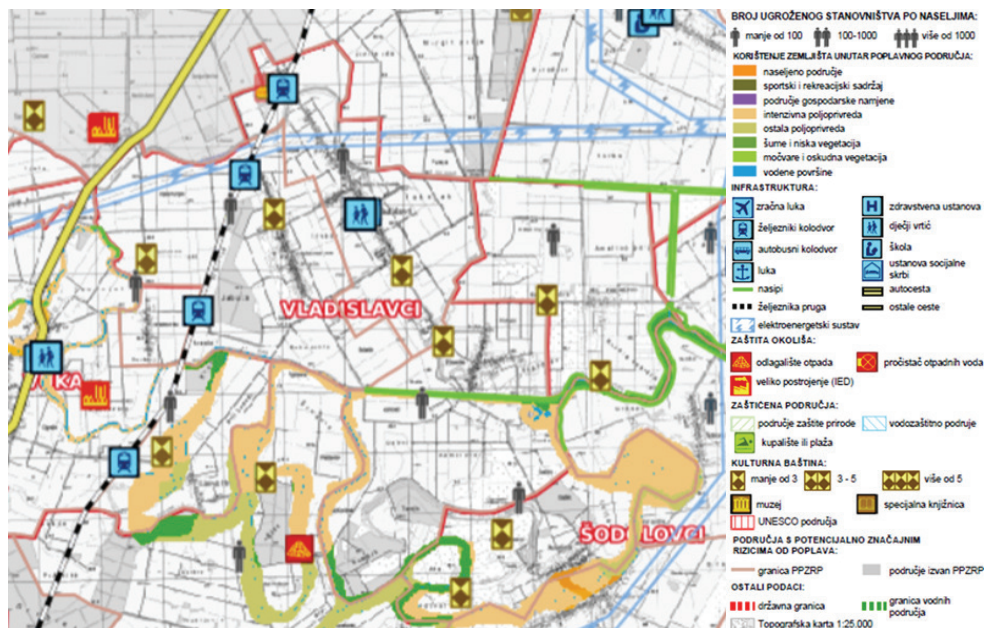
Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Slika 18: Rizik od poplava, srednja vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci

Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Slika 19: Rizik od poplava, velika vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci

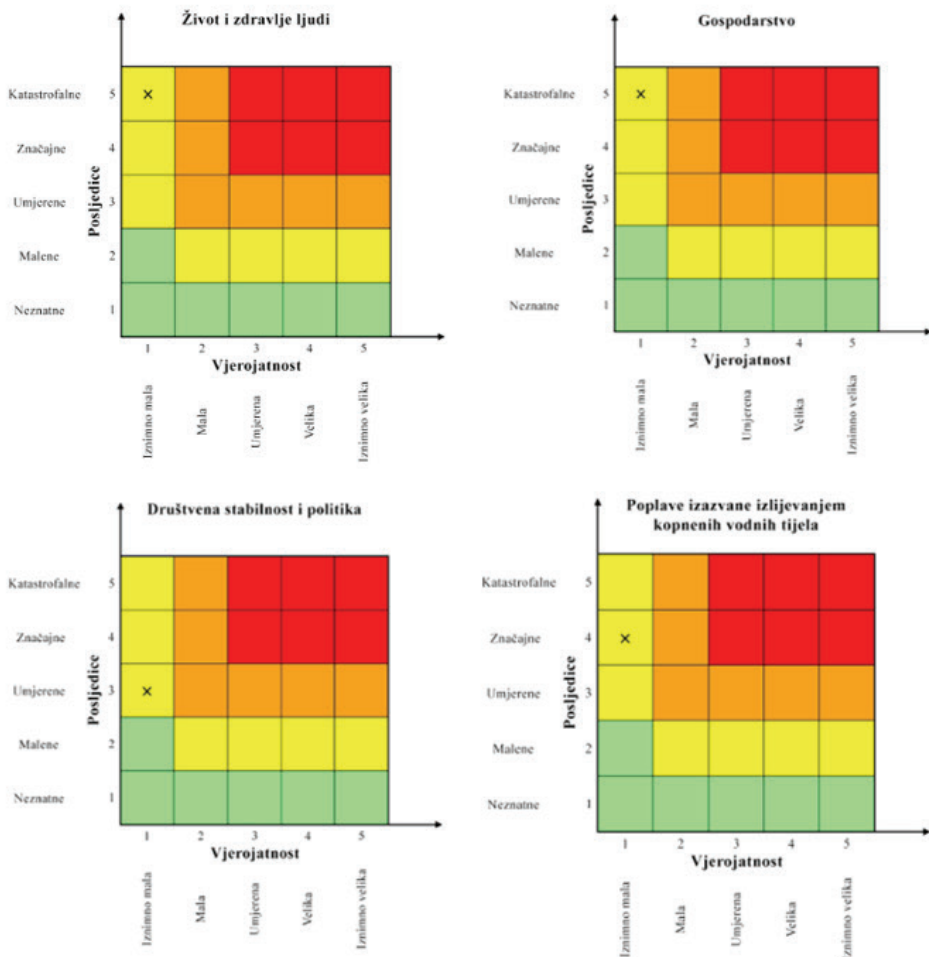
Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Operativno upravljanje rizicima od poplava i neposredna provedba mjera obrane od poplava utvrđeno je Državnim planom obrane od poplava, kojeg donosi Vlada Republike Hrvatske i Glavnim provedbenim planom obrane od poplava, kojeg donose Hrvatske vode. Obrana od poplava provodi se na teritorijalnim jedinicama za obranu od poplava - vodnim područjima, sektorima, branjenim područjima i dionicama. Republika Hrvatska je na taj način podijeljena na dva vodna područja, šest sektora i 34 branjena područja.

Prema Procjeni rizika od velikih nesreća, na području Općine Vladislavci mogu se javiti poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodnih tijela te poplave izazvane zaobalnim vodama.

Kod rizika poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodnih tijela moguć je scenarij poplava rijeke Vuke i Bobotskog kanala na području Općine. Naime, pri iznimno visokim vodostajima rijeke Vuke i Bobotskog kanala može doći do prelijevanja ili pucanja nasipa lijeve obale rijeke Vuke, odnosno Bobotskog kanala te plavljenja branjenog područja u Općini. Poplavljena bi bila područja svih naselja Općine. Pojava ovakvih karakteristika je izuzetno mala, jer je nasip izgrađen da podnese nivo vode iznad stogodišnjeg povratnog perioda. Kod Bobotskog kanala na predjelima male nadmorske visine neće se moći gravitacijski prazniti melioracijska mreža pa će doći do plavljenja, odnosno morat će se visoke vode evakuirati mehanički mobilnim pumpama. Sukladno Provedbenom planu obrane od poplava branjenog područja, sva područja naselja Općine su bar dijelom ugrožena poplavom rijeke Vuke i Bobotskog kanala dubinom vode od 0,5 do 2,5 metara.

Slika 20: Matrice rizika u slučaju poplave rijeke Vuke i Bobotskog kanala

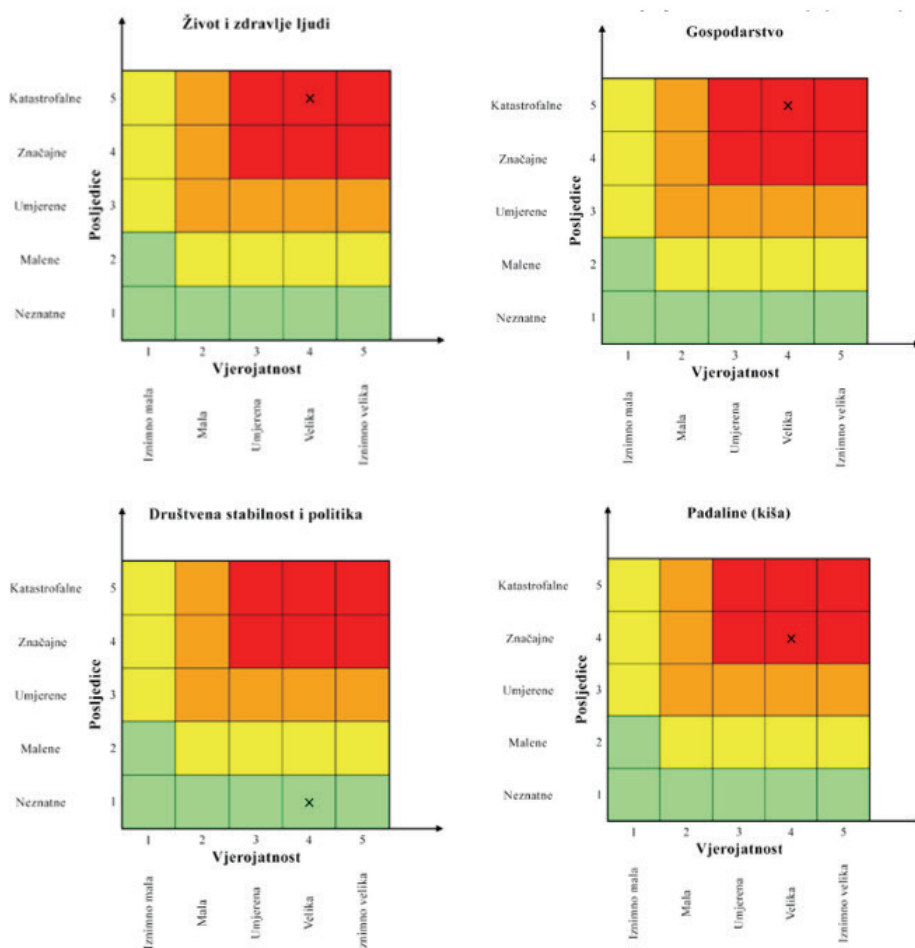
Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje Općine Vladislavci

Iz prikazanih matrica vidljivo je da je vjerojatnost od poplava rijeke Vuke i Bobotskog kanala iznimno mala, manja od 1% (jedan događaju u 100 godine i rjeđe), ali bi posljedice za život i zdravlje ljudi i za gospodarstvo bile katastrofalne. Stradalo bi 0,036% ili više stanovnika Općine Vladislavci, a šteta u gospodarstvu i na infrastrukturu iznosila bi 25% ili više od iznosa proračuna Općine. Posljedice na društvenu stabilnost i politiku bile bi umjerene, a šteta bi iznosila od 5 do 15% proračuna Općine.

Kod rizika poplava izazvanih zaobalnim vodama moguć je scenarij ekstremnih vremenskih pojava - padalina (kiše). Pri dugotrajnim iznimnim padalinama dolazi do prezasićenosti zemlje vodom pa ako su i melioracijski kanali puni vode nastaju zaobalne poplave. Potonje se

multiplificira i usporom matičnih kanala odnosno vodotoka kada može doći i do povratne vode u niže dijelove melioracijskog područja. Poplavljeno bi bilo područje svih naselja Općine. Obrana od poplava (uglavnom zaobalne vode zbog vrlo malog pada i velike količine vode na području Općine) kanala i melioracijske mreže se svodi na upotrebu mobilnih pumpi kako bi se voda iz melioracijske mreže prebacila u rijeku Vuku. Najobilnije oborine pojavljuju se u obliku pljuskova u mjesecu srpnju.

Slika 21: Matrice rizika u slučaju kiše

Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća za područje Općine Vladislavci

Iz prikazanih matrica može se zaključiti da je vjerojatnost od poplave u slučaju kiše velika, jedan događaj u jednu do dvije godine, te da bi posljedice po gospodarstvu bile katastrofalne, više od 25% proračuna Općine. Stradalo bi 0,036% ili više stanovnika Općine Vladislavci, a posljedice na društvenu stabilnost i politiku bile bi neznatne.

6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE

Pri izradi Strategije zelene urbane obnove posebno je analizirana strateška i prostorna dokumentacija, koja predstavlja okvir za daljnji razvoj Općine. Uz ovu analizu izrađena je i povijesna analiza prostora kao i analiza kulturne baštine na području Općine Vladislavci. Kako bi se što kvalitetnije utvrdile mogućnosti razvoja zelene infrastrukture, obrađena je analiza baze podataka zelenih površina, uključujući analizu zaštićenih dijelovi prirode, analizu staništa, analizu utjecaja na bioraznolikost, analizu opterećenja okoliša, analizu ekoloških prijetnje i rizika, analizu prirodnih elemenata, kao i društveno-gospodarska analiza.

Uz analizu dosadašnjih ulaganja kroz proračun Općine Vladislavci u pojedinačne zahvate na temu zelene urbane obnove kao i ispitivanje mišljenja ključnih i zainteresiranih dionika, izrađena je i analiza postojeće zelene infrastrukture, sukladno tipologiji zelene infrastrukture.

6.1. Analiza strateške dokumentacije

Strategija zelene urbane obnove izrađena je u skladu s međunarodnim, europskim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim okvirom kojim se ističe značaj zelene infrastrukture u zaštiti prirodnog kapitala i prirodnih staništa.

Program Ujedinjenih naroda o održivom razvoju do 2030. godine, takozvana Agenda 2030, usvojen je na sastanku na vrhu Ujedinjenih naroda o održivom razvoju u New Yorku u rujnu 2015. godine. Riječ je o ključnoj platformi za rješavanje najvažnijih izazova današnjice u njihovoj međusobno povezanoj gospodarskoj, socijalnoj, okolišnoj i političko-sigurnosnoj dimenziji. Glavnu okosnicu agende čini 17 ciljeva održivog razvoja, detaljno razrađenih u 169 povezanih podciljeva. Globalni ciljevi održivog razvoja su univerzalni i moraju biti primjenjivi u svim zemljama i zajednicama, od strane svih ljudi.

Slika 22: Agenda 2030 - Globalni ciljevi održivog razvoja

GLOBALNI CILJEVI ODRŽIVOG RAZVOJA

Izvor: IDOP, 2020.

Zelena infrastruktura nalazi se u okviru tri cilja:

- ➔ Cilj 9 Industrija, inovacije, infrastruktura
Izgraditi izdržljivu infrastrukturu, promovirati održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost
- ➔ Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
Učiniti gradove i naselja inkluzivnim, sigurnim, izdržljivim i održivim
- ➔ Cilj 13 Zaštita klime
Poduzeti hitne akcije u suzbijanju klimatskih promjena i njihovih posljedica

U Parizu je 2015. godine održana Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change). Kao rezultat ove konvencije postignut je **Pariški sporazum o klimatskim promjenama**, prvi pravno obvezujući globalni klimatski sporazum. Pariški sporazum ima za cilj ograničiti globalno zagrijavanje na znatno ispod 2°C i nastojati ga ograničiti na 1,5°C, povećati sposobnost prilagodbe na štetne utjecaje klimatskih promjena i osigurati protoke financijskih sredstava usmjerene smanjenju emisijama stakleničkih plinova i razvoja novih zelenih tehnologija koje ne utječe na klimatske promjene. Pariški sporazum potpisale su 194 zemlje, među kojim su i sve članice Europske unije.

Treća konferencija Ujedinjenih naroda o stanovanju i održivom urbanom razvoju (Habitat III) održana je u listopada 2016. u Quito, Ekvador, a ista je završila usvajanjem **Nove urbane agende Ujedinjenih naroda**. UN HABITAT je program Ujedinjenih naroda za gradove i naselja, nadležan

za održivi urbani razvoj i važan je nositelj aktivnosti usmjeren na razvijanje globalne razvojne strategije. Ovom Agendom utvrđuju se nova strateška usmjerenja, globalni ciljevi i prioritete održivog urbanog razvoja te propituju načela za planiranje, izgradnju, razvoj, upravljanje i poboljšanje urbanih područja. Posebno se potiče stvaranje, održavanje i promicanje sigurnih, uključivih, dostupnih i kvalitetnih javnih zelenih površina te primjena održivih rješenja u planiranju i razvoju urbanih područja.

Agendom se poseban naglasak stavlja na usvajanje koncepta pametnog grada koji iskorištava mogućnosti digitalizacije, čiste energije i tehnologija, kao i inovativnih prometnih tehnologija, pružajući na taj način mogućnosti stanovnicima da donesu ekološki prihvatljivije izbore i potiču održivi gospodarski rast kao i omogućavanje gradovima da poboljšaju svoje usluge.

Europska unija podržava provedbu zelene infrastrukture povećanjem pristupa financiranju, pružanjem tehničkih smjernica i poboljšanjem znanja u kontekstu postojećeg zakonodavstva i instrumenata politike. Također, Europska unija promovira zelenu infrastrukturu kao politiku koja može smanjiti gubitak bioraznolikosti i pridonijeti prilagodbi i ublažavanju učinaka klimatskih promjena.

Europski zeleni plan paket je inicijativa u području politika kojim se želi osigurati zelena tranzicija Europske unije, pri čemu je krajnji cilj postići klimatsku neutralnost do 2050. Njime se podupire preobrazba Europske unije u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom. U njemu se ističe da je potreban sveobuhvatan i međusektorski pristup u kojem sva relevantna područja politike doprinose krajnjem klimatskom cilju. Paket obuhvaća inicijative iz područja klime, okoliša, energetike, prometa, industrije, poljoprivrede i održivog financiranja. Sve te inicijative međusobno su snažno povezane. Europski zeleni plan pokrenula je Komisija u prosincu 2019. godine.

„Spremni za 55 %” odnosi se na cilj Europske unije da smanji neto emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. Paketom „Spremni za 55 %” ambicije zelenog plana u pogledu klime prenose se u zakonodavstvo. On se sastoji od skupa prijedloga za reviziju zakonodavstva u području klime, energetike i prometa te za uvođenje novih zakonodavnih inicijativa kako bi se propisi Europske unije uskladili s njegovim klimatskim ciljevima.

Paketom prijedloga želi se pružiti dosljedan i uravnotežen okvir za postizanje klimatskih ciljeva Europske unije kojima se:

- osigurava poštena i socijalno pravedna tranzicija
- održavaju i jačaju inovacije i konkurentnost industrije Europske unije te istodobno osiguravaju jednaki uvjeti u odnosu na gospodarske subjekte iz trećih zemalja
- podupire položaj EU-a kao predvodnika u globalnoj borbi protiv klimatskih promjena.

U lipnju 2021. ministri i ministrice okoliša Europske unije odobrili su zaključke kojima se potvrđuje nova **Strategija Europske unije za prilagodbu klimatskim promjenama**. U toj strategiji opisuje se dugoročna vizija prema kojoj bi Europska unija do 2050. trebao postati društvo otporno na klimatske promjene koje je u potpunosti prilagođeno neizbježnim učincima klimatskih promjena.

Strategija obuhvaća sljedeće mjere:

- bolje prikupljanje i razmjenu podataka kako bi se poboljšali pristup znanju o učincima klimatskih promjena i razmjena tog znanja
- prirodna rješenja za pomoć u izgradnji otpornosti na klimatske promjene i zaštiti ekosustava
- uključivanje prilagodbe klimatskim promjenama u makrofiskalne politike.

Rezolucija Europskog parlamenta o zelenoj infrastrukturi – unapređenje europskog prirodnog kapitala iz 2013. godine postavila je temelj za zelenu infrastrukturu kao alat koji za cilj ima pružanje ekoloških, ekonomskih i socijalnih koristi kroz prirodna rješenja. U ovom strateškom dokumentu se između ostalog:

- naglašava potreba za integriranjem zelene infrastrukture u sve sektorske politike Europske unije te odgovarajuće financijske aranžmane
- naglašava doprinos zelene infrastrukture kao ključnog popratnog elementa mreže Natura 2000 za jačanje koherentnosti i otpornosti mreže koja se bavi zaštitom ključnih prirodnih vrsta i staništa u Europi,
- potiče države članice da integriraju zelenu infrastrukturu u prostorno i namjensko planiranje i daju joj prioritet savjetujući se sa zainteresiranim stranama na terenu i lokalnim stanovništvom te podižući svijest među njima obrazovnim aktivnostima u kojima sudjeluju sve razine donošenja odluka (lokalne, regionalne i nacionalne),
- naglašava pozitivne učinke zelene infrastrukture na ublažavanje posljedica klimatskih promjena jer ona ima pozitivan učinak na zalihe ugljika i ravnotežu stakleničkih plinova, posebno u vezi s očuvanjem tresetišta, poluprirodnih i prirodnih šumskih područja i šuma te ostalih ekosustava bogatih ugljikom, čime doprinosi provedbi klimatske politike Europske unije.

U Izvješću Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: **Preispitivanje napretka u provedbi strategije EU za zelenu infrastrukturu** iz 2019. godine, naglašena je potreba da se istaknu "višestruke koristi koje zelena infrastruktura može pružiti u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi njima, na primjer izravno sekvestracijom ugljika i neizravno smanjenjem energetske potražnje i onečišćenja aktivnim prijevozom koji je povezan sa zelenom infrastrukturom (kao što su vožnja biciklom i hodanje),

ublažavanjem učinaka toplinskih otoka i smanjenjem potreba za hlađenjem i grijanjem zgrada s pomoću zelenih krovova i zelenih zidova.”

U svibnju 2016. godine Amsterdamskim paktom pokrenuta je **Urbana Agenda za EU** kojom se planira definirati politiku urbanog razvoja Europske Unije. U postupku izrade Urbane Agende za EU prvotno je definirano 12 prioritetnih tematskih partnerstva kojima se nastoje ostvariti ciljevi EU2020 za pametan, održiv i uključiv rast, a ista je kasnije nadopunjena novim tematskim partnerstvima.

Tematska partnerstva su:

- Uključivanje migranata i izbjeglica
- Kvaliteta zraka
- Urbano siromaštvo
- Stanovanje
- Kružno gospodarstvo
- Poslovi i vještine u funkciji lokalnog gospodarstva
- Prilagodba klimatskim promjenama (uključujući rješenja zelene infrastrukture)
- Energetska tranzicija
- Održivo korištenje zemljišta i rješenja prihvatljiva za prirodu
- Urbana mobilnost
- Digitalna tranzicija
- Inovativna i odgovorna javna nabava
- Sigurnost javnih prostora
- Kultura i kulturna baština
- Ozelenjavanje gradova
- Održivi turizam.

Među navedenim partnerstvima su i zelena partnerstva, kao i ona koja se izravno odnose na zelenu infrastrukturu. Partnerstvo Održivo korištenje zemljišta i rješenja prihvatljiva za prirodu naglašava učinkovitiju iskorištenost zemljišta i miješanje funkcija te potiče povećanje prisutnosti zelenih površina i zelene infrastrukture i promicanje korištenja rješenja temeljenih na prirodi (NBS) za poboljšanje uvjeta života unutar urbanih područja, a partnerstvo Prilagodba klimatskim promjenama ističe važnost zelene infrastrukture kao dio sinergijskog procesa za urbanu regeneraciju i mjere prilagodbe klimatskim promjenama. Partnerstvo za ozelenjavanje gradova usredotočeno je na zelenu i plavu infrastrukturu u urbanim područjima i povezivanje s drugim sektorima kao što su održivi promet, upravljanje vodama i urbana poljoprivreda. Dodatno je fokusirano na očuvanje bioraznolikosti i prilagodbu klimatskim promjenama.

Kako bi se ublažile gospodarske i društvene posljedice koje je prouzročila pandemija bolesti COVID-19, Europska unija je uvela privremeni instrument za poticanje oporavka pod nazivom **EU sljedeće generacije** (eng. NextGenerationEU), najveći paket poticaja ikad financiran u Europi koji državama članicama EU treba osigurati ubrzan gospodarski oporavak te digitalnu i zelenu transformaciju radi održivijeg razvoja i veće otpornosti društva i gospodarstva na buduće krize. Instrument se odnosi na razdoblje od 2021. do 2026. godine te su stoga države članice uvjetovane brzo implementirati planirane reforme i ulaganja. „Zeleno, digitalno, otporno, jednako i snažno“ su primarni ciljevi kojima teži NextGenerationEU. Aktivnosti su usmjerene na potporu državama članicama za oporavak, ponovno pokretanje gospodarstva i poticanje privatnih ulaganja.

Glavni element instrumenta NextGenerationEU je **Mehanizam za oporavak i otpornost**. To je instrument za davanje bespovratnih sredstava i zajmova za potporu reformama i ulaganjima u državama članicama Unije. Mehanizam uključuje područja politika od europske važnosti svrstana u šest stupova. Provedba Mehanizma, kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini, mora se oslanjati na sinergiji i usklađenosti djelovanja na području šest prioriteta:

1. Zelena tranzicija
2. Digitalna preobrazba
3. Pametan, održiv i uključiv rast
4. Socijalna i teritorijalna kohezija
5. Zdravstvena, gospodarska i socijalna institucionalna otpornost
6. Politike sljedeće generacije, djeca i mladež.

Da bi primile sredstva u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, države članice moraju pripremiti planove za oporavak i otpornost u kojima se navodi kako će ulagati sredstva. Osim toga, moraju ispuniti relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, a prije nego što se isplate u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost mogu provesti, Komisija ocjenjuje zadovoljavajuće ostvarenje svake ključne etape i ciljne vrijednosti.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine usvojen je na sjednici Vlade u travnju 2021. godine, nakon čega je poslan na odobrenje Europskoj komisiji, koja ga je usvojila u srpnju 2021. godine. Time se Republici Hrvatskoj otvorila mogućnost korištenja znatnih europskih sredstava za provedbu programa, projekata i reformi.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine temelji se na strateškim dokumentima, programima, preporukama i obvezama te kao takav čini jasan i koherentan okvir za ostvarenje reformi, kao i razvojnih, socijalnih, okolišnih i svih drugih ciljeva Vlade u tekućem desetljeću. Plan oporavka usklađen je s ključnim i strateškim dokumentima kao što su Program Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024., Nacionalni program reformi 2019., Posebne preporuke Vijeća EU-a u okviru Europskog semestra za 2019. i 2020., Akcijski plan

za sudjelovanje Republike Hrvatske u tečajnom mehanizmu (ERM II) i **Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine**, koja je temeljni strateški razvojni dokument za ovo desetljeće.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu određuje ciljeve i prioritete za provedbu mjera prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj. Svrha je Strategije prilagodbe osvijestiti važnost i prijetnje klimatskih promjena za društvo te nužnost integracije koncepta prilagodbe klimatskim promjenama u postojeće i nove politike, kako bi se smanjila ranjivost okoliša, gospodarstva i društva uzrokovana klimatskim promjenama. U Strategiji su prikazani sektori ranjivi na klimatske promjene, među kojima je odabrano osam ključnih sektora (vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, bioraznolikost, energetika, turizam i zdravlje) i dva međusektorska tematska područja (prostorno planiranje i uređenje te upravljanje rizicima).

Uz Strategiju prilagodbe koje je povezana s Nacionalno razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, važno je spomenuti i dva strateška dokumenta: **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine** i **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine**, koji doprinose temama vezanim uz razvoj zelene infrastrukture, ublažavanju klimatskih promjena i povećanju otpornosti na njih kao i energetske učinkovitosti te kružnog gospodarenje prostorom i zgradama.

Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine temeljni je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za Osječko-baranjsku županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine te sektorskih i višesektorskih strategija. Plan razvoja donosi se u skladu s načelom partnerstva i suradnje u svrhu definiranja smjera daljnjeg razvoja Osječko-baranjske županije te osiguravanja strateške podloge za upravljanje razvojem sukladno potrebama stanovnika uz učinkovito i održivo korištenje raspoloživih resursa. U Planu razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine postavljeni su temelji mjerama zaštite okoliša, energetske učinkovitosti te prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena.

Provedbeni program Općine Vladislavci za razdoblje 2021. - 2025. godina kratkoročni je akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu lokalne samouprave. Obveza izrade provedbenih programa temelji se na odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Provedbeni programi osiguravaju provedbu posebnih ciljeva iz viših akata strateškog planiranja i poveznicu s proračunom jedinica lokalne samouprave, a donose se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijede za taj mandat.

Provedbenim programom Općine Vladislavci definirano je pet razvojnih prioriteta:

- Gospodarstvo, poduzetništvo i poljoprivreda
- Kultura, turizam i sport
- Komunalna infrastruktura, zaštita okoliša i promet
- Obrazovanje, demografska i socijalna politika
- Učinkovita javna uprava.

Strategija zelene urbane obnove pridonijeti će ostvarivanju navedenih razvojnih prioriteta iz Provedbenog programa Općine Vladislavci, s posebnim naglaskom na ulaganja koja su povezane s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima i Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Tablica 12: Poveznice s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima i Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Agenda 2030	Cilj 9 Industrija, inovacije, infrastruktura Izgraditi održljivu infrastrukturu, promovirati održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost
	Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Učiniti gradove i naselja inkluzivnim, sigurnim, izdržljivim i održivim
	Cilj 13 Zaštita klime Poduzeti hitne akcije u suzbijanju klimatskih promjena i njihovih posljedica
Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine	Razvojni smjer 3 Zelena i digitalna tranzicija
	Strateški cilj 8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
	Prioritetno područje 1 Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena
Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine	Inicijativa C 6.1. Obnova zgrada
	Reforma R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

**Provedbeni
program
Općine
Vladislavci
za razdoblje
2021. - 2025.
godina**

SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
Mjera 1.1 Razvoj kulture

SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
Mjera 1.2. Ulaganje u sustav predškolskog odgoja i obrazovanja

SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
Mjera 1.5. Ulaganje u sport i rekreaciju

SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
Mjera 1.10. Učinkovito komunalno gospodarenje
Mjera 1.11. Izgradnja energetske učinkovite javne rasvjete
Mjera 1.12. Gospodarenje otpadom i povezanom infrastrukturom
Mjera 1.13. Ulaganje u održivo upravljanje prostorom

SC 10. Održiva mobilnost
Mjera 1.15. Ulaganje u prometnu infrastrukturu i mobilnost

6.2. Analiza prostorno planske dokumentacije

Prostor je vrijedan, ograničen, najčešće neobnovljiv resurs kojeg dijeli veći broj korisnika, te stoga prostorno planiranje ima za cilj organizirati njegovo racionalno i optimalno korištenje.

Prostorno planiranje obuhvaća uređenje naselja, gospodarskih i društvenih djelatnosti, mreža infrastrukturnih sustava (prometa, energetike, vodnog gospodarstva), te zaštitu okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti, u uvjetima prirodnih i drugih prostornih ograničenja. Zakonom o prostornom uređenju propisan je sustav prostornog planiranja u Republici Hrvatskoj. Sustav čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provođenja dokumenata prostornog uređenja te uređenja građevinskog zemljišta.

Sustav je propisan tako da postoji više razina planiranja u skladu s kojima se i donose dokumenti prostornog uređenja:

- Na državnoj razini dokumenti su Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, te prostorni planovi područja posebnih obilježja koji se izrađuju za područja nacionalnih parkova, parkova prirode i područja posebnih obilježja određenih Strategijom i Programom. Ovi dokumenti su u nadležnosti Republike Hrvatske i donosi ih Sabor Republike Hrvatske.
- Prostorni planovi županija i Grada Zagreba, prostorni planovi područja posebnih obilježja čija je obveza izrade određena prostornim planom županije, odnosno Grada Zagreba, su dokumenti područne (regionalne) razine, a njihovo donošenje u nadležnosti je županijske, odnosno Gradske skupštine.

- Dokumenti lokalne razine u nadležnosti su velikog grada, grada ili općine, a to su prostorni plan uređenja velikog grada, grada ili općine te urbanistički plan uređenja i detaljni plan uređenja dijelova njihovih područja. Dokumente lokalne razine donosi gradsko odnosno općinsko vijeće za svoje područje.

Prostorni plan županije je dokument kojim se planira uređenje prostora županije, a koji donosi županijska skupština. Sadrži tekstualni dio (odredbe za provođenje Plana), grafički dio i obvezne priloge, te određuje:

- korištenje i namjenu prostora
- glavne mreže infrastrukture
- uvjete zaštite prostora i ograničenja.

Izrađuje se temeljem obveze iz propisa o prostornom uređenju, te se u tijeku izrade provode prethodne i javna rasprava o ponuđenim rješenjima, kada se o planu mogu izjasniti građani, stručna javnost i mediji.

Prostorni plan Osječko-baranjske županije usvojen je 2002. godine. U proteklom periodu pojavio se niz zahtjeva za korištenjem prostora na drugačiji način, što je proizlazilo iz činjenice da traženi uvjeti za korištenje nisu bili poznati u trenutku izrade Prostornog plana Osječko-baranjske županije ili su u međuvremenu izrađeni novi projekti razvoja kojima su spoznate nove mogućnosti organizacije i korištenja prostora uz pretpostavku održivog razvitka. Kako ne bi bio prepreka gospodarskom razvitku, kao i u svrhu usklađivanja s velikim brojem posebnih zakona i propisa koji su u međuvremenu doneseni ili izmijenjeni, postalo je nužno pristupiti izmjenama i dopunama ovog dokumenta. Zadnje Izmjene i dopune Prostornog plana Osječko-baranjske županije donesene su u kolovozu 2024. godine.

U Prostornom planu Osječko-baranjske županije prostor za razvoj i uređenje određen je za sljedeće namjene:

→ građevinsko područje	→ šuma gospodarske namjene
→ gospodarska namjena	→ šuma posebne namjene
→ ugostiteljsko-turistička namjena	→ vodne površine
→ športsko-rekreacijska namjena	→ ostalo poljoprivredno tlo
→ površine za gospodarenje otpadom	→ posebna namjena
→ površine za iskorištavanje mineralnih sirovina	→ površine infrastrukturnih sustava
→ poljoprivredno tlo - osobito vrijedno obradivo tlo	→ površine županijskog značaja:
→ poljoprivredno tlo - vrijedno obradivo tlo	→ površina gospodarske namjene
→ poljoprivredno tlo - ostala obradiva tla	→ površina javne i društvene namjene.

Prostorni plan uređenja velikog grada, grada ili općine je dokument kojim se planira uređenje prostora jedinice lokalne samouprave. Sve jedinice lokalne samouprave obvezne su temeljem propisa o prostornom uređenju za svoje područje donijeti prostorni plan uređenja. Nositelj izrade ovog dokumenta prostornog uređenja je grad ili općina, a donosi ga gradsko odnosno općinsko vijeće.

Izrada i donošenje prostornog plana uređenja provodi se prema zakonom propisanom postupku koji uključuje prethodne i javnu raspravu, uz sudjelovanje stručne javnosti, građanstva i javnih medija, s mogućnošću davanja primjedaba i prijedloga na plan. Prije donošenja plana potrebno je ishoditi i propisane suglasnosti i mišljenja nadležnih tijela o usklađenosti sa posebnim propisima i planovima šireg područja, kao i mišljenje o usklađenosti sa županijskim planom.

Prostorni plan uređenja Općine Vladislavci usvojen je 2007. godine. Nakon donošenja Prostornog plana uređenja, Općina je do sada donijela još dvije izmjene plana, a zadnje izmjene bile su u srpnju 2018. godine. Razlozi za izradu i donošenje izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci omogućili su razvoj kako osnovnih tako i gospodarskih potreba stanovnika Općine.

Prostornim planom na području Općine Vladislavci određene su sljedeće osnovne namjene površina:

1. Površine za razvoj i uređenje naselja:
 - građevinska područja naselja Dopsin, Hrastin i Vladislavci
2. Površine za razvoj i uređenje van naselja
 - a) Građevinsko područje
 - izdvojeno građevinsko područje izvan naselja groblja Vladislavci i Dopsin
 - izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarska zona
 - b) Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina
 - eksploatacijsko polje opekarske gline "Vladislavci"
 - planirano proširenje postojećeg eksploatacijskog polja opekarske gline "Vladislavci"
 - c) Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene
 - vrijedno obradivo tlo
 - ostala obradiva tla
 - b) Šuma isključivo osnovne namjene
 - gospodarska šuma
 - e) Ostalo šumsko zemljište isključivo osnovne namjene
 - f) Vodene površine
 - vodotok
 - ribnjak
 - bajer
 - f) Prometne površine.

U Prostornom planu uređenja Općine Vladislavci utvrđena su sljedeća područja posebnih ograničenja u korištenju:

- zaštićena kulturna dobra
- područje intenziteta potresa VII° MCS ljestvice
- povremeno poplavno područje-poplavno područje utvrđeno u Prostorno planu Osječko-baranjske županije koje je u međuvremenu zaštićeno od poplava
- poplavno područje
- inundacijski pojas
- koridori za planirane infrastrukturne građevine
- šumsko zemljište u građevinskom području.

Na području Općine Vladislavci izgrađene su ili se planiraju graditi građevine od važnosti za Republiku Hrvatske kao i građevine od važnosti za Osječko-baranjsku županiju, a iste su utvrđene posebnim propisom. Također, strateškim razvojnim dokumentima planirani su projekti unapređenja sustava vodoopskrbe i odvodnje, rekonstrukcije i dogradnje vodoopskrbnih i kanalizacijskih cjevovoda, izgradnje, obnove i održavanja stambene infrastrukture te uređenja javnog prostora, zatim projekti kojima će se unaprijediti prometna infrastruktura (izgradnja i održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta, proširenje i održavanje pješačkih i biciklističkih staza te mostova i druge komunalne infrastrukture slične namjene. Kroz projekte unapređenja društvene infrastrukture planirana je izgradnja, obnova i održavanje predškolskih i školskih ustanova, domova kulture te sportske infrastrukture kao i razvoj turističke infrastrukture. Sve planirane infrastrukturne projekte na području Općine Vladislavci potrebno je promatrati kroz prizmu zelene infrastrukture, te u skladu s mogućnostima usmjeriti prema zelenim rješenjima.

Prostornim planom uređenja Općine Vladislavci utvrđena je obveza izrade sljedećih urbanističkih planova uređenja:

- UPU Gospodarske zone Vladislavci
- UPU 1 Vladislavci
- UPU 2 Vladislavci
- UPU 3 Vladislavci
- UPU groblja Dopsin
- UPU groblja Vladislavci.

Izrada urbanističkih planova može biti po navedenom redoslijedu, odnosno redoslijed izrade planova može biti i drugačiji, a odrediti će ga Općina sukladno svojim potrebama i razvoju. Urbanistički plan uređenja donosi se za neuređene dijelove građevinskog područja i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili sanaciju. Njime se detaljnije određuje prostorni razvoj naselja ili dijela naselja u skladu s prostornim planom. Pri donošenju urbanističkih planova uređenja na području Općine potrebno je poticati mjere kružnosti

odnosno razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za spomenute neuređene dijelove građevinskog područja.

Cjelokupni razvoj na području Općine i svi zahvati u prostoru trebaju se temeljiti na principima održivog razvoja. Očuvanju osobito vrijednih prirodnih resursa - poljoprivredne i šumske površine, vodene površine i podzemnih voda moraju biti podređeni svi zahvati, bez obzira na kategoriju njegova korištenja, a sve trase infrastrukture potrebno je modificirati na način da se što je više moguće izbjegnu područja prirodnih staništa.

U zadovoljenju navedenih uvjeta, elementi zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom u svakom su slučaju važan razvojni, a ne ograničavajući faktor planiranja, izgradnje i uređenja te korištenja prostora. Upravo stoga, važno ih je ugraditi u svu prostorno-plansku dokumentaciju te na taj način dati doprinos održivom prostornom, gospodarskom i društvenom razvoju.

6.3. Povijesna analiza prostora

Uvidom u stručnu literaturu iz područja povijesti i kulture te uvidom u dostupnu prostorno-plansku, kartografsku i fotografsku literaturu, stvara se okviru za izradu povijesna analize prostora koja ima za cilj dati pregled o tome kako se tijekom vremena upotrebljavao, oblikovao i mijenjao prostor na području sadašnje Općine Vladislavci.

Općina Vladislavci ima dugu i bogatu povijest, koja je detaljno opisana u knjizi „Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba“, čiji je autor Denis Njari. Ova knjiga poslužila je kao izvor svih podataka i slika u ovom poglavlju. Kako je navedeno u spomenutoj knjizi, na području današnjih Vladislavaca vrlo vjerojatno su se nalazila tri srednjovjekovna naselja – Mosson (Mošon), Pomochoya (Pomoćin) i Korpas (Korpaš). Naselje Dopsin spominje se 1262. godine i bilo je posjed viteza Ivanovaca.

Slika 25: Pretpostavljane lokacije srednjovjekovnih naselja Korpaš, Mošon i Pomoćin

Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 11)

Sredinom 14. stoljeća vlasnici vlastelinstva u Dopisni, kojemu je pripalo i okolno područje, postaju baruni Kolođski. Do osvajanja od strane Osmanlija u kolovozu 1526. godine navedeno područje i posjedi mijenjaju nekoliko vlasnika. Zbog rijeke Vuke i močvare Palača područje današnjih Vladislavaca je u srednjem vijeku i osmanskom razdoblju bilo bogato vodama, te je bilo pogodno za bavljenje poljoprivrednom, ribarstvom i lovom.

Najvažniji arheološki nalaz iz osmanskog razdoblja je glineni lonac s novcem, pronađen 1994. godine. U sačuvanoj ostavi koja broji 5.333 primjeraka novca najzastupljeniji su ugarski denari, zatim poljski groši te nekoliko primjeraka talira i polutalira.

Nakon Mohačke bitke 1526. godine, Osmansko Carstvo je napustilo raniji županijski sustav teritorijalne podjele, te je cijela istočna Slavonija organizirana u Požeški sandžak koji se dijelio na osam kadiluka, među kojima je bio i Osječki, a on se opet dijelio na četiri nahije, među kojima je bila i Čepinska, u kojoj se nalazilo područje današnjih Vladislavaca.

Prema podacima iz osmaskih službenih zapisa, vidljivo je da su naselja Mošon i Pomoćin bili naseljeni, dok naselje Korpaš više nije bilo naseljeno.

Ratovanja između Habsburške Monarhije i osmanske vojske u razdoblju od 1684. do 1699. godine negativno su utjecala na područje naselja Mošon i Pomoćin. Raseljavanje domicilnog stanovništva, zapuštanje srednjovjekovnog melioracijskog sustava te gubitak kultiviranoga tla pogodovali su širenju močvare Palače preko nekih srednjovjekovnih sela i pustara, pa su tako i naselja Mošon i Pomoćin ostala bez stanovništva.

U 18. stoljeću područje triju srednjovjekovnih naselja ostaje i dalje nenaseljeno, a 1765. godine ovo je zemljište zajedno s Čepinom prodano Ivanu Kapistranu I. Adamoviću, koji je od otkupljenog zemljoposjeda formirao Čepinsko vlastelinstvo.

Iz austrijskih vojnih zemljovida može se dobiti uvid kako je ovo područje moglo izgledati. Zemljovidi su za civilno područje Slavonije izrađeni od 1781. do 1783. godine.

Slika 26: Područje Vladislavaca prema zemljovidima Prve vojne izmjere (1781.-1783.)

Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 27)

Naselje Mošon nije zabilježeno, dok su ostala dva naselja zabilježena na ovom zemljovidu. Korpaš je ucrtan na području današnjeg Bobotskog kanala južno od mjesta gdje cesta siječe željezničku prugu, a Pomoćin na području središnjeg dijela današnjih Vladislavaca. Južno od današnjeg središta naselja upisan je i pojam Megia, međa, odnosno granično područje hatara sela Dopsin i Hrastin.

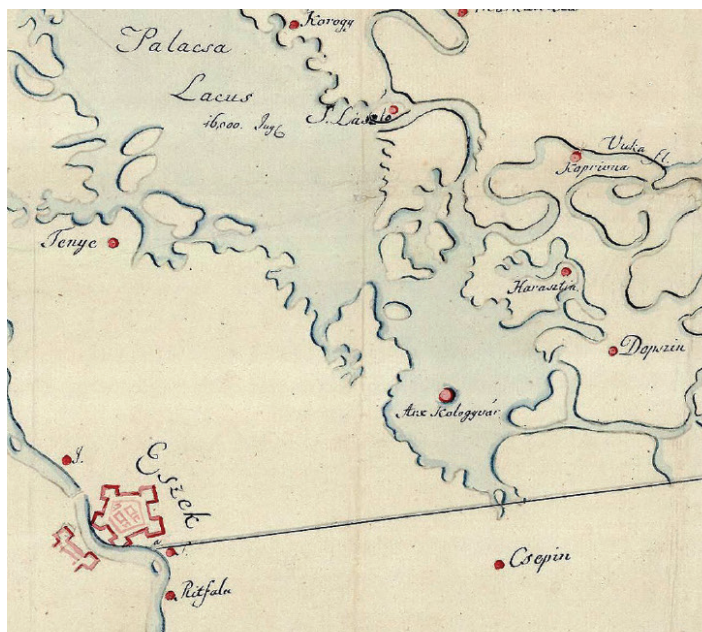
Slika 27: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1794. godine

Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 27)

Na području središnjeg dijela današnjeg naselja Vladislavci u 18. je stoljeću bila močvara Palača koja se prostirala na površini od 23.000 jutara, te je bila glavna prepreka ponovnom naseljavanju ovog područja. Iako je najviša razina vode bila u proljeće i jesen, močvara nije presušivala ni tijekom ljetnih mjeseci jer su se u nju slijevale vode iz rijeke Vuke.

Slika 28: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1817. godine

Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 29)

Na rubnim dijelovima močvare bila je bujna vegetacija uz mnoštvo ptica (gnjurci, vrane, čaplje, divlje guske) i sisavaca (vidre, divlje svinje, jeleni, jazavci), a voda je obilovala ribama (šarani, štuke, smuđevi i somovi).

Slika 29: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1825. godine

Izvor: Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 30)

Ivan Kapistran II. Adamović pokrenuo je radovi na isušivanju močvare. Pretvaranje močvarnog u plodno tlo bio je dugotrajan hidromelioracijski proces koji je započeo 1830. godine i trajao je šest godina, do 1836. godine, kada je dovršen i prokopan prvi kolođvarski kanal, čiji je početak bio kod današnjih Vladislavaca, a završetak kod Vukovara. S obzirom da prvotno prokopani kanal nije bio dovoljno dubok i širok, njegovo proširivanje provedeno je 1856. i 1857. godine, a nastavljeno je do kraja 20. stoljeća. Kolođvarski kanal kasnije je nazvan Korpaš, dok se danas Korpašem naziva kanal od Vuke do Vladislavaca, a od Vladislavaca se dalje na istok zove Bobotski kanal.

Slika 30: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1835. godine

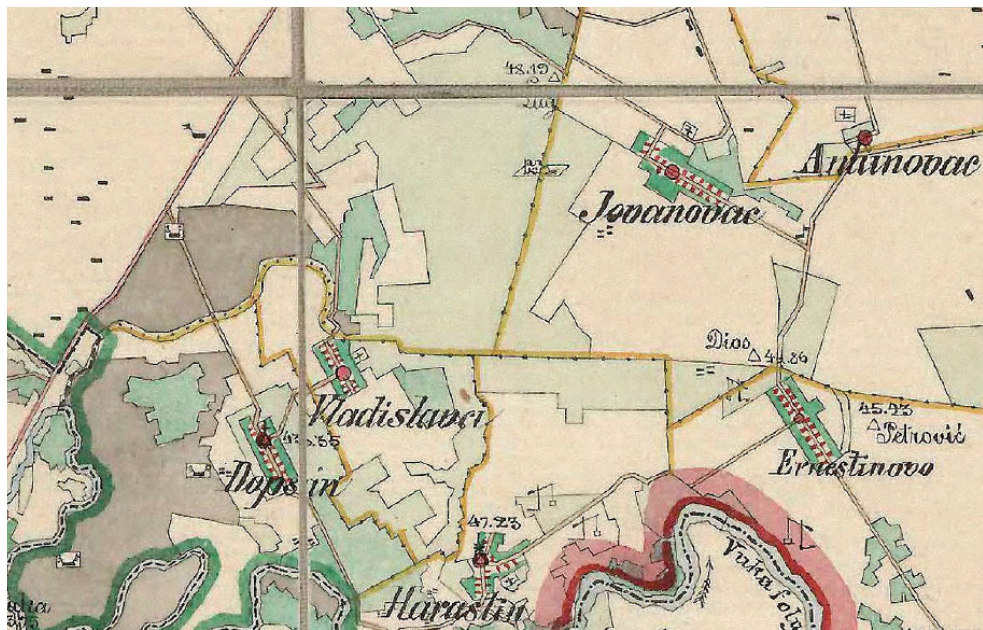
Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 31)

Naselje Vladislavci osnovano je 1836. godine, kada je završen prokop Kolođvarskog kanala. Te godine vlastelin Adamović sagradio je tvornicu kudjelje i pozvao na doseljavanja i rad u novoj tvornici više obitelji iz Mađarske. U početku su prvi doseljenice stanovali u kolibama, a nakon dvije godine dovršene su i njihove kuće.

U središtu naselja ostavljeno je mjesto za izgradnju crkve i škole te je podignuto drveno raspelo, a za molitvu je korištena privatna kuća koja je u jednoj prostoriji imala mali, uređeni oltar. Općina Hrastin je 1866. godine u Vladislavcima osnovala pučku školu, u kojoj se nastava održavala na mađarskom jeziku.

Prema popisu stanovništva iz 1857. godine, u Vladislavcima je živjelo 333 stanovnika, 326 Mađara, pet Nijemaca i dvoje ostalih. Nakon formiranja Austro-Ugarske Monarhije, Vladislavci su pripali Virovitičkoj županiji, Osječkoj podžupaniji i Upravnoj obćini Čepin.

Slika 31: Vladislavci i okolica 1877. godine

Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 74)

U travnja 1891. godine donesena je naredba o ustrojavanju Općine Vladislavci, koja je preinačena, te je početkom 1893. godine osnovana Upravna općina Hraštin koju su činila naselja Hraštin, Dopsin, Vladislavci i Koprivna i postojala je do 1918. godine.

U Vladislavcima je 1902. godine osnovana mljekarska zadruga, a 1911. godine Gospodarska vjersijska zadruga. Prvo slavonsko poduzeće za izrađivanje konoplja osnovano je 1902. godine. Uz Julijansku školu, u kojoj se nastava održavala na mađarskom jeziku, u Vladislavcima je 1906. godine osnovana i hrvatska škola.

Za vrijeme Prvog svjetskog rata samo je tijekom prve godine ratovanja poginulo 39 vojnika iz Vladislavaca. Godine 1928. konačno je počela gradnja crkve, a zvona su postavljena na crkveni toranj godinu dana kasnije.

Nakon Drugog svjetskog rata ukinuta je Općina Hraštin i osnovan je Mjesni narodni odbor u Dopsinu, kojem su pripali Vladislavci s dijelom naselja Vladislavci-Dalmatinac, a dio naselja Vladislavačka Lanara pripao je Mjesnom narodnom odboru Hraštin. Mjesni narodni odbor u Dopsinu ukinut je 1955. godine, sva naselja priključena su Općine Čepina, a osnovan je i Mjesni odbor Vladislavci sa sjedištem u Hraštinu.

U narednom razdoblju uslijedilo je ulaganje u izgradnju cesta, pješačkih staza, društvenih domova, trafostanice radi kvalitetnije opskrbe električnom energijom, a 1978. godine u Vladislavcima je izgrađena nova škola.

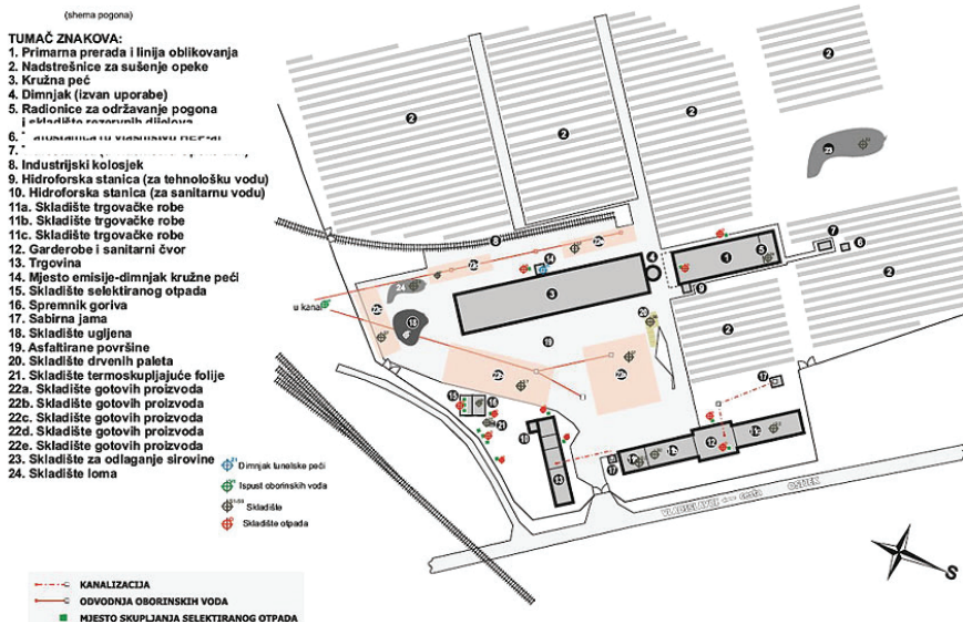
Slika 32: Vladislavci 1979. godine

Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 255)

Značajniji gospodarski subjekti koji su djelovali u Vladislavcima bili su Lanara i kudjeljara Vladislavci, koju je 1973. godina kupila osječka tvornica namještaja Mobilia, Ciglana Palača Vladislavci, Tvornica jedaćeg pribora 1. Maj te Poljoprivredna zadruga Vladislavci.

Slika 33: Tloct vladislavačke ciglane

Izvor: Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba (Njari, 2023, str. 226)

Tijekom cijelog Domovinskog rata Vladislavci su bili na prvoj liniji obrane. Nakon završetka Domovinskog rata, 1994. godine osnovana je Župa Rođenja svetog Ivana Krstitelja Vladislavci, a 1997. godine osnovana je Općina Vladislavci, te je uslijedilo razdoblje značajnog ulaganja u društvenu i gospodarsku infrastrukturu (asfaltiranje ulica, izgradnja nogostupa, javna rasvjeta, društveni domovi, zona malog gospodarstva, dječja igrališta i drugo), koje traje i danas.

6.4. Kulturna baština

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta.

U smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („N.N.“ br. 69/99., 151/03., 157/03., 100/04., 87/09., 8/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 98/15., 44/17., 90/18., 32/20., 62/20., 117/21. i 114/22.), kulturna dobra su:

- pokretne i nepokretne stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značenja
- arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, a imaju umjetničku, povijesnu i antropološku vrijednost
- nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština
- zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Kulturna dobra od interesa su za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu. Svrha je zaštite kulturnih dobara:

- zaštita i očuvanje kulturnih dobara u neokrnjenom i izvornom stanju, te prenošenje kulturnih dobara budućim naraštajima
- stvaranje povoljnijih uvjeta za opstanak kulturnih dobara i poduzimanje mjera potrebnih za njihovo redovito održavanje
- sprječavanje svake radnje kojom bi se izravno ili neizravno mogla promijeniti svojstva, oblik, značenje i izgled kulturnog dobra i time ugroziti njegova vrijednost
- sprječavanje protupravnog postupanja i protupravnog prometa kulturnim dobrima, te nadzor nad iznošenjem i uvozom kulturnih dobara
- uspostavljanje uvjeta da kulturna dobra prema svojoj namjeni i značenju služe potrebama pojedinca i općem interesu.

Na području Općine Vladislavci nalazi se nekoliko značajnih nepokretnih kulturnih dobara koja su dokaz bogate prošlosti ovoga kraja. Nepokretna kulturna baština između ostalog uključuje građevine ili njezine dijelove, spomenike i obilježja u svezi s povijesnim događajima i osobama, arheološka nalazišta, krajolike ili njihov dio koji sadrži povijesno karakteristične strukture i dr.

Slika 34: *Nepokretna kulturna dobra na području Općine Vladislavci*

Legenda nepokretnih kulturnih dobara po vrsti

Pojedinačna kulturna dobra

- Javne građevine
- Stambene građevine
- Sakralne građevine
- Gospodarske i industrijske građevine
- Vojne i obrambene građevine
- Memorijalne građevine
- Građevine prometne i komunalne infrastrukture
- Javne skulpture i urbana oprema

Kulturnopovijesne cjeline

- Memorijalne cjeline
- Ruralne cjeline
- Urbane cjeline
- Gospodarske i industrijske cjeline
- Uredene zelene površine
- Vojne i obrambene cjeline

Kulturni krajolici

- Kulturni krajolici

Arheološka kulturna dobra

- Kopnena arheološka nalazišta/zone
- Podvodna arheološka nalazišta/zone
- Kopnena i podvodna arheološka nalazišta/zone

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske javni je popis kulturnih dobara u Hrvatskoj koji uređuje i vodi Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske. Prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara sastoji se od Popisa zaštićenih kulturnih dobara, Popisa kulturnih dobara nacionalnoga značenja i Popisa preventivno zaštićenih dobara. U Registru kulturnih dobara, za područje Općine Vladislavci nalaze se sljedeća kulturna dobra:

Zgrada ciglane - kružna peć

Zgrada ciglane - kružna peć u Vladislavcima je katnica s otvorenim krovom. Prizemlje čini kružni zasvođeni tunel unutar cijele zgrade u kojem se pali opeka. Središnji dio prizemlja je komora u koju se kanalima prikuplja dim koji nastaje gorenjem. Oba uzdužna pročelja rastvorena su sa 15 lučno zasvođenih otvora, dok se na bočnim pročeljima nalazi po jedan otvor.

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretna pojedinačna

Klasifikacija: industrijske građevine

UNESCO zaštita: ne

Vrijeme nastanka: kraj 1949. g.n.e.

Općina/naselje: Vladislavci, Vladislavci

Slika 35: Zgrada ciglane – kružna peć

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

Slika 36: Zgrada ciglane – kružna peć

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

Reformirana kršćanska crkva

Reformirana kršćanska crkva u Hrastinu izgrađena je u razdoblju od 1793. do 1795. godine. Jednobrodna longitudinalna građevina zaključena je polukružnom apsidom i rizalitom istaknutim zvonikom uz glavno pročelje. Uz južni zid prigradena je recentna sakristija. Bočna pročelja rastvorena su polukružnim prozorskim otvorima. Vertikalno raščlanjenje fasadnog platna postignuto je pilastrima. Korpus zvonika uokviruje zaobljena atika. Dvoetažni zvonik sa satom rastvoren je polukružnim prozorskim otvorima u zadnjoj etaži, te dodatno apliciran pilastrima. Toranj je zaključen kasnobaroknom lukovicom koja je dekorativno ukrašena aplikacijama koji simboliziraju reformiranu kršćansku crkvu.

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretna pojedinačna

Klasifikacija: sakralne građevine

UNESCO zaštita: ne

Vrijeme nastanka: 1793. g.n.e.-1795. g.n.e.

Općina/naselje: Vladislavci, Hrastin

Slika 37: Reformirana kršćanska crkva

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

Crkva sv. Petra i Pavla

Parohijska crkva sv. Petra i Pavla u Dopsinu, jednobrodna je građevina s polukružnom apsidom, blago istaknutim pevnicama i zvonikom iznad glavnog pročelja. Crkva je izgrađena 1764. godine u duhu kasnobarokne arhitekture. Lađa je presvođena bačvastim svodom, a svetište polukupolom. Crkva je zidana opekom, pokrivena dvostrešnim drvenim krovom i biber crijepom. Dvokatni zvonik završava barokno oblikovanom lukovicom.

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

Vrsta: nepokretna pojedinačna

Klasifikacija: sakralne građevine

UNESCO zaštita: ne

Vrijeme nastanka: 1764. g.n.e.

Općina/naselje: Vladislavci, Dopsin

Slika 38: Crkva sv. Petra i Pavla

Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

Namjena i način uporabe kulturnog dobra te svi zahvati na kulturnom dobru, utvrđuju se i provode sukladno posebnom propisu. Na pojedinačno zaštićenim građevinama i pripadajućim parcelama kao i njihovoj blizini, ne mogu se poduzimati nikakvi radovi bez prethodnih potrebnih odobrenja. Na prostorima registriranih arheoloških lokaliteta svi zemljani radovi koji uključuju kopanje zemljišta dublje od 40 cm, se moraju izvesti ručnim iskopom pod nadzorom i uputama arheologa uz prethodno utvrđene posebne uvjete zaštite i odobrenja. Sva izgradnja na navedenim lokalitetima uvjetovana je rezultatima arheoloških istraživanja, bez obzira na prethodno izdane uvjete i odobrenje. Također, ukoliko se na području Općine Vladislavci prilikom izvođenja zemljanih radova utvrdi arheološko nalazište ili nalaz, osoba koja izvodi radove dužna je radove prekinuti bez odlaganja i o tome obavijestiti nadležnu konzervatorsku službu.

Prostornim planom uređenja Općine Vladislavci utvrđena je osobito vrijedna graditeljska baština koja se predlaže zaštititi kao kulturno dobro, sukladno posebnom zakonu:

- ➔ vlastelinska kuću Müller i Speiser na kč.br. 174 k.o. Vladislavci u naselju Vladislavci, koja je sagrađena početkom 20. stoljeća, a odlikuje ju mješavina urbanoga i ruralnoga. Danas je u toj građevini smještena općinska uprava.

Ova građevina ne smije se uklanjati, mora se zadržati u postojećim gabaritima, uz zadržavanje postojećih otvora na uličnom pročelju, postojeće kosine krova i vrste pokrova, a krovni prozori se mogu izvesti samo u ravnini krova.

Na području Općine Vladislavci predlaže se za zaštitu, sukladno posebnom zakonu, sljedeća evidentirana arheološka nalazišta:

- antičko nalazište oko 200,0 metara jugoistočno od željezničke stanice u Vladislavcima
- "Gradac", prapovijesno nalazište u Hrastinu.

Evidentiranim arheološkim nalazištima, zbog neistraženosti se ne mogu utvrditi točne granice, te su locirani položajno.

6.5. Analiza baze podataka zelenih površina

Zakonom o komunalnom gospodarstvu („N.N.“ br. 68/18., 110/18. i 32/20.) određeno je da su javne zelene površine parkovi, drvodredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice, te da je održavanje javnih zelenih površina jedna od komunalnih djelatnosti u nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

U Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine navedeno je da sustavan način praćenja stanja zelenih površina te njihova jedinstvena klasifikacija na području jedinica lokalne samouprave za sada nisu uspostavljeni. Tadašnje Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine objavilo je u listopadu 2023. godine Priručnik o primjeni zelene infrastrukture, u okviru kojeg je izrađena tipologije zelene infrastrukture. Također, izrađen je i Registar zelene infrastrukture, u kojem će biti evidentirane sve zelene površine i koji će sadržavati informacije o njihovoj lokaciji, veličini, biljnim vrstama, stanju, održavanju, te ekološkim i društvenim funkcijama. U skladu s navedenim, Općina Vladislavci, kao i velika većini jedinica lokalne samouprave, do sada nije imala izrađenu bazu podataka zelenih površina.

Iako precizni podaci o stanju zelene infrastrukture na području Općine do sada nisu praćeni, za potrebe izrade ove Strategije korišteni su različiti izvori. Sintezom podataka dobivenih iz različitih izvora nacionalne, regionalne i lokalne razine (izvješća o stanju u prostoru, prostorni planovi, statistička izvješća, strategije, informacijski sustav prostornog uređenja, mrežne stranice i dr.), kao i ispitivanjem javnog mnijenja, utvrđeni su osnovni modeli praćenja stanja i planiranja vezanih uz realizaciju zelene infrastrukture. Temeljem sistematizacije prikupljenih podataka, posebice vezanih uz zaštićene dijelove prirode, staništa, utjecaj na bioraznolikost,

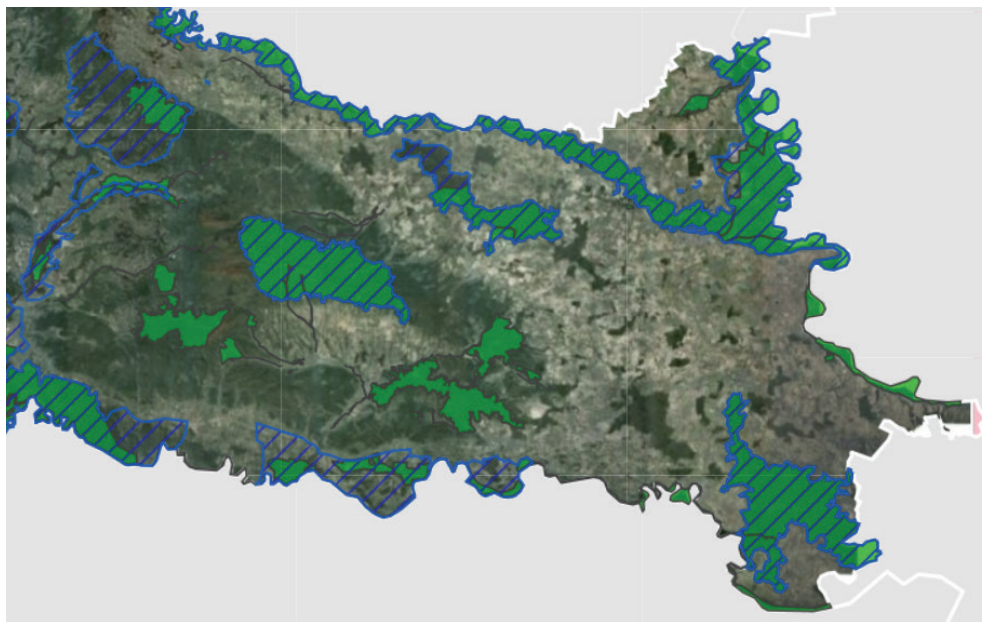
opterećenje okoliša, ekološke prijetnje i rizike te prirodne elemente, doneseni su zaključci o stanju zelene infrastrukture na području Općine Vladislavci.

6.6. Analiza zaštićenih dijelovi prirode

Zakonom o zaštiti prirode uređen je sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih dijelova. U smislu ovog Zakona, priroda je sveukupna bioraznolikost, krajobrazna raznolikost i georaznolikost. a zaštita prirode provodi se očuvanjem bioraznolikosti, krajobrazne raznolikosti i georaznolikosti te zaštitom dijelova prirode. Zaštićeni dijelovi prirode su dijelovi prirode koji su proglašeni zaštićenim u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, a obuhvaćaju zaštićena područja proglašena u jednoj od devet kategorija zaštite (strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalno park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park šuma i spomenik parkovne arhitekture), zaštićene vrste, te zaštićene minerale i fosile. Zaštita pojedinih područja još je uvijek temeljna metoda očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, a zaštićena područja čine okosnicu sveukupne zaštite i ključne čvorove ekološke mreže, te predstavljaju utočišta i spremnike biološke raznolikosti. Na području Općine Vladislavci nema zaštićenih dijelova prirode.

Osim zaštićenih dijelova prirode u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, postoje i zaštićena područja sukladna Ekološkoj mreži Natura 2000. Ekološka mreža Natura 2000 je koherentna europska ekološka mreža sastavljena od područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju, a omogućuje očuvanje ili, kad je to potrebno, povrat u povoljno stanje očuvanja određenih prirodnih stanišnih tipova i staništa vrsta u njihovu prirodnom području rasprostranjenosti. Ekološka mreža Republike Hrvatske obuhvaća 36,8% kopnenog teritorija i 9,3% mora pod nacionalnom jurisdikcijom, a sastoji se od 745 područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove te 38 područja očuvanja značajnih za ptice. Prema karti Ekološke mreže Natura 2000 na području Općine Vladislavci ne nalazi se ekološka mreža Natura 2000.

Slika 39: Karta Ekološke mreže Natura 2000

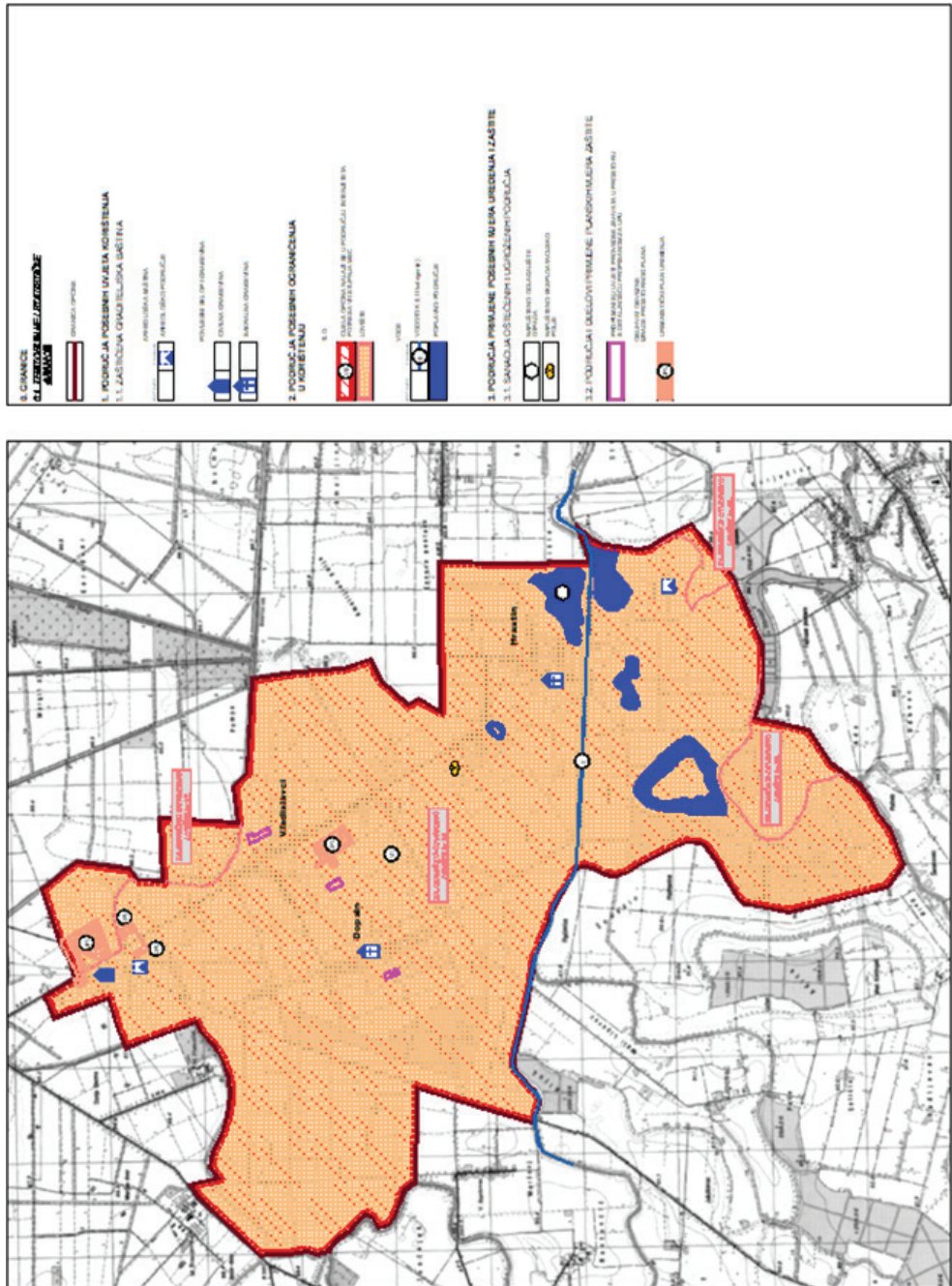
Izvor: Biportal.hr

Prostornim planom utvrđeno je da:

- ➔ Elemente krajobraza u krajobrazno vrijednim područjima treba štiti u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranima u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima.
- ➔ U planiranju je potrebno provoditi interdisciplinarna istraživanja temeljena na vrednovanju svih krajobraznih sastavnica, naročito prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti unutar granica obuhvata plana.
- ➔ Uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti. U planiranju vodnogospodarskih zahvata treba voditi računa o krajobrazu i vodama kao krajobraznom elementu.
- ➔ U prostornom planiranju i uređenju na svim razinama voditi računa da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije. Treba poticati uporabu autohtonih materijala (npr. drvo) i poštivanja tradicionalnih arhitektonskih smjernica prilikom gradnje objekata specifične namjene.

- U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno:
 - sačuvati ih od prenamjene te unaprjeđivati njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima da se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika
 - odgovarajućim mjerama sprječavati šumske požare
 - uskladiti i prostorno organizirati različite interese
 - izgradnju izvan granica građevinskog područja kontrolirati u veličini gabarita i izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente
 - štitiiti značajnije vizure od zaklanjanja većom izgradnjom, planirane koridore infrastrukture (prometna, elektrovodovi i sl.) izvoditi duž prirodne reljefne morfologije.

Slika 40: Uvjeti korištenja, ograničenja i područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite

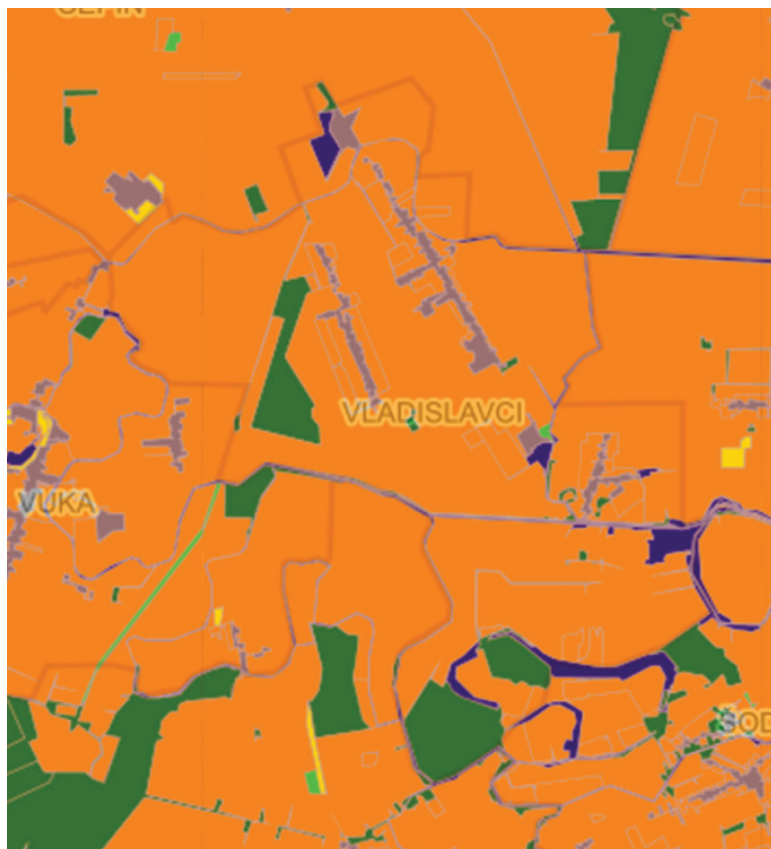

Izvor: Il. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci

6.7. Analiza staništa

U Zakonu o zaštiti prirode navedeno je da je stanište jedinstvena funkcionalna jedinica kopnenog ili vodenog ekosustava, određena geografskim, biotičkim i abiotičkim svojstvima, neovisno o tome je li prirodno ili doprirodno. Sva staništa iste vrste čine jedan stanišni tip. Staništa u Hrvatskoj opisana su u Nacionalnoj klasifikaciji staništa (Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa, „N.N.“ br. 27/21.) koja prepoznaje sljedećih 11 glavnih kategorija staništa: Površinske kopnene vode i močvarna staništa (A.), Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine (B.), Travnjaci, cretovi i visoke zeleni (C.), Šikare (D.), Šume (E.), Morska obala (F.), More (G.), Podzemlje (H.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (I.), Izgrađena i industrijska staništa (J.) i Kompleksi staništa (K.). Na temelju Nacionalne klasifikacije staništa izrađena je Karta kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske 2016, prostorni prikaz staništa koji obuhvaća 155 stanišnih tipova.

Slika 41: Karta kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske 2016

Izvor: Biportal

Tablica 13: Stanišni tipovi na području Općine Vladislavci prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa

NKS kod	NKS ime
A.1.1.	Stalne stajačice
A.1.2.	Povremene stajačice
A.2.4.	Kanali
A.4.1.	Tršćaci, rogozovi, visoki šiljevi i visoki šašavi
A.4.2.	Ambibijske zajednice
D.1.2.1.	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
E	Šume
I.1.7.	Zajednice nitrofilnih, higrofilnih i skiofilnih staništa
I.1.8.	Zapuštene poljoprivredne površine
I.2.1.	Mozaici kultiviranih površina
I.5.1.	Voćnjaci
J	Izgrađena i industrijska staništa

Izvor: Biportal

Na području Općine Vladislavci dominiraju mozaici kultiviranih površina i šume, a u prostoru nije izraženo fragmentiranje staništa. Naime, zbog intenzivnih ljudske aktivnosti mnoga su prirodna staništa uništena, a jedan od uzroka je fragmentacija staništa. To je proces kojim se prirodne cjeline dijele na manje dijelove (fragmente) te koji utječe na smanjene bioraznolikosti. Negativni utjecaji fragmentacije su uništavanje prirodnih staništa čime se smanjuje brojnost pojedinih biljnih vrsta i površine pojedinih biljnih zajednica što može u konačnici uzrokovati i njihov nestanak. Zbog načina života stanovništva nije moguće spriječiti čovjekov utjecaj u okolišu pa je potrebno uvesti mjere kojima će se taj negativni utjecaj ublažiti. Upravo zbog navedenog, uključivanje zelene infrastrukture u prostorno planiranje na području Općine zalog je opstanka bioraznolikosti i daljnjeg usporavanja procese fragmentacije staništa.

6.8. Analiza utjecaja na bioraznolikost

Bioraznolikost je sveukupna raznolikost svih živih organizama koji su sastavni dijelovi ekosustava, a uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, životnih zajednica te raznolikost ekosustava. Republika Hrvatska je jedna od potpisnica Konvencije o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih naroda (Rio de Janeiro, 1992.), čiji je jedan od glavnih ciljeva očuvanje bioraznolikosti. Glavni razlozi smanjenja bioraznolikosti su promjene staništa, prekomjerno iskorištavanje prirodnih resursa, unesene vrste i sekundarna izumiranja. Gubitak bioraznolikosti negativno

utječe i na čovjeka, a jedan od razloga ugroženosti našeg planete vezan je i uz sektore koji predstavljaju pritisak na okoliš kao što su industrija, eksploatacija mineralnih sirovina, promet i energetika.

6.8.1. Industrija

Industrija je važna gospodarska grana svake zemlje. Industrijske aktivnosti predstavljaju izvor pritiska na okoliš u obliku emisija i ispuštanja onečišćujućih tvari u atmosferu, tlo i vodene ekosisteme, generiranja otpada, potrošnje prirodnih resursa te većih onečišćenja uslijed industrijskih nesreća. Najveći postotak zaposlenih u tvrtkama sa sjedištem u Osječko-baranjskoj županiji u prerađivačkoj je industriji. Prerađivačka industrija sudjelovala je u ukupnim prihodima u 2023. godini s udjelom od 24%, a najveća ulaganja u 2023. ostvorena su također u sektoru prerađivačke industrije, 55,3 milijuna eura ili 27,5% ukupnih ulaganja u Županiji. Prerađivačka industrija ostvarila je najveći robni izvoz i uvoz u 2023. godine te pozitivan saldo robne razmjene u iznosu od 243,3 milijuna eura. Na području Općine posluju dva gospodarska subjekta koji vrstama i količinom otpada mogu negativno utjecati na bioraznost. Podaci o ovim poslovnim subjektima nalaze se u Registru onečišćavanja okoliša, koji sadrži podatke o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja i/ili prijenosa onečišćujućih tvari u zrak, vodu i/ili more i tlo te proizvedenome, sakupljenome i obrađenome otpadu.

Tablica 14: Poslovni subjekti, vrste i količine otpada

Operater	Naselje	Naziv otpada	Količina (kg/god)
Ispuštanje industrijskih otpadnih voda			
Solus d.o.o.	Vladislavci	Biokemijska potrošnja kisika nakon pet dana (BPK ₅)	1,095
		Cink i spojeve	1,417
		Detergenti, anionski	0,129
		Teškohlapljive lipofilne tvari (ukupna ulja i masti)	0,515
		Ukupna suspendirana tvar	95,314
		Ukupni ugljikovodici	0,258
		Željezo (Fe)	2,834
Emisije u zrak			
MICO d.o.o.	Vladislavci	Oksidi dušika izraženi kao dušikov dioksid NO ₂	854,33
		Ugljikov dioksid CO ₂	1.338.040,11
		Ugljikov monoksid CO	1.175,03

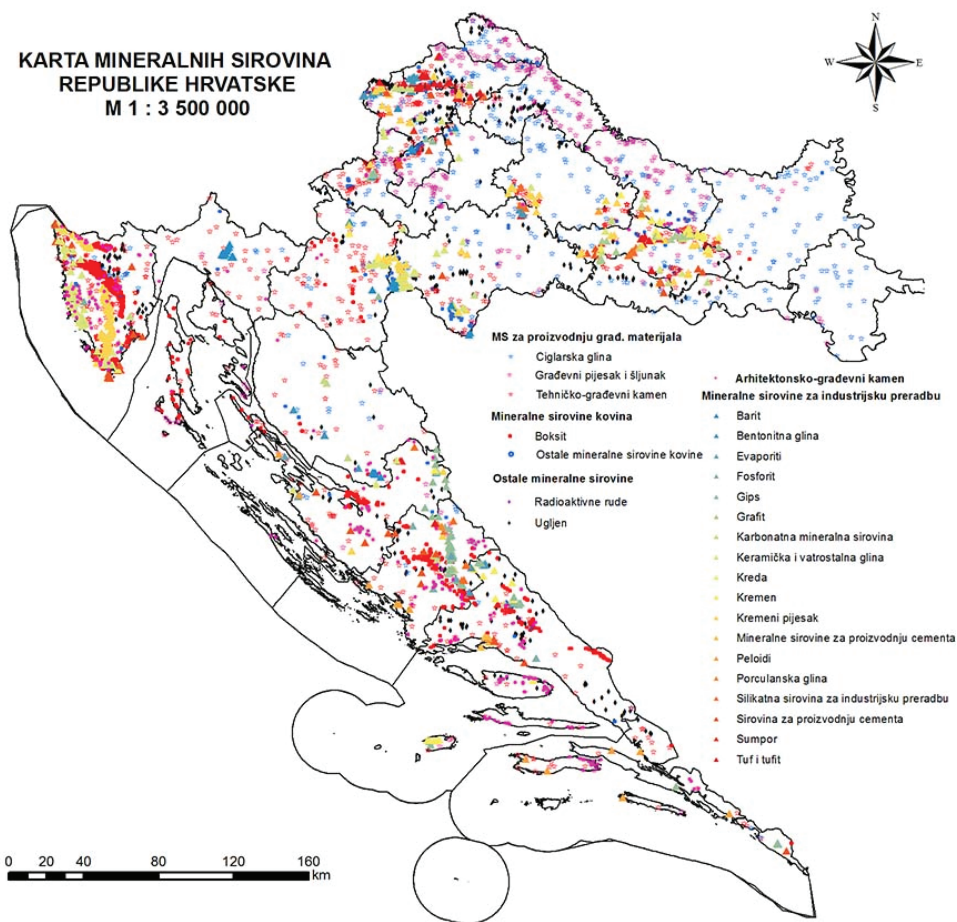
Izvor: Registar onečišćavanja okoliša

S obzirom da ukupna količina onečišćavanja na području Općine za 2023. godinu nije velika, razvidno je da sektor industrije ne predstavlja izraženiji pritisak na okoliš i bioraznost.

6.8.2. Mineralne sirovine

Mineralne sirovine predstavljaju osnovu materijalne proizvodnje suvremenog gospodarstva, stoga se velika važnost pridaje održivom upravljanju mineralnih sirovina. Globalizacija, ubrzavanje gospodarskih i tehnoloških promjena kao i elementi takozvanog postindustrijskog razvoja u velikoj su mjeri promijenili ulogu i značenje mineralnih sirovina u suvremenom gospodarstvu i civilizaciji 21. stoljeća. Mineralne sirovine karakterizira neobnovljivost rezervi, sve veća uporabljivost, lokacijska predisponiranost i ekološko-sigurnosna osjetljivost pri eksploataciji. Obzirom da je potražnja mineralnih sirovina sve veća, temeljni zadaci struke su kontinuirano zadovoljavanje potreba društva uz maksimalnu zaštitu okoliša, osobito očuvanje krajobraza.

Slika 42: Karta mineralnih sirovina Republike Hrvatske

Izvor: Hrvatski geološki institut

Prostornim planom Osječko-baranjske županije propisano je da se iskorištavanje mineralnih sirovina na području Županije odnosi se na vrijedna nalazišta zemnog plina i nafte te eksploataciju riječnog pijeska i šljunka, kvarcnog pijeska, gline, cementnih lapora, geotermalne vode i tehničkog kamena. Potencijalnim istražnim prostorom kako na području Županije, kao i na području Općine smatra se poljoprivredno tlo, šume gospodarske namjene, ostalo poljoprivredno tlo i vodne površine. Također, istražni prostori i površine za iskorištavanje mineralnih sirovina ne mogu se osnivati u građevinskim područjima naselja, područjima prirode zaštićenim prema posebnom propisu, osim ako su takve aktivnosti dopuštene aktom o zaštiti te na osobito vrijednom poljoprivrednom tlu, izuzev za energetske mineralne sirovine. Svi uvjeti iskorištavanja moraju se podrediti racionalnom korištenju zemljišta te osobito provoditi mjere zaštite i sanacije okoliša, kako u tijeku korištenja, tako i nakon dovršenja korištenja prema posebnim propisima.

Na području Općine utvrđeno je sljedeće eksploatacijsko polje mineralnih sirovina:

- postojeće eksploatacijsko polje opekarske gline "Vladislavci"
- planirano proširenje postojećeg eksploatacijskog polja "Vladislavci" u smjeru sjeverozapada.

Prošireno eksploatacijsko polje nije moguće formirati dok se ne ispune uvjeti vezani uz bonitetne klase zemljišta, a do tada se dozvoljava korištenje u funkciji poljoprivrede. Nova istražna polja, koja nisu navedena, mogu se formirati na vrijednom obradivom tlu (P2), ostalom obradivom tlu (P3), gospodarskim šumama (Š1), ostalom šumskom zemljištu isključivo osnovne namjene (ŠZ), a za energetske mineralne sirovine i na tlu I i II bonitetne klase.

U sklopu eksploatacijskog polja dozvoljena je gradnja građevina u funkciji eksploatacije. U sklopu istražnog polja dozvoljena je gradnja građevina u funkciji istraživanja mineralnih sirovina. Eksploatacijsko polje se tijekom eksploatacije i nakon zatvaranja mora sanirati sukladno postupku sanacije utvrđenom u studiji o utjecaju na okoliš ili na temelju rudarskogeološke osnove. Konačna namjena eksploatacijskih polja na lokacijama istražnih polja, utvrdit će se studijom utjecaja na okoliš ili geološko-rudarskom osnovom, uz suglasnost Općine.

Iz navedenih podataka o iskorištavanju mineralnih sirovina na području Općine, razvidno je da isto ne predstavlja izraženiji pritisak na okoliš i bioraznolikost.

6.8.3. Energetika

Energetika je sektor ključan za industrijski, tržišni i društveni razvoj te za mobilnost ljudi i roba. Proizvodnja i potrošnja energije može biti i opterećenje na okoliš, što se očituje u emisijama stakleničkih plinova i drugih onečišćujućih tvari, kao i u proizvodnji otpada te u potencijalnoj opasnosti od pojave izvanrednih događaja, koji mogu rezultirati neželjenim posljedicama, većih ili manjih razmjera. Poticanje i jačanje korištenja obnovljivih izvora energije, uravnoteženi izbor različitih energetskih izvora uz osiguranje učinkovite zaštite okoliša kao jamca očuvanja

kvalitete prirodnih ekosustava te kvalitete života i zdravlja ljudi, cilj je politike održivog razvitka. Istovremeno, daljnje povećanje energetske učinkovitosti u svim sektorima u kojima se energija koristi, jedna je od ključnih mjera za postizanje energetske neovisnosti i očuvanja okoliša.

Područje Općine Vladislavci električnom energijom opskrbljuje HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o. – Elektroslavonija Osijek. Elektroopkrbna mreža funkcionalno je i tehnički u dobrom stanju.

Prostornim planom određeno je da se razvoj elektroenergetskog sustava na području Općine planira gradnjom sljedećih građevina:

- Prijenos
 - građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku
- Distribucija
 - izgradnja kablskih dalekovoda 10(20) kV za napajanje i međusobnog povezivanja postojećih i planiranih trafostanica unutar građevinskih područja
 - demontiranje postojećih nadzemnih 10(20) kV dalekovoda unutar građevinskih područja i kontaktnih zona s građevinskim područjima
 - zamjena pojedinih transformatora s transformatorima veće instalirane snage u skladu sa stvarnim potrebama, izgradnja novih trafostanica TS 10(20)/0,4 kV i novih 10(20) kV dalekovoda u skladu s procesom urbanizacija i razvoja gospodarstva, te će o njima ovisiti lokacije TS i trase novih dalekovoda
 - rekonstrukcija i dogradnja niskonaponske 0,4 kV mreže
- Obnovljivi izvori energije
 - građevine od važnosti za Županiju.

Ostale trafostanice i vodovi rekonstruirat će se i graditi sukladno gospodarskom razvoju i procesu urbanizacije naselja na području Općine.

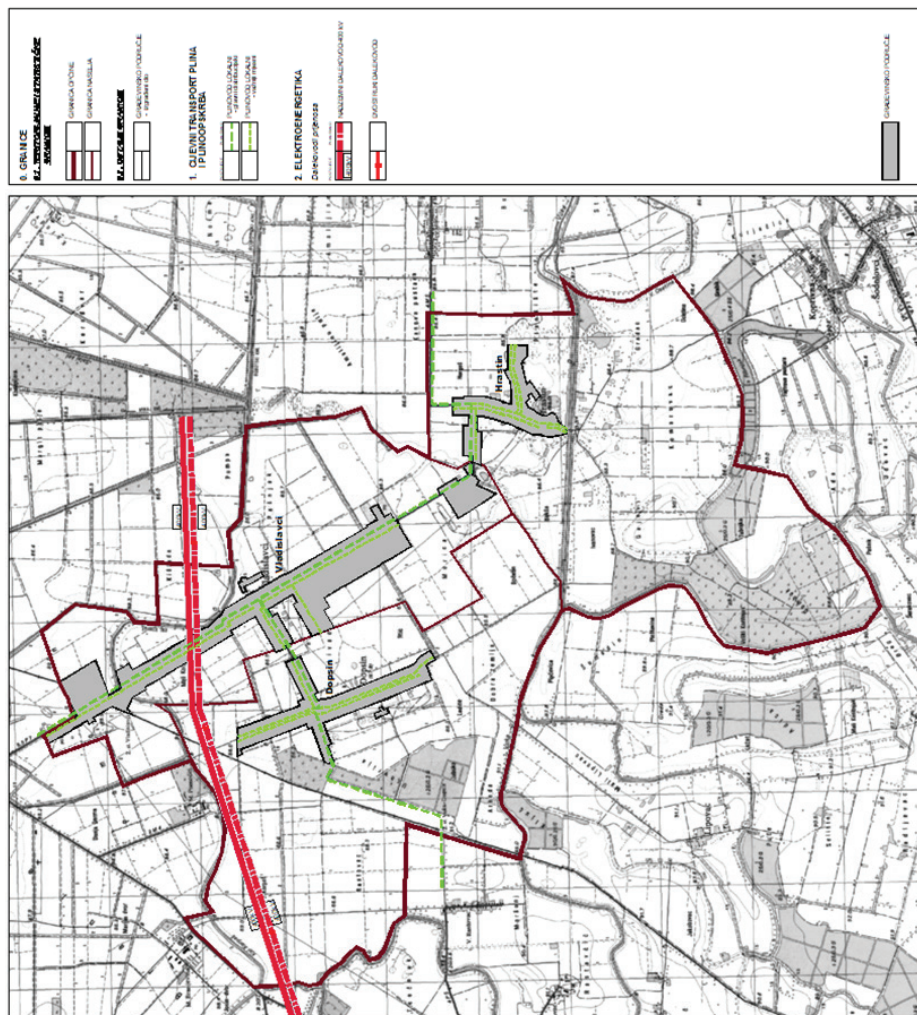
Prilikom određivanja trase nadzemnih dalekovoda koji nisu naznačeni u kartografskom prikazu moraju se poštivati sljedeći uvjeti:

- potrebno je voditi računa o bonitetu poljoprivrednog zemljišta te po mogućnosti koristiti područja slabijih bonitetnih klasa
- prilikom prijelaza preko poljoprivrednog zemljišta trasu treba voditi na način da utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju bude što manji
- položaj stupova ne smije ograničavati funkcioniranje postojećih i potencijalnih sustava za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta
- izbjegavati prolaz dalekovoda kroz šume i preko šumskog zemljišta
- trasu dalekovoda položiti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri smanji mortalitet ptica.

Plinska mreža izgrađena je na cijelom području općine Vladislavci, a plin se distribuira preko tvrtke HEP Plina d.o.o.

Općina posebno potiče iskorištavanje obnovljivih izvora energije. Kako je navedeno u Prostornom planu uređenja Općine Vladislavci, omogućava se gradnja samostalne ili u elektroenergetsku mrežu HEP d.d. priključene distribuirane građevine za decentraliziranu proizvodnju električne energije (eventualno i topline) koje za pogon koriste obnovljive izvore energije ili efikasno iskorištene neobnovljive izvore energije (sunčeva energija, toplina okoliša, toplina zemlje, biomasa koja ne uključuje ogrjevno drvo, prirodna snaga vodotoka bez hidroloških zahvata, zemni ili ukapljeni naftni plin, nafta i sl.).

Slika 43: Energetski sustavi

Izvor: Il. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci

Iz navedenih podataka o stanju i razvoju elektroenergetskog sustava te plinoopskrbnog sustava na području Općine, razvidno je da isti ne predstavlja izraženiji pritisak na okoliš i bioraznolikost. Kako bi se izbjegao mogući negativni utjecaj na ciljeva očuvanje okoliša i cjelovitost područja, a uvažavajući sveprisutnu energetska krizu, potrebno je uložiti dodatne napore u bržu tranzicijom na čistu, obnovljivu energiju, kao i smanjiti trenutnu potrošnje energije.

6.9. Analiza opterećenja okoliša

Zakon o zaštiti okoliša propisuje da je opterećivanje okoliša svaki zahvat ili posljedica utjecaja zahvata u okoliš, ili utjecaj na okoliš određene aktivnosti, koja sama ili povezana s drugim aktivnostima, može izazvati ili je mogla izazvati onečišćavanje okoliša, smanjenje kakvoće okoliša, štetu u okolišu, rizik po okoliš ili korištenje okoliša. Opterećenja su emisije tvari i njihovih pripravaka, fizikalni i biološki činitelji (buka, toplina, svjetlost i dr.) te djelatnosti koje ugrožavaju ili bi mogle ugrožavati sastavnice okoliša. U nastavku slijedi analiza načina korištenja zemljišta, utjecaja buke, svjetlosti, zraka, gospodarenja otpadom i ekoloških prijetnji i rizika na opterećenje okoliša na područje Općine.

6.9.1. Pokrov i promjene u korištenju zemljišta

Za prikaz pokrova i promjena u korištenju zemljišta korištena je digitalne baze podataka CORINE Land Cover Hrvatska. Ova baza daje pregled podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova Republike Hrvatske za razdoblje od 1980. do 2018. godine prema standardiziranoj CORINE nomenklaturi i metodologiji čime je osigurana konzistentnost i homogenost podataka na razini cijele Europske unije. CLC baza podataka izrađena je prema programu za koordinaciju informacija o okolišu i prirodnim resursima pod nazivom CORINE (COOrdination of INformation on the Environment) prihvaćenom od strane Europske unije i na razini Europske unije ocijenjena je kao temeljni referentni set podataka za prostorne i teritorijalne analize.

CLC baza sadrži podatke o pokrovu zemljišta za referentne godine 1980., 1990., 2000., 2006., 2012. i 2018. godinu, kao i podatke o promjeni pokrova zemljišta između navedenih referentnih godina. Standardni pristup izrade CLC baze temelji se na vizualnoj interpretaciji satelitskih snimaka prema prihvaćenoj standardnoj CLC metodologiji, dajući vektorske podatke o pokrovu zemljišta. Definirana CLC nomenklatura uključuje 44 klase, raspoređene u tri razine, od kojih svaka opisuje različit pokrov zemljišta.

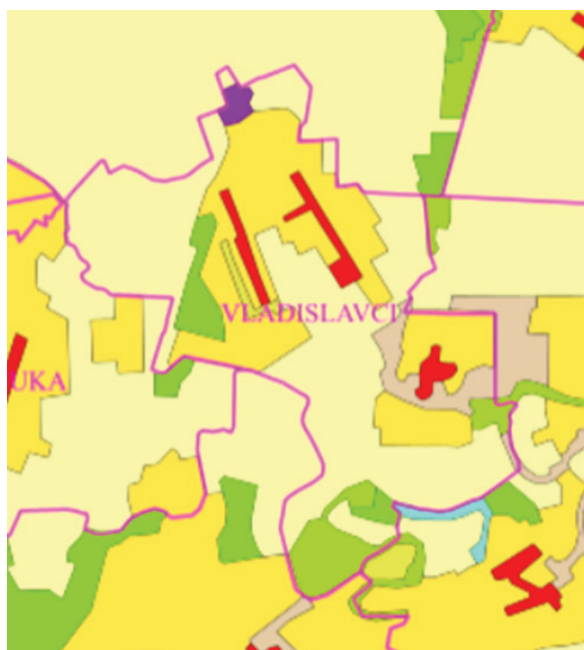
Prema podacima iz baze CLC za 2018. godinu, površina Općine Vladislavci iznosi 3.215,05 hektara, dok površina Općine Vladislavci prema podacima iz Prostornog plan iznosi 3.213 hektara. Na području Općine Vladislavci prisutno je osam klasa definirane CLC nomenklature kako slijedi:

Tablica 15: Kod klase, naziv klase i površina na području Općine Vladislavci u 2018. godini

Kod klase	Naziv klase	Površina (ha)
112	Nepovezana gradska područja	156,79
211	Nenavodnjavano obradivo zemljište	2 597,41
231	Pašnjaci	28,01
242	Mozaik poljoprivrednih površina	115,82
243	Pretežno poljoprivredno zemljište, sa značajnim udjelom prirodnog pokrova	0,10
311	Bjelogorična šuma	136,95
324	Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju)	141,77
512	Vodna tijela	38,20

Izvor: corine.haop.hr

Navedene klase vidljive su na kartama koje prikazuju Corine pokrov zemljišta 1990. godine i Corine pokrov zemljišta 2018. godine, kao i promjene koje su nastale tijekom ovog vremenskog razdoblja.

Slika 44: Corine pokrov zemljišta 1990. godine

Izvor: corine.haop.hr

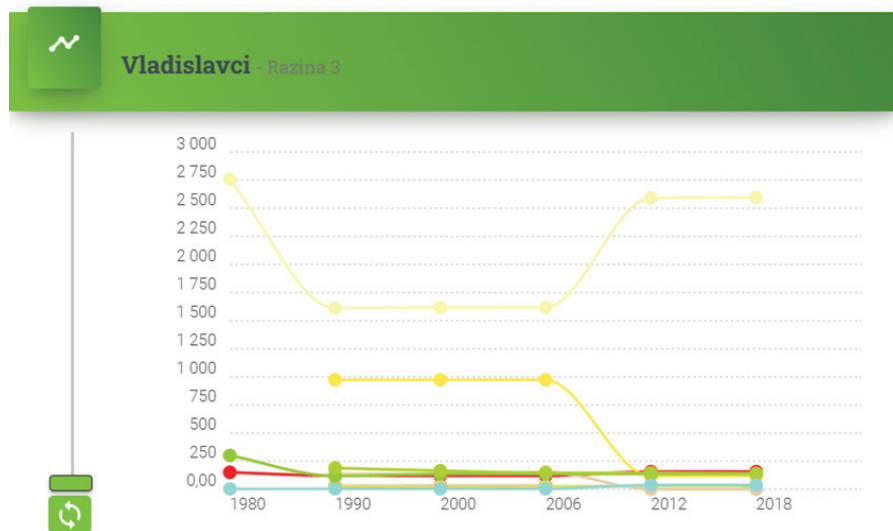
Slika 45: Corine pokrov zemljišta 2018. godine

Izvor: corine.haop.hr

U grafikonu koji slijedi prikazano je povećanje, smanjenje ili stagnacija površina pojedine klase pokrova zemljišta od 1980. do 2018. godine.

Grafikon 6: Trendovi – prikaz promjene površina CLC klasa na 3. razini klasifikacije

Izvor: corine.haop.hr

Izuzmemo li 1980. godinu kada je klasifikacija bila različita u odnosu na ostala referentna razdoblja, najveća promjena vidljiva je za kod klase 211 Nenavodnjavano obradivo zemljište, gdje je površina od 1.611,74 hektara iz 1990. godine povećana na 2.597,41 hektar u 2018. godini. Kod klase 242 Mozaik poljoprivrednih zemljišta smanjen je s 974,30 hektara iz 1990. godine na 115,82 hektara u 2018. godini. Kod klase 311 Bjelogorična šuma povećan je s 118,14 hektara iz 1990. godine na 136,95 hektara u 2018. godini. Kod klase 324 Sukcesija šume (zemljišta u zarastanju) smanjen je s površinom od 189,61 hektara iz 1990. godine na površinu od 141,77 hektara u 2018. godini. Kod klase 112 Nepovezana gradska područja u 1990. godini zauzimao je površinu od 120,90 hektara, dok je 2018. godine površina povećana na 156,79 hektara. Kod klase 231 Pašnjaci stagnirali su u promatranom razdoblju s površinom od 28,01 hektar. Kod klase 243 Pretežno poljoprivredno zemljišta, sa značajnim udjelom prirodnog biljnog pokrova smanjen je s 138,18 hektara iz 1990. godine na 0,10 hektara u 2018. godini. Kod klase 512 Vodna tijela povećan je s površinom od 4,03 hektara u 1990. godine na 38,20 hektara u 2018. godini.

6.9.2. Zaštita od buke

Zakon o zaštiti od buke („N.N.“ br. 90/09., 55/13., 153/13., 41/16., 114/18., i 14/21.) određuje buku okoliša kao neželjen ili po ljudsko zdravlje i okoliš štetan zvuk u vanjskome prostoru izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koju emitiraju: prijevozna sredstva, cestovni promet, pružni promet, zračni promet, pomorski i riječni promet kao i postrojenja i zahvati za koje se prema posebnim propisima iz područja zaštite okoliša pribavlja rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, odnosno rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, a buka štetna po zdravlje ljudi jest svaki zvuk koji prekoračuje propisane najviše dopuštene razine s obzirom na vrstu izvora buke, mjesto i vrijeme nastanka.

Istim Zakonom propisano je da su zaštitu od buke obvezni provoditi i osigurati njezino provođenje tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe koje obavljaju registrirane djelatnosti, ali i da su gradovi koji imaju više od 100.000 stanovnika obvezni su izraditi strateške karte buke i akcijske planove. Iako Općina ne spada u ovu kategoriju, Prostornim planom uređenje Općine Vladislavci naznačena je potreba izrade karte buke, a u slučaju da se kartom buke utvrde područja buke većeg intenziteta od dozvoljenog posebnim propisom, potrebno je provesti mjere zaštite od buke, sukladno uvjetima i obilježjima područja (zelenilom, ogradama i sl.).

Na području Općine Vladislavci mjerenja buke nisu vršena i ocjenjuje se da jedino magistralna željeznička pruga MP13 (Osijek-Vrpolje) predstavlja izvor buke, stoga se može zaključiti da je prostor Općina beznačajno opterećen bukom.

6.9.3. Svjetlosno onečišćenje

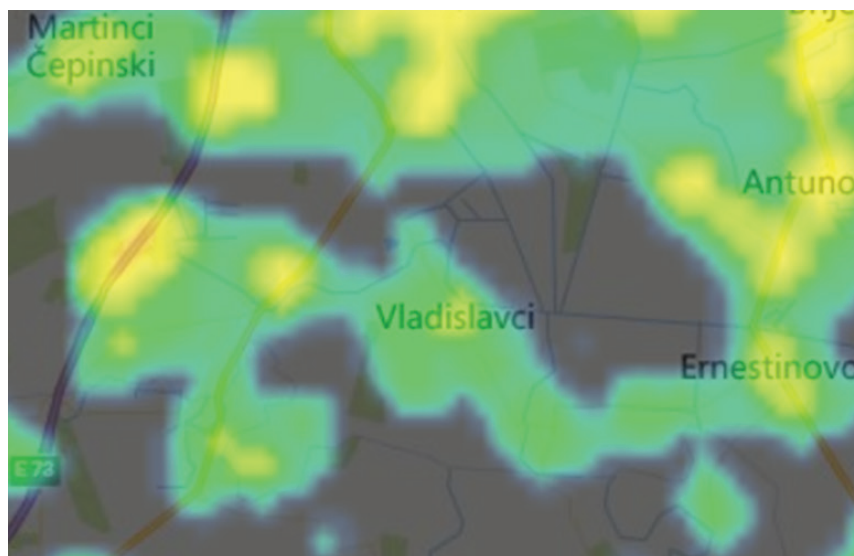
Svjetlosno onečišćenje okoliša danas je globalni problem kojemu se pripisuju ekonomski, sigurnosni, ali i zdravstveni problemi koji utječu na čovjeka i izazivaju brojne neželjene zdravstvene učinke. Najprepoznatljivija nuspojava onečišćenja svjetlošću je povećanje rasvijetljenosti neba tijekom noći, što je uzrokovano pretjeranim intenzitetom korištenja rasvjete, a nastaje zbog raspršenja vidljivog i nevidljivog svjetla (ultraljubičastog i infracrvenog svjetla) prirodnog ili umjetnog porijekla na sastavnicama okoliša i atmosfere i za sobom povlači štetne posljedice i na čovjeka i na njegov okoliš.

Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja („N.N.“ br. 14/19.) definira svjetlosno onečišćenje kao promjenu razine prirodne svjetlosti u noćnim uvjetima uzrokovanu emisijom svjetlosti iz umjetnih izvora svjetlosti koja štetno djeluje na ljudsko zdravlje i ugrožava sigurnost u prometu zbog bliještanja, neposrednog ili posrednog zračenja svjetlosti prema nebu, ometa život i/ili seobu ptica, šišmiša, kukaca i drugih životinja te remeti rast biljaka, ugrožava prirodnu ravnotežu, ometa profesionalno i/ili amatersko astronomsko promatranje neba i nepotrebno troši energiju te narušava sliku noćnog krajobraza.

Svjetlosno onečišćenje je moguće smanjiti racionalnom upotrebom rasvjetnih tijela kao važne preventivne mjere kao i edukacijom svih strana uključenih u tematiku zaštite od svjetlosnog onečišćenja. Zaštita od svjetlosnog onečišćenja se postiže mjerama zaštite od nepotrebni, nekorisnih ili štetnih emisija svjetlosti te mjerama zaštite noćnog neba od prekomjernog osvjetljenja.

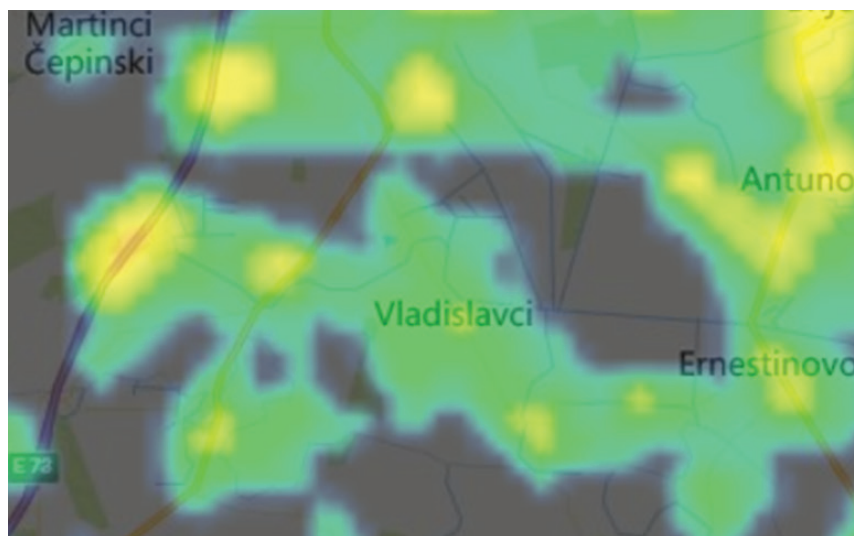
Posljednjih godina na području Općine kontinuirano se ulaže u održavanje postojeće i izgradnju nove javne rasvjete u svim naseljima, vodeći računa o korištenju energetske učinkovite ulične rasvjete koja je pravilno postavljena, odnosno koja svojom konstrukcijom ne rasipa svjetlost oko površine nego prema tlu koje treba biti osvijetljeno. Navedeno potvrđuju i slike 46 i 47 koje prikazuju svjetlosno onečišćenja na području Općine u 2019. i u 2023. godini.

Slika 46: Svjetlosno onečišćenja na području Općine Vladislavci 2019. godine

Izvor: www.lightpollutionmap.info

Slika 47: Svjetlosno onečišćenja na području Općine Vladislavci 2023. godine

Izvor: www.lightpollutionmap.info/

Iz prikazanih slika vidljivo je da je na područja Općine Vladislavci svjetlosno onečišćenja vezano uz naseljene dijelove, a udaljavanjem od istih svjetlosno onečišćenje gotovo u potpunosti nestaje. Uspoređujući 2019. i 2023. godinu vidljiv je porast svjetlosnog onečišćenja, što je

posljedica prije spomenutih aktivnosti Općine oko postavljanje javne rasvjete, no navedena svjetlosna onečišćenja su isključivo zelene boje, što dovodi do zaključka da je svjetlosno onečišćenje na području Općine izrazito nisko.

6.9.4. Zrak

Onečišćenje zraka jedan je od najvećih rizika za zdravlje čovjeka i izazvanih okolišnim čimbenicima u Europi, a ima i ozbiljne gospodarske učinke. Onečišćenje zraka šteti tlu, usjevima, šumama, jezerima i rijekama. Lebdeće čestice (engl. particulate matter, PM), dušikov dioksid (NO_2) i prizemni ozon (O_3) onečišćujuće su tvari koje nanose najveću štetu ljudskom zdravlju i okolišu. Glavni izvori tih onečišćujućih tvari su cestovni promet, grijanje u kućanstvima, poljoprivreda i industrija.

Sukladno Zakonu o zaštiti zraka („N.N.“ br. 127/19. i 57/22.), godišnje Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske s popisom kategorija kvalitete zraka izrađuje ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša. Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj prati se na državnoj i lokalnoj razini kroz mrežu mjernih postaja koju čine državna mreže za trajno praćenje kvalitete zraka i lokalne mreže za praćenje kvalitete zraka u županijama i gradovima koje uključuju i mjerne postaje posebne namjene. Također, ocjena kvalitete zraka izrađuje se temeljem indikativnih mjerenja i/ili modeliranja u područjima gdje nije nužno provoditi kontinuirana mjerenja propisanih parametara kvalitete zraka i/ili ekspertne/objektivne procjene stručnjaka, koji donosi objektivnu procjenu na osnovi svih relevantnih raspoloživih informacija, podataka i analiza.

Općina Vladislavci kao dio Osječko-baranjske županije pripada zoni Kontinentalna Hrvatska, oznake HR1. Kvaliteta zraka u određenoj zoni ili aglomeraciji utvrđuje se za svaku onečišćujuću tvar na godišnjoj razini, jednom godišnje za proteklu kalendarsku godinu. U nastavku je prikaz ocjene sukladnosti s okolišnim ciljevima po onečišćujućim tvarima za 2023. godinu:

- sumporov dioksid (SO_2) – I kategorija kvalitete zraka
- dušikov dioksid (NO_2) - I kategorija kvalitete zraka
- lebdeće čestice (PM10): - I kategorija kvalitete zraka
- lebdeće čestice (PM2,5) – I kategorija kvalitete zraka
- prizemni ozon (O_3) – I kategorija kvalitete zraka
- ugljikov monoksid (CO) – I kategorija kvalitete zraka
- benzen – I kategorija kvalitete zraka
- Pb u PM10 , Cd u PM10, As u PM10, Ni u PM10 – I kategorija kvalitete zraka
- benzo(a)piren u PM10 (B(a)P u PM10) – I kategorija kvalitete zraka

Iako na području Općine nema većih onečišćivača zraka, Prostornim planom uređenja predviđana je izrada Programa mjerenja kakvoće zraka i uspostavljanje područne mreže za praćenje kakvoće zraka, kao i prioritetne mjere za sprječavanje onečišćenja zraka:

- moguće izvore onečišćavanja zraka treba ispravno locirati u prostoru u odnosu na stambene zone uzimajući osobito u obzir smjer i intenzitet dominantnih vjetrova, te udaljenost od naseljenih područja
- oko postojećih i planiranih izvora onečišćavanja zraka potrebno je podizati odnosno planirati podizanje zaštitnog zelenila
- sanirati postojeća neuređena odlagališta otpada.

6.9.5. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada Republike Hrvatske i ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša propisivanjem mjera gospodarenja otpadom, dok je provedbeno tijelo na državnoj razini Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba dužni su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Gospodarenje otpadom mora se provoditi na način da se ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i bez uporabe postupaka i/ili načina koji bi mogli štetiti okolišu, a posebice kako bi se izbjegao rizik onečišćenja mora, voda, tla i zraka, pojava buke, pojava neugodnih mirisa, ugrožavanje biljnog i životinjskog svijeta, štetan utjecaj na područja kulturno povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti, nastajanje eksplozije ili požara.

Planski dokumenti gospodarenja otpadom su Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Plan gospodarenja otpadom jedinice područne (regionalne) samouprave i Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba. Gospodarenje otpadom na području Općine Vladislavci organizirano je sukladno zakonskim odredbama. Obuhvaćenost stanovništva organiziranim skupljanjem i odvozom otpada je 100%. Komunalni otpad prikuplja se putem spremnika, a skupljanje i odvoz obavlja tvrtka Unikom d.o.o. Osijek.

Općini Vladislavci započela je uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koja je zahtijevala da se korisnicima u Općini osigura sva potrebna infrastruktura i oprema kako bi se moglo započeti s novim načinom naplate i odvoza komunalnog otpada temeljenog na količini komunalnog otpada. Uvođenjem novog sustava korištenja komunalne usluge sakupljanja i odvoza komunalnog otpada, koji se temelji na količini komunalnog otpada izraženog kroz njegov volumen, nastojalo se potaknuti mještane Općine Vladislavci na prikupljanje iskoristivog otpada na mjestu njegovog nastanka. Svaki korisnik na kućnom pragu odvaja miješani komunalni otpad, papir i plastiku, a u mjestu su postavljeni i eko otoci sa spremnicima za papir,

plastiku, metal i staklo. Glomazni otpad prikuplja se u reciklažnom dvorištu i tri puta godišnje na adresi korisnika usluge po rasporedu davatelja usluge pri čemu se ova usluga ne naplaćuje.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Namijenjeno je isključivo građanima, a spremnici u reciklažnom dvorištu jasno su označeni natpisom za koju vrstu otpada su namijenjeni. Reciklažno dvorište nalazi se u naselju Dopsin, a Općina Vladislavci omogućava svojim stanovnicima predaju otpada bez naknade, te time pridonosi smanjenju količine glomaznog otpada, nepropisnom bacanju takvog otpada u okoliš i rasterećenju spremnika za miješani komunalni otpad na području Općine. Za naselja Vladislavci i Hrastin organizirano je i mobilno reciklažno dvorište kao dodatna mogućnost odvojenog prikupljanju i skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada iz kućanstva.

Sukladno Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godinu te Planu gospodarenja otpadom Općine Vladislavci za razdoblje 2019.-2024. godine, Općina svake godine izrađuje Izvješće o provedbi spomenutog Plana za prošlu godinu. Temeljem podataka iz Izvješća za 2023. godinu, u nastavku slijedi pregled podataka o sakupljenom komunalnom otpadu na području Općine. Do 1. ožujka 2023. godine davatelj javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada bio je Eko-Flor Plus d.o.o. Oroslavlje, a od 1. ožujka 2023. godine Unikom d.o.o. Osijek

Tablica 16: Vrste i količine proizvedenog otpada na području Općine Vladislavci u 2023. godini

Davatelj javne usluge	Broj stanovnika obuhvaćen skupljanjem	Naziv otpada	Količine (t)
Unikom d.o.o.	1.647	Miješani komunalni otpad	206,51
		Glomazni otpad	43,2
		Papir i karton	7,66
		Plastika	6,7
		Staklena ambalaža	1,71
Eko-Flor Plus d.o.o.	1.647	Miješani otpad	50,99
		Glomazni otpad	0,03

Izvor: Izvješće Općine Vladislavci o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine za 2023. godinu

Općina Vladislavci poduzima sve potrebna aktivnosti kao bi ispunila ciljeve u gospodarenju otpadom prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, koji između ostalog uključuju smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na 2015. godinu, odvojeno prikupljanje 60% mase proizvedenog komunalnog otpada, odvojeno

prikupljanje 40% mase proizvedenog komunalnog biootpada, odlaganje na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada.

6.9.6. Ekološke prijetnje i rizici

Smanjenje rizika od katastrofa ima izuzetan značaj za pojedince, zajednice, države i cijeli svijet. Katastrofe, neovisno o porijeklu, mogu imati ozbiljne posljedice po živote ljudi, gospodarstvo, infrastrukturu i okoliš. Kako bi spriječili nastanak novih ili smanjili postojeće rizike od katastrofa, potrebno je učinkovitije upravljati rizicima. Pravovremeno planiranje i priprema doprinose smanjenju posljedica katastrofa te pomažu u osiguravanju sigurnosti, kontinuiteta poslovanja i jačanja otpornosti zajednice.

Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku temeljni je dokument za izradu ostalih strateških dokumenata u sustavu upravljanja rizicima od katastrofa. Prema podacima iz posljednje Procjeni od rizika izrađene 2024. godine, u razdoblju od 2014. godine do 2022. godine u Republici Hrvatskoj doneseno je 555 odluka o proglašenju prirodnih nepogoda, od čega 38 na području Osječko-baranjske županije kako slijedi:

→ Potres	0
→ Poplava	13
→ Požar	0
→ Suša	7
→ Klizište	0
→ Tuča	7
→ Mraz	4
→ Vjetar	7
→ Ostalo	0

Procjenom rizika od velikih nesreća na području Osječko-baranjske županije određene su prioritetne prijetnje koje su ili bi mogle uzrokovati veliku nesreću. Radi se o prijetnjama koje su u Procjeni rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku određene da se moraju obrađivati za područje Osječko-baranjske županije, a to su:

- poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodnih tijela
- potres
- ekstremne temperature
- epidemije i pandemije.

Obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave oko izrade procjene rizika od velikih nesreća proizlazi iz odredbi članka 17. Zakona o sustavu civilne zaštite ("N.N." br. 82/15., 118/18., 31/20. i 20/21.), a izrađuje se sukladno Smjernicama za izradu procjena

rizika od velikih nesreća koje donose izvršna tijela jedinica područne (regionalne) samouprave. Temeljem donesenih smjernica, Osječko-baranjska županija je 2019. godine izradila i donijela Procjenu rizika od velikih nesreća za svoje područje te je, s obzirom na protek vremena, 2022. godine izrađena nova Procjena rizika.

Temeljem istih smjernica, Općina Vladislavci je u 2018. godini izradila i usvojila Procjenu rizika od velikih nesreća za svoje područje. Uz prije spomenute prioritetne prijetnje za područje Osječko-baranjske županije, sukladno analiziranim pokazateljima, utvrđeno je da štetne posljedice na nivou velike nesreće mogu proizvesti sljedeće prijetnje:

- ekstremne padaline (vezano uz zaobalne poplave koje su prema podacima izazvale štete veličine velike nesreće)
- suša (koja je u povratnom periodu izazvala štete veličine velike nesreće)
- nesreća na željezničkoj postaji (postoji potencijal izazivanja velike nesreće, ali se ista nije dogodila).

Sukladno procjeni rizika i njegovom vrednovanju situacija je sljedeća:

- prihvatljiv rizik sukladno rezultatima vrednovanja nije zabilježen za nijednu prijetnju,
- tolerantni rizik imaju sukladno rezultatima vrednovanja rizika sve prioritetne prijetnje osim suše,
- netolerantan rizik sukladno rezultatima vrednovanja rizika je zabilježen za prijetnju sušom:
 - pojava dugotrajne (hidrološke) suše. Sukladno trendu promjena ova bi prijetnja mogla izazvati još teže posljedice pa se mora poraditi na smanjenju rizika. Ne može se utjecati na pojavnost, ali se može utjecati na nivo posljedica i to:
 - osiguranjem mjesta za javnu opskrbu vodom u svim naseljima Općine za slučaj pojave hidrološke suše kada će kućanstva koja se nisu spojila na javnu vodovodnu mrežu ostati bez vode u svojim bunarima i
 - izgradnjom magistralne mreže za priključak individualnih instalacija za navodnjavanje najatraktivnijih površina (povrtlarske kulture i voćnjaci u intenzivnom uzgoju) – navedeno nadilazi financijske mogućnosti Općine te je potrebno zatražiti pomoć više instance.

Planski dokumenti će se razrađivati samo za rizike kod kojih se mjerama operativnih snaga Općine mogu umanjiti štetne posljedice. U ovu grupu rizika spadaju:

- poplave izazvane izlivanjem kopnenih vodnih tijela kod kojih operativne snage mogu svojim aktivnostima smanjiti opseg i štetne posljedice poplava,
- potres kod kojeg se angažmanom operativnih snaga može djelovati na smanjenje štetnih posljedica na život i zdravlje ljudi i ubrzati povrat u redovnu funkciju pogođenog područja,

- poplave izazvane zaobalnim vodama gdje se uporabom operativnih snaga mogu smanjiti štetne posljedice, odnosno i opseg i trajanje poplava,
- tehničko-tehnološke nesreće u željezničkom prometu gdje se upotrebom operativnih snaga može utjecati na smanjenje štetnih posljedica na život i zdravlje ljudi.

Procjenom rizika od velikih nesreća razmatrana je sposobnost Općine da se suoči sa spomenutim prijetnjama promatrana kroz navedena stanja u području preventive i području reagiranja, te je zaključna ocjena spremnosti sustava civilne zaštite Općine 3 – niska spremnost. Da bi se sustav podigao na višu razinu i time stanovništvu jamčio sigurnost bilo je potrebno poduzeti određene radnje, među kojima je i osnivanje postrojbe civilne zaštite opće namjene sukladno trenutno važećim propisima. U lipnju 2021. godine općinski načelnik donio je Odluku o osnivanju Stožera civilne zaštite Općine Vladislavci radi provođenja mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Nakon usvajanja Procjene rizika od velikih nesreća Općina Vladislavci pristupila je izradi i usvajanju Plana djelovanja civilne zaštite kojim je razrađeno operativno djelovanje snaga civilne zaštite u sprječavanju i ublažavanju negativnih učinaka velikih nesreća.

Iz navedenih podataka može se zaključiti da Općine poduzima sve potrebne mjere u cilju ublažavanja rizika od prirodnih elementarnih nepogoda te da prioritetne prijetnje ne predstavljaju značajno opterećenje za okoliš.

6.10. Analiza prirodnih elemenata

Tla, vode i šume neprocjenjiva su prirodna bogatstva Republike Hrvatske. Zbog urbanizacije, gospodarskog i općeg razvoja, tla, vode i šume sve su više ugrožene. Održivo gospodarenje i djelotvorna zaštita tla, voda i šumskog bogatstva, preduvjet je gospodarskom, okolišnom i socijalno prihvatljivom razvoju Republike Hrvatske. U nastavku slijedi analiza ovih prirodnih elemenata.

6.10.1. Tlo

Tlo je bitan, neobnovljiv resurs, nositelj brojnih funkcija neophodnih za život na Zemlji, osigurava hranu, biomasu, sirovine, te skladišti, filtrira i izmjenjuje hranjive tvari, vodu i ugljik. Temeljni je medij o kojem ovisi biološka raznolikost i održivost ekosustava. Izuzetno je važno u ublažavanju klimatskih promjena, jer sadrži najveće globalne zalihe ugljika.

Pedološke osobine Općine Vladislavci dio su pedoloških osobina šireg prostora, koje su nastale pod utjecajem reljefa, te specifičnih vodnih prilika u određenim klimatskim uvjetima, a koji su utjecali na postanak i rasprostranjenost pojedinih vrsta tala.

Slika 48: Pedološka karta Osječko-baranjska županije

Izvor: www.obz.hr

Od ukupno 58 pedoloških jedinica na području Slavonije i Baranje (prema A. Škorić i suradnici), na području Općine Vladislavci zastupljeno je ukupno tri vrste pedoloških jedinica.

Tablica 17: Pedološke jedinice i njihove karakteristike na području Općine Vladislavci

Red. br.	Naziv kartografske jedinice	Matični supstrat	Način upotrebe	Rasprostranjenost
24.	Lesivirano i lesivirano semiglejno tlo, na lesu pretežno antropogenizirana tla	les	oranice	Područje Povučja i Pobsučja Najveći dio Općine od NW do S i SE
43.	Pseudoglejno semiglejno i eutrično smeđe semiglejno tlo-pretežno antropogenizirana tla	les	oranice i šume	Podravina-linija Valpovo-Osijek Mali dijelovi Općine na NE i SE
51.	Močvarno amfglejno i močvarno hipoglejno-dijelom nepotpuno hidromeliorirano	holocenske gline i ilovače zamočvareni les	šume, oranice i travnjaci	Podravina Mali dijelovi Općine na N, E i S

Izvor: A. Škorić i suradnici: Tla Slavonije i Baranje, Zagreb 1977. god.

Temeljem Namjenske pedološke karte Republike Hrvatske, na području Republike Hrvatske evidentirano je ukupno 65 pedoloških jedinica. Od navedenih pedoloških jedinica, na području Osječko-baranjske županije zabilježeno ih je 26, dok je na prostoru Općine Vladislavci zabilježeno ukupno tri različite pedološke jedinice.

Tablica 18: Pregled sistematskih jedinica tala Namjenske pedološke karte zastupljenih na području Općine Vladislavci

Broj kartirane jedinici	Sistematske jedinice tala	Način korištenja	Procjena pogodnosti za obradu
9	rendzina na laporu	oranice i voćnjaci	P-2
44	lesivirano na vapnencu i dolomitu	šume, oranice i travnjaci	N-1
45	smeđe podzolasto	travnjaci, šume i oranice	N-1

Izvor: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za pedologiju-Namjenska pedološka karta, mjerilo 1:300.000, Zagreb, 1996.

Procjena pogodnosti za obradu izvršena je na temelju dominantne jedinice. Oznaka P-2 označava umjereno ograničeno obradiva tla, P-3 ograničeno obradiva tla, a N-1 privremeno nepogodna za obradu. Pedološka jedinica rendzine na laporu najzastupljenija je na području Općine pružajući se od sjevera i sjeverozapada Općine, prema jugu i jugoistoku. Lesivirano tlo na vapnencu i dolomitu zastupljeno je na sjeveroistoku Općine, te u manjim područjima sjeverozapadnog i središnjeg dijela Općine. Smeđe podzolasto tlo je zastupljeno tek malim područjem na jugoistoku područja.

Prirodni vegetacijski prostor na području Općine u velikoj je mjeri izmijenjen, najvećim dijelom uslijed antropogenih činitelja. Od prirodne vegetacije zastupljena je tek tipična travna vegetacija, dok je manji dio pod šumskom vegetacijom, u zapadnom i južnom dijelu Općine, koji pripada nizinskim mješovitim šumama hrasta lužnjaka, jasena i graba, a dijelom i euroameričkih topola. Najveći dio prostora Općine većinom je pod kultiviranim poljoprivrednim kulturama.

Brojni su čimbenici koji utječu na onečišćenje tla, no najčešće su to ljudske aktivnosti kao što su poljoprivreda, razni vidovi gospodarstva, nekontrolirano odlaganje otpada, neriješeno zbrinjavanje otpadnih voda i slično. Na prostoru Općine onečišćenje tala prisutno je u manjoj ili većoj mjeri u gotovo svim navedenim segmentima. Najuočljivije je zagađivanje prekomjernom upotrebom gnojiva, kemijskih preparata u poljoprivredi te zbrinjavanje otpada koje nije riješeno na odgovarajući način.

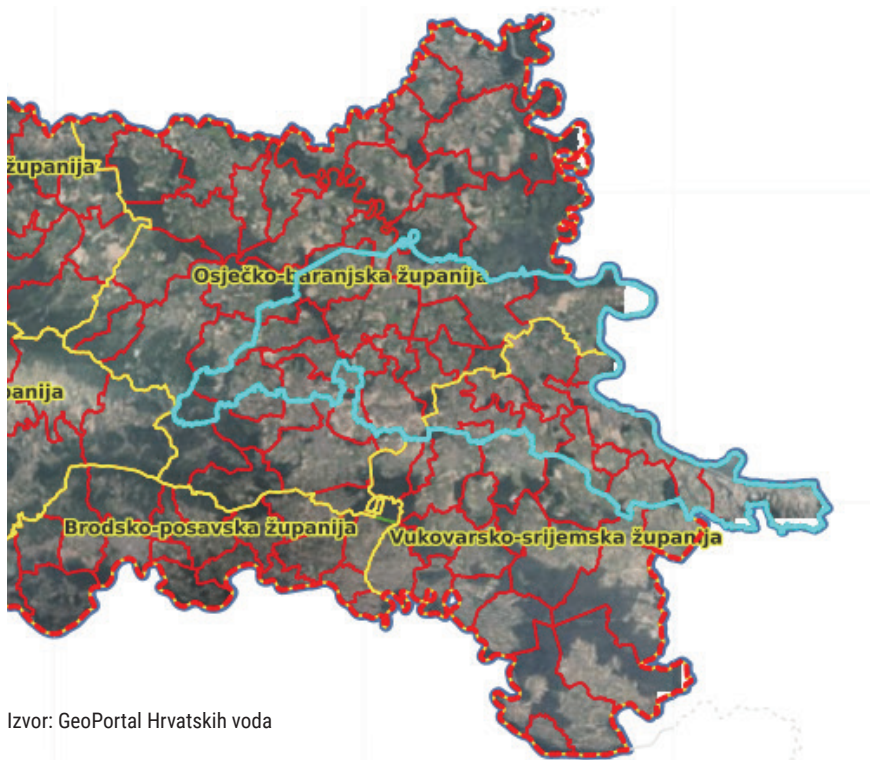
6.10.2. Voda

Voda je opće dobro i ima posebnu zaštitu Republike Hrvatske, naslijeđe je svih stanovnika, koju čuvamo, štitimo i racionalno koristimo. Uloga vode je višeznačajna: osim što je potrebna svim živim organizmima, ona je ključni lokalni i globalni resurs, prometni koridor koji povezuje svijet i regulator klime.

Zakonom o vodama („N.N.“ br. 16/99., 84/21. i 47/23.) uređen je pravni status voda, vodnoga dobra i vodnih građevina, upravljanje kakvoćom i količinom voda, zaštita od štetnog djelovanja voda, detaljna melioracijska odvodnja i navodnjavanje, posebne djelatnosti za potrebe upravljanja vodama, institucionalni ustroj obavljanja tih djelatnosti, pristup vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju, procjena i upravljanje rizikom za područja sliva vodozahvata i druga pitanja vezana za vode i vodno dobro.

Pravilnikom o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („N.N.“ br. 97/10.) utvrđene su granice područja podslivova, malih slivova i sektora u Republici Hrvatskoj. Prostor Općine Vladislavi dio je područja podsliva rijeka Drave i Dunava, u okviru kojeg su formirana manja slivna područja. Područje Općine pripada malom slivu „Vuka“. Područje malog sliva „Vuka“ pripadaju sektoru „B“.

Slika 49: Područja malog sliva „Vuka“

Izvor: GeoPortal Hrvatskih voda

Područje malog sliva "Vuka" ukupne površine 1.793,28 km², obuhvaća prirodnu cjelinu hidrografskog sliva rijeke Vuke, Drave i Dunava. Površina sliva koja pripada Osječko-baranjskoj županiji veličine 1.117,96 km² može se podijeliti na direktni sliv rijeke Drave s glavnim recipijentima Poganovačko-kravičkim kanalom, kanalom Crni Fok i kanalom Palčić, direktni sliv rijeke Dunav s glavnim recipijentom Glavni Daljski kanal i sliv rijeke Vuke s najvećim pritokom Bobotskim kanalom. Sama rijeka Vuka, ukupne površine sliva od 1.123,52 km², izvire u blizini naselja Paučje (općina Levanjska Varoš) na obroncima planine Krndija, a ulijeva se u rijeku Dunav u središtu Vukovara. Područjem Općine Vladislavci prolazi u dužini od 8,3 kilometara, od kojih je 3,7 kilometara u potpunosti na području Općine, a preostali dio od 4,6 kilometara kao granični vodotok sa susjednom općinom.

Vuka teče od zapada prema istoku prolazeći od izvora najprije prirodnom dolinom u brdovitom terenu s izrazitim uzdužnim padovima, a nizvodno od desnog pritoka Gorjan-Punitovci (područje općina Punitovci i Gorjani) pa do ušća u Dunav, dakle i duž Općine Vladislavci, postaje izrazito ravničarski vodotok s brojnim meandrima od kojih su neki presječeni prokopima.

Dionica rijeke Vuke koja prolazi područjem Općine Vladislavci u potpunosti je regulirana. Provedenim regulacijskim radovima od ušća u rijeku Dunav pa sve do ceste Đakovo-Osijek, stvoreni su uvjeti odvodnje suvišnih voda na svim pritocima rijeke Vuke u lijevom i desnom zaobalju.

Najznačajniji prtok rijeke Vuke u lijevom zaobalju je Bobotski kanal. Ušće Bobotskog kanala u rijeku Vuku je u kod naselja Lužac, sjeverozapadno od Vukovara. Kanal je dugačak 38 kilometara, a početak mu je na prostoru Općine Vladislavci. U cilju zaštite naselja i obradivih površina od poplava tranzitnih voda uz Bobotski kanal su izgrađeni obostrani nasipi u dužini od 28 kilometara, od čega se samo mali dio nalazi na području Općine. U cilju zaštite naselja i obradivih površina od poplava tranzitnih voda, uz Vuku su također izgrađeni obostrani nasipi.

Cijelo područje Općine Vladislavci pokriveno je vodoopskrbnom mrežom pitke vode. Općina Vladislavci pripada vodoopskrbnom sustavu Osijek, a isporučitelj vodne usluge je tvrtka Vodovod Osijek d.o.o.

Projektiranje i građenje komunalnih vodnih građevina javne vodoopskrbe kao i priključenje postojećih i budućih građevina unutar prostora Općine na komunalne vodne građevine javne vodoopskrbe treba izvoditi prema uvjetima javnog isporučitelja vodne usluge, a izvorišta vode moraju se zaštititi od mogućih zagađivanja, sukladno mjerama sanitarne zaštite utvrđenim na temelju posebnog propisa.

Naselja s područja Općine Vladislavci nemaju javni sustav odvodnje otpadnih voda. Otpadne vode koje se pojavljuju u domaćinstvima, ustanovama i industriji rješavaju se lokalno. Riječ je o izvedenim sabirnim jamama koje su uglavnom propusnog tipa tj. sva otpadna voda bez prerade završi u podzemlju. Vodonepropusne sabirne jame periodički se prazne te vjerojatno opet

završavaju u prirodi (melioracijski kanali) bez ikakvog pročišćavanja. Povećana potrošnja pitke vode uzrokuje i višestruko povećanje štetnih tvari u podzemlju putem većih količina onečišćene (otpadne) vode. Rješavanje problematike odvodnje otpadnih voda među prioritarnim je infrastrukturnim projektima Općine.

Odvodnja suvišnih voda je značajna i raširena hidrotehnička mjera unapređenja stanja poljoprivrednih i drugih površina osobito primjenjivana u nizinskom dijelu uz Dravu i Dunav u Republici Hrvatskoj. Sustav melioracijske odvodnje omogućuje brže i pogodnije otjecanje površinskih i podzemnih voda i osigurava povoljnije uvjete korištenja zemljišta te obavljanje gospodarskih i drugih djelatnosti.

Područjem Općine prolazi rijeka Vuka koja je osnovni odvodnik sliva i koja prikupljene vode odvodi u rijeku Dunav. Sjevernim dijelom Općine položen je vodotok Korpaš čiji je nastavak Bobotski kanal. Najznačajniji melioracijski vodotok (melioracijski kanal I reda), pritok rijeke Vuke u lijevom zaobalju, a koji djelomično prolazi Općinom Vladislavci je Bobotski kanal. Realizacijom ovog kanala prostor bivše močvare Palača je isušen te su na ovom području nastala plodna obradiva tla. Na području Općine Vladislavci nema crpnih postaja.

Izgrađeni sustav melioracijske odvodnje funkcionira na zadovoljavajući način, osim na dijelu koji se tiče detaljne kanalske mreže (kanali III i IV reda). Redovnim održavanjem detaljnih melioracijskih objekata moguće je zadovoljavajuće funkcioniranje sustava melioracijske odvodnje.

Nedostatak vode u kritičnom vegetacijskom razdoblju je uslijed klimatskih promjena u posljednjih dvadesetak godina sve izraženiji, a naročito su ugrožene visoko akumulacijske kulture (sjemenske). Kako bi se štete svele na minimalnu moguću mjeru potrebna je primjena suvremenih tehnologija obrade tla i izgradnja melioracijskog sustava za navodnjavanje. Melioracijski sustavi za navodnjavanje na Slivnom području "Vuka", koji obuhvaćaju adekvatne crpne postaje i ustave kao trajne objekte, nisu izgrađeni. Postoji velika perspektiva jer je u blizini rijeka Vuka, te Bobotski kanal, kao okosnice budućih sustava za navodnjavanje šireg područja.

U uređenju vodotoka i voda na području Županije osnovni cilj je:

- zaštititi područje Županije od poplava

U tom cilju potrebno je:

- provesti radove na regulacijama vodotokova,
- vodograđevne objekte održavati u tehnički ispravnom stanju,
- zapuštene odvodne melioracijske kanale tehnički čišćenjem i rekonstrukcijom uvesti u funkciju.

U melioracijskom uređenju poljoprivrednog zemljišta ciljevi su sljedeći:

- osigurati funkcioniranje melioracijskih sustava
- razvijati sustav navodnjavanja.

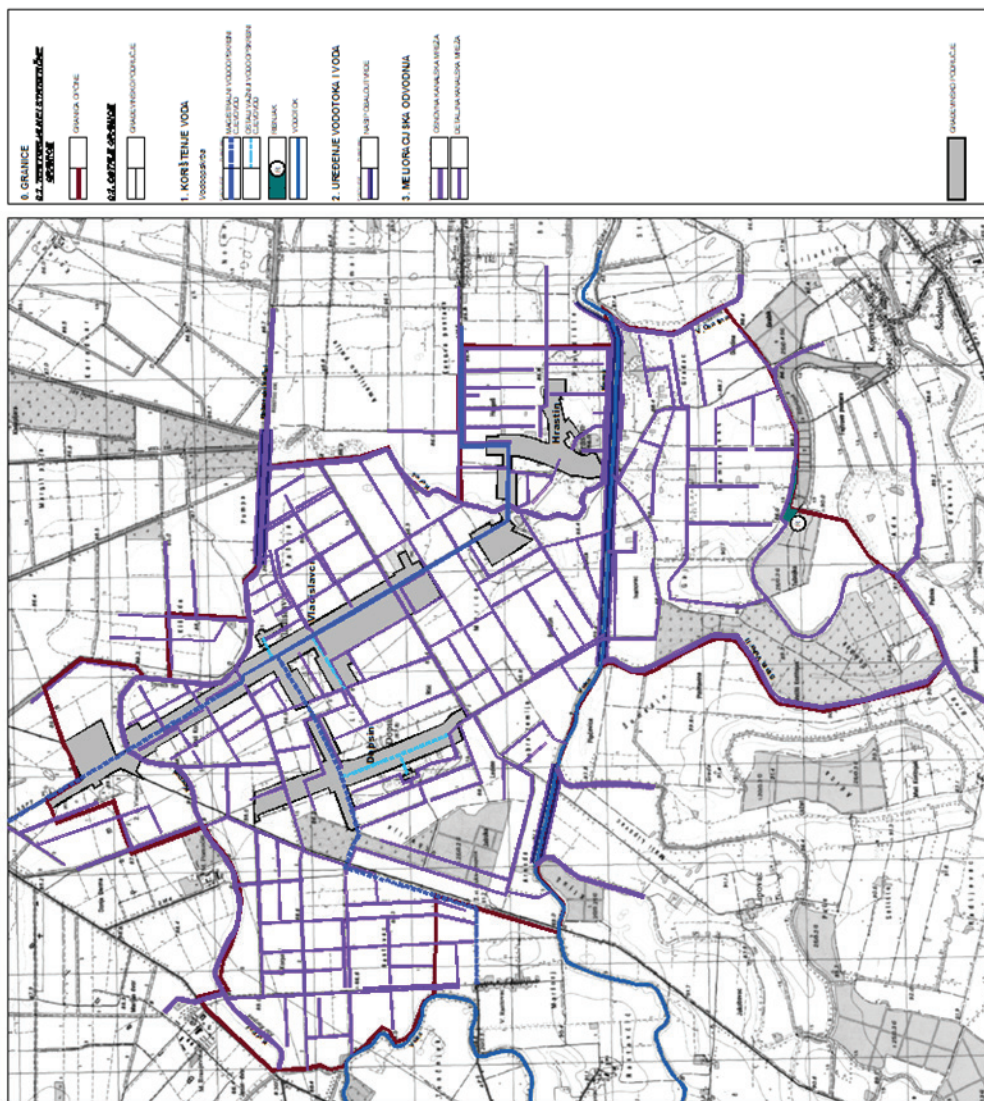
U tom cilju potrebno je:

- detaljnu melioracijsku mrežu prilagoditi i rekonstruirati u skladu s razvojem glavne kanalske mreže i uređenjem recipijenata
- tehničkim održavanjem uspostaviti funkciju melioracijske mreže
- povećati kapacitet crpnih postaja.

Prostornim planom uređenja Općine Vladislavci površine za razvoj i uređenje određene su za sljedeće namjene:

- Vodne površine
 - vodotok
 - ribnjak
 - bajer.

Slika 50: Vodno gospodarski sustav Općine Vladislavci

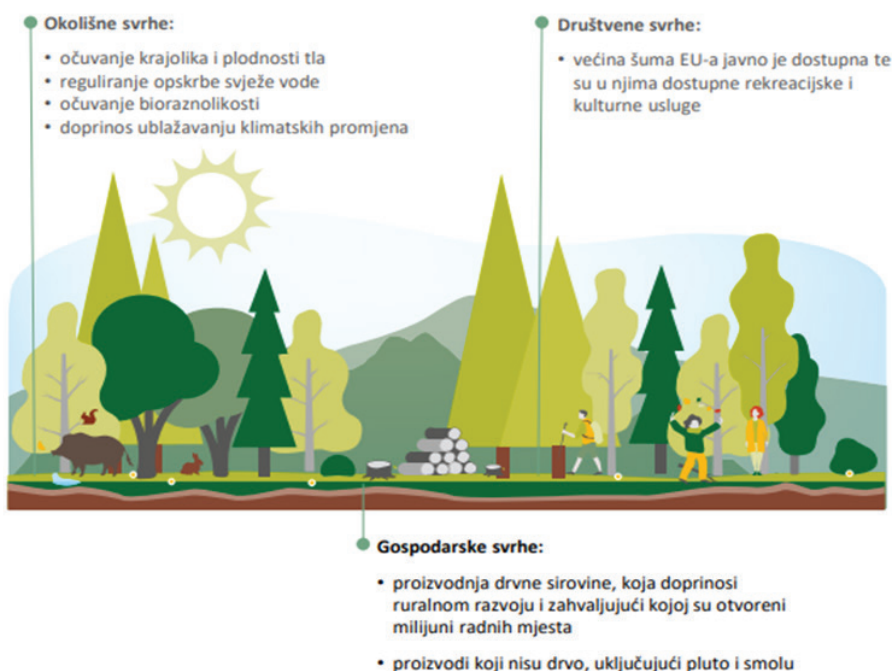
Izvor: II. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci

Osnovna mjera za osiguranje zaštite voda od zagađivanja je izgradnja zajedničkih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja i industrije, kao i izbor adekvatnog recipijenta otpadnih voda. Izgradnjom kanalizacijskih sustava sprečavaju se lokalna zagađenja površinskih i podzemnih voda, a otpadne vode se dovode na lokaciju uređaja za pročišćavanje. Također, potrebno je sačuvati vode koje su još čiste, a upotrebu pesticida, organskih i mineralnih gnojiva na svim poljoprivrednim površinama treba racionalizirati na način da se uz najmanju upotrebu postignu traženi učinci.

6.10.3. Šume

Šume su najrašireniji kopneni ekosustav u Hrvatskoj, pokrivaju gotovo polovicu hrvatskog teritorija s više od stotinu šumskih biljnih zajednica. Šume i šumsko zemljište kao obnovljivi i trajni nacionalni resurs proglašeni su Ustavom Republike Hrvatske dobrom od općeg interesa. Pored ekonomskih koristi, šume su značajne za zdravlje ljudi, važan su čimbenik i regulator hidroloških uvjeta, imaju pozitivan utjecaj na klimu i ublažavanje posljedica klimatskih promjena, plodnost tla i poljodjelsku proizvodnju te stvaranje kisika, ponor ugljika i pročišćavanje atmosfere. Šume su temelj razvitka turističkog i lovnog gospodarstva, a značajne su i za razvoj drugih gospodarskih grana.

Slika 51: Višefunkcionalna uloga šuma

Izvor: www.eca.europa.eu

Održivo gospodarenje šumama veže se uz gospodarenje šumama i šumskim zemljištem i njihova upotreba na način i u opsegu kojim se održava njihova biološka raznolikost, produktivnost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i sposobnost ispunjavanja, sada i u budućnosti, relevantnih ekoloških, gospodarskih i socijalnih funkcija na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini bez nanošenja štete ostalim ekosustavima.

Ukupna površina šuma i šumskih zemljišta u Republici Hrvatskoj iznosi 2.759.039 hektara, što čini 49,3% kopnene površine države. Od toga je 2.097.318 hektara u vlasništvu Republike

Hrvatske, dok je 661.721 hektara u vlasništvu privatnih šumoposjednika. Glavnom šuma u vlasništvu države gospodari javni šumoposjednik Hrvatske šume d.o.o. (2.024.461 hektara).

Prema namjeni, šume mogu biti gospodarske, zaštitne i šume s posebnom namjenom. Uz očuvanje i unapređenje njihovih općekorisnih funkcija, gospodarske šume koriste se za proizvodnju šumskih proizvoda, zaštite šume služe za zaštitu zemljišta, voda, naselja, objekata i druge imovine, a šume posebne namjene su zaštićena šume, urbane šume, šumski sjemenski objekti, šume za znanstvena istraživanja, šume za potrebe obrane Republike Hrvatske i šume za potrebe utvrđene posebnim propisima.

Po podacima iz Prostorna plana, šumske površine zauzimaju 360,61 hektar i čine 11,2% prostora Općine Vladislavci, u odnosu na pokrivenost područja šumama na razini Županije gdje udjel šuma iznosi 27,5%, što dovoljno govori o prirodnom siromaštvu šuma ove općine. Prema namjeni, šume su gospodarske, dok zaštitne šume i šume s posebnom namjenom nisu prisutne na području Općine. Promatrajući prostorni raspored, šume su zastupljene, uglavnom, na zapadnom dijelu Općine. Locirane su na dva mjesta i to šuma Jabuka i Urbarija, zapadno od naselja Dopsin, te druga veća šumska formacija na jugozapadu Općine, na prostoru Dombok i Veliki Koritnjak.

Zakonom o šumama („N.N.“ br. 16/18., 115/18., 98/19., 32/20., 145/20., 101/23. i 36/24.) propisano je da se radi jedinstvenog i trajnog gospodarenja šumama ustanovljuje jedinstveno šumskogospodarsko područje, koje se dijeli na gospodarske jedinice. Šume Općine Vladislavci nalaze se na području gospodarske jedinice Osječke nizinske šume i njima gospodari šumarija Osijek. Prema podacima Hrvatskih šuma na području Općine su prisutne uglavnom prirodne mješovite šume hrasta lužnjaka. U šumskom predjelu Dombok, nakon čiste sječe kanadskih topola zasađene su sadnice hrasta lužnjaka, poljskog jasena i običnog graba te je predjel ponovno uvršten u šume hrasta lužnjaka. Šumske predjele Dombok, Tuholjka, te krajnji južni dio Jabuke zauzima šuma hrasta lužnjaka i običnog graba. Sjeverni i središnji dio šumskog predjela Jabuka zauzima šuma hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom, varijanta s poljskim jasenom. Udio pojedine vrste u ukupnoj drvnj zalihi je sljedeće: hrast lužnjak 78,2 %, grab 17,2 %, ostala tvrda bjelogorica 3,4 %, cer 0,4 %, lipa 0,5 % i ostala meka bjelogorica 0,3%.

Slika 52: Šumska područja na prostoru Općine Vladislavci

Izvor: geoportal.dgu.hr

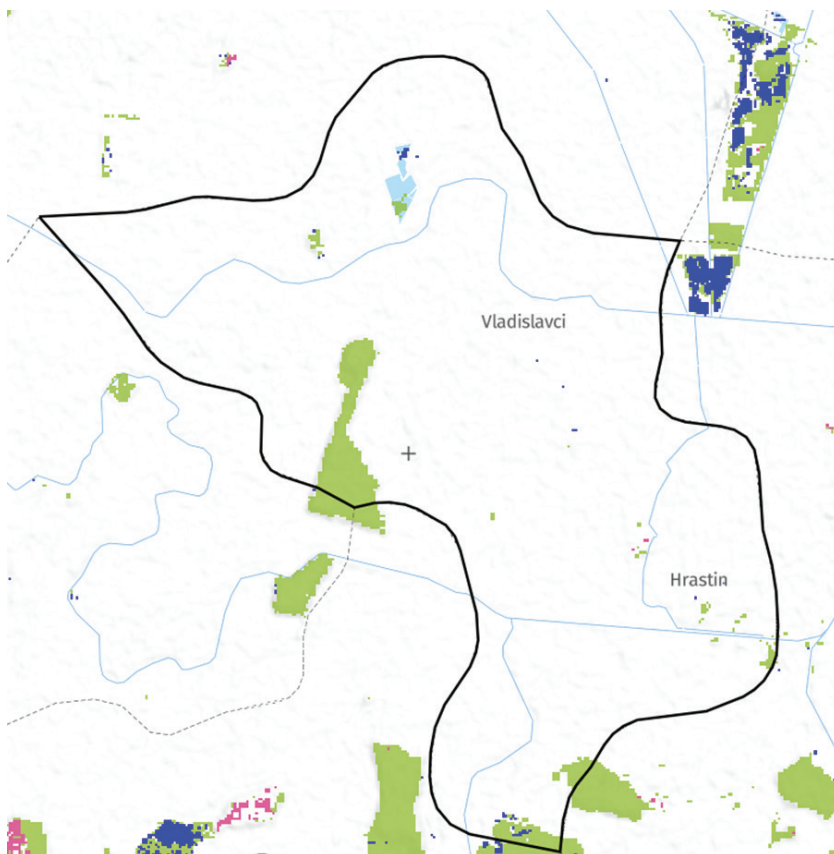
Hrast lužnjak (*Quercus robur* L.), kao najzastupljenija vrsta drveća na području Općine Vladislavci je vrlo raširena u gotovo cijeloj Europi. To je listopadna vrsta koja raste na dubokim, glinastim ili pjeskovitim, plodnim, pretežno vlažnim tlima s visokom razinom podzemne vode. Tvori čiste lužnjakove šume kao i mješovite sastojine s običnim grabom, poljskim jasenom i drugim vrstama. U Hrvatskoj hrast lužnjak tvori ekološki vrlo značajne šumske zajednice koje su staništa brojnih ugroženih i/ili zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta, kao i brojnih vrsta gljiva. Ekološki učinak šuma hrasta lužnjaka iznimno je velik, posebice s obzirom na antierozijsku i hidrološku ulogu, no uz običnu jelu hrast lužnjak je najugroženija vrsta drveća u Hrvatskoj. Sušenje lužnjaka izravna je posljedica neprimjerenih vodotehničkih zahvata, neodgovarajuće primjene mehanizacije u iskorištavanju šuma, zanemarivanja odvodnje pri gradnji šumskih cesta, klimatskih promjena, intenzivne poljoprivrede, primjena pesticida u šumama i drugo.

Cilj gospodarenja šumama i šumskim zemljištem je očuvanje ekosustava, izraženo kroz općekorisne funkcije šuma, te osiguravanje trajnosti prihoda kao i uzgoj što kvalitetnijih

sastojina drvenih sortimenata. Dosadašnjim gospodarenjem obavljane su sve mjere na području zaštite šuma, čuvanju od protupravnog korištenja, prisvajanja i drugih protupravnih radnji. Također je obavljana redovna zaštita šuma od požara, kao i održavanje protupožarnih prosjeka. Izvršeno je i praćenje napada štetnih insekata i biljnih bolesti, pepelnice, te je prema potrebi obavljeno njihovo suzbijanje.

Kao potvrda sveobuhvatnim naporima oko što kvalitetnijeg gospodarenja šumama, Hrvatske šume su još 2002. godine dobile FSC (Forest Stewardship Council) certifikat koji je pokrивao više od dva milijuna hektara državnog šumskog područja, te tako postale prva tvrtka za gospodarenjem šumama iz šire regije koja ima ovaj certifikat. Prema definiciji FSC akreditirana certifikacija znači da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima. Cilj je programa FSC promoviranje ekološki odgovornog, društveno korisnog i ekonomski održivog gospodarenje u šumama u svijetu kroz opće poznate standarde.

Slika 53: Promjene u pokrivenosti šumskih područja u Općine Vladislavci u razdoblju od 2000. do 2023. godina

Izvor: globalforestwatch.org

Slika 53 prikazuje promjene u pokrivenosti šumskih područja Općine Vladislavci u razdoblju od 2000. do 2023. godine. Na plavo označenim dijelovima došlo je do povećanja drveća, a na crveno označenim dijelovima došlo je gubitka drveća. Gubitak drveća nije uvijek vezan uz trajno uklanjanje prirodnog šumskog pokrivača uzrokovano ljudskim djelovanjem, nego može uključiti i prirodne poremećaje, bolest, vremenske nepogodne, ali i uobičajene procese gospodarenja šumama koje uključuju i plan sječe.

U današnje vrijeme šume i šumska područja suočene su s mnogim izazovima, uključujući gubitak staništa i veće rizike povezane s invazivnim vrstama, onečišćenjem i klimatskim promjenama. Povećano korištenje šuma za različite aktivnosti, izgradnju prometnih mreža i sive infrastrukture također predstavljaju opterećenje za šume. Fragmentacija, odnosno pojava kada poljoprivredna zemljišta ili urbana područja ispresijecaju šumski prostor, u velikoj mjeri utječe na šume i vrste ovisne o šumama. Upravo zbog navedenog, potreba za racionalnim korištenjem prirodnih resursa, među kojima su i šume, dodatno je naglašena i u Prostornom planu, gdje se navodi da šume imaju višefunkcionalno značenje za prostor Općine Vladislavci.

Planirane mjere oko unapređenja stanja šumarstva na području Općine uključuju sljedeće:

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine; u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice; u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava
- ne koristiti genetski modificirane organizme
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip
- ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama; u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni bliske metode
- pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih šumskih površina
- osigurati povoljan vodni režim u poplavnim šumama.

Iz navedenih podataka vidljivo je da šumski ekosustavi imaju ključnu ulogu u očuvanju bioraznolikosti, ali i da je bioraznolikost šuma u današnje vrijeme suočena s brojnim izazovima, kroz prekomjerno iskorištavanje šuma, ali prije svega uslijed širenja poljoprivrednih površina. Za očuvanje šumskih ekosustava koji su u nepovoljnom stanju važno je kontinuirano provođenje projekata restauracije šumskih ekosustava kao i prilagodba načina gospodarenja kako bi se osigurala njihova otpornost narušena sve većim utjecajem klimatskih promjena.

6.11. Društveno-gospodarska analiza

Preduvjeti za održivi gospodarski i društveni razvoj vrlo su često vezani uz dostupnu infrastrukturu. Razvijena gospodarska infrastruktura (komunalne djelatnosti, promet, energetika, telekomunikacije) pretpostavka su razvoja svih poslovnih procesa, dok društvena infrastruktura na posredan način pridonosi razvoju poslovnih aktivnosti te izravno utječe na kakvoću individualnog i društvenog života (školstvo, zdravstvo, znanost, kultura, socijalna zaštita).

6.11.1. Gospodarstvo

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske ("N.N." br.147/14., 123/17. i 118/18.) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti ("N.N." br. 3/24.), ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju. Pri izračunu indeksa razvijenosti koriste se sljedeći pokazatelji: prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihodi po stanovniku, prosječna stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje), indeks starenja.

Osječko-baranjska županija razvrstana je u II. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave koje se prema indeksu vrijednosti nalaze u prvoj polovini ispodprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave. Općina Vladislavci razvrstana je u II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Status potpomognutih područja imaju sva područja ispod prosjeka razvijenosti Republike Hrvatske odnosno I.-IV. skupina jedinica lokalne samouprave, među kojima je i Općina Vladislavci.

Tablica 19: Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti

Vrijednosti pokazatelja		Osječko-baranjska županija	Općina Vladislavci
Razvojna skupina		2	2
Indeks razvijenosti		94,440	93,370
Vrijednosti osnovnih pokazatelja	Prosječni dohodak po stanovniku	38.847,29	30.512,94
	Prosječni izvorni prihod po stanovniku	3.354,16	1.364,85
	Prosječna stopa nezaposlenosti	0,1278	0,1378
	Opće kretanje stanovništva (2022./2012.)	84,06	83,61
	Indeks starenja (2021.)	161,10	153,70
	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2021.)	22,70	6,96
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja	Prosječni dohodak po stanovniku	98,32	92,69
	Prosječni izvorni prihod po stanovniku	93,94	91,84
	Prosječna stopa nezaposlenosti	84,41	91,53
	Opće kretanje stanovništva (2022./2012.)	91,77	96,19
	Indeks starenja (2021.)	100,92	104,06
	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2021.)	99,25	85,88

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, www.mrrfeu.hr

Na području Općine Vladislavci aktivno je 50 subjekata malog gospodarstva, od toga 23 obrta, 26 trgovačkih društava i jedna zadruga. U naselju Dopsin sedam subjekata malog gospodarstva ima svoje sjedište, u Hrastinu pet subjekata, a u Vladislavcima 38 subjekata malog gospodarstva ima svoje sjedište.

Subjekti su registrirani za djelatnosti proizvodnje, trgovine i usluga, uzgoja žitarica, poljoprivrede i voćarstva, popravka poljoprivredne mehanizacije, mješovite proizvodnje, elektroinstalacijskih radova, postavljanje podnih i zidnih obloga, djelatnosti pripreme i usluživanja pića i drugo.

Struktura gospodarske djelatnosti na području Općine je raznolika, stoga je kroz različite mjere s lokalne, regionalne i nacionalne razine potrebno stvoriti ekonomske i prostorne preduvjeta za razvoj, s posebnim naglaskom na otvaranje novih radnih mjesta. Na taj način stvoriti će se dodatni preduvjeta za razvoj Općine, što će imati pozitivan utjecaj kako na gospodarsku, tako i na demografsku sliku.

S ciljem stvaranja preduvjeta za razvoj gospodarstva na svom području, rješavanja prostornih problema poduzetnika te poticanja budućih poduzetnika na ulaganje, osnivaju

se i infrastrukturno opremaju poduzetničke zone. Infrastrukturnim opremanjem zona kao budućim jezgama gospodarskog razvoja stvaraju se pretpostavke za kreiranje novih radnih mjesta, racionalizaciju korištenja resursa (prostor, energija, infrastruktura), veću efikasnost proizvodnih procesa, povećanje prihoda jedinica lokalne samouprave, porast izvoza, angažiranje građevinske operative u opremanju zona.

Prostornim planom uređenja Općine Vladislavci određeno je građevinsko područje - izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarska zona.

Slika 54: Građevinsko područje gospodarske namjene

Izvor: II. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci

U gospodarskoj zoni dozvoljena je gradnja proizvodnih (poslovnih i poljoprivrednih građevina), te infrastrukturnih građevina. U gospodarskoj zoni također je dozvoljena gradnja građevina mješovite namjene, sukladno funkcijama i djelatnostima. Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice za gradnju građevina u gospodarskoj zoni je 0,7, a najveća etažna visina građevina je Po+P+1+Pk.

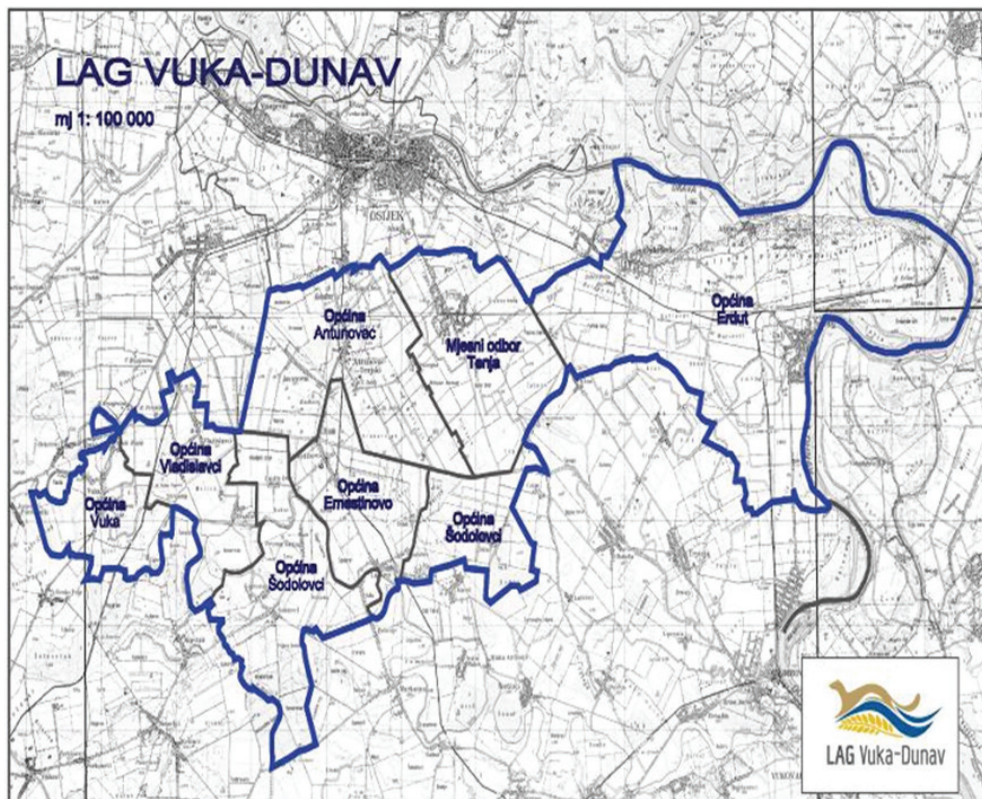
Slika 55: Gospodarska područja u Općini Vladislavci

Izvor: geoportal.dgu.hr

Kao dodatna potpora cjelokupnom gospodarskom razvoju, s posebnim naglaskom na ruralni razvoj, djeluje Lokalna akcijska grupa "Vuka-Dunav". Zemljopisni položaj LAG-a „Vuka-Dunav“ nalazi se u obuhvatu rijeke Vuka na njegovoj zapadnoj strani i rijeke Dunav na istočnoj strani. Sa zapada područje graniči s LAG-om „Karašica“, na sjeveru pretežito s gradom Osijekom i rijekom Dravom prema sjeveroistoku, a s jugoistočne strane s Vukovarsko-srijemskom županijom.

Slika 56: Zemljopisni položaj LAG-a Vuka-Dunav

Izvor: Strategija razvitka LAG-a Vuka-Dunav

U obuhvatu područja LAG-a nalazi se osam jedinica lokalne samouprave, od kojih je sedam općina, među kojima je i Općina Vladislavci te dio grada Osijeka, točnije šest mjesnih odbora. Veličina samog područja iznosi 597,97 km², a područje LAG-a predstavlja jednu subregiju s izrazito ruralnim karakteristikama. Lokalna akcijska grupa „Vuka-Dunav“ s radom djeluje od veljače 2012. godine te trenutno broji 75 članova. Svrha djelovanja LAG-a ogleda se u aktivnom uključivanju ruralnog stanovništva u promicanje novih ideja i aktivnosti, koje potiču održivi ruralni razvoj i stvaraju nove izvore dohodka u ruralnim područjima.

6.11.2. Poljoprivreda

Posebosti poljoprivrede kao djelatnosti proizlazi iz činjenice da se poljoprivredna proizvodnja ne može u svojim bitnim sastojcima odvijati bez poljoprivrednog zemljišta. Zemljište koje se rabi u poljoprivredi predstavlja najveći dio ukupnog zemljišta jedne zajednice. Ostalo zemljište odnosi se na šumsko zemljište tj. zemljište pod šumama u većini, zatim građevinsko zemljište odnosno zemljište pod stambenom, prometnom i sličnom infrastrukturom.

Prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu („N.N.“ br. 118/18., 42/20., 127/20., 52/21. i 152/22.) poljoprivrednim zemljištem smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji. Poljoprivredno zemljište je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.

Značaj poljoprivrede proizlazi ne samo iz tradicionalne uloge osiguranja prehrambenih proizvoda za potreba stanovništva, razvoja prehrambene industrije, već iz njene uloge u očuvanju ruralnog prostora, ekološke ravnoteže i održanju tradicijskih vrijednosti, materijalne i duhovne kulture hrvatskog sela.

Prema podacima iz Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci, ukupno je 2.497,63 hektara obradivog poljoprivrednog tla na području Općine, od čega vrijednog obradivog tla 1.771,77 hektara, te 725,86 hektara ostalog obradivog tla. Površine pod gospodarskim šumama prostiru se na 322,97 hektara, a ostalo šumsko zemljište na 37,64 hektara.

Slika 57: Poljoprivredno zemljište na području Općine Vladislavci

Prema evidenciji iz Arkod baze podataka na području Općine Vladislavci ukupno je 2.322,89 hektara korištenog poljoprivrednog zemljišta.

Tablica 20: Prikaz površine i broja parcela po vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta

Opis	Površina (ha)	Broj parcela
Oranice	2.268,17	683
Staklenici	0,81	18
Livade	0,44	6
Pašnjaci	18,12	3
Voćnjaci	35,02	33
Mješoviti višegodišnje nasadi	0,33	2
Ukupno	2.322,89	745

Izvor: Arkod, na dan 31. prosinca 2023. godine

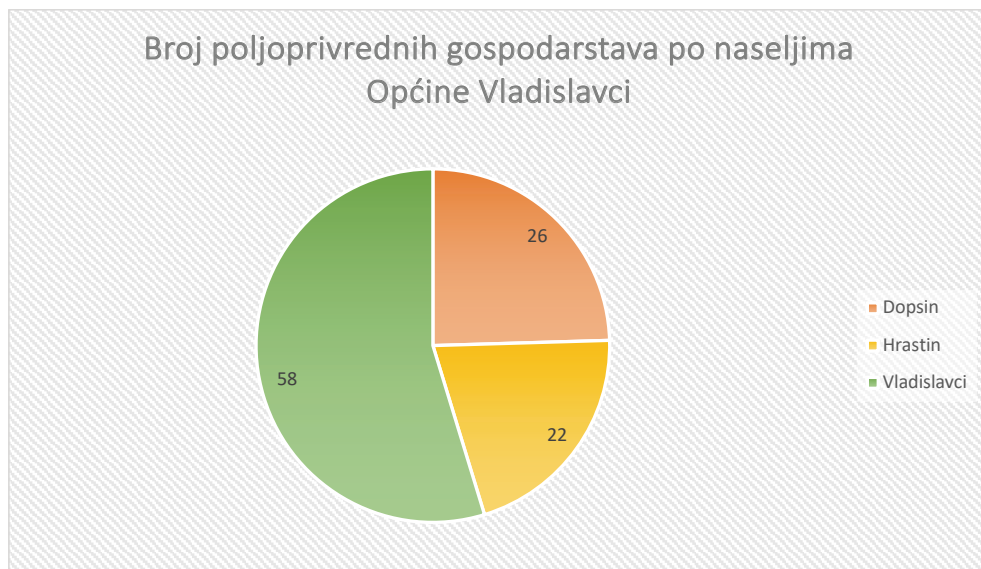
Obradive poljoprivredne površine na području Općine Vladislavci omogućuju intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju. Prema podacima iz Agronet sustava, u traženim kulturama na Jedinstvenom zahtjevu iz 2023. godine, najviše su bile zasijane površine pod žitaricama (pšenica, kukuruz, ječam), te pod suncokretom i sojom.

Tablica 21: Broj poljoprivrednih gospodarstava, broj parcela i površina po naseljima Općine Vladislavci

Naselja	Broj PG-a	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Dopsin	26	152	264,55
Hrastin	22	168	389,18
Vladislavci	58	343	1.207,39
Ukupno	106	663	1.861,12

Izvor: Arkod, na dan 31. prosinca 2023. godine

Prema navedenim podacima, na području Općine Vladislavci ukupno je 106 poljoprivrednih gospodarstava koji obrađuju 1.861,12 hektara poljoprivrednih površina na ukupno 663 parcele.

Grafikon 7: Broj poljoprivrednih gospodarstava po naseljima Općine Vladislavci

Izvor: Arkod, na dan 31. prosinca 2023. godine

Govedarska proizvodnja najznačajnija je grana stočarstva i jedna je od najvažnijih grana ukupne poljoprivredne proizvodnje. Osim što se u sustavu govedarske proizvodnje osiguravaju značajni proizvodi (mlijeko i meso) njezina je važnost posebice naglašena zbog komplementarnosti s ratarskom proizvodnjom. Uz govedarsku proizvodnju, uzgoj i proizvodnja svinja ima dugu tradiciju na području Općine Vladislavci.

Tablica 22: Brojno stanje stoke na području Općine Vladislavci

Stoka	Broj PG-a	Količina
Govedo – broj grla	3	145
Konji – broj grla	5	12
Magarci – broj grla	1	2
Kože – broj grla	4	10
Ovce – broj grla	9	322
Svinje – broj grla	54	382

Izvor: Jedinstveni registar domaćih životinja

U cilju stvaranja potrebnih preduvjeta za razvoj i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje, Općinsko vijeće Općina Vladislavci donijelo je Program potpora u poljoprivredi kroz koji subvencionira poljoprivrednika te osigurava adekvatnu i stručnu podršku poljoprivrednim proizvođačima kroz edukacije, pomoći kod pripreme investicijskih projekata, pomoći preko LAG-a, te osigurava podršku u pripremi i provedbi projekata koji će se financirati iz državnog proračuna ili fondova Europske unije.

Aktualno stanje poljoprivrede na području Općine Vladislavci slično je stanju na području Osječko-baranjske županije, a obilježava ga usitnjenost poljoprivrednog zemljišta, visok postotak mješovitih poljoprivrednih kućanstava, a relativno mali broj kućanstava koja žive isključivo od poljoprivrede, nepostojanje zaokruženih ciklusa proizvodnje i nedostatak preradbenih kapaciteta. Klimatske promjena i vremenske neprilike, bolesti i visoke cijene repromaterijala i energenata predstavljaju dodatne izazove, stoga sustav potpora treba staviti posebni naglasak na održivost, dodatni rast i razvoj, zelenu tranziciju, poticanje investicija u obnovljive izvore energije, dodatnu podršku malim i mladim poljoprivrednicima te udruživanje poljoprivrednika u cilju zajedničkog djelovanja.

Provedbenim programom Općine Vladislavci za razdoblje 2021. - 2025. godina planirana je mjera: 1.14. Unaprjeđenje poljoprivredne djelatnosti. Ovom mjerom se nastoji pridonijeti razvoju poljoprivrede na području Općine Vladislavci, kako bi se povećala konkurentnost obiteljskih gospodarstava i podigla kvaliteta života na ruralnom području Općine, kao i potaknulo održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta na cijelom području gospodarenja. Mjera je usklađena s EU prioritetom 2. Zelenija i otpornija Europa te doprinosi zelenoj tranziciji podrškom poljoprivrednicima za proizvodnju kvalitetnih, zdravih i tržišno kompetitivnih proizvoda. Provedba mjere doprinosi UN cilju održivog razvoja 9. Industrija, inovacije i infrastruktura poticajima za ekološku i tržišno kompetitivnu poljoprivredu. Ova mjera posebno doprinosi i pretvaranju klimatskih i ekoloških izazova u prilike kroz razvoj kružnog gospodarstva te očuvanjem i obnovom ekosustava i bioraznolikosti.

6.11.3. Turizam

Općina Vladislavci prema svom geografskom položaju ima sve preduvjete za aktivan razvitak turizma. Zahvaljujući brojnim rječicama i potocima te dijelom očuvanim šumama, na području Osječko-baranjske županije razvijen je lovni i ribolovni turizam, pa stoga prirodni resursi Općine Vladislavci, uz povoljni prometni položaj te ulaganja u infrastrukturu imaju potencijala postati prepoznatljivim turističkim odredištem. Ribnjaci u Vladislavcima te lovište "Vladislavci", okosnica su turističkog razvitka Općine. Ribnjaci zauzimaju devet hektara voda, od toga šest hektara za športski ribolov. Nastanak ribnjaka datira u 1957. godinu, kada su iskopane jame za potrebe ciglane. Športsko ribolovno društvo "Čepin" osnovano je 1995. godine te od tada postoji kao kompleks od dva bajera. U ribnjacima živi 15 vrsta riba, a najbrojnije su šaran, amur i smuđ.

Slika 58: Ribnjaci u Vladislavcima

Izvor: Arhiva izrađivača

Lovni turizam važna je sastavnica kontinentalnoga turizma i potiče razvitak destinacija u unutrašnjosti zemlje. Prostor Općine Vladislavci po svojim je prirodnim osobinama pogodan za lov. Lovište Vladislavci prostire se na površini od 4.232 hektara, a lovozakupnik je Lovačko društvo Kobac Vladislavci. U lovištu prirodno obitavaju ili se prvenstveno uzgajaju različite vrste divljači, među kojima su srna obična, zec obični, fazan, trčka. Ovo lovište odliku velika bioraznolikost, omeđeno je šumom te rijekom Vukom i Bobotskim kanalom. Razvoj lovnog turizma potrebno je razvijati u skladu s prostornim kapacitetom lovišta i divljači, te uz očuvanje i zaštitu prostora lovišta.

Tijekom godine na području Općine Vladislavci održavaju se različite manifestacije kulturnog i sportskog sadržaja, koje privlače značajan broj posjetitelja različitih interesa. Tradicionalna folklorna manifestacija Jeseni u Hrastinu njeguje narodne običaje, kulturu i nošnju, a okuplja kulturno-umjetnička društva iz Hrvatske i Mađarske. Dio manifestacije je i mimohod ulicama Hrastina, a glavni organizator je Mađarsko kulturno-umjetničko društvo Dosza György. Dječja folklorna manifestacija Igra kolo održava se od 2012. godine u organizaciji Kulturno-umjetničkog društva Dukat Vladislavci, a zadaća je manifestacije njegovanje i očuvanje tradicije folkloru i dječjih igara. Na manifestaciji sudjeluju dječja kulturno-umjetnička društva iz susjednih općina.

Ivanjsko jahanje stari je običaj koji su iz Srijema prenijeli Hrvati koji su se naselili u Dopsinu, a spremno su ga prihvatili uzgajivači konja, ne samo iz Općine Vladislavci, nego iz cijele Slavonije i Baranje, koji rado dolaze na ovu manifestaciju u Općini Vladislavci. Manifestacija Ivanjsko sijelo održava se treći dan Božića na blagdan svetog Ivana.

U današnje vrijeme kultura je postala jedan od glavnih poticaja turističkih kretanja i u sebi implicira i sve ono što je sakralno, stoga su sva mjesta koja su akumulirala to nasljeđe postala izuzetno atraktivna za turiste. Na području Općine Vladislavci nalaze se crkva Rođenja svetog Ivana Krstitelja, crkva Uzvišenja svetog Križa u Dopsinu, crkva svetog Roka u Hrastinu, Reformirana kršćanska crkva u Hrastinu i crkva svetog Petra i Pavla u Dopsinu. Ovi objekti predstavljaju izvanredne primjerke kulturno-povijesne baštine vjerskoga karaktera, te su svojevrsni svjedok vremena. Vjerski razlozi i motivi putovanja oduvijek su prisutni, a u takvoj vrsti turizma leži veliki potencijal.

Glavni dionici turističkoga razvitka Općine Vladislavci su općinska i županijska uprava, lokalna akcijska grupa, županijska turistička zajednica, kulturne, sportske i ostale udruge s područja Općine te privatni sektor. Svaki od razvojnih dionika ima svoju ulogu u turističkom razvitku Općine Vladislavci, a njihova suradnja preduvjet je sustavnom i koordiniranom turističkom i gospodarskom razvitku Općine Vladislavci.

Blizina Osijeka kao poznatog turističkoga odredišta, vodene površine, lovište, nezagađeni okoliš, manifestacije, te povoljan geoprometni položaj, turistički su potencijal Općine Vladislavci koja ima preduvjete za razvoj specifičnih turističkih sadržaja kao i prateće djelatnosti, s naglaskom na seoskom turizmu, sportskoj rekreaciji i ugostiteljskoj ponudi autohtonih proizvoda.

6.11.4. Obrazovanje

Na području Općine Vladislavci djeluje jedna osnovna škola, koja se nalazi u naselju Vladislavci. Osnovna škola Mate Lovraka Vladislavci izgrađena je 1978. godine. Izgradnjom nove škole ukinute su tadašnje područne škole u Dopsinu i u Hrastinu. Škola se prostire na površini od 1.780 m² unutarnjeg te 16.300 m² vanjskog prostora, s igralištima za rukomet, košarku i odbojku. Oko škole je veliko školsko dvorište, dvorana za tjelesno-zdravstvenu kulturu te oranica površine 2.600 m². Školu trenutno pohađa 112 učenika raspoređenih u osam odjeljenja, a pokriva čitavo područje Općine Vladislavci te naselja Palača u Općini Šodolovci.

Slika 59: Osnovna škola Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

U sastavu Dječjih vrtića Osijek djeluje Dječji vrtić Vladislavci, koji pri Osnovnoj školi Mate Lovraka svake godine provodi program predškole. Program predškole provodi se za djecu koja su dorasla za polazak u školu i to u godini prije polaska u prvi razred. Cilj je ovim programom obuhvatiti svu djecu koja nisu pohađala vrtić kako bi se pripremila za polazak u prvi razred osnovne škole. Općina Vladislavci u potpunosti financira provođenje ovog programa, te također financira smještaj djece u jaslicama, vrtićima ili kod dadilja izvan područja Općine.

Općina Vladislavci provodi projekt "Izgradnja i opremanje dječjeg vrtića Vladislavci". Dječji vrtić je smješten u Vladislavcima, u Športskoj ulici 1, na k.č.br. 819/2 i 917 k. o. Vladislavci. Nakon izgradnje vrtića stvorit će se preduvjeti za provođenje predškolskog odgoja i naobrazbe na području Općine Vladislavci. Rad vrtića bit će organiziran u tri skupine i to jaslička skupina, te dvije vrtićke skupine, te popratni prostorni sadržaji propisani Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe: kuhinja sa blagovaonicom, sanitarni čvorovi, kabinet za osoblje. Vrtić je planiran za 60 djece. Ukupna građevinska bruto površina građevine iznosi 910,81 m². Osim izgradnje objekta projektom je predviđeno i opremanje objekta potrebnim namještajem.

Slika 60: Dječji vrtić Zeko Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

6.11.5. Zdravstvo i socijalna skrb

Zdravstvena zaštita na području Općine Vladislavci organizirana je kroz djelovanje Doma zdravlja Osječko-baranjske županije, ordinacija opće medicine, čija je osnovna djelatnost pružanje zdravstvenih usluga na nivou primarne zdravstvene zaštite, te ordinacija dentalne medicine.

Za usluge iz područja socijalne skrbi nadležan je Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Osijek koji obavlja djelatnosti u području socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kaznenopravne zaštite djece, udomiteljstva i u drugim upravnim područjima. Općina Vladislavci kroz program socijalne skrbi osigurava sredstva za mjere socijalne zaštite djece i mladih, socijalne zaštite pojedinaca i obitelji te socijalne zaštite građana starije dobi. Kao izravna pomoć ženama koje su u nepovoljnom položaju na tržištu rada, a koje skrbe o starijim osobama i osobama u nepovoljnom položaju provodi se projekt „Zaželi“.

6.11.6. Civilno društvo

Na području Općine Vladislavci djeluje dvadesetak udruga, među kojima su kulturno-umjetničke, sportsko-rekreativne i ostale udruge. Dobrovoljna vatrogasna društva osnovana su u naseljima Hrastin i Vladislavci, nogometni klubovi u Dopsinu i u Vladislavcima, a aktivna su kulturno-umjetnička društva (hrvatsko i mađarsko), udruge žena i umirovljenika, zavičajni klubovi i lovačko društvo. U cilju povećanja učinkovitosti i sposobnosti udruga u provedbi aktivnosti kojima se zadovoljavaju potrebe cjelokupne društvene zajednice, Općina Vladislavci financira projekte i programe rada udruga iz područja, kulture, sporta, socijalne skrbi te drugih područja od značaja za opće dobro.

6.11.7. Vjerski život

Vjerski život na području Općine Vladislavci bogat je i raznolik. Rimokatolička župa Rođenje svetog Ivana Krstitelja obuhvaća naselja Vladislavci, Dopsin i Hrastin, te Malu i Veliku Branjevinu i broji oko 1.400 župljana. Crkva u Vladislavcima izgrađena je 1929. godine, u vrijeme kada su Vladislavci pripadali župi Semeljci, a opsluživao ju je župnik iz Župe Čepin. Vladislavci postaju samostalna župa 1994. godine, nova župna kuća izgrađena je 2001. godine, a 2005. godine je obnovljena i posvećena župna crkva.

Slika 61: Crkva Rođenja sv. Ivana Krstitelja

Izvor: Arhiva izrađivača

U naselju Dopsin još je 1764. godine izgrađena parohijska crkva svetih Petra i Pavla, koja pripada Srpskoj pravoslavnoj crkvenoj opštini Dopsin. Reformirana kršćanska crkva u naselju Hrastin broji oko 220 župljana. U crkvi je aktivna molitvena zajednica, održava se vjeronauk i biblijski sat, a crkva osigurava prostoriju za dječju igraonicu, zbor, dramsku sekciju i druge aktivnosti za pripadnike mađarske nacionalne manjine. U župnom se dvoru nalazi i etnografski muzej.

6.12. Izdvajanja iz proračuna

Proračun je plan financijskih aktivnosti u određenom vremenskom razdoblju, koji uključuje sve planirane prihode i rashode u proračunskom razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca. Proračun Općine Vladislavci temeljni je financijski dokument koji uključuje planirane aktivnosti, projekte i usluge, procjene raspoloživih prihoda i procjene rashoda neophodnih za financiranje planiranih aktivnosti. Proračun ne predstavlja samo prikaz financija, već predstavlja i vezu između planiranih sredstava i postizanja dugoročnih i kratkoročnih ciljeva. Osnovna funkcija proračuna je jasno i logično utvrđivanje plana kojim se određuje raspodjela resursa korisnicima za provedbu programa u funkciji pružanja zakonom određenih javnih usluga, odnosno onih funkcija koje pružaju potporu sigurnom, zdravom i ugodnom okruženju lokalne zajednice.

U nastavku slijedi analiza izdvajanja iz proračuna Općine Vladislavci u pojedinačne zahvate vezane uz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama, odnosno ulaganja u zelenu urbanu obnovu u 2021., 2022. i 2023. godini. Svi iznosu prikazani su u eurima.

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Proračuna Općine Vladislavci za 2021. godinu iskazani su ukupni rashodu u iznosu od 1.549.940,68 eura. Sredstva koja su utrošena na projekte i aktivnost koje su povezane s ulaganjem u zelene urbanu obnovu iznosila su 509.087,42 eura, odnosno 32,85 % općinskog proračuna.

Tablica 23: *Ulaganja u zelenu urbanu obnovu u 2021. godini*

Naziv projekta	Iznos (euro)
Košenje javnih površina ispred objekata u vlasništvu Općine Vladislavci	2.345,39
Održavanje javne rasvjete	4.166,58
Zimsko održavanje nerazvrstanih cesta	663,61
Održavanje dječjih igrališta	528,24
Održavanje objekata u općinskom vlasništvu	6.661,28
Ozelenjavanje javnih površina na području Općine Vladislavci	5.783,95
Održavanje javnih površina i groblja	18.292,49
Upravljanje reciklažnim dvorištem i sakupljanje i zbrinjavanje otpada iz reciklažnog dvorišta	13.904,69
Nabavka urbane opreme na području Općine Vladislavci	2.090,38
Opremanje kuće oproštaja u Dopsinu	4.554,05
Nabava komunalne opreme	26.531,29
Izgradnja kuće oproštaja sa okolišem i pristupne ceste u Dopsinu	1.662,55

Naziv projekta	Iznos (euro)
Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju i prenamjenu zgrade društvenog doma u zgradu dječjeg vrtića i jaslica u Vladislavcima	1.974,25
Izgradnja i opremanje dječjeg igrališta u Vladislavcima	20.117,46
Rekonstrukcija pješačkih staza u Dopsinu	38.169,79
Kupovina zemljišta za formiranje pristupnog puta do groblja u Vladislavcima	1.659,04
Rekonstrukcija pješačkih staza u Hrastinu	84.511,90
Izgradnja parkinga i manipulativnih površina na groblju u Dopsinu	82.834,32
Izgradnja trga ispred Općinske uprave u Vladislavcima	85.130,40
Postavljanje energetski učinkovite rasvjete na sportskim igralištima u Hrastinu	4.632,52
Postavljanje energetski učinkovite rasvjete na sportskim igralištima u Dopsinu	18.964,43
Postavljanje energetski učinkovite rasvjete na sportskim igralištima u Vladislavcima	21.195,83
Nabava i postavljanje rasvjetnih tijela ispred crkve u Vladislavcima i kod igrališta u Hrastinu	1.891,30
Izrada geodetskih elaborata na području Općine Vladislavci	3.235,12
Izrada projektne dokumentacije za izgradnju javne rasvjete između Vladislavaca i Hrastina	2.123,56
Strojno uklanjanje šiblja i raslinja uz poljske puteve	4.486,03
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje otresnica, putne i kanalske mreže, javnih površina i površina uz Općinske objekte	6.231,34
Rekonstrukcija nerazvrstane ceste poljoprivredne namjene u dijelu Športske ulice	38.889,11
Energetska učinkovitost i energetska obnova obiteljskih kuća - mjera 1.	2.272,99
Sufinanciranje priključenja na vodooprskrbnu mrežu - mjera 6.	3.583,52
UKUPNO:	509.087,42

Izvor: Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Općine Vladislavci za 2021. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Proračuna Općine Vladislavci za 2022. iskazani su ukupni rashodu u iznosu od 1.384.320,50 eura. Sredstva koja su utrošena na projekte i aktivnost koje su povezane s ulaganjem u zelenu urbanu obnovu iznosila su 373.072,53 eura, odnosno 26,95% općinskog proračuna.

Tablica 24: Ulaganja u zelenu urbanu obnovu u 2022. godini

Naziv projekta	Iznos (euro)
Košenje javnih površina ispred objekata u vlasništvu Općine Vladislavci	1.651,46
Održavanje javne rasvjete	10.024,55
Zimsko održavanje nerazvrstanih cesta	165,90
Održavanje objekata u općinskom vlasništvu	10.319,39
Ozelenjavanje javnih površina na području Općine Vladislavci	986,47
Održavanje javnih površina i groblja	27.716,03
Upravljanje reciklažnim dvorištem i sakupljanje i zbrinjavanje otpada iz reciklažnog dvorišta	9.792,72
Rekonstrukcija javne površine oko crkve sv. Roka u Hrastinu	6.250,16
Izgradnja i opremanje dječjeg igrališta u Hrastinu	1.327,23
Rekonstrukcija pješačkih staza u Vladislavcima	68.881,77
Kupovina zemljišta za formiranje pristupnog puta do groblja u Vladislavcima	625,76
Postavljanje fitnes sprava u naselju Dopsin	31.273,52
Izgradnja pješačkih staza na groblju u Vladislavcima	6.530,71
Izgradnja javne rasvjete Vladislavci - Kudeljara	57.900,66
Izgradnja javne rasvjete Kudeljara - Hrastin	34.097,32
Izrada elektroinstalacijskih radova na objektu NK "Goleo"	1.060,46
Izrada elektro ormara za upravljanje led rasvjetom na nogometnim igralištima u Vladislavcima i Dopsinu	7.502,99
Izrada elektro ormara za koncerte i manifestacije u Vladislavcima	7.129,21
Uvođenje sustava grijanja, hlađenja i pripreve ptv - na objektu NK „Goleo“ Dopsin	1.161,32
Uvođenje sustava grijanja, hlađenja i pripreve ptv za objekt NK „Liv 1949“ Vladislavci	1.161,32
Izrada elektroinstalacija na javnoj površine ispred zgrade Općinske uprave u Vladislavcima	757,18
Geodetsko - katastarske usluge – izmjera zemljišta	7.681,33
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje otresnica, putne i kanalske mreže, javnih površina i površina uz Općinske objekte	6.015,77
Rekonstrukcija i opremanje dječjeg vrtića Vladislavci	48.302,04
Sanacija krovništva na zgradi javne namjene - sportska i društvena građevina u Športskoj ulici 3.	16.959,47

Naziv projekta	Iznos (euro)
Energetska učinkovitost i energetska obnova obiteljskih kuća - mjera 1.	263,78
Sufinanciranje priključenja na vodoopskrbnu mrežu - mjera 6.	2.389,01
Izrada planske dokumentacije	5.145,00
UKUPNO	373.072,53

Izvor: Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Općine Vladislavci za 2022. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Proračuna Općine Vladislavci za 2023. iskazani su ukupni rashodu u iznosu od 1.363.349,21 euro. Sredstva koja su utrošena na projekte i aktivnost koje su povezane s ulaganjem u zelenu urbanu obnovu iznosila su 483.593,02 eura, odnosno 35,47% općinskog proračuna.

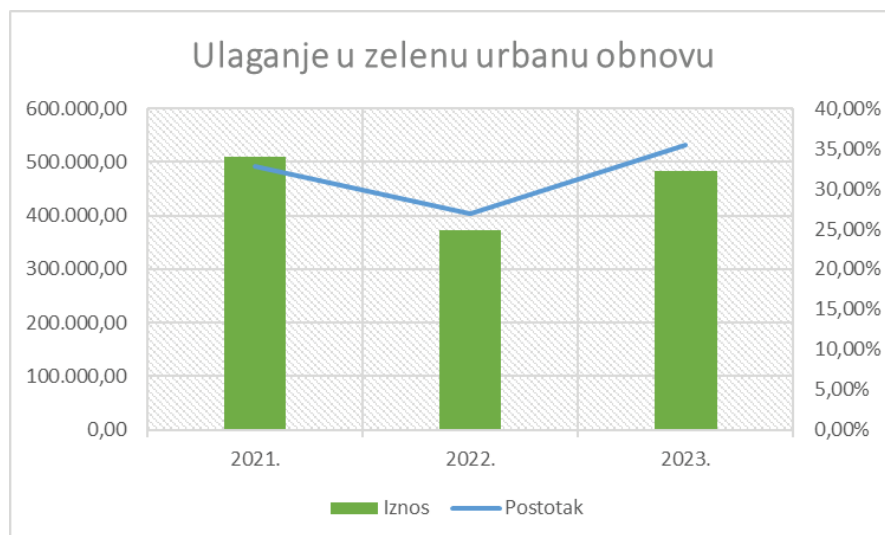
Tablica 25: Ulaganja u zelenu urbanu obnovu 2023. godine

Naziv projekta	Iznos (euro)
Košenje javnih površina ispred objekata u vlasništvu Općine Vladislavci	2.140,94
Održavanje dječjih igrališta	601,51
Zimsko održavanje nerazvrstanih cesta	200,00
Održavanje objekata u općinskom vlasništvu	5.982,12
Ozelenjavanje javnih površina na području Općine Vladislavci	599,72
Održavanje javnih površina i groblja	25.575,43
Upis komunalne infrastrukture u zemljišne knjige	4.645,30
Sanacija štete od prirodne nepogode - na javnoj rasvjeti	4.030,50
Izgradnja nerazvrstane ceste poljoprivredne namjene u Vladislavcima	3.591,87
Izgradnja javne rasvjete Vladislavci - Kudeljara	1.362,90
Izgradnja javne rasvjete Kudeljara - Hrastin	1.313,96
Uvođenje sustava grijanja, hlađenja i priprave ptv - na objektu NK „Goleo“ Dopsin	31.914,04
Uvođenje sustava grijanja, hlađenja i priprave ptv za objekt NK „Liv 1949“ Vladislavci	32.224,58
Izgradnja i rekonstrukcija biciklističke infrastrukture	27.556,25
Adaptacija pristupne površine društvenom domu u Dopsinu	40.093,53
Povećanje energetske učinkovitosti za građevine javne namjene – društveni dom u Dopsinu na kčbr. 152	9.350,00
Rekonstrukcija pješačkih nogostupa u hrastinu	86.178,92

Naziv projekta	Iznos (euro)
Izgradnja outdoor fitnessa na kčbr. 289/3 k.o. Hrastin	1.375,00
Izgradnja pametnih pješačkih prijelaza	43.803,75
Izmještanje pješačkog prijelaza u ulici kralja Tomislava u Vladislavcima	9.723,55
Izrada geodetskih elaborata na području Općine Vladislavci	500,00
Popravak sjenice u parku u Hrastinu	5.558,00
Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje otresnica, putne i kanalske mreže, javnih površina i površina uz Općinske objekte	1.315,00
Adaptacija pristupnih površina javnim objektima i prostoru za regis.poljop. mehanizacije u Dopsinu	74.928,92
Izgradnja i opremanje dječjeg vrtića Vladislavci	28.655,50
Izgradnja dječjeg igrališta u dječjem vrtiću Vladislavci	33.435,71
Izgradnja sportsko - rekreacijske zone Vladislavci	1.562,50
Rekonstrukcija postojećeg košarkaškog igrališta	2.250,00
Sufinanciranje priključenja na vodoopprskrbnu mrežu - mjera 6.	2.123,52
Izrada planske dokumentacije	1.000,00
UKUPNO	483.593,02

Izvor: Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Općine Vladislavci za 2023. godinu

Grafikon 8: Ulaganja Općine Vladislavci u zelenu urbanu obnovu u 2021., 2022. i 2023. godini

Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju Proračuna Općine Vladislavci

Iz navedenih podataka vidljivo je da Općina Vladislavci izdvaja značajna sredstva iz svog proračuna za ulaganja u zelenu urbanu obnovu, a ona u promatranom trogodišnjem periodu iznose od 26,95 do 35,47% općinskog proračuna.

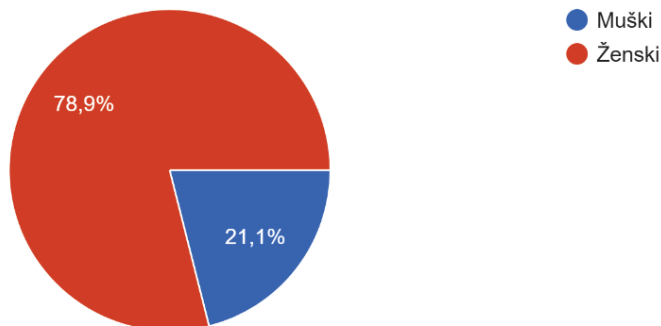
6.13. Javno mnijenje

Kako bi bila osigurana uključenost javnosti u proces izrade Strategije zelene urbane obnove, u razdoblju od 1. do 31. listopada 2024. godine provedena je anonimna on-line anketa. Općina Vladislavci na svoje je internetske stranice stavila obavijest o pokretanju procesa izrade Strategije, te uputila poziv za ispunjavanje anketnog upitnika. Ankete je uključivala stanovnike Općine Vladislavci i druge ključne zainteresirane dionike kao što su organizacije civilnog društva, interesne skupine, akademsku zajednicu, relevantne stručnjake, predstavnike javnog i privatnog sektora i druge zainteresirane. Svrha ankete bila je utvrđivanje stavova, razmišljanje i potreba ispitanika vezanih uz razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama. U nastavku slijedi analiza svih pitanja u anketi u kojoj je sudjelovalo 19 ispitanika.

1. Kojeg ste spola?

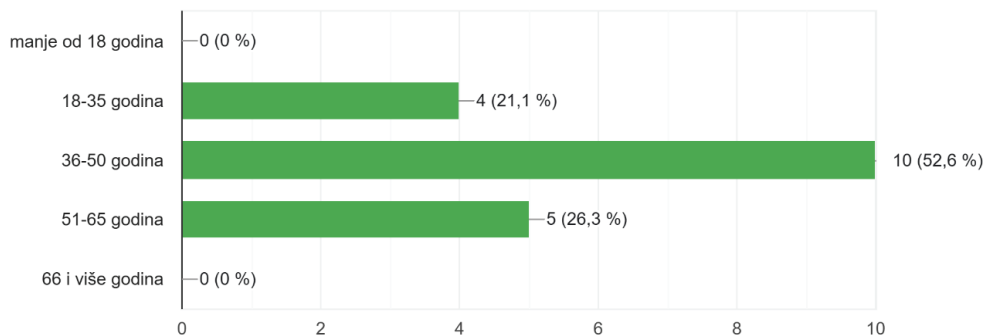
Od 19 ispitanika njih 15 ženskog je spola (78,9%), a njih četvero (21,1%) je muškog spola.

Grafikon 9: Spol ispitanika

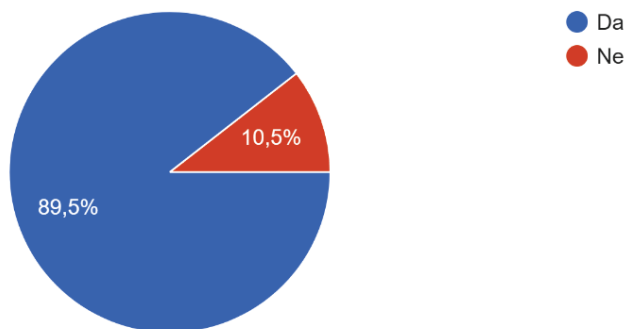

2. Kojoj dobnoj skupini pripadate?

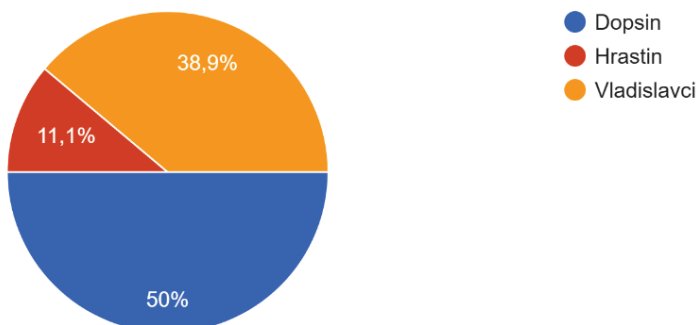
Najviše ispitanika, njih 10 (52,6%) pripada skupini od 36 do 50 godina, pet ispitanika (26,3%) u skupini je od 51 do 65 godina, a četiri ispitanika (21,1%) u skupini su od 18 do 35 godina.

Grafikon 10: Pregled dobne strukture ispitanika**3. Jeste li stanovnik Općine Vladislavci?**

Od ukupno 19 ispitanika, 17 ispitanika (89,5%) su stanovnici Općine Vladislavci.

Grafikon 11: Pregled prebivališta ispitanika**4. Ako ste stanovnik Općine Vladislavci, u kojem naselju živite?**

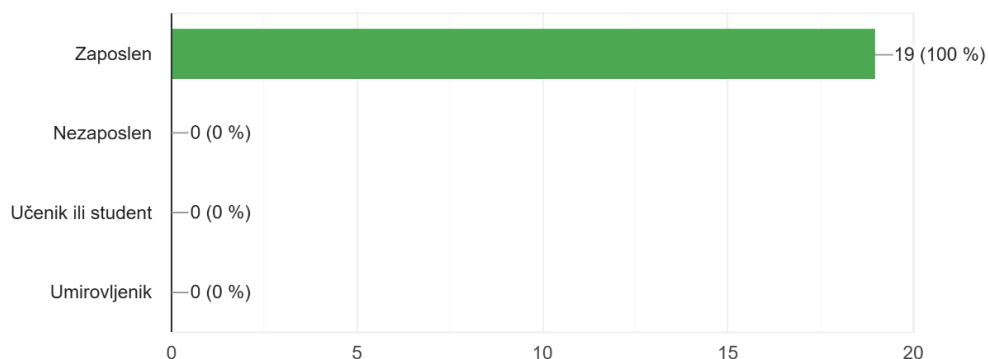
U Dopsinu živi 50% ispitanika, u Vladislavcima 38,9% ispitanika, a u Hrastinu 11,1% ispitanika.

Grafikon 12: Naselja stanovanja ispitanika

5. Koji je Vaš status na tržištu rada?

Svih 19 ispitanika su zaposleni.

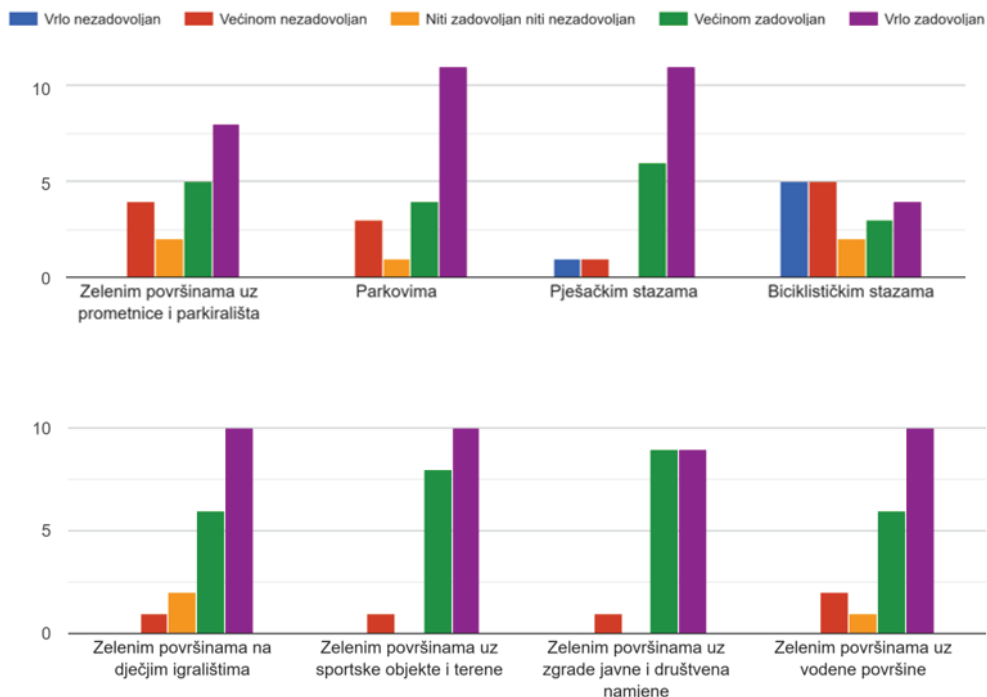
Grafikon 13: Status ispitanika na tržištu rada

6. U kojoj ste mjeri zadovoljni brojnošću navedenih sadržaja na području Općine Vladislavci?

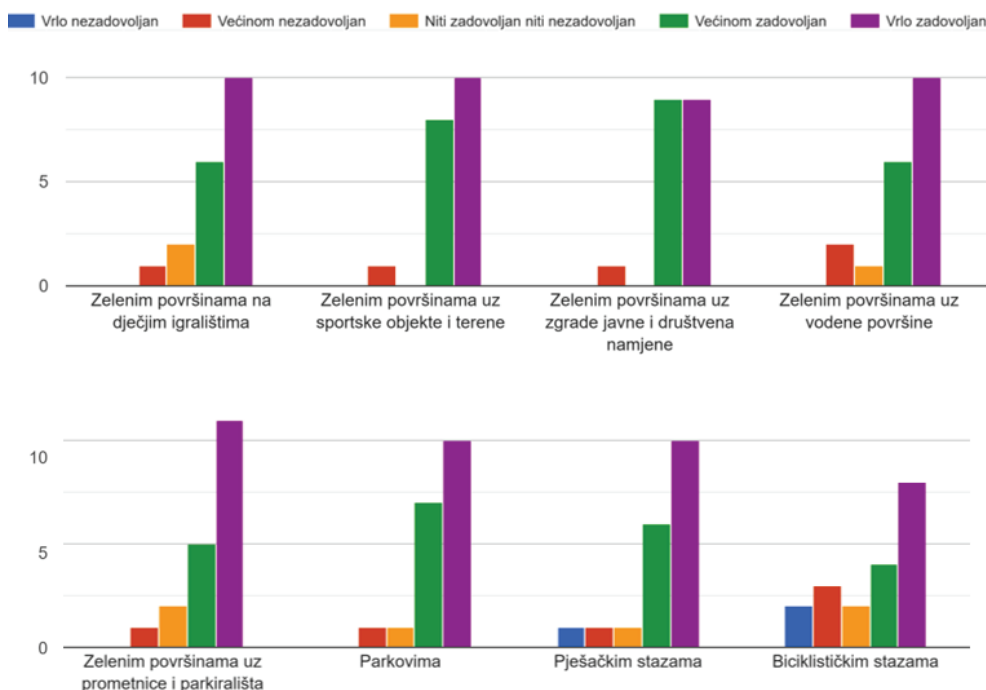
Odgovorima na ovo pitanje ispitanici su izražavali zadovoljstvo brojnošću zelenih površina na području Općine Vladislavci. Najveće nezadovoljstvo (zbroj vrlo nezadovoljnih i većinom nezadovoljnih) ispitanici su iskazali jedino biciklističkim stazama, dok za sve ostale sadržaje prevladava zadovoljstvo. Ispitanici su najveće zadovoljstvo (zbroj većinom zadovoljnih i vrlo zadovoljnih) iskazali pješačkim stazama, brojnošću zelenih površina na dječjim igralištima, zelenim površinama uz sportske objekte i terene te parkovima.

Grafikon 14: Zadovoljstvo brojnošću navedenih sadržaja

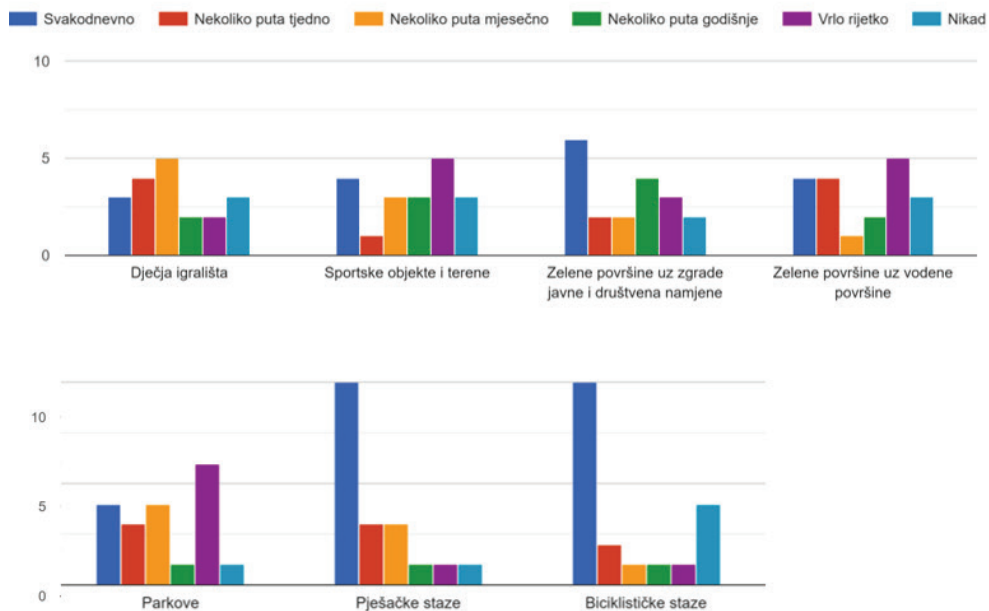
7. U kojoj mjeri ste zadovoljni uređenošću navedenih sadržaja na području Općine Vladislavci?

Većina ispitanika zadovoljna je uređenošću sadržaja na području Općine Vladislavci, ispitanici su za sve sadržaje iskazali zadovoljstvo (zbroj većinom zadovoljnih i vrlo zadovoljnih veći je od zbroja vrlo nezadovoljnih i većinom nezadovoljnih). Najveće zadovoljstvo (zbroj većinom zadovoljnih i vrlo zadovoljnih) ispitanici su iskazali uređenošću zelenih površina uz sportske objekte i terene te uređenošću parkova.

Grafikon 15: Zadovoljstvo uređenošću navedenih sadržaja

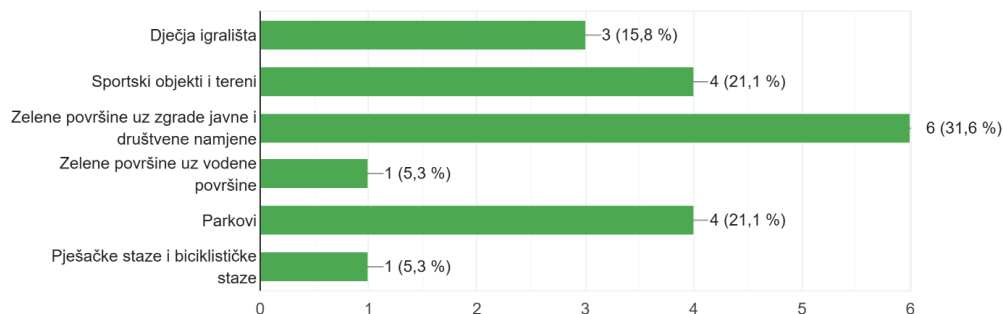
8. Koliko često koristite navedene sadržaje na području Općine Vladislavci?

Učestalost korištenja određenih sadržaja zelene infrastrukture također ima važna ulogu zbog daljnjih ulaganja u nove i obnovu postojećih sadržaja. Najveći broj ispitanika svakodnevno ili nekoliko puta tjedno koristi pješačke odnosno biciklističke staze. Dio ispitanika svakodnevno koristi određene sadržaje, dok ih dio ispitanika koristi vrlo rijetko ili ih nikad ne koristi, što može ovisiti o starosti ispitanika i njihovim životnim navikama (npr. dječja igrališta koriste više osobe koje imaju manju djecu, a sportske objekte i terene osobe koje se bave sportom).

Grafikon 16: Učestalost korištenja navedenih sadržaja

9. Na kojoj javnoj zelenoj površini na području Općine Vladislavci najčešće provodite vrijeme?

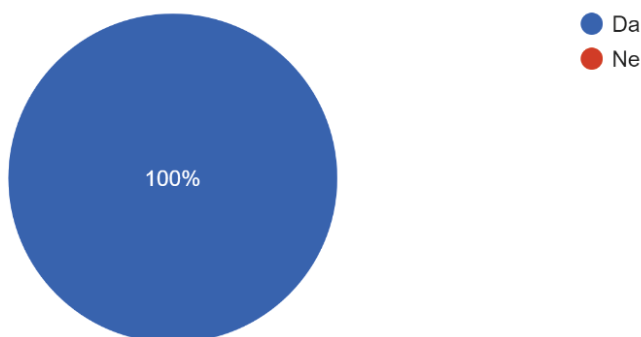
Najveći broj ispitanika, njih šest (31,6%) najčešće provodi vrijeme na zelenim površinama uz zgrade javne i društvene namjene, po četiri ispitanika (21,1%) najčešće boravi u sportskim objektima i na sportskim terenima te u parkovima, tri ispitanika (15,8%) najčešće provodi vrijeme na dječjim igralištima, dok jedan ispitanik (5,3%) najčešće koristi pješačke odnosno biciklističke staze.

Grafikon 17: Prikaz površine na kojima ispitanici najčešće provode vrijeme

10. Postoji li uz Vašu stambenu građevinu zelena površina odnosno vrt ili okućnica?

Svi ispitanici potvrdno su odgovorili na pitanje o postojanju zelene površine uz stambenu građevinu. Potvrdni odgovor dodatno potvrđuje činjenicu da je područje Općine Vladislavci ruralno, te da stanovnici u velikoj mjeri imaju vlastiti vrt ili okućnicu, što sigurno ima pozitivan utjecaj kako na cjelokupno stanja zelene infrastrukture, tako i na kvalitetu življenja na području Općine.

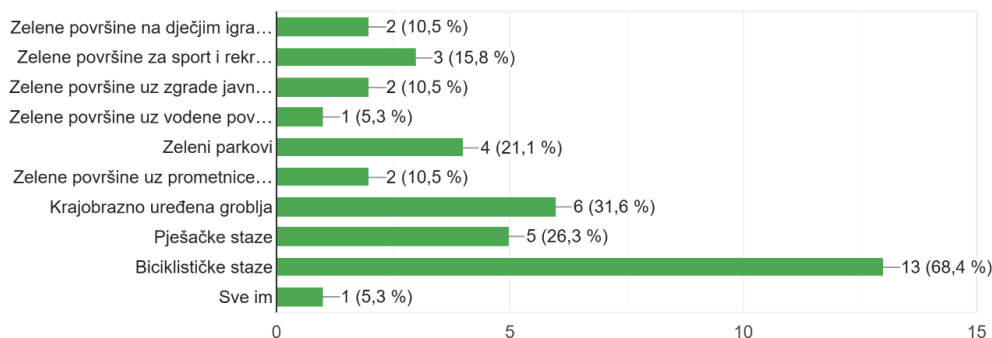
Grafikon 18: Postojanje zelene površine uz stambenu građevinu

11. Po Vašem mišljenju, koji sadržaji zelene infrastrukture nedostaju na području Općine Vladislavci?

U ovom pitanju ispitanici su mogli odabrati do tri odabira, a njihovi odgovori vrlo su važni zbog planiranja daljnjih aktivnosti vezanih uz ulaganja u sadržaje zelene infrastrukture. Najveći postotak ispitanika, njih 68,4% smatra da na području Općine Vladislavci najviše nedostaje biciklističkih staza, 31,6% ispitanika smatra da je to krajobrazno uređenje groblja, zatim pješačke staze s 26,3%.

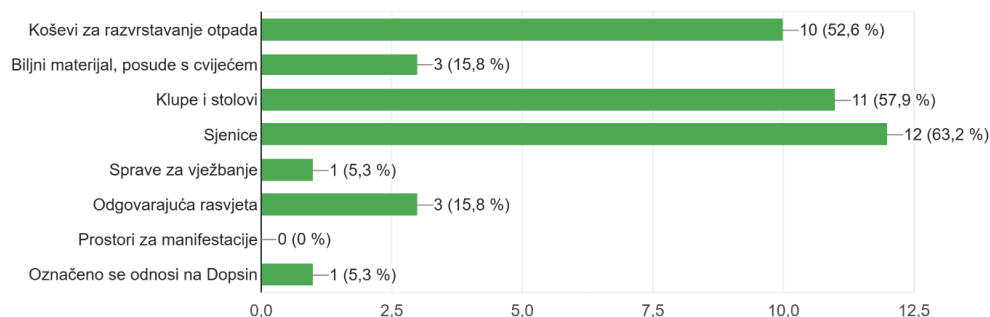
Grafikon 19: Sadržaji zelene infrastrukture koji nedostaju

12. Po Vašem mišljenju, koja oprema najviše nedostaje na području Općine Vladislavci? (moguća do tri odabira)

Odgovorom na ovo pitanje stanovnici Općine Vladislavci izražavali su svoje mišljenje vezano uz opremu koja nedostaje na području Općine. Čak 63,2% ispitanika smatra da najviše nedostaju sjenice, zatim slijede klupe i stolovi (57,9%) te koševi za razvrstavanje otpada s 52,6%.

Grafikon 20: Oprema koja nedostaje na području Općine Vladislavci

13. Koju zelenu površinu na području Općine Vladislavci smatrate posebno vrijednom?

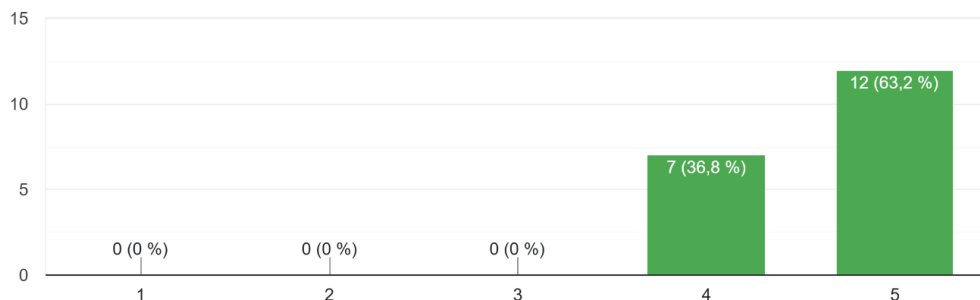
Najveći broj ispitanika, njih šest ističe parkove kao posebno vrijednu površinu na području Općine Vladislavci. Pet ispitanika navelo je dječja igrališta, tri ispitanika naveli su sportske terene, dva ispitanika navode prostor ispred zgrade Općina, a po jedan ispitanik navodi bajer i pješačke staze.

14. Koja zelena površina na području Općine Vladislavci nije dovoljno iskorištena?

Tri ispitanika navelo je bajer kao površinu na području Općine Vladislavci koja nije dovoljno iskorištena, po dva ispitanika navelo je parkove i dječja igrališta, dok su ostalo pojedinačni odgovori koji uključuju kudeljara, prostor uz rijeku Vuku, livade, prostor NK LIV-a, staru ambulantu, prostor uz pješačku stazu.

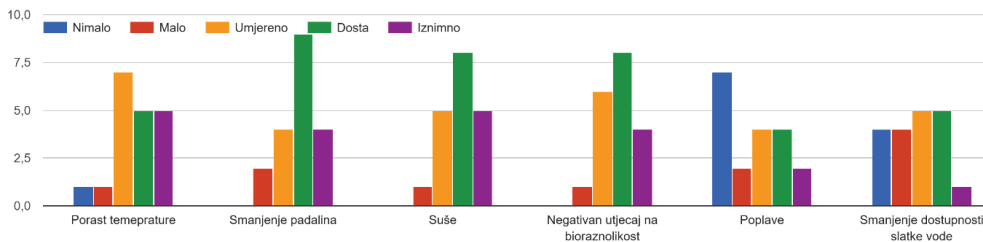
15. U kojoj mjeri ste zadovoljni cjelokupnim vizualnim izgledom Općine Vladislavci?

Raspon odgovora na ovo pitanje bio je od 1 (vrlo nezadovoljan) do 5 (vrlo zadovoljan). Svi ispitanici su vrlo zadovoljni ili zadovoljni vizualnim izgledom Općine Vladislavci.

Grafikon 21: Zadovoljstvo vizualnim izgledom Općine Vladislavci

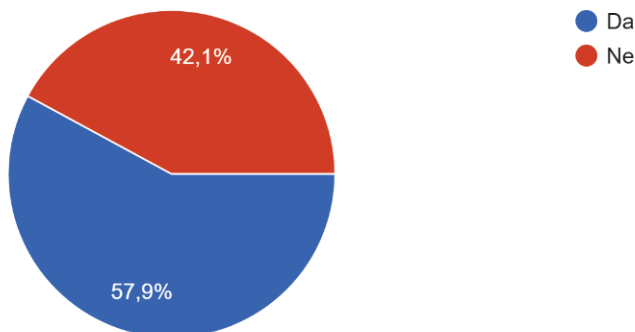
16. Po Vašem mišljenju, koliko navedene klimatske promjene utječu na Vaše okruženje?

Ispitanici su vrlo svjesni negativnog utjecaja klimatskih promjena na njihovo okruženje, posebice onih vezanih uz porast temperature, smanjenje padalina i suše, što posljedično ima negativan utjecaj na bioraznolikost, dok su poplave i smanjenje dostupnosti slatke vode ocijenili kao promjene koje imaju najmanji utjecaj.

Grafikon 22: Utjecaj klimatskih promjena na okruženje

17. Postoje li na području Općine Vladislavci napušteni ili zapušteni izgrađeni prostori za koje smatrate da bi se mogli iskoristiti?

Ukupno 11 ispitanika (57,9%) odgovorilo je potvrdno na pitanje o postojanju napuštenih ili zapuštenih prostora koji bi se mogli bolje iskoristiti.

Grafikon 23: Postojanje napuštenih ili zapuštenih prostora koji se mogu iskoristiti

18. Ukoliko je Vaš odgovor na prethodno pitanje bio Da, možete li navesti koji su to prostori?

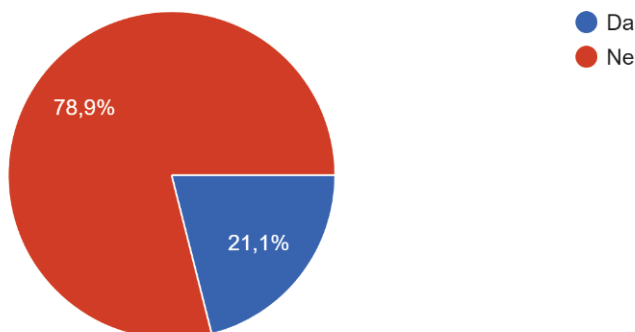
Ispitanici su naveli sljedeće napuštene ili zapuštene prostore koji se mogu bolje iskoristiti: stara ambulanta, ciglana, bajer, kudeljara, nasip uz Vuku, dvorac. U daljnjoj razradi modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kao i urbanoj preobrazbi i/ili urbanoj sanaciji, naglasak će prvenstveno biti na prostorima i površinama u vlasništvu Općine Vladislavci.

19. Kako bi se po Vašem mišljenju ti prostori mogli iskoristiti?

Ispitanici su naveli da bi se napušteni i zapuštene prostori mogli iskoristiti za gospodarske i turističke aktivnosti, šetnjice i biciklističke staze, starački dom ili dom umirovljenika, prostore za druženje.

20. Postoje li na području Općine Vladislavci neizgrađeni prostori koji bi se mogli ozeleniti?

Ukupno 15 ispitanika (78,9%) smatra da na području Općine Vladislavci ne postoje neizgrađeni prostori koji se mogu ozeleniti, dok četiri ispitanika (21,1%) smatra da takvih prostora ima.

Grafikon 24: Postojanje neizgrađenih prostora koji se mogu ozeleniti

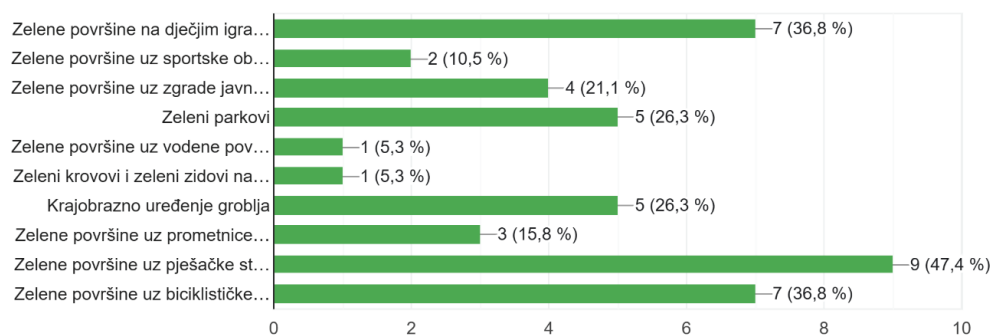
21. Ukoliko je Vaš odgovor na prethodno pitanje bio Da, možete li navesti koji su to prostori?

Ispitanici su naveli zatrpani bajer kod tvornice.

22. Izdvojite sadržaje za koje smatrate da u njih treba ulagati u budućem razdoblju.

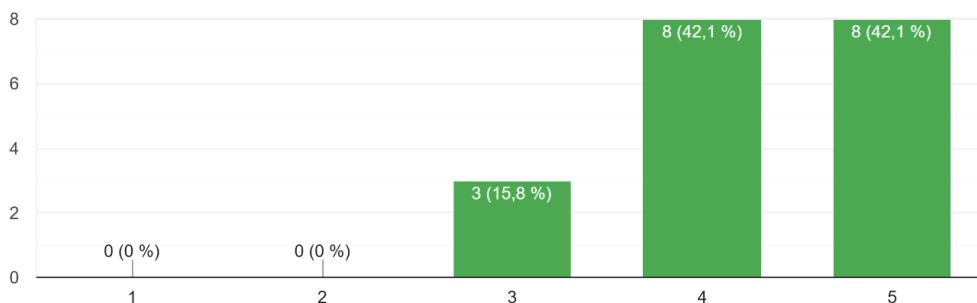
Odgovorom na ovo pitanje, na koje je bilo moguće do tri odabira, stanovnici Općine Vladislavci jasno su iskazali svoje stavove vezano uz ulaganje u sadržaje zelene infrastrukture u budućem razdoblju. Najveći postotak ispitanika (47,4%) izabrao je zelene površine uz pješačke staze, zatim slijede zelene površine na dječjim igralištima i zelene površine uz biciklističke staze s po 36,8%, te zeleni parkovi i krajobrazno uređenje groblja s po 26,3%.

Grafikon 25: Sadržaji u koje treba ulagati u budućem razdoblju

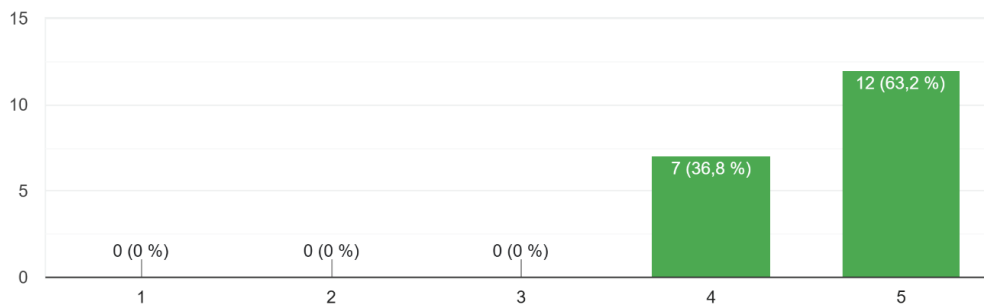
23. Po Vašem mišljenju, koliko će ulaganje u zelenu infrastrukturu doprinijeti gospodarskom razvoju Općine Vladislavci?

Raspon odgovor na ovo pitanje bio je od 1 (nimalo) do 5 (iznimno). Ukupno 16 stanovnika Općine Vladislavci (84,2%) smatra da će ulaganje u infrastrukturu doprinijeti značajnom gospodarskom razvoju Općine Vladislavci, što je pokazatelj visoke razine upoznatosti stanovnika Općine Vladislavci s važnosti ulaganja u zelenu infrastrukturu kao mogućeg pokretača gospodarske aktivnosti i gospodarskog razvoja.

Grafikon 26: Povezanost ulaganja u zelenu infrastrukturu i gospodarski razvoj

24. Po Vašem mišljenju, koliko će ulaganje u zelenu infrastrukturu doprinijeti poboljšanju kvalitete života na području Općine Vladislavci?

Raspon odgovora na ovo pitanje bio je od 1 (nimalo) do 5 (iznimno). Činjenica da svih 19 ispitanika smatra da će ulaganje u zelenu infrastrukturu doprinijeti značajnom poboljšanju kvalitete života na području Općine, govori u prilog činjenice da su stanovnici Općine Vladislavci itekako svjesni važnosti ulaganja u zelenu infrastrukturu kao i pozitivnog utjecaja zelene infrastrukture u poboljšanju kvalitete života na području same Općine.

Grafikon 27: Povezanost ulaganja u zelenu infrastrukturu i poboljšanje kvalitete života

25. Vaš prijedlog projekata za održivi razvoj Općine Vladislavci.

Ispitanici su naveli sljedeće prijedloge za održivi razvoj Općine Vladislavci: uređenje pješačkih i biciklističkih staza, krajobrazno uređenje groblja, uređenje zelenih parkova, održavanje manifestacija, koncerata i drugih manifestacija, subvencioniranje solarnih panela za kućanstva.

6.14. Analiza postojeće zelene infrastrukture

Zelena infrastruktura obuhvaća široki spektar različitih elemenata koji mogu djelovati u različitim razmjerima, a svaki od njih daje svoj doprinos zelenoj infrastrukturi, kako u urbanim, tako i u ruralnim područjima. U Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine ističe se da svi oblici trajnog zelenila i vode u okolišu i na zgradama mogu potencijalno biti elementi zelene infrastrukture, te da je potrebno poticati njihovo povezivanje u plansku mrežu. Spomenutim Programom zelena infrastruktura tipološki je sistematizirana prema karakteru i strukturi, fizičkim oblicima i mjerilu.

Tipologija po karakteru odnosno strukturi uključuje biološku odnosno biotičku grupu, koja uključuje žive organizme flore i faune, koji se rađaju, rastu, razvijaju i umiru, nebiološku odnosno abiotičku grupu, koja uključuje tlo, vodu i zrak i sve procese vezenu uz njih, te mehaničku odnosno tehničku grupu, koju čine mehanički uređaji i tehnike koje pomažu u nepovoljnim uvjetima narušenih klimatskih pojava pri pročišćavanju vode i zraka te snižavanju temperature, a povezana je s biološkom i nebiološkom zelenom infrastrukturu. Ovu grupu mnogi ne svrstavaju niti u zelenu, a niti u sivu infrastrukturu, no ona je sve potrebija zbog sve većeg zagađenja okoliša.

Tipologija prema fizičkim oblicima uključuje:

- urbane točke kao najčešći oblik nepovezanog zelenila koje je najzastupljenije u hrvatskim naseljima, a uključuje velike i mala površine zelene infrastrukture kao što su šume, šumarci, perivoji, parkovi, sportski tereni u zelenilu, urbani vrtovi, povrtnjaci, zelena groblja i kampusi, vrtovi vila i ljetnikovaca, zelene okućnice kuća i zgrada, jezera, močvare, bare, kišni vrtovi, male zelene površine s niskim zelenilom, pojedinačna stabla i jako male grupe stabala te poljoprivredne površine u urbanom prostoru koje samostalno ne predstavljaju zelenu infrastrukturu, a to postaju povezivanjem s ostalim zelenim površinama u strateški planiranu mrežu
- urbane trake odnosno koridore kao šire trake zelenila i vodenih površina koje najčešće prate prirodne tokove voda ili tokove oblikovane ljudskim djelovanjem što uključuje rijeke i potoke s okolnim zelenilom, slivovi rijeka i potoka, ceste, kanale, željeznice s drvoredima, trakaste retencije oborina, zelenilo i vode uz energetske vodove i slično
- urbane matrice odnosno mreže kao velike mreže i sustavi koji povezuju urbane zelene infrastrukture s prirodnim zelenim i plavim površinama oko i izvan urbanog naselja, a oblici mreža najčešće su rezultat planiranja.

Tipologija prema mjerilu

- Tipologija zelene infrastrukture prema mjerilu uključuje međunarodno, nacionalno, regionalno, lokalno i mjerilo na razini pojedinog sadržaja. Zelena infrastruktura

najučinkovitija je u velikim mjerilima, ali je u ovoj Strategiji naglasak na lokalnoj razini, što uključuje parkove, urbane vrtove, jezera, zapuštene prostore, sanirane deponije, komplekse napuštenih industrije, kišne vrtove, okućnice, zeleni krovovi i zeleni zidovi i slično.

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine izdalo je Priručnik o primjeni zelene infrastrukture. Navedenim Priručnikom prepoznate su 22 tipologije planski osmišljenih otvorenih prostora, zelenih i plavih površina, koje čine zelenu infrastrukturu. Osnovna klasifikacija zelene infrastrukture je sljedeća:

Tablica 26: *Klasifikacija zelene infrastrukture*

Tipologija	Naziv tipologije i naziv lokacije površine zelene infrastrukture
Namjena površine, oblikovanje i koristi	Opis namjene površine, osnovnih odrednica oblikovanja i ostvarenih koristi za okoliš, društvo i prostor
Dostupnost	Javna namjena / Ograničen pristup / Privatna površina
Karakter	Biološki / Nebiološki / Mehanički
Fizički oblik	Urbana točka / Manja urbana točka / Velika urbana točka i koridor / Urbani koridor
Funkcije	Ekološka / Društvena / Gospodarska / Regulacijsko-zaštitna / Urbano-morfološka

Izvor: Priručnik o primjeni zelene infrastrukture

Urbana točka je nepovezana površina zelene infrastrukture kao npr. šume i šumarci u urbanim područjima, perivoji, parkovi, sportski tereni u zelenilu, urbani vrtovi, povrtnjaci, zelena groblja i kampusi, vrtovi vila i ljetnikovaca, zelene okućnice kuća i zgrada, jezera, močvare, retencije, detencije i bare, kišni vrtovi, male zelene površine s niskim zelenilom, pojedinačna stabla i jako male grupe stabala.

Manje urbane točke obuhvaćaju projekte uređenja i izgradnje zelene infrastrukture koji su u neposrednoj vezi sa zgradom javne i društvene namjene ili građevinskom česticom zgrade javne i društvene namjene, kao što su senzorni vrt, kišni vrt, urbani vrt na terenu ili na zgradi, zelene parkirališne površine, zeleni krov, zelena fasada, uređenje okoliša zgrade i dr.

Velike urbane točke i urbani koridori obuhvaćaju projekte uređenja i izgradnje zelene infrastrukture, kao što su perivoj, centralni park, šuma u urbanom području, obale jezera i vodotoka, zelena biciklistička infrastruktura, drvored, urbana mreža i dr.

Urbani koridori su uže i šire trake zelenila i vodenih površina, koje najčešće prate prirodne tokove voda ili tokove oblikovane ljudskim djelovanjem kao npr. rijeke i potoci s okolnim

zelenilom, slivovi rijeka i potoka, ceste, kanali, željeznice s drvoredima, trakaste retencije oborina, zelenilo i vode uz energetske vodove, vjetrovni i ekološki koridori i slično, a u svrhu povezivanja postojećih nepovezanih urbanih točaka novim trakama zelene infrastrukture.

Mala urbana mreža je spoj dviju urbanih točaka urbanim koridorom u jednu urbanističku cjelinu, dok je velika urbana mreža spoj najmanje triju urbanih točaka s dva urbana koridora u jednu urbanističku cjelinu.

Osnovna klasifikacija je ona prema namjeni površine, dok je najvažnija ona prema fizičkom obliku pojavnosti. Urbane točke i urbani koridori trebaju uspostaviti urbanu mrežu zelene infrastrukture na javnim površinama dostupnu što većem broju stanovnika.

Slika 62: Tipologije zelene infrastrukture

Urbana točka		Manja urbana točka		Urbani koridor		Velika urbana točka ili urbani koridor		KLASIFIKACIJA TIPLOGIJA ZELENE INFRASTRUKTURE			Bilodolji					
FIZIČKI OBLIK								Karakter			DOSTUPNOST					
								O			O					
X	X					X		01	Park							
X					X			02	Gradska/urbana šuma							
	X	X						03	Površine za sport i rekreaciju							
X	X			X				04	Travnjak							
X			X	X				05	Botanički vrt/arboretum/zoološki vrt							
	X					X		06	Perivoj							
				X		X		07	Zeleni konstruktivni elementi na zgradama							
X	X	X						08	Produktivna zelena infrastruktura – urbani vrtovi, urbane farme, rasadnici i javni voćnjaci							
X				X				09	Integrirani sustav urbane odvodnje							
X				X				10	Urbana močvara							
	X					X		11	Krajobrazno uređena groblja							
	X	X				X		12	Brownfield površina							
	X					X		13	Vodotoci, poplavna područja i površinske kopnene vode							
	X							14	Trg							
	X			X		X		15	Morska obala							
	X	X						16	Zone za turizam							
				X		X		17	Zelene površine uz stambene zgrade							
				X		X		18	Zelene površine uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene							
X	X	X						19	Tematski park							
	X	X						20	Arheološki park							
				X		X		21	Zelene površine uz prometnice							
X								22	Sadnja stabala							
X Funkcija																
Ekološka		Društvena		Gospodarska		Regulacijsko-zastina		Urbano-morfološka		Javna površina			Ograničena pripup		Privatna površina	

Izvor: Priručnik o primjeni zelene infrastrukture

Sukladno navedenoj tipologijama, u nastavku slijedi prikaz zelene infrastrukture na području Općine Vladislavci temeljene na svim dostupnim prostorno-planskim dokumentima, dokumentima iz nadležnosti Općine kao i svim ostalim raspoloživim dokumentima i podacima.

Park

U Priručniku o primjeni zelene infrastrukture, za tipologiju 01 Park navedeno je da su parkovi cjelovito uređene, otvorene i jasno prepoznatljive zelene površine koje su rezervirane za javne potrebe građana i namijenjene su primarno za rekreaciju. To su višefunkcionalni prostori u kojima uobičajeno dominira vegetacija te vodeni elementi, staze, oprema za druženje, sport, spomenici i dr. Funkcionalno oblikovanje parka određuju prirodne karakteristike prostora, ciljana namjena i potrebe stanovnika. Parkovi su u gradskim centrima vrlo često uređeni kao šetnice s planski zasađenim travnatim površinama, najčešće s manjom prisutnosti drveća.

Na području Općine Vladislavci parkovne zelene površine nalaze se uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci te uz dječja igrališta i sportske terene. Sukladno spomenutom Priručniku o primjeni zelene infrastrukture i njegovoj tipologiji, zelene površine uz osnovnu školu obuhvaćene su u tipologiju zelenih površine uza zgrade javne, društvene i gospodarske namjene, a zelene površine uz dječja igrališta i sportske terene uz tipologiju površina za sport i rekreaciju. S obzirom da se uz prostor površine za sport i rekreaciju u Hrastinu, kč.br. 289/3, k.o. Hrastin nalaze i dvije čestice uređenog zemljišta u vlasništvu Općine Vladislavci (kč.br. 289/1 i 289/2, obje u k.o. Hrastin), da su u blizini nalazi i rijeka Vuka, te još jedna zelena površina na kč.br. 289/4 k.o. Hrastin, u vlasništvu Općine Vladislavci kao nerazvrstano poljoprivredno zemljišta, navedeno područje po svom obilježju može se okarakterizirati kao park.

Po svom fizičkom obliku park u Hrastinu kao element zelene infrastrukture predstavlja veliku urbanu točku, kroz poticanje bioraznolikosti pridonosi ekološkoj funkciji, a unapređujući kvalitetu života i provođenje slobodnog vremena ispunjava društvenu funkciju. Parkovi su po karakteru biološki i nebiološki, a po dostupnosti predstavljaju javne površine.

Slika 63: Park u Hrastinu

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 64: *Park u Hrastinu*

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 65: *Park u Hrastinu*

Izvor: Arhiva izrađivača

Površine za sport i rekreaciju

U Priručniku o primjeni zelene infrastrukture, za tipologiju 03 Površine za sport i rekreaciju, navedeno je da su uobičajeno samostalne površine koje su namjenski uređene i opremljene za sport i rekreaciju. U oblikovanju počesto sadržavaju elemente krajobrazne vrijednosti. Uključuju otvorena sportska igrališta te prateće sportske građevine. U strukturi moraju prevladavati prirodne zelene površine na tlu namijenjene za različite sportove na otvorenome, npr. nogomet, atletiku, streličarstvo, golf, jahački sport, vanjske bazene; kao i za rekreaciju sa spravama za vježbanje na otvorenome, igrališta za djecu i mlade, igrališta i poligone za trening ili boravak pasa a služe i za druge namjene. Svi su vanjski prostori cjelovito uređeni, javno dostupni i često se nalaze u blizini stanica javnoga prijevoza.

U tablici koja slijedi prikazan je popis i lokacije površina za sport i rekreaciju na području Općine Vladislavci koji predstavljaju elemente zelene infrastrukture sukladno tipologiji 03.

Tablica 27: Površine za sport i rekreaciju na području Općine Vladislavci

Naziv	Lokacija	k.č.br.	k.o.
Dječje igralište	Dopsin	183/1	Dopsin
Dječje igralište	Dopsin	152	Dopsin
Nogometno igralište i prostorije NK Goleo	Dopsin	183/1	Dopsin
Vanjski fitness	Dopsin	183/1	Dopsin
Rukometno igralište	Dopsin	183/1	Dopsin
Dječje igralište	Hrastin	289/3	Hrastin
Dječje igralište	Hrastin	200/1	Hrastin
Rukometno igralište	Hrastin	289/3	Hrastin
Vanjski fitness	Hrastin	289/3	Hrastin
Nogometno igralište	Hrastin	274	Hrastin
Dječje igralište	Vladislavci	467	Vladislavci
Dječje igralište	Vladislavci	306/1	Vladislavci
Dječje igralište	Vladislavci	819/1 i 819/2	Vladislavci
Dječje igralište	Vladislavci	241	Vladislavci
Nogometno igralište i prostorije NK LIV	Vladislavci	819/1 i 819/2	Vladislavci
Školska dvorana	Vladislavci	306/1	Vladislavci
Školska igrališta	Vladislavci	306/1	Vladislavci

Izvor: Registar imovine Općine Vladislavci i oss.uredjenazemlja.hr

Površine za sport i rekreaciju na području Općine Vladislavci građene su sukladno uvjetima i lokalitetima koju su Prostornim planom određeni za ovu namjenu, a za koje je obvezno utvrđivanje građevinskih područja. Za gradnju sportsko-rekreacijskih građevina primjenjuju se odredbe za gradnju javnih i društvenih građevina i posebni propisi. Razmještaj svih površina vezanih uz sport i rekreaciju usklađen je s prostornom organizacijom naselja, čime se osigurava odgovarajuća dostupnost svih sadržaja za sve stanovnike Općine. Sportski objekti u sklopu škola namijenjeni su prvenstveno potrebama nastave, sportsko-rekreacijskim potrebama učenika, te sportskim natjecanjima.

Navedene površine za sport i rekreacije po fizičkom obliku, ovisno o veličini i povezanosti elemenata zelene infrastrukture pripadaju urbanim točkama i manjim urbanim točkama. Po funkciji su prvenstveno društvene, dijelom i gospodarske, a po dostupnosti javne površine. Društvena funkcija ove zelene infrastrukture izravno se ogleda u unaprjeđenju kvalitete života kroz provođenje slobodnog vremena na otvorenom te aktivno korištenje javno dostupnih rekreacijskih i sportskih sadržaja unutar ili uz zelenu infrastrukturu. Zelena infrastruktura povezuje različite društvene skupine i potiče njihovu interakciju te pozitivno utječe na smanjene problema otuđenosti i usamljenosti u suvremenom modernom društvu. Gospodarske funkcije očituju su prvenstveno u stvaranju povoljnih uvjeta za održivi razvoj turizma, s posebnim naglaskom na razvoj sportskog turizma, kao najdinamičnije komponente suvremenog turizma, koji ima poseban potencijal razvoju upravno u ruralnim područjima.

Slika 66: Dječje igralište na području Općine Vladislavcima

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 67: Dječje igralište na području Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 68: Dječje igralište na području Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 69: Dječje igralište na području Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 70: Nogometno igralište na području Općine Vladislavcima

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 71: Nogometno igralište na področju Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 72: Nogometno igralište na področju Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 73: Igralište na području Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 74: Igralište uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 75: Igralište uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 76: Dječje igralište uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 77: Vanjsko vježbalište u Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 78: Vanjsko vježbalište na području Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Vodotoci, poplavna područja, riparijske zone i površinske kopnene vode

U Priručniku o primjeni zelene infrastrukture, za tipologiju 13 Vodotoci, poplavna područja, riparijske zone i površinske kopnene vode navedeno je da vodotoci obuhvaćaju vodna i sva javno dostupna obalna područja s pretežitim udjelom prirodnih elemenata. Karakterizira ih linijski oblik i u pravilu imaju primijenjene protupoplavne i druge vodoprivredne mjere. Nekoliko je tipova vodotoka u građevinskim područjima: rijeke, potoci, bujični vodotoci, oteretni kanali, plovni kanali, kanali za navodnjavanje, jezera i ribnjaci, koji zajedno s kišnim vrtovima čine mrežu urbanoga vodnog sustava. Inundacijska područja predstavljaju veliki potencijal za upravljanje oborinskim vodama i za oblikovanje prostora rekreacije i boravka na otvorenome prostoru te su sigurna utočišta biljnih i životinjskih vrsta plavnih područja.

Umjetno jezero, u narodu poznato pod nazivom „Vladislavački bajer“, poznato je mjesto za rekreaciju lokalnog stanovništva i ribičko okupljalište. Ovaj ekološki očuvan prostor smješten uz naselje Vladislavci, veliki je turistički potencijal Općine. Po svom fizičkom obliku bajer je urbani koridor koji ima ekološku i društvenu funkciju, po strukturi objedinjuje biološku i nebiološku grupu, a površina je javne namjene.

Slika 79: Vladislavački bajer

Izvor: Arhiva izrađivača

Zelene površine uz stambene zgrade

U Priručniku o primjeni zelene infrastrukture, za tipologiju 17 Zelene površine uz stambene zgrade, navedeno je da privatni vrtovi uz obiteljske kuće, javne i polu javne površine otvorenoga prostora (unutar stambenih naselja i između višestambenih zgrada) mogu značajno doprinijeti funkcijama i dobrobiti zelene infrastrukture, a odgovarajućim oblikovanjem mogu formirati urbane koridore. U prostornim planovima uvjeti za izgradnju površina stambene namjene nedostavno definiraju smjernice za uređenje i funkcije koje bi slobodni dio građevne čestice trebao ostvariti – mada su ovi prostori počesto oaze u kojima ljudi provode najveći dio svakodnevnoga života, s kojima se poistovjećuju i od posebne su važnosti za ostvarivanje kvalitete življenja. Istovremeno je itekako razvidno da u svakodnevnome životu manjka takvih zelenih površina te da su oblikovane bez potrebnih standarda zelene infrastrukture.

Područje Općine Vladislavci najvećim je dijelom ruralna sredina u kojoj su vrlo očuvani prirodni resursi. U naseljima po tipologiji izgradnje prevladavaju građevine obiteljskog stanovanja s gospodarskim građevinama po dubini uskih, dugih građevnih čestica, koje su karakteristične za ovaj dio Slavonije. Prostornim planom uređenje određeno je da su obiteljske građevine one stalnog stanovanja s najviše tri stana, čija je osnovna namjena stanovanje. Na jednoj građevnoj čestici obiteljskog stanovanja može se graditi samo jedna obiteljska stambena građevina, građevine gospodarskih, javnih i društvenih djelatnosti te pomoćne građevine. Najveći koeficijenti izgrađenosti građevnih čestica za obiteljsku stambenu gradnju je od 0,3 za samostojeći način gradnje do 0,5 za prislonjeni način gradnje.

S obzirom na veličinu građevinskih čestica i koeficijent izgrađenosti, veliki broj obiteljskih kuća na području Općine ima privatne vrtove uz kuću koji osiguravaju kvalitetan, human, siguran i zdrav životni okoliš. Iako je većina privatnih vrtova oblikovana bez potrebnih standarda, ovi elementi zelene infrastrukture itekako pozitivno utječu na očuvanje ekosustava i bioraznolikosti te ublažavanje učinaka klimatskih promjena, čime se ostvaruju ekološke funkcije zelene infrastrukture, te osiguravaju i stvaraju kvalitetne prostore za život, odmor i rekreaciju, čime su ostvaruju društvene funkcije zelene infrastrukture. Ušteda na troškovima liječenja od bolesti izazvanih zagađenim okolišem gospodarski je važna funkcija zelene infrastrukture, a znanstvene studije pokazuju produljenje životnog vijeka ljudi u zemljama sa zdravim životnim okolišem. Zelena infrastruktura osigurava direktnu gospodarsku korist i kroz proizvodnju hrane u privatnim vrtovima uz obiteljske kuće.

Po svom fizičkom obliku privatni vrtovi predstavljaju urbane točke, odnosno nepovezane površine zelene infrastrukture, po karakteru su biološki i nebiološki, a po dostupnosti se najvećim dijelom radi o privatnim površinama.

Zelene površine uza zgrade javne, društvene i gospodarske namjene

U Priručniku o primjeni zelene infrastrukture, za tipologiju 18 Zelene površine uza zgrade javne, društvene i gospodarske namjene navedeno je da su otvorene površine uz javne ustanove, zdravstvene ustanove, domove za starije i nemoćne, obrazovne ustanove, dječje vrtiće, kampuse i trgovačko-poslovne centre i zgrade u gospodarskim zonama - u kontekstu zelene infrastrukture važan element održivog urbanog razvoja i formiranja koridora zelene infrastrukture. U prostornim planovima uvjeti za izgradnju površina javne, društvene i gospodarske namjene nedostavno definiraju smjernice za uređenje i funkcije koje bi slobodni dio građevne čestice trebao ostvariti pa je potrebno posvetiti dodatnu pozornost njihovu oblikovanju i stvaranju kontinuiranih zelenih površina. Osim ambijentalno-vizualne kvalitete, značajna uloga zelenih površina leži u poboljšanju mikroklimatskih uvjeta i mogućnosti za odvijanje dijela aktivnosti vezanih uz osnovnu namjenu na otvorenome prostoru.

Na području Općine Vladislavci nalaze se sljedeće zgrade javne, društvene i gospodarske namjene okružene zelenim površinama koje predstavljaju elemente zelene infrastrukture sukladno tipologiji 18:

Tablica 28: Zgrade javne, društvene i gospodarske namjene okružene zelenilom

Naziv	Lokacija	k.č.br.	k.o.
Društveni dom	Dopsin	152	Dopsin
Crkva Uzvišenja svetog Križa u Dopsisu	Dopsin	65/1	Dopsin
Crkva svetog Petra i Pavla u Dopsisu	Dopsin	150	Dopsin
Društveni dom	Hrastin	93	Hrastin
Vatrogasni dom	Hrastin	93	Hrastin
Crkva svetog Roka	Hrastin	200/2	Hrastin
Reformirana kršćanska crkva u Hrastinu	Hrastin	136	Hrastin
Društveni dom	Vladislavci	388	Vladislavci
Zgrada Općine	Vladislavci	467	Vladislavci
Vatrogasni dom	Vladislavci	389	Vladislavci
Osnovna škola	Vladislavci	306/1	Vladislavci
Dom zdravlja	Vladislavci	107	Vladislavci
Crkva rođenja svetog Ivana Krstitelja	Vladislavci	463	Vladislavci
Područje gospodarske namjene	Vladislavci	805	Vladislavci
Područje gospodarske namjene	Vladislavci	804/1	Vladislavci

Izvor: Registar imovine Općine Vladislavci i oss.uredjenazemlja.hr

Slika 80: Zelene površine oko zgrade Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 81: Zelene površine oko Doma zdravlja Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 82: Zelene površine uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 83: Zelene površine uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 84: Zelene površine uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 85: Zelene površine oko crkve u Vladislavcima

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 86: Zelene površine oko društvenog doma u Vladislavcima

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 87: Zelene površine oko društvenog doma u Dopsinu

Izvor: Arhiva izrađivača

Prostornim planom utvrđeno je da se građevine javnih i društvenih djelatnosti mogu graditi u svim građevinskim područjima, na zasebnim građevnim česticama i kao zasebne građevine na građevnim česticama druge namjene, osim građevnih četiva prometa i infrastrukture. Veličina građevne čestice građevina javnih i društvenih djelatnosti utvrđuje se sukladno detaljnoj namjeni građevine, na način da se omogući njezino normalno korištenje i sukladno posebnim propisima. Najveći koeficijent izgrađenosti za zasebne građevne čestice javne i društvene namjene je 0,4. Maksimalna etažna visina građevine javnih i društvenih djelatnosti je podrum i tri nadzemne etaže (uključujući i potkrovlje). Također, na građevnim česticama javne i društvene namjene, sukladno detaljnoj namjeni građevine, potrebno je osigurati sportske i rekreacijske površine i igrališta za korisnike prema potrebama i posebnim propisima.

Građevine gospodarskih djelatnosti su proizvodne, poslovne, ugostiteljsko-turističke i poljoprivredne građevine. S obzirom na mogući utjecaj na okoliš, proizvodne, poslovne, ugostiteljsko-turističke i poljoprivredne građevine djelatnosti su tihe i čiste djelatnosti te djelatnosti s potencijalno nepovoljnim utjecajem na okoliš. Tihe i čiste djelatnosti su sve poslovne, proizvodne i ugostiteljsko-turističke djelatnosti, osim djelatnosti s potencijalno nepovoljnim utjecajem na okoliš, a koje su navedene u Prostornom planu.

Po svom fizičkom obliku zelene površine uz zgrade javne, društvena i gospodarske namjene na području Općine Vladislavci predstavljaju manje urbane točke ili urbane točke. Društvena funkcija zelene infrastrukture izravno se ogleda u unaprjeđenju kvalitete života kroz aktivno korištenje javno dostupnih kulturnih, zdravstvenih i obrazovnih sadržaja unutar ili uz zelenu infrastrukturu. Posebnu društvenu korist ima zelene infrastrukture na prostorima zgrada osnovnih škola, vrtića, ambulanti i drugih sadržaja koji su u funkciji zajednice, gdje obrazovni proces stvara temelje ponašanja budućih građana, a fizički prostori postaju fokusi okupljanja lokalne zajednice.

Gospodarski učinak zelene infrastrukture očituju se u smanjenju temperature u radnim prostorima, čime se ostvaruje ušteda u troškovima energije za hlađenje. Pozitivan gospodarski učinak očituje se i u porastu vrijednosti nekretnine jer razlika u cijeni nekretnina na nekom području prije i poslije izgradnje zelene infrastrukture stvara novu dodanu vrijednost.

Zelene površine uz prometnice

U Priručniku o primjeni zelene infrastrukture, za tipologiju 21 Zelene površine uz prometnice navedeno je da su prometni koridori linijske infrastrukturne građevine i oni su definirani u prostornim planovima. Sastoje se od prometne površine i pratećih strukturnih sadržaja kao što su pješačke i biciklističke staze i parkirališta; mada se ovi sadržaju mogu pojavljivati i kao pojedinačne prometne površine, posebice u uskim gradskim sklopovima i središtima. U kontekstu zelene infrastrukture važan su prateći sadržaj u obliku zelene površine, drvoreda,

uskih travnjaka kao i površina s niskom i visokom vegetacijom. Takvo zaštitno zelenilo ostvaruje vizualnu zaklonjenost kolnika od ostalog izgrađenog prostora, usmjerava vizuru, štiti od buke, prašine, bliještanja i naleta vjetra te smanjuje intenzitet zagrijavanja popločanih i asfaltiranih ploha. Dodatno, manji razmak između stabala može utjecati na smanjenu brzinu vožnje i bolju sigurnost u prometu, a ozelenjeni su prometni koridori manje izloženi nastanku urbanih poplava i zadržavanju oborinskih voda na kolniku.

Na području Općine Vladislavci na više se mjesta nalaze zasađeni drvoredi uz prometnice među kojima su Ulica kralja Tomislava i Ulica Erne Kiša u Vladislavcima, Ulica Nikole Šubića Zrinskog i Ulica Šandora Petefija u Hrastinu, Ulica Josipa Jurja Strossmayera u Dopsinu.

Također, uz većinu cesta nalaze se uski pojasevi travnjaka, te sporadično površine s niskom i visokom vegetacijom. U Prostornom planu navedeno je da uz obje strane ulica u naseljima, osobito glavnih, gdje god je to moguće treba podizati tradicijske bjelogorične drvorede, te je preporuka sadnja visokog zelenila odnosno drveća na ozelenjenim površinama građevnih čestica svih namjena, a u cilju sprečavanja širenja buke iz gospodarskih građevina.

Zelene površine uz prometnicu predstavljaju većinom urbane točke ili manje urbane točke, uz ekološku, imaju i regulacijsko-zaštitnu funkciju, po karakteru su biološke i nebiološke, a po dostupnosti javne površine.

Slika 88: *Drvored na području Općine Vladislavci*

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 89: *Drvodred na području Općine Vladislavci*

Izvor: Arhiva izrađivača

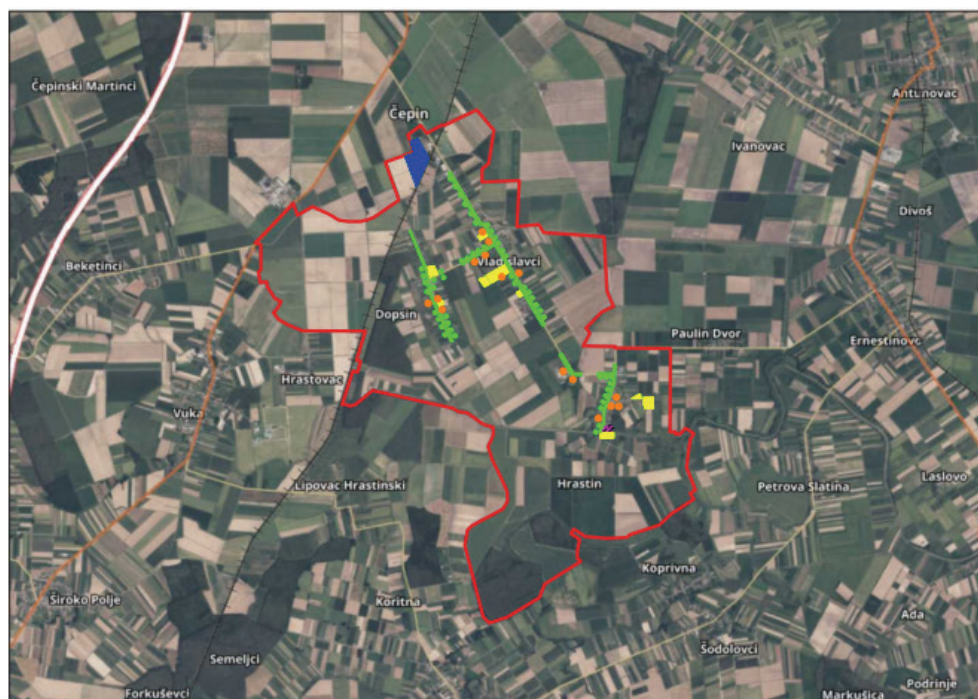
Slika 90: *Drvored na području Općine Vladislavci*

Izvor: Arhiva izrađivača

Na temelju provedene analiza svih tipologija zelene infrastrukture na području Općine Vladislavci, izrađen je kartografski prikaz postojeće zelene infrastrukture.

Slika 91: Postojeća zelena infrastruktura

Izvor: geoportal.dgu.hr, obrada izrađivača

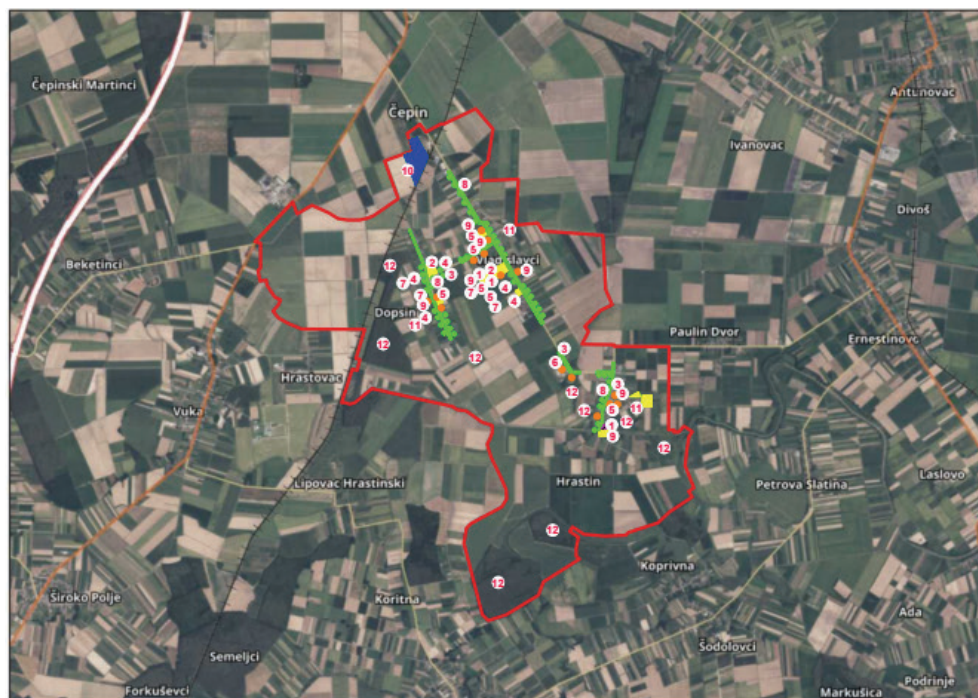
U Poglavlju 10. Strateški okvir, detaljno su definirane mjere i aktivnosti te ukupno 40 infrastrukturnih projekata zelene urbane obnove. Realizacija samo dijela navedenih projekata i u djelomičnom obimu imat će pozitivan utjecaj na stanje zelene infrastrukture na području Općine Vladislavci te će omogućiti povezivanje urbanih točaka i urbanih koridora i stvaranje malih ili velikih mreža zelene infrastrukture.

Tablica 29: Dio planiranih projekata zelene infrastrukture

Red. br.	Projekti	Lokacija
1.	Izgradnja novih i uređenje postojećih dječjih igrališta na području Općine	k.č.br. 819/2 i 917 k.o. Vladislavci k.č.br. 289/3 k.o. Hrastin
2.	Izgradnja novih i uređenje postojećih sportskih terena na području Općine	k.č.br. 306/1 k.o. Vladislavci k.č.br. 183/1 k.o. Dopsin
3.	Izgradnja novih „zelenih“ biciklističkih staze na području Općine	k.č.br. 883 k.o. Vladislavci k.č.br. 685 k.o. Dopsin k.č.br. 199 k.o. Hrastin
4.	Uređenje postojećih i izgradnja novih „zelenih“ pješačkih staza na području Općine	k.č.br. 696/1 k.o. Dopsin k.č.br. 685 k.o. Dopsin k.č.br. 687 k.o. Dopsin k.č.br. 543 k.o. Vladislavci k.č.br. 226 k.o. Vladislavci
5.	Uređenje zelenih površina uz postojeće i nove zgrade javne i društvene namjene na području Općine	k.č.br. 152 k.o. Dopsin k.č.br. 93 k.o. Hrastin k.č.br. 388 k.o. Vladislavci k.č.br. 467 k.o. Vladislavci k.č.br. 819/2 i 917 k.o. Vladislavci
6.	Uređenje zelenih površina i zaštitnog zelenila u Gospodarskoj zoni Vladislavci	k.č.br. 883 k.o. Vladislavci – uz zonu
7.	Sadnja stabala, drvoreda i niske vegetacije na raspoloživim zelenim površinama	k.č.br. 696/1 k.o. Dopsin k.č.br. 685 k.o. Dopsin k.č.br. 819/2 i 917 k.o. Vladislavci
8.	Sanacija i dopuna postojećih drvoreda duž javnih cesta na području Općine	k.č.br. 883 k.o. Vladislavci k.č.br. 685 k.o. Dopsin k.č.br. 199 k.o. Hrastin
9.	Uređenje cvjetnih travnjaka	k.č.br. 65/1 k.o. Dopsin k.č.br. 200/2 k.o. Hrastin k.č.br. 289/3 k.o. Hrastin k.č.br. 467 k.o. Vladislavci k.č.br. 306/1 k.o. Vladislavci k.č.br. 107 k.o. Vladislavci k.č.br. 463 k.o. Vladislavci
10.	Uređenje kompleksa Vladislavačkog bajera	lokacija Vladislavačkog bajera
11.	Krajobrazno uređenje groblja u naseljima Općine	k.č.br. 343/2 k.o. Dopsin k.č.br. 806 k.o. Hrastin k.č.br. 696 k.o. Vladislavci
12.	Pošumljavanje površina na području Općine Vladislavci	šumska područja na području Općine

Planirani projekti iz tablice 31 uneseni su u kartu postojeće zelene infrastrukture na način da redni broj projekata u tablici odgovara radnom broju projekata na karti (slika 92) te tako čine mrežu zelene infrastrukture.

Slika 92: Mreža zelene infrastrukture

- granica općine Vladislavci
- Park
- Površine za sport i rekreaciju
- Vodotoci, poplavna područja, riparijske zone i površine kopnene vode
- Zelene površine uz stambene zgrade
- Zelene površine uza zgrade javne, društvene i gospodarske namjene
- Zelene površine uz prometnice

Izvor: geoportal.dgu.hr, obrada izrađivača

Realizacija projekata zelene infrastrukture smanjiti će ranjivost prirodnih sustava, povećati će otpornost lokalne zajednice prema klimatskim promjenama, pozitivno će djelovati na unaprjeđenje zdravlja i životnih uvjeta stanovništva te će pridonijeti izgradnji zelenije Općine Vladislavci.

6.15. Analiza održivih oblika mobilnosti – biciklistička i pješačka infrastruktura

Održiva mobilnost je koncept koji promiče promjenu doktrine u organizaciji prometa poticanjem održivih i aktivnih oblika mobilnosti kao što su pješčenje, putovanje biciklom i korištenje okolišno prihvatljivog javnog prijevoza. U urbanim sredinama mobilnost predstavlja kombinaciju ekonomskih i okolišnih pitanja uz prisutnost socijalnog konteksta, a u ruralnim sredinama je ona prvenstveno socijalno pitanje koje mora osigurati lokalnom stanovništvu mobilnost na pristupačan, priuštiv i održiv način.

Prostornim planom uređenje Općine Vladislavci određeno je da se pješačke i biciklističke staze mogu graditi unutar ili izvan građevinskih područja na cijelom području Općine, a točan položaj trase pješačke i biciklističke staze u prostoru definirat će se projektnom dokumentacijom. Širina pješačkih i biciklističkih prometnica utvrđuje se sukladno broju korisnika, prostornim uvjetima i ambijentalnim obilježjima, a minimalna širina definirana je posebnim propisima.

Pješačke prometnice se grade odvojeno od kolnika i po mogućnosti od kolnika odvojene zelenim zaštitnim pojasom. Iznimno u slučaju prostornih ograničenja mogu se graditi i uz kolnik. Biciklističke staze mogu se graditi kao samostalno vođene biciklističke staze, biciklističke staze u poprečnom presjeku ceste-ulice odvojene od kolnika ili biciklističke trake u poprečnom presjeku kao prometnom signalizacijom odvojeni dio kolnika.

Na području Općine Vladislavci u tijeku je provedba projekta izgradnje pješačko-biciklističke infrastrukture koja uključuje izgradnju biciklističkih staza kroz sva tri naselja Općine, dužine 3,8 kilometara. Prva etapa uključuje dionicu kroz cijele Vladislavce, od gospodarske zone do željezničke stanice, zatim slijedi izgradnje dionice prema naselju Dopsin te završna etapa prema naselju Hrastin.

Tablica 30: Pješačke staze na području Općine Vladislavci

Naziv	Lokacija	k.č.br.	k.o.
Ulica svetog Ivana	Dopsin	696/1	Dopsin
Ulica Josipa Jurja Strossmayera	Dopsin	685	Dopsin
Ulica Šandora Petefija	Hrastin	199	Hrastin
Ulica Ferenc Kiša	Hrastin	200/1	Hrastin
Ulica kralja Tomislava	Vladislavci	883	Vladislavci
Ulica Erne Kiša	Vladislavci	541	Vladislavci

Izvor: oss.uredjenazemlja.hr

Prema podacima iz „Istraživanja o dnevnim putovanjima stanovništva Republike Hrvatske“, pješaćenje kao preferencijalni izbor mobilnosti za putovanje na posao i svakodnevne aktivnosti koristi 20,29% stanovnika, a putovanje biciklom 5,65% stanovnika. Jedan od općih ciljeva Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine vezan je i uz unapređenje podjele vidova prometa u korist javnog prijevoza, ekološki prihvatljivih i alternativnih vidova (pješači i bicikl).

Dodatno ulaganje u biciklističku i pješačku infrastrukturu sigurno će imati pozitivnog utjecaja na porast broja stanovnika s područja Općine Vladislavci koji za prijevoz koriste ove održive oblike mobilnosti, čiji je cilj stvaranje sredina koje su manje onečišćene, manje zagušene i bolje prilagođene potrebama stanovnika, poslovnih subjekata i lokalnih zajednica.

6.16. Analiza cestovnog prometa

Najznačajnija cestovna prometnica na području Općine Vladislavci je državna cesta D7 koja prolazi zapadnim rubom Općine. Na nju se vežu ceste nižeg ranga, županijske i lokalne ceste, koje osiguravaju prometnu prohodnost prostora Općine. Do svih naselja u Općini je osiguran pristup trasom javnih kategoriziranih cesta.

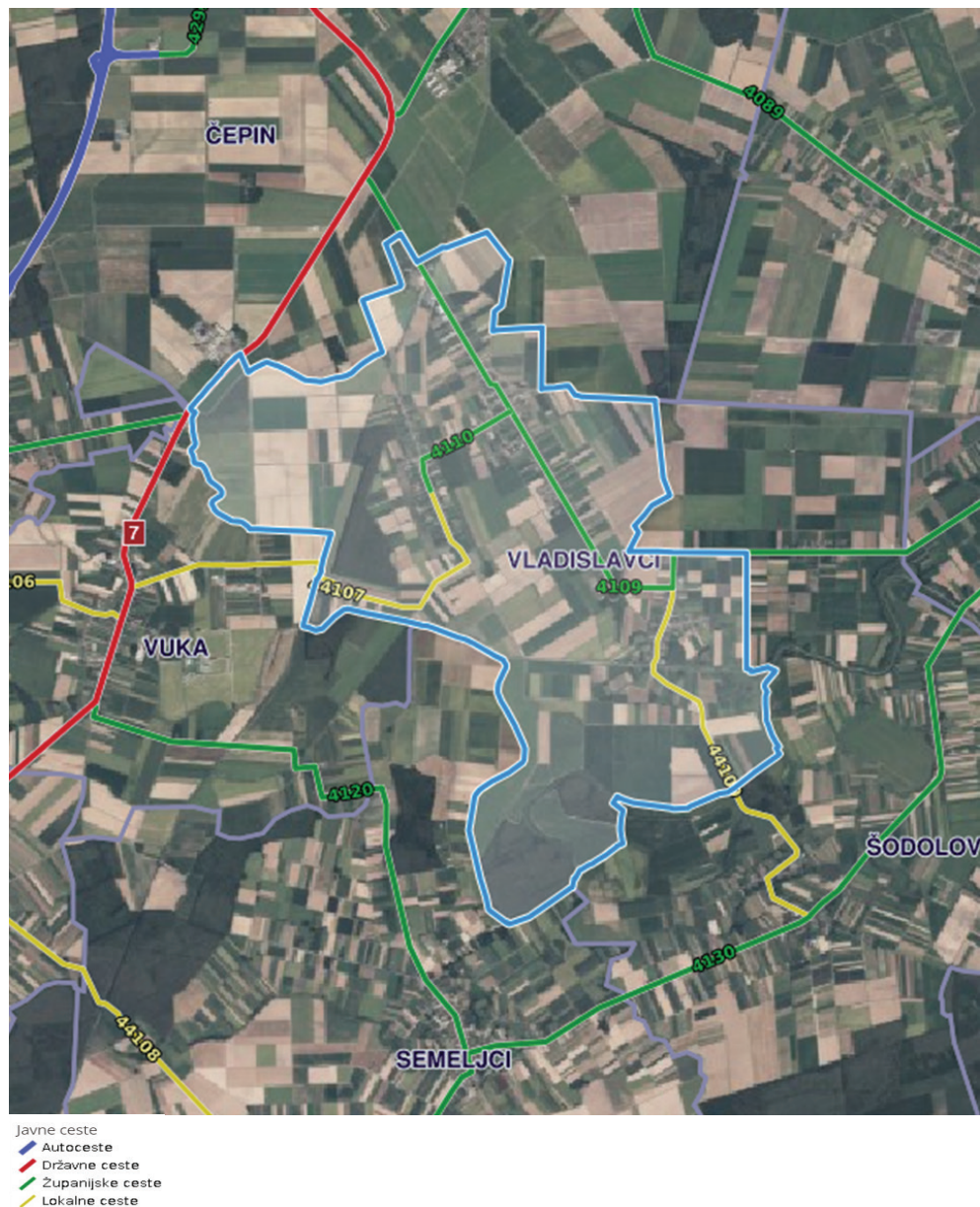
Tablica 31: *Popis cesta na području Općine Vladislavci*

Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)
Državne ceste		
D7	GP Duboševica-B. Manastir-Osijek-Đakovo-GP Sl. Šamac	1,200
Županijske ceste		
4109	D7 (Vel.Branjevina) - Vladislavci - Paulin Dvor - Ernestinovo (D 518)	6,310
4110	Dopsin (L44107) - Vladislavci (Ž 4109)	1,799
Lokalne ceste		
44107	D 7(Vuka) - Hrastovac - Dopsin (Ž 4110)	3,470
44109	Ž 4109 - Hrastin - Koprivna - Šodolovci (Ž 4130)	3,144

Izvor: Prostorni plan uređenje Općine Vladislavci i Uprava za ceste Osječko-baranjske županije

Ukupna duljina javnih cesta na području Općine je 15,923 kilometara. U ukupnoj duljini javnih cesta na području Općine Vladislavci udio državnih cesta je 7,5%, udio županijskih cesta je 51%, a udio lokalnih cesta 41,5%.

Slika 93: Cestovna infrastruktura na području Općine Vladislavci

Izvor: geohrvatska.hrvatske-ceste.hr

Mrežu nerazvrstanih cesta na području Općine Vladislavci čine ulice, seoske ceste, seoski i poljski putovi ili ceste koje spajaju dva naselja, a nisu razvrstane po posebnim propisima, te druge nerazvrstane javne prometne površine na kojima se odvija promet, a upisane su u registar

nerazvrstanih cesta. Nerazvrstane ceste koriste se na način koji omogućuje uredno odvijanje prometa, ne ugrožava sigurnost sudionika u prometu i ne oštećuje cestu. Nerazvrstane se ceste održavaju na temelju godišnjeg Programa održavanja komunalne infrastrukture kojeg donosi Općinsko vijeće Općine Vladislavci, a Općina Vladislavci vodi i podatke o nerazvrstanim cestama u okviru Registra imovine.

6.17. Analiza dostupnosti zgrada i prostora za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom

Cjelovito unaprjeđenje prava i mogućnosti za osobe s invaliditetom moguće je postići samo zajedničkim djelovanjem cjelokupnog sustava i svih dionika te poduzimanjem potrebnih mjera koje omogućuju između ostalog i slobodno kretanje, koje doprinosi potpunom i učinkovitom sudjelovanju osoba s invaliditetom u svim područjima života.

Pristupačnost građevina osobama s invaliditetom regulirana je Zakonom o gradnji i Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti („N.N.“ br. 78/13.), kojima su definirane obveze u vezi s gradnjom novih građevina, kao i obveze u vezi prilagodbe postojećih građevina tijekom njihove rekonstrukcije.

Pravilnikom se propisuju uvjeti i način osiguranja nesmetanog pristupa, kretanja, boravka i rada osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti u građevinama javne i poslovne namjene te osiguranja jednostavne prilagodbe građevina stambene i stambeno-poslovne namjene.

U Prostornim planom uređenje Općine Vladislavci ističe se da posebnu pozornost treba posvetiti uređenju javnih površina, osobito pješačkih, biciklističkih, zelenih, rekreacijskih površina, te sprječavanju barijera za invalidne osobe. Također, istaknuto je da građevine mogu imati pojedine istaknute dijelove izvan građevne čestice na javnu pješačku, kolno-pješačku ili zelenu površinu i to pristupne stubbe do ulaza u prizemlje građevine, rampe i uređaji za pristup osobama s invaliditetom i drugim osobama smanjene pokretljivosti, pod uvjetom da se ne mogu riješiti na vlastitoj građevnoj čestici, da preostala slobodna širina pješačke komunikacije bude minimalno 2,25 metra i da se oko njih izvede ograda visine 1,0 metra.

Također, u Prostornom planu je navedeno je da je na javnim parkiralištima i u javnim garažama potrebno osigurati parkirališna mjesta za invalide prema posebnom propisu. Općina Vladislavci u 2025. godini planira dvije nove investicije: rekonstrukcija parkirališta - prilagođavanje osobama s invaliditetom ispred nogometnog igrališta u Dopsinu i rekonstrukcija parkirališta - prilagođavanje osobama s invaliditetom ispred Doma zdravlja u Vladislavcima.

Slika 94: Parkirno mjesto za osobe s invaliditetom ispred sjedišta Općine Vladislavci

Izvor: Arhiva izrađivača

Slika 95: Parkirno mjesto za osobe s invaliditetom ispred društvenog doma u Dopsinu

Izvor: Arhiva izrađivača

U projektiranju i građenju te izvođenju radova Općina Vladislavci kao investitor pridržava se svih propisa i pravila struke vezanih uz dostupnosti zgrada i prostora za osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom te na taj način daje svoj doprinos u stvaranju jednakih mogućnosti za sudjelovanje u životu zajednice svim svojim stanovnicima.

7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama usmjeren je na razvoj uključivih, sigurnih, otpornih i održivih gradova i naselja, u kojemu važnu ulogu ima korištenje već postojećih prostora, a u cilju sprječavanja nekontroliranog širenja građevinskih zemljišta. Kružno gospodarenje usmjereno je na borbu protiv klimatskih promjena i ublažavanje posljedica istih, odgovornu proizvodnju i korištenje te razvoj otporne i prilagodljive infrastrukture. Model razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama osmišljava održivost na više međusobno povezanih razina s ciljem zadržavanja vrijednosti materijala tijekom čitavog procesa, kako proizvodnje tako i eksploatacije, te smanjenja proizvodnje otpada. Kružno gospodarenja prostorom i zgradama doprinosi energetskej učinkovitosti.

Slika 96: Kružno gospodarstvo

Izvor: korak.com.hr

Provedba modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama provodi se kroz različite faze i tipove projekata:

- ➔ planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom
- ➔ revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada
- ➔ kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada.

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama provodi se u skladu s načelima zelene gradnje koja se odnosi na cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada zasnovane na načelu održivosti. Tijekom planiranja i gradnje u skladu s kružnim gospodarenjem prostorom i zgradama potrebno je primjenjivati mjere za troškovno optimizirani životni vijek novih zgrada i sprječavanje nekontroliranog širenja građevinskih zemljišta. Ciljevima i mjerama za kružno gospodarenje prostorom i zgradama potiču se također i mjere kružnosti kod planiranja novih zgrada, koje obuhvaćaju produljenje trajnosti zgrada, fleksibilnosti prostora, smanjenje količine građevnog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada.

Slika 97: Kružnost građevinskog materijala

Izvor: korak.com.hr

Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada obuhvaća one aktivnosti koje je potrebno osiguravati tijekom cjeloživotnog vijeka zgrade, kako bi zgrada što dulje zadržala svoja svojstva odnosno funkcionalnost i ekonomsku vrijednost u vremenu. Poseban je naglasak

na revitalizaciji i obnovi nekorištenih prostora i zgrada u javnom vlasništvu čija je namjena usklađena s prostornim planovima.

Uz izazove velikog broja napuštenih prostora i zgrada, dodatna problematika je značajna starost i dotrajalost građevnog fonda na prostoru Republike Hrvatske. Prostori i zgrade u korištenju također su pogodne za provođenje mjera kružnosti, kroz koje bi se mogao uravnotežiti odnos produljenja trajnosti, troškova održavanja, dobre iskoristivosti prostora i održivosti.

Koristi za razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama vidljivi su kroz okolišni, ekonomski i društveni aspekt. Okolišni aspekt predstavljaju svi pozitivni procesi usmjereni na prostor i zgrade, okoliš, energiju i materijale. Ekonomske smjernice predstavljaju pozitivne ekonomske trendove kružnog gospodarenja, a društvene koristi odnose se na povećanje kvalitete života stanovnika i održivi razvoj cijele zajednice.

Općina Vladislavci krajem svake godine donosi Plan upravljanja i raspolaganja imovinom Općine Vladislavci za nadolazeću godinu, a do 31. ožujka tekuće godine Izvješće o provedbi Plana za prošlu godinu. Namjera je Plana definirati i popisati ciljeve upravljanja i raspolaganja općinskom imovinom, čija je održivost važna za život i rad postojećih i budućih naraštaja. Prema podacima iz Plana upravljanja i raspolaganja imovinom Općine Vladislavci za 2024. godinu, vidljivo je da Općina Vladislavci upravlja, koristi se i raspolaže svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Naime, upravljanje imovinom podrazumijeva pronalaženje optimalnih rješenja koja će dugoročno očuvati imovinu, čuvati interese Općine Vladislavci i generirati gospodarski rast. Poslovni prostori u vlasništvu Općine Vladislavci, kao i poslovni prostori kojima Općina Vladislavci raspolaže, dani se u zakup putem javnog natječaja. U portfelju nekretnina u vlasništvu Općine Vladislavci važan udio čini zemljište koje predstavlja velik potencijal za investicije i ostvarivanje ekonomskog rasta. Općina nema u svom vlasništvu napuštene zgrade koje su izvan funkcije, no model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama primjenjiv je i u planiranju i gradnji novih zgrada kao i u obnovu korištenih prostora i zgrada.

Tablica 32: *Popis projekata koji se mogu realizirati po principu kružnosti*

Naziv	Lokacija	Namjena
Društveni dom u Dopsinu	kč.br. 152 k.o. Dopsin	Energetska obnova zgrade sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Društveni dom u Vladislavcima	kč.br. 388 k.o. Vladislavci	Uređenje pristupnih površina i okoliša društvenog doma sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Dječji vrtić u Vladislavcima	kč.br. 819/2 i 917 k.o. Vladislavci	Izgradnja dječjeg vrtića sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Nogometno igralište u Dopsinu	kč.br. 183/1 k.o. Dopsin	Rekonstrukcija parkirališta sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Naziv	Lokacija	Namjena
Dom zdravlja Vladislavci	k.č.br. 107 k.o. Vladislavci	Rekonstrukcija parkirišta sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Nerazvrstana cesta u Dopsinu	k.č.br. 685, 695/1, 60, 794/2 i 343 k.o. Dopsin	Izgradnja nerazvrstane ceste sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Kapelica na groblju u Dopsinu	k.č.br. 343/2 k.o. Dopsin	Rekonstrukcija kapelice sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Zgrada Općine Vladislavci	k.č.br. 467 k.o. Vladislavci	Sanacija ulaza u zgradu sukladno načelima kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Slika 98: Projekti koji se mogu realizirati po principu kružnosti

Izvor: geoportal.dgu.hr, obrada izrađivača

Navedeni projekti koji se mogu realizirati po principu kružnosti razmatrani su u okviru važećeg Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci kao i raspoloživih financijskih sredstava Općine Vladislavci. Popis projekata vezanih uz kružno gospodarenje prostorom i zgradama naveden u ovoj Strategiji nije ograničen, te se isti može dodatno smanjivati ili proširivati, ovisno o prostornim i financijskim uvjetima.

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

Zakon o prostornom uređenju određuje urbanu preobrazbu kao skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina, i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica, dok je urbana sanacija skup planskih mjera i uvjeta kojima se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način.

Urbana obnova sastavni je dio urbane politike jednog grada ili općine te ovisi o modelima suradnje s različitim akterima, ali i financijskim sredstvima koje se u nju ulažu, pa je i vrlo kompleksna.

Pristup urbanoj preobrazbi obuhvaća:

- temeljnu infrastrukturno-oblikovnu obnovu
- rješavanje društveno-ekonomskih pitanja
- brigu za zaštitu okoliša
- stvaranje održivih urbanih procesa.

Projektima urbane obnove nastoji se:

- podići kvaliteta života i stanovanja
- povećati infrastrukturna opremljenost susjedstva
- dovesti ili osnažiti rekreacijske, kulturne i socijalne sadržaje.

Uređenje gradova i općina proces je koji kontinuirano traje, stoga urbane preobrazbe i sanacije povećavaju ukupnu vrijednost izgrađenog prostora te unapređuju kvalitetu života svojih stanovnika. S obzirom da je veliki dio planiranih preobrazbi i obnova otežan prvenstveno zbog nedostatka potrebnih financijskih sredstava, sustavna urbana obnova ustupila je mjesto kratkoročno planiranim gradskim i općinskim projektima, što je karakteristično i za područje Općine Vladislavci.

Tablica 33: Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju na području Općine Vladislavci

Naziv	Kategorija	Namjena
Vladislavački bajer	urbana preobrazba	sportsko-rekreacijska, turistička
Sportsko rekreacijski centar	urbana sanacija	sportsko-rekreativna
Izgradnja pješačko-biciklističke infrastrukture	urbana sanacija	sportsko-rekreacijska, društvena, gospodarska

Izvor: Analiza izrađivača

Slika 99: Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju na području Općine Vladislavci

— granica općine Vladislavci

- ① Vladislavački bajer
- ② Sportsko rekreacijski centar
- ③ Izgradnja pješačko-biciklističke infrastrukture

Izvor: geoportal.dgu.hr, obrada izrađivača

Umjetno jezero poznato kao „Vladislavački bajer“, nastajalo je u razdoblju od pedesetih do devedesetih godina prošlog stoljeća uz nekadašnji industrijski pogon ciglane, koja je za sirovinu koristila glinu za proizvodnju pune opeke. Kako je podzemna voda na tom području izrazito visoka, u kratkom su vremenu duboki iskopi bili popunjeni vodom, gotovo do razine terena, stvorivši tako velike vodene površine. „Vladislavački bajer“ poznato je rekreativno odredište lokalnog stanovništva i ribiča u potrazi za bogatim i raznovrsnim staništima slatkovodne ribe. Svjesna turističkoga potencijala, Općina Vladislavci pokrenula je projekt uređenja izletišta „Vladislavački bajer“, za koji je potrebno izraditi projektno-tehničku dokumentaciju kojom će se utvrditi izgled postojećeg stanja, dopuniti i izgraditi novi sadržaji izletišta te mjesta za odmor i rekreaciju lokalnog stanovništva, izletnika, ribiča i turista (ribička mjesta sa zaklonom od kiše, mjesta za roštiljanje, nadstrešnice, klupe, odmorišta, dječja igrališta, šetnice i slično). Posebna pažnja bit će posvećena uređenju zelene infrastrukture. Urbanom preobrazbom ovog području podići će se kvaliteta života i stanovanja na području Općine, prostor Općine bit će obogaćen novim sportsko-rekreativnim sadržajima uz povećanje brige za zaštitom okoliša.

Slika 100: *Vladislavački bajer*

Izvor: Arhiva izrađivača

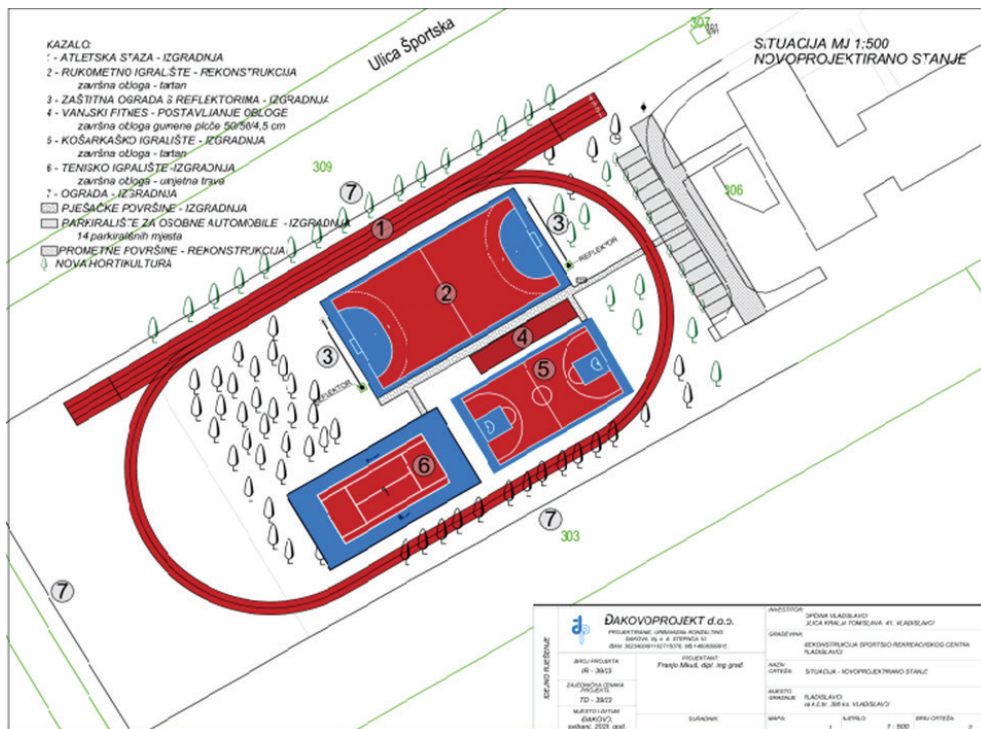
Slika 101: Vladislavački bajer

Izvor: Arhiva izrađivača

Općina Vladislavci izdvaja značajna financijska sredstva iz svog proračuna za projekte namijenjena mladima, u cilju osiguraju što boljih uvjeta za školovanje i izvannastavne aktivnosti. Jedan od takvih projekata je i novo košarkaško igralište u Osnovnoj školi Mate Lovraka Vladislavci. Moderno košarkaško igralište zamijenilo je staro, koje je sagrađeno prije pedesetak godina. Novoizgrađeno košarkaško igralište dio je budućeg sportsko rekreacijskog centra, za koji je izrađena projektna dokumentacija, a kojom je predviđeno i novo tenisko igralište, atletska staza, obnova rukometnog igrališta sa postavljanjem gumene podloge, adrenalinski park za najmanje, povećanje broja fitness sprava na otvorenom, nova rasvjeta na svim dijelovima sportskog centra, zaštitna ograda i parking za vozila.

Slika 102: Projekt izgradnje sportsko rekreacijskog centra

Izvor: Općina Vladislavi

U sklopu projekata predviđenih za provedbu kroz ITU mehanizam Aglomeracije Osijek, planirana je izgradnja pješačko-biciklističke infrastrukture na području Općina Vladislavci. Biciklistička infrastruktura doprinijeti će boljoj povezanosti na linijama koje služe za dnevne migracije na području Aglomeracije, većem korištenju javnih sredstava prijevoza kroz nadovezivanje biciklističkih infrastruktura na linije javnog prijevoza i stvaranje pretpostavki za multi-modalni prijevoz, smanjenju emisija CO² te povećanoj sigurnosti biciklista, ali i ostalih sudionika u prometu. Razvojem biciklističke infrastrukture odnosno izgradnjom 3,8 kilometara novih biciklističkih staza omogućit će bolju povezanost među naseljima Općine, povećat će kvalitetu življenja te će dodatno doprinijeti očuvanje resursa i stvaranje ravnoteže između ekonomskog, društvenog i ekološkog aspekta razvoja Općine.

Osnova je preobrazbe svakog područja i održivog urbanog razvoja povećanje kvalitete života na cjelokupnom području, a posebice na rubnim dijelovima, uz pretpostavku povezanog sagledavanja ekonomskih i društvenih pitanja, ekologije i pitanja zaštite okoliša. Navedenim urbanim preobrazbama i sanacijom na području Općine Vladislavci iskoristit će se raspoloživi i nedovoljno učinkoviti potencijali koji mogu dati brze, kvalitetne i višeznačne učinke, revitalizirat će se rubna područja Općine provođenjem aktivne i pasivne sanacije te će se povezati ruralna i

urbanizirana područja s posebnim naglaskom na pokretanje gospodarskog razvoja, poboljšanja kvalitete života te ublažavanju depopulaciju. Prostorno-razvojne prioritete potrebno je usmjeriti k unaprjeđenju uvjete života kvalitetnom unutarnjom organizacijom naselja, osobito s gledišta razmještaja funkcija i pokrivenosti prostora potrebnom infrastrukturom.

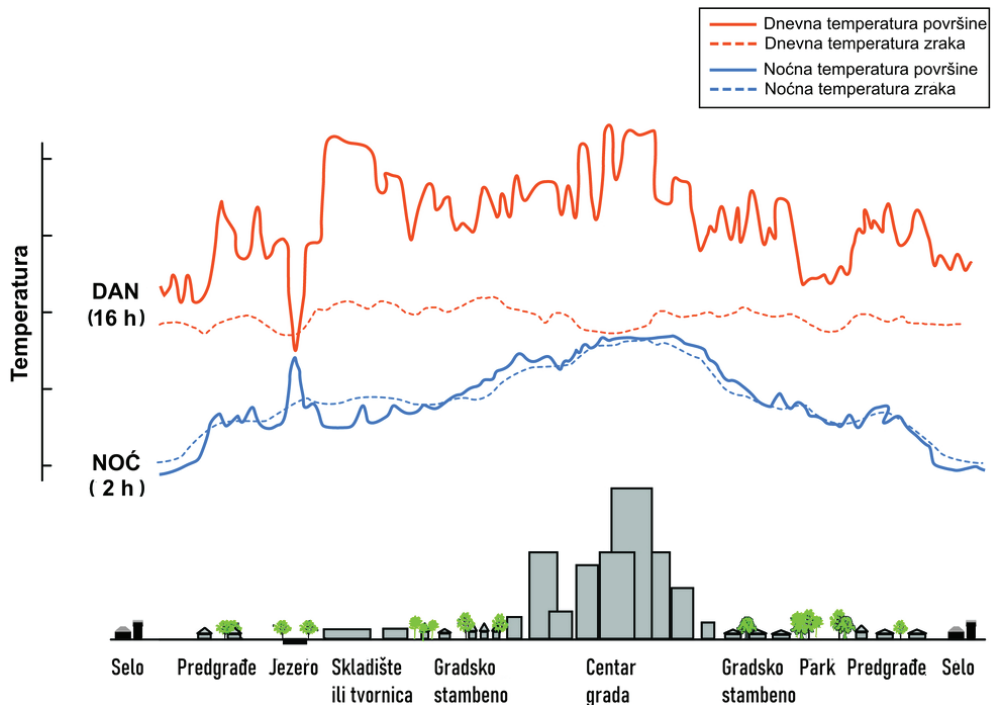
Navedeni projekti urbane preobrazba i sanacije razmatrani su u okviru važećeg Prostornog plana uređenja Općine Vladislavci. Sve mjera urbane preobrazbe ili sanacije trebaju biti u skladu s urbanističkim pravilima i mogućnostima, te specifičnostima određenog prostora, što je potrebno definirati u okviru prostornog plana. Popis područja za urbanu preobrazbu ili sanaciju navedenih u ovoj Strategiji nije ograničen, te se isti može dodatno smanjivati ili proširivati, ovisno o stručnim uvjetima prostornog planiranja.

8.1. Urbani toplinski otoci

Razvojem urbanih gradskih područja dolazi do promjena u prostoru i krajobrazu s obzirom na to da zgrade, ceste i druga izgrađena infrastruktura zamjenjuju prirodna područja. U prirodnim područjima površine su propusne i vlažne, no prilikom urbanizacije one se transformiraju u suhe i nepropusne površine, a gradnja utječe na promjenu smjera i brzine vjetra. Takve promjene u korištenju zemljišta dovode do nastanka urbanih toplinskih otoka. Urbani toplinski otok je mikroklimatski fenomen koji se javlja u urbanom okruženju i manifestira povišenim temperaturama u urbanim izgrađenim područjima u odnosu na okolna neizgrađena odnosno zelena područja.

Uzroci nastanka toplinskih otoka su različiti. Drveće, vegetacija i vodene površine imaju tendenciju hlađenja zraka i osiguranja hlada, dok tvrde, suhe površine u urbanim područjima kao što su krovovi, nogostupi, ceste, zgrade i parkirališta pružaju manje hlada i vlage od prirodnih krajolika i doprinose višim temperaturama, stoga je smanjenje zelenih površina i prirodnih krajolika u urbanim područjima značajan uzrok nastanak toplinskih otoka. Konvencionalni materijali koje je napravio čovjek, kao što su pločnici ili krovovi reflektiraju manje sunčeve energije te apsorbiraju i emitiraju više sunčeve topline u usporedbi s drvećem, vegetacijom i drugim prirodnim površinama. Dimenzije i razmak zgrada unutar grada utječu na protok vjetra i sposobnost urbanih materijala da apsorbiraju i oslobađaju sunčevu energiju. U jako razvijenim područjima, površine i strukture zapriječene susjednim zgradama postaju velike toplinske mase koje ne mogu lako otpustiti svoju toplinu. Vozila, klimatizacijske jedinice, zgrade i industrijski objekti emitiraju toplinu u urbano okruženje te pridonose učincima toplinskih otoka. Vedri vremenski uvjeti u kojima nema vjetra maksimiziraju količine sunčeve energije koja dopire do urbanih površina i minimiziraju količine topline koja se može ukloniti, dok vjetroviti vremenski uvjeti i naoblaka sprečavaju stvaranje toplinskih otoka.

Slika 103: Dijagram efekta toplinskog otoka

Izvor: Meteo info

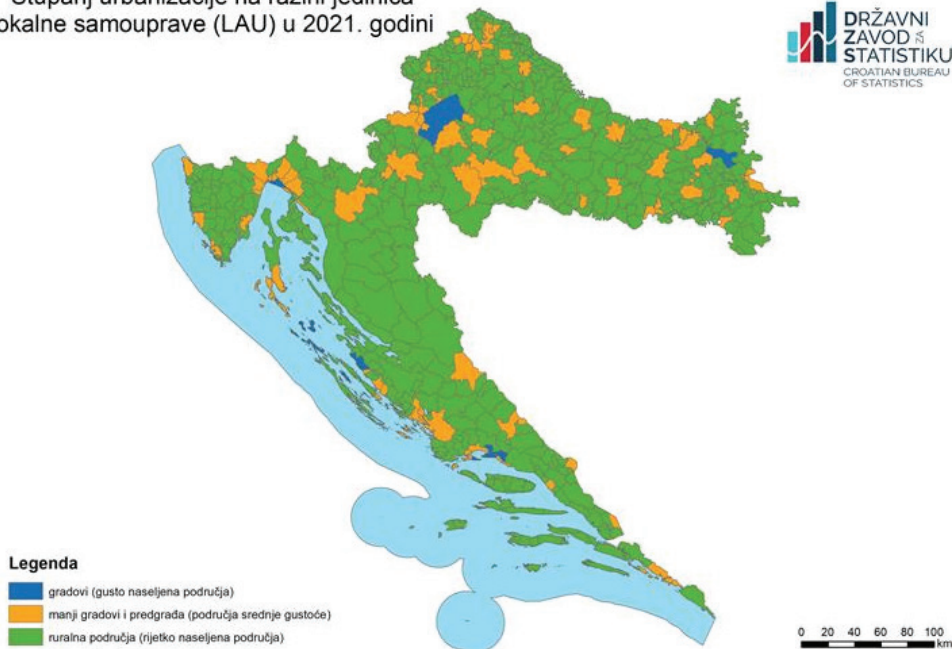
Stupanj urbanizacije (Degree of Urbanisation - DEGURBA) koristi se za razvrstavanje jedinica lokalne samouprave na gradove, manje gradove i predgrađa ili ruralna područja. Ova klasifikacija temelji se na mjerenju gustoće naseljenosti i geografskoga kontinuiteta (susjedstva) u mrežnim ćelijama na razini rezolucije mreže od 1 km². Prema toj tipologiji, mrežne ćelije grupirane su kao urbana središta, urbani klasteri i ruralne mrežne ćelije.

Prema navedenom, tri su tipa jedinice lokalne samouprave:

- gradovi kao gusto naseljena područja u kojima najmanje 50% stanovništva živi u urbanim središtima
- manji gradovi i predgrađa srednje gustoće naseljenosti u kojima manje od 50% stanovništva živi u urbanim središtima i manje od 50% stanovništva živi u ruralnim mrežnim ćelijama
- ruralna područja koja su rijetko naseljena i u kojima više od 50% stanovništva živi u ruralnim mrežnim ćelijama.

Slika 104: Stupanj urbanizacije jedinica lokalne samouprave u 2021. godini

Stupanj urbanizacije na razini jedinica lokalne samouprave (LAU) u 2021. godini

Izvor: Državni zavod za statistiku

Na prethodnoj slici vidljivo je da Općina Vladislavci pripada ruralnim područjima, što ima vrlo veliku ulogu u nastanku urbanih toplinskih otoka, jer su glavni uzroci njihovog nastanka veća gustoća kuća i zgrada, oslobađanje topline trošenjem fosilnih goriva, promet te smanjenje prirodne ventilacije.

Iz dosadašnjih podataka može se zaključiti da je na prostoru Općine Vladislavci značajno smanjen utjecaj čimbenika koji uzrokuju nastanak toplinskih otoka. No, s obzirom da klimatski čimbenici, prije svega temperatura i relativna vlažnost, imaju važnu ulogu u nastanku, razvoju i intenzitetu urbanih toplinskih otoka, a da području Općine Vladislavci nije pošteđeno utjecaja klimatskih promjena, potrebno je osvijestiti njihov mogući negativan utjecaj na stvaranje urbanih toplinskih otoka te planirati mjere za ublažavanje njihovih učinaka.

Prijedlozi mjera ublažavanja učinaka urbanih toplinskih otoka podijeljeni su u sljedeće kategorije:

- zelena i plava infrastruktura,
- elementi urbanističkog projektiranja i
- tehnološke mjere.

Primjena urbane zelene infrastrukture može djelomično ublažiti učinke urbanih toplinskih otoka te povećavati otpornost urbanih prostora na klimatske promjene. Kako bi se to postiglo, potrebno je sustavno integrirati urbanu zelenu infrastrukturu u urbanističko planiranje te koristiti primjere dobre prakse. Prilikom izrade ili izmjene prostornih planova potrebno je namjenu i korištenje prostora prilagoditi klimatskom okuženju te uzeti u obzir prostorne karakteristike koje pridonose stvaranju efekta urbanih toplinskih otoka. Integracija plave infrastrukture (prirodna vodna tijela, močvare, kanali za prijenos vode, sustavi za obradu oborinskih voda i drugo) s urbanom zelenom infrastrukturom stvara rješenja temeljena na prirodi (NBS) koja podržavaju kompleksne odnose među elementima okoliša u urbanim područjima te učinkovito smanjuju efekte urbanih toplinskih otoka.

U nastavku slijede smjernice za ublažavanje efekata postojećih i potencijalnih urbanih toplinskih otoka primjenjivih za područje Općine Vladislavci:

- Urbane šume, parkovi i perivoji imaju velik pozitivan utjecaj na procese hlađenja urbanih prostora. Prilikom prostornog planiranja preporuka je iskoristiti prirodne površine pod šumama koje je moguće proširiti urbanim šumama kako bi se dobili veliki kontinuirani prirodni rashladni koridori.
- Prometnice često predstavljaju najtoplije otvorene površine, a sadnja stabala uz prometnice pomaže u smanjenju efekta urbanih toplinskih otoka zasjenjivanjem odnosno smanjenjem površinskih temperatura i povećanjem utjecaja hlađenja okoliša, stoga je preporuka planiranje i projektiranje zelenih površina uz prometnice istodobno s planiranjem infrastrukture. Osim odabira i sadnja vrsta otpornih na povećanja temperature uz prometnice, važno je korištenje metoda koje omogućuju neometan razvoj korijena i ograničavanje njegove negativne interakcije s podzemnom infrastrukturom.
- S ciljem stvaranja ugodne mikroklimе važno je provoditi projekte ozelenjivanja postojećih trgova, posebice onih dijelova u kojima se prolaznici duže zadržavaju, a prilikom projektiranja novih trgova treba predvidjeti prostore za visoko zelenilo s naglaskom na bjelogorične vrste.
- Planirati i razvijati sustav održive oborinske odvodnje prilikom planiranja novih prometnica te sustave za odvodnju oborinskih voda integrirati u zelene pojaseve uličnih mreža.
- Prirodna i umjetno oblikovana vodna tijela (rijeke, jezera, potoci, močvarna područja, umjetna jezera) ublažavaju efekte urbanih toplinskih otoka jer apsorbiraju višak topline tijekom dana te je oslobađaju tijekom noći ublažavajući temperature u okolnim područjima, a isparavanje vodene pare s vodnih tijela omogućuje hlađenje prostora. Preporuka je krajobrazno oblikovanje vodnih tijela kao dijela mreže rashladnih koridora te održavanje postojeće i sadnja nove vegetacije kao i uređenje novih zelenih površina oko njih.

- Posebnu pozornost treba posvetiti odabiru vrsta stabala koje se planiraju posaditi uz prometnice i druga mjesta s velikim udjelom nepropusnih površina. Takva stabla moraju biti prilagođena rastu u sušnim uvjetima kao i u uvjetima u kojima su izložena intenzivnom sunčevom zračenju. Zbog različitih mikroklimatskih uvjeta preporuka je konzultirati krajobrazne arhitekta i stručnjake iz domene urbanog šumarstva.
- Pravilno oblikovane i orijentirane zgrade potiču prirodno strujanje zraka i smanjuju površinsku temperaturu kao i potrebu za intenzivnim korištenjem sustava za hlađenje, stoga je prilikom planiranja izgradnje zgrada potrebno voditi računa o smjerovima dominantnih vjetrova, graditi nove zgrade na udaljenostima koje osiguravaju područja za razvoj zelenih površina sa stablima, te koristiti materijale svijetlih boja, posebice za krovove. Za fasada i vertikalne površine zbog mogućeg odsjaja preporuka je korištenja mat boja.
- Pri izgradnji pješačkih i biciklističkih staza potrebno je voditi računa o zasjenjivanjima istih u mjeri u kojem je to moguće, kao i upotrebljavanje svjetlijih i vodopropusnih materijala.
- Prilikom projektiranja novih parkirališta ili pri obnovi postojećih, preporuka je zamijeniti asfaltirane površine vodopropusnim rješenjima popločenja poput travnih rešetki, betonskih opločnika, pješčanih i šljunčanih površina s velikim udjelom vegetacije.
- Urbana oprema ima važnu ulogu u smanjenju apsorpcije i zadržavanju topline, stoga je preporuka korištenje bijelih i svijetlih materijala, korištenje urbane opreme od materijala s nižom toplinskom vodljivosti kao što je drvo, posebice kod urbane opreme za sjedenje. Uz postavljenu urbanu opremu poželjno je korištenje struktura i elemenata za zasjenjivanje prostora.
- Ugradnjom fotonaponskih sustava proizvodi se čista, obnovljiva energija, a iste je moguće integrirati u dizajn zgrade kako bi se omogućilo zasjenjivanje površina. Solarne panela na javnim otvorenim prostorima također je moguće integrirati u urbanu opremu te istovremeno proizvoditi energiju i pružiti zaštitu od sunčevog zračenja.
- Energetska obnova zgrada jedna je od mjera energetske učinkovitosti, a istoj pridonosi i projektiranje i gradnja zgrada s ovojnicama visoke kvalitete kao i prilagodba oblika zgrade klimatskom kontekstu i okruženju.

9. IZRADA SWOT ANALIZE

SWOT analiza jedan je od najpoznatijih strateških instrumenata kojim se određuju unutarnji i vanjski činitelji koji čine prilike i prijetnje, uz jasno identificiranje snaga i slabosti vezane uz razvoj elemenata zelene urbane obnove. Na unutarnje čimbenike, odnosno na razvojne snage i slabosti, Općina Vladislavci ima izravan utjecaj, za razliku od vanjskih čimbenika – prilika i prijetnji, nad kojim Općina nema izravan utjecaj i kojima se mora prilagoditi. Također, unutarnji čimbenici predstavljaju trenutne resurse i sposobnosti koje doprinose ili ograničavaju razvoj Općine (snaga i slabosti), dok vanjski čimbenici predstavljaju buduće resurse i sposobnosti koje pozitivno ili negativno utječu na razvoj Općine (prilike i prijetnje). Svrha izrade SWOT analize je odrediti što je ključno za Općinu Vladislavci u smislu prepoznavanja strateških čimbenika koji ju okružuju.

SWOT analiza za potrebe Strategije zelene urbane obnove Općine Vladislavci rađena je na temelju prikupljenih i analiziranih podataka iz prethodnih poglavlja kao i na temelju mišljenja ključnih i zainteresiranih dionika prikupljenih putem ankete koja je provedena tijekom listopada 2024. godine. Na temelju ovih podataka prepoznate su razvojne snage i slabosti te prilike i prijetnje, a njihov pregled prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 34: SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geostrateški položaj • Izvrсна povezanost Općine cestovnom i željezničkom infrastrukturom • Umjereno kontinentalna klima • Očuvan okoliš i prirodna raznolikost • Mala razina pritiska na bioraznolikost • Očuvana kvaliteta zraka • Prisutnost površina pod šumama • Bogata kulturno-povijesna baština • Postojanje zelene infrastrukture oko javne i društvene infrastrukture • Postojanje zelene infrastrukture uz obiteljske kuće • Zastupljenost zelene infrastrukture uz prometnice • Kvalitetna i plodna poljoprivredna tla • Povoljni uvjeti za razvoj ekološke poljoprivrede • Postojanje zona za razvoj malog gospodarstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepovoljni demografski trendovi – smanjenje broja stanovništva, visoka starost, nedostatak radno sposobnog stanovništva, mali postotak visokoobrazovanih • Ispodprosječno rangirana općina po indeksu razvijenosti • Nedostatak preradbenih kapaciteta u poljoprivredi • Nedovoljno razvijena infrastruktura za odvodnju i pročišćavane otpadnih i oborinskih voda • Nedovoljna razvijene komunalne usluge vezane uz zaštitu okoliša • Slaba iskorištenost prirodnih vrijednosti i kulturne baštine • Nedostatno korištenje obnovljivih izvora energije • Slaba uključenost zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama u strateška planiranja

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Razvijena svijest stanovništva o značenju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama • Kvalitetan sustav prostornog planiranja 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna iskorištenost funkcija zelene infrastrukture
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • Mogućnosti financiranja projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama korištenjem sredstava iz fondova Europske unije • Nastavak razvoja komunalne i društvene infrastrukture kao osnove za daljnji održivi razvoj Općine • Nastavak ulaganja u sportsko-rekreacijske i ugostiteljsko-turističke potencijale Općine • Stvaranje mogućnosti za daljnji razvoj poduzetništva • Jačanje globalne svijesti o potrebi borbe protiv klimatskih promjena • Ulaganja u razvoj pješačkih i biciklističkih staza • Korištenje obnovljivih izvora energije • Porast potražnje za ekološkim poljoprivrednim proizvodima • Povećanje kvaliteta prostora i zgrada realiziranih kroz urbanu preobrazbu i/ili sanaciju • Rast i razvoj turizma temeljenog na prirodnim i tradicijskim vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> • Daljnji negativni demografski trendovi • Negativan utjecaj globalnih klimatskih promjena • Zagađenja tla, vode i zraka • Porast troškova u investicijsko ulaganje • Nedovoljna uključenost stručne i znanstvene zajednice u razvoj zelene infrastrukture • Dugotrajna provedba projekata vezanih uz urbanu obnovu • Nepovoljno okruženje za razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava • Otežana provedba projekata zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa • Nedovoljna usmjerenost Općine na zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama u procesu planiranja • Neizvršenje ili djelomično izvršenje planiranih ulaganja za realizaciju strateških ciljeva

10. STRATEŠKI OKVIR

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („N.N.“ br. 123/17. i 151/22.) utvrđeno je da strateški okvir sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske počiva na definiranim načelima i obuhvaća akte strateškog planiranja od nacionalnog značaja, akte strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, akte strateškog planiranja povezane s okvirom za gospodarsko upravljanje Europske unije i akte strateškog planiranja povezane s korištenjem fondova Europske unije, koji se prema roku važenja dijele na dugoročne, srednjoročne i kratkoročne akte strateškog planiranja s povezanim ciljevima i pokazateljima uspješnosti. Akti strateškog planiranja izrađuju se i provode u skladu s načelima točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, partnerstva i transparentnosti.

Strateški okvir čine suštinski elementi sustava strateškog planiranja, kao što su razvojni smjerovi, strateški ciljevi, posebni ciljevi, mjere, aktivnosti i projekti izraženi pokazateljima učinka, ishoda, rezultata i neposrednog rezultata. Strategija zelene urbane obnove Općine Vladislavci srednjoročni je akt strateškog planiranja, a suštinski elementi strateškog planiranja koji će biti primijenjeni su posebni ciljevi, mjere, aktivnosti i projekti te pokazatelji ishoda. Zakonom o sustavu strateškom planiranju i upravljanje razvojem Republike Hrvatske utvrđeno je da je posebni cilj srednjoročni cilj definiran nacionalnim planovima i planovima. Ovim elementima sustava strateškog planiranja doprinijeti će se ostvarivanju strateških ciljeva odnosno dugoročnih ciljeva kojima se izravno podupire ostvarenje razvojnog smjera Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Posebni ciljevi

Sukladno identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima i utvrđenoj viziji razvoja, te na temelju posebnih ciljeva predloženih Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine i Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine definirani su sljedeći posebni ciljevi:

- Posebni cilj 1. Planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i sustava kružnog gospodarenje prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci
- Posebni cilj 2. Realizacija projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci
- Posebni cilj 3. Podizanje razine informiranosti i znanja stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

Posebni cilj 1: Planiranje i upravljanje razvojem sustava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci

Preduvjet uspješne provedbe projekata i aktivnosti usmjerenih na razvoj zelene infrastrukture je njezino planiranje u prostornim planovima te postojanje kvalitetnog sustava upravljanja razvojem zelene infrastrukture. Jedan od nedostataka vezanih uz zelenu infrastrukturu predstavlja nepostojanje prostornih baza podataka zelenih površina, pa tako i zelene infrastrukture, odnosno njenih različitih tipova. Izrada Strategije zelene urbane obnove doprinijeti će utvrđivanju početnog stanje zelene infrastrukture, a podaci sadržani u Strategiji služiti će kao osnova za izradu pravih prostornih baza, odnosno kao osnova za daljnje procese prostornog planiranja zelene infrastrukture.

Preduvjet uspješne provedbe kružnog gospodarenja prostorom i zgradama čini razvoj i uspostavljanje učinkovitog sustava provedbe budućih projekata. Ovaj sustav obuhvaća razvoj organizacijske strukture, ali i svih ostalih aktivnosti vezanih uz prikupljanje i praćenje stanju u prostoru kao i utvrđivanje smjernica za primjenu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Izrada Strategije zelene urbane obnove doprinijeti će razvoju ovog sustavu te će biti osnova za daljnje donošenje planskih dokumenata usmjerenih razvoju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Posebni cilj 2: Realizacija projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci

Razvojne prednosti zelene infrastrukture vidljive su u različitim segmentima: u povećanju kvalitete života kroz povećanje kvalitete zraka i vode, smanjenju toplinskih otoka, povećanju energetske učinkovitosti i održivosti ekosustava, lakšoj dostupnosti sadržaja za rekreaciju, povećanju prilika za proizvodnju hrane, poboljšanju estetskog izgleda prostora, smanjenju količine otpada, povećanju lokalne zaposlenosti. Realizacijom projekata zelene infrastrukture nastoji se razviti nova i unaprijediti postojeća zelena infrastruktura, a s obzirom na relativno slabo razvijenu i slabo raširenu zelenu infrastrukturu, ovim ciljem teži se potaknuti intenzivnija valorizacija postojećih potencijala te osiguravanje svim stanovnicima lako dostupne zelene infrastrukture različitih tipova, veličina i funkcija.

Kružna obnova prostora i zgrada usmjerena je prije svega na neiskorištene prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave. No, kružno gospodarenje prostorom i zgradama uključuje i niz drugih aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od planiranja, projektiranja i korištenja prostora i zgrada pa sve do mjerila građevnih materijala i proizvoda. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada trebala bi potaknuti učinkovito korištenje prostornih resursa, odnosno dati doprinos održivom korištenju zemljišta kroz smanjenje potrebe za širenjem građevinskih područja na trenutno neizgrađena područja.

Posebni cilj 3: Podizanje razine informiranosti i znanja stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

S obzirom na činjenicu da cjelokupno stanovništvo nije u dovoljnoj mjeru upoznato sa zelenom infrastrukturom i njenim koristima za društvo, gospodarstvo i okoliš, potrebno je provoditi edukacije i podizati svijest o važnosti izgradnje zelene infrastrukture, kao i odgovornom postupanju s okolišem. Također, podizanje razine informiranosti o važnosti održivog razvoja i uloge kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim društvenim razinama ključan je preduvjet izgradnje učinkovitog sustava, stoga je s ciljem podizanja svijesti o pozitivnom i kvalitetnom utjecaju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama potrebno educirati sve relevantne dionike i cjelokupnu javnost.

Pod Posebnim ciljem 1: Planiranje i upravljanje razvojem sustava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci definirane su sljedeće razvojne mjere:

MJERA 1.1.

Evidentiranje podataka vezanih uz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Kao preduvjet za izradu strateških i planskih dokumenata vezanih uz održivo upravljanje urbanim područjima te integriranje zelene infrastrukture u sve oblike planiranja prostorom, potrebno je utvrditi početno stanje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Dobiveni podaci će ujedno poslužiti za izradu prostorne baze podataka i uspostavu računalnog rješenja za praćenje stanja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama.

Aktivnosti:

- 1.1.1. Izrada analize postojećeg stanja zelene infrastrukture i neiskorištenih prostora i zgrada
- 1.1.2. Izrada programa za mapiranje početnog stanja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama te praćenje daljnjeg razvoja

MJERA 1.2.

Stvaranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Strategija zelene urbane obnove nije akt strateškog planiranja, već strateška podloga za izmjene i dopune prostornih planove, stoga je u cilju stvaranja preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i poticanje ulaganja, potrebno utvrditi tipologiju, kriterije i smjernice za njezino

planiranje u prostorno-planskoj dokumentaciji te utvrditi smjernice za planiranje prostora na načelima kružnog gospodarenja, smjernice za projektiranje, gradnju i održavanje zgrada na načelima kružnog gospodarenja.

Aktivnosti

- 1.2.1. Praćenje razvoja nacionalne metodologije planiranja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
- 1.2.2. Utvrđivanje kriterija i smjernica za planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama u prostorno-planskoj dokumentaciji
- 1.2.3. Izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije
- 1.2.4. Uključivanje novih tipova zelene infrastrukture u prostorno-plansku dokumentaciju

MJERA 1.3.

Evidentiranje i praćenje zelenih površina kroz Registar zelene infrastrukture

Registar zelene infrastrukture omogućava prikupljanje svih podataka o zelenoj infrastrukturi u općinama i gradovima na jednom mjestu. Praćenje planiranih projekata kao i projekata u provedbi koristit će se prilikom razvoja strateških i planskih dokumenata s ciljem korištenja zelene infrastrukture kao alata za ublažavanje utjecaja klimatskih promjena.

Aktivnosti

- 1.3.1. Edukacija korisnika Registra zelene infrastrukture
- 1.3.2. Evidentiranje projekata razvoja zelene urbane obnove
- 1.3.3. Praćenje planiranih projekata zelene urbane obnove i projekata zelene urbane obnove u provedbi

Pod Posebnim ciljem 2: Realizacija projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci definirane su sljedeće razvojne mjere:

MJERA 2.1.

Poticanje izgradnje zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada

Ova je mjera usmjerena na povećanje kvalitete i dostupnosti zelene infrastrukture, čime će se stvoriti pretpostavke za zdravije življenje i socijalnu uključenost stanovnika. Mjerom će se potaknuti aktivnosti obnove nekorištenih zgrada i zona prema načelima kružnog gospodarenja i održive gradnje u svrhu povećanja trajnosti te cjeloživotnog vijeka zgrada u prostoru kao i poboljšanja energetske svojstva zgrada.

Aktivnosti

2.1.1. Izgradnja zelene infrastrukture

- Izgradnje i uređenje površina za sport i rekreaciju
- Izgradnje i uređenje parkova
- Uređenje zelenih površina uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene
- Izgradnja i uređenje trgova
- Uređenje zona za turizam
- Izgradnje i uređenje zelenih površina uz prometnice – parkirališta, pješačke i biciklističke staze
- Izgradnja zelenih konstruktivnih elemenata na zgradama
- Preobrazba postojećih nefunkcionalnih zelenih i plavih površina u zelenu infrastrukturu
- Uređene vodenih površina
- Uređenje urbanih šuma
- Uređenje travnjaka
- Krajobrazno uređenje groblja
- Preuređenje brownfield površina u zelenu infrastrukturu
- Revitalizacija kulturne baštine
- Uređenje vodotoka i obala vodotoka
- Izgradnja integriranih sustava urbane odvodnje
- Uređenje i sadnja drvoreda
- Integracija rješenja temeljenih na prirodi (NBS)

2.1.2. Poticanje kružne obnove prostora i zgrada

- Kružna obnova neiskorištenih zgrada
- Poticanje inovacija i razvoja u primjeni kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim razinama
- Urbana preobrazba i sanacija
- Primjena sustava certificiranja održive gradnje
- Integracija rješenja temeljenih na prirodi (NBS)

Pod Posebnim ciljem 3: Podizanje razine informiranosti i znanja stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama definirane su sljedeće razvojne mjere:

MJERA 3.1.**Informiranje stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama**

Provedbom aktivnosti u okviru ove mjere stanovništvo Općine Vladislavci bit će informirano o značaju zelene infrastrukture i njezinom pozitivnom utjecaju na sve aspekte života, kao i o značaju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama i njegovim pozitivnim gospodarskim, društvenim i okolišnim aspektima.

Aktivnosti:

- 3.1.1. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem mrežnih stranica Općine
- 3.1.2. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem sredstava javnog priopćavanja, medija i društvenih mreža
- 3.1.2. Održavanje informativnih radionica

Tablica 35: Posebni ciljevi, mjere i aktivnosti

Posebni cilj	Razvojna mjera	Aktivnost	Opis aktivnosti	Razvojna potreba aktivnosti
P.C.1 Planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i sustava kružnog gospodarenje prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci	M.1.1. Evidentiranje podataka vezanih uz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama	A.1.1.1. Izrada analize postojećeg stanja zelene infrastrukture i neiskorištenih prostora i zgrada A1.1.2. Izrada programa za mapiranje početnog stanja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama te praćenje daljnjeg razvoja	Izrada analize postojećeg stanja, te na temelju analize izrada baze prostornih podataka zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama	Povećanje dostupnosti podataka o praćenju razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama
	M.1.2. Stvaranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama	A.1.2.1. Praćenje razvoja nacionalne metodologije planiranja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama A.1.2.2. Utvrđivanje kriterija i smjernica za planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama u prostorno-planskoj dokumentaciji	Izrada dokumenata kojima se definiraju metodologije, kriteriji i smjernice za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama	Stvaranje strateškog okvira za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj	Razvojni mjera	Aktivnost	Opis aktivnosti	Razvojni potreba aktivnosti
P.C.1 Planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i sustava kružnog gospodarenje prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci	M.1.2. Stvaranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama	A.1.2.3. Izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije A.1.2.4. Uključivanje novih tipova zelene infrastrukture u prostorno-plansku dokumentaciju	Uključivanje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama u prostorno-planske dokumente	
	M.1.3. Evidentiranje i praćenje zelenih površina kroz Registar zelene infrastrukture	A.1.3.1. Edukacija korisnika Registra zelene infrastrukture A.1.3.2. Evidentiranje projekata razvoja zelene urbane obnove A.1.3.3. Praćenje planiranih projekata zelene urbane obnove i projekata zelene urbane obnove u provedbi	Edukacija djelatnika Općine Vladislavci o korištenju Registra zelene infrastrukture, unos podataka u Registar i praćenje realizacije planiranih projekata u Registru zelene infrastrukture	Stvaranje strateškog okvira za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Posebni cilj	Razvojna mjera	Aktivnost	Opis aktivnosti	Razvojna potreba aktivnosti
P.C. 2. Realizacija projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci	M.2.1. Poticanje izgradnje zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada	A.2.1.1. Izgradnja zelene infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnje i uređenje površina za sport i rekreaciju Izgradnje i uređenje parkova Uređenje zelenih površina uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene Izgradnja i uređenje trgova Uređenje zona za turizam Izgradnje i uređenje zelenih površina uz prometnice – parkirališta, pješačke i biciklističke staze Izgradnja zelenih konstruktivnih elemenata na zgradama Preobrazba postojećih nefunkcionalnih zelenih i plavih površina u zelenu infrastrukturu Uređene vodenih površina Uređenje urbanih šuma Uređenje travnjaka Krajobrazno uređenje groblja Preuređenje brownfield površina u zelenu infrastrukturu Uređenje vodotoka i obala vodotoka Izgradnja integriranih sustava urbane odvodnje Uređenje i sadnja drvoreda Integracija rješenja temeljenih na prirodi (NBS) 	<p>Povećanje kvalitete života na području Općine</p> <p>Osiguranje dostupnosti zelenih površina za sve stanovnike</p> <p>Očuvanje i unapređenje zelenog karaktera i identiteta Općine Stvaranje preduvjeta za rast otpornosti na klimatske promjene</p> <p>Bolja otpornost na ekstremne vremenske događaje</p> <p>Poboljšanje izdržljivosti i funkcioniranje ekosustava</p> <p>Očuvanje bioraznolikosti</p> <p>Integriranje vodenih površina u sustav zelene infrastrukture</p> <p>Poboljšanje kvalitete zraka i smanjenje emisija stakleničkih plinova</p> <p>Smanjenje udjela sive infrastrukture i povećanje udjela zelene infrastrukture</p>

Posebni cilj	Razvojni mjera	Aktivnost	Opis aktivnosti	Razvojna potreba aktivnosti
P.C. 2. Realizacija projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci	M.2.1. Poticanje izgradnje zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada	A.2.1.2. Poticanje kružne obnove prostora i zgrada	<ul style="list-style-type: none"> • Kružna obnova neiskorištenih zgrada • Poticanje inovacija i razvoja u primjeni kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim razinama • Urbana preobrazba i sanacija • Revitalizacija kulturne baštine • Primjena sustava certificiranja održive gradnje • Integracija rješenja temeljenih na prirodi (NBS) 	<p>Stavljanje u ponovnu upotrebu napuštenih prostora</p> <p>Stavljanje u funkciju kulturno-povijesnih znamenitosti</p> <p>Implementacija kružnog gospodarenje prostorom i zgradama</p> <p>Povećanje korištenja obnovljivih izvora energije</p>
P.C. 3 Podizanje razine informiranosti i znanja stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama	M. 3. 1. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama	A.3.1.1. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem mrežnih stranica Općine A.3.1.2. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem sredstava javnog priopćavanja, medija i društvenih mreža A.3.1.2. Održavanje informativnih radionica	<p>Provedba informativnih aktivnosti o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama kroz objavu na mrežnim stranicama Općine, putem sredstava javnog priopćavanja, medija i društvenih mreže te putem održavanja informativnih radionica</p>	<p>Podizanje razina znanja i svijest stanovnika o važnosti ulaganja u projekte razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama</p>

Planiranje i odabir projekata može predstavljati određeni izazov, posebice zbog činjenice što pojedine jedinice lokalne samouprave nemaju dovoljno iskustva u provedbi projekata povezanih s temama zelena infrastruktura, kružnog gospodarenje prostorom i zgradama, energetska učinkovitost i otpornost na klimatske promjene. Raspoloživost financijskih sredstava vrlo je važan kriterij prilikom odabira projekata zelene urbane obnove. No, to nikako ne bi trebao biti jedini kriterij, stoga su vrlo važni indikativni kriteriji za odabir projekata zelene urbane obnove.

Određene aktivnosti i projekti zahtijevaju duži period implementacije jer uključuju velik broj dionika iz različitih sektora, ovisе o tijeku realizacije drugih infrastrukturnih projekata, obuhvaćaju velika područja obuhvata za čiju je provedbu potrebno razdijeliti projekt u nekoliko faza uz moguće postoje i neriješenih imovinsko pravnih odnosa. S druge strane, određene aktivnosti i projekte moguće je realizirati u kratkom vremenskom periodu: projekti koji su u visokoj razini spremnosti, projekti koji imaju izrađenu projektno-tehničku dokumentaciju, jednostavni projekti manjeg prostornog obuhvata, točkaste intervencije, projekti s jednostavnim tehničkim zahtjevima, takozvani projekti taktičkog urbanizma i slično. Ravnoteža između dugoročnih i kratkoročnih aktivnosti i projekata važna je kako bi se omogućili brzi rezultati vidljivi u zajednici u kratkom roku, ali istovremeno i ostvarila kvalitetna rješenja koja će rješavati izazove u budućim razdobljima.

Kako bi se uspostavila ravnoteža u planiranju projekata važno je dati prioritet onim projektima koji imaju veliku važnost za lokalnu zajednicu, odnosno onim projektima koji svojom provedbom rješavaju značajne probleme i izazove. To su projekti čija je provedba važna zbog rješavanja negativnih učinaka prirodnih rizika i klimatskih promjena (uređenja vodotoka rijeka i obalnih pojaseva na područjima sklonim plavljenju, uspostave održivih sustava upravljanja odvodnjom na područjima sklonim ekstremnim padalinama i sl.), kao i projekti koji rješavaju pitanja zdravlja i dobrobiti stanovništva (prenamjena napuštenih prostora i zgrada u prostore sportsko-rekreacijske namjene, uređenje zelenih površina u svrhu filtracije zraka u zagađenim područjima, sanacija odlagališta otpada i sl.).

Među prioritarnim aktivnostima i projektima su i oni čije je područje obuhvata značajno za jedinicu lokalne samouprave s aspekta zaštite i održivog korištenja kulturne i prirodne baštine, oni koju povećavaju potencijal jedinice lokalne samouprave za privlačenje većeg broja korisnika i posjetitelja, koji djeluju kao katalizator revitalizacije šireg područja jedinice lokalne samouprave, koji imaju pozitivan utjecaj na demografska kretanja i na jačanje društvene kohezije, koji su izgrađeni po principima zelene gradnje, koji uključuju rješenja temeljen na prirodi (NBS) i korištenje obnovljivih izvora energije te projekti kojima se čuva bioraznolikost.

U nastavku slijedi pregled projekata definiranih na temelju predviđenih ciljeva, mjera i aktivnosti:

P.C.1. PLANIRANJE I UPRAVLJANJE RAZVOJEM ZELENE INFRASTRUKTURE I SUSTAVA KRUŽNOG GOSPODARENJE PROSTOROM I ZGRADAMA NA PODRUČJU OPĆINE VLADISLAVCI

Mjera 1.1.	Evidentiranje podataka vezanih uz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama
Aktivnost 1.1.1.	Izrada analize postojećeg stanja zelene infrastrukture i neiskorištenih prostora i zgrada
Projekti	1.1.1.1. Izrada analiza postojećeg stanja zelene infrastrukture 1.1.1.2. Izrada analize postojećeg stanja neiskorištenih prostora i zgrada 1.1.1.3. Izrada katastra zelenila 1.1.1.4. Izrada te izmjena i dopuna strategije zelene urbane obnove

Mjera 1.1.	Evidentiranje podataka vezanih uz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama
Aktivnost 1.1.2.	Izrada programa za mapiranje početnog stanja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama te praćenje daljnjeg razvoja
Projekti	1.1.2.1. Izrada mape projekata vezanih uz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama 1.1.2.2. Uspostava informacijskog sustava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama 1.1.2.3. Edukacija korisnika informacijskog sustava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Mjera 1.2.	Stvaranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama
Aktivnost 1.2.1.	Praćenje razvoja nacionalne metodologije planiranja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
Projekti	1.2.1.1. Edukacija djelatnika Općine o zelenoj urbanoj obnovi 1.2.1.2. Implementacija nacionalne metodologije i novih propisa vezanih za evidentiranje elemenata zelene infrastrukture 1.2.1.3. Razvoj metodologije sustava praćenja provedbe projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Mjera 1.2.	Stvaranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama
Aktivnost 1.2.2.	Utvrdjivanje kriterija i smjernica za planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama u prostorno-planskoj dokumentaciji
Projekti	1.2.2.1. Izrada dokumenata kojim se definiraju metodologije, kriteriji i smjernice za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama
Mjera 1.2.	Stvaranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama
Aktivnost 1.2.3.	Izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije
Projekti	1.2.3.1. Evaluacija potreba za izradom izmjena i dopuna prostorno-planske dokumentacije Općine Vladislavci 1.2.3.2. Pokretanje izrade izmjena i dopuna prostorno-planske dokumentacije Općine Vladislavci
Mjera 1.2.	Stvaranje preduvjeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama
Aktivnost 1.2.4.	Uključivanje novih tipova zelene infrastrukture u prostorno-plansku dokumentaciju
Projekti	1.2.4.1. Izrada karata zelene infrastrukture u postojećoj prostorno-planskoj dokumentaciji
Mjera 1.3.	Evidentiranje i praćenje zelenih površina kroz Registar zelene infrastrukture
Aktivnost 1.3.1.	Edukacija korisnika Registra zelene infrastrukture
Projekti	1.3.1.1. Sudjelovanje djelatnika Općine na radionicama o korištenju Registra zelene infrastrukture
Mjera 1.3.	Evidentiranje i praćenje zelenih površina kroz Registar zelene infrastrukture
Aktivnost 1.3.2.	Evidentiranje projekata razvoja zelene urbane obnove
Projekti	1.3.2.1. Identifikacija i priprema projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama 1.3.2.1. Unos projekata s područja Općine Vladislavci u Registar zelene infrastrukture

Mjera 1.3.	Evidentiranje i praćenje zelenih površina kroz Registar zelene infrastrukture
Aktivnost 1.3.3.	Praćenje planiranih projekata zelene urbane obnove i projekata zelene urbane obnove u provedbi
Projekti	<p>1.3.3.1. Praćenje planiranih projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama</p> <p>1.3.3.2. Praćenje projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama koji su u provedbi</p>

P.C.2. REALIZACIJA PROJEKATA ZELENE INFRASTRUKTURE I KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA NA PODRUČJU OPĆINE VLADISLAVCI

Mjera 2.1.	Poticanje izgradnje zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada
Aktivnost 2.1.1.	Izgradnja zelene infrastrukture
Projekti	<p>2.1.1.1. Izgradnja novih i uređenje postojećih dječjih igrališta na području Općine</p> <p>2.1.1.2. Izgradnja novih i uređenje postojećih sportskih terena na području Općine</p> <p>2.1.1.3. Uređenje i izgradnja parkova na području Općine</p> <p>2.1.1.4. Izgradnja i uređenje trgova na području Općine</p> <p>2.1.1.5. Uređenje postojećih i izgradnja novih „zelenih“ biciklističkih staze na području Općine</p> <p>2.1.1.6. Uređenje postojećih i izgradnja novih „zelenih“ pješačkih staza na području Općine</p> <p>2.1.1.7. Uređenje postojećih i izgradnja novih „zelenih“ parkirališnih površina</p> <p>2.1.1.8. Uređenje zelenih površina uz postojeće i nove zgrade javne i društvene namjene na području Općine</p> <p>2.1.1.9. Uređenje zelenih površina i zaštitnog zelenila u gospodarskoj zoni Vladislavci</p> <p>2.1.1.10. Sadnja stabala, drvoreda i niske vegetacije na raspoloživim zelenim površinama</p> <p>2.1.1.11. Sanacija i dopuna postojećih drvoreda duž javnih cesta na području Općine</p> <p>2.1.1.12. Uređenje cvjetnih travnjaka</p>

Projekti	2.1.1.13. Uređenje kompleksa Vladislavačkog bajera
	2.1.1.14. Uređenje zona za turizam
	2.1.1.15. Krajobrazno uređenje groblja u naseljima Općine
	2.1.1.16. Izgradnja zelenih krovova i zelenih fasada na postojećim i novim zgradama javne i društvena namjena na području Općine
	2.1.1.17. Izgradnja kišnih vrtova
	2.1.1.18. Uređenje vodotoka i obala vodotoka na području Općine
	2.1.1.19. Izgradnja integriranih sustava urbane odvodnje
	2.1.1.20. Uređenje retencije s dodatnim zelenim sadržajima
	2.1.1.21. Uređenje zapuštenog ili uništenog urbanog krajobraza
	2.1.1.22. Pošumljavanje površina na području Općine Vladislavci
	2.1.1.23. Uređenje urbanih šuma na području Općine
	2.1.1.24. Očuvanje cjelovitosti šumskih staništa
	2.1.1.25. „Zelene“ aktivnosti stanovnika Općine Vladislavci – uređenje okućnica i vrtova
	2.1.1.26. Uređenje ubranih javnih vrtova
2.1.1.27. Postavljanje betonskih travnatih ploča, propusnih obloga i opločenja	
2.1.1.28. Integracija rješenja temeljenih na prirodi (NBS) u projekte izgradnje zelene infrastrukture	

Mjera 2.1.	Poticanje izgradnje zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada
Aktivnost 2.1.2.	Poticanje kružne obnove prostora i zgrada
Projekti	2.1.2.1. Urbana preobrazba - sportski centar za djecu i mlade
	2.1.2.2. Urbana sanacija – izgradnja pješačko-biciklističke infrastrukture
	2.1.2.3. Energetska obnova zgrada u javnom vlasništvu
	2.1.2.4. Modernizacija sustava javne rasvjete na području Općine Vladislavci
	2.1.2.5. Izgradnja dječjeg vrtića u Vladislavcima
	2.1.2.6. Urbana sanacija prometnica na području Općine Vladislavci

Projekti	2.1.2.7. Revitalizacija kulturno-povijesne baštine
	2.1.2.8. Urbana preobrazba sive infrastrukture
	2.1.2.9. Obnova zapuštenih i nedovoljno korištenih prostora na području Općine Vladislavci
	2.1.2.10. Primjena sustava certificiranja održive gradnje
	2.1.2.11. Poticanje inovacija i razvoja u primjeni kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
	2.1.2.12. Integracija rješenja temeljenih na prirodi (NBS) u projekte kružne obnove prostora i zgrada

P.C.3. PODIZANJE RAZINE INFORMIRANOSTI I ZNANJA STANOVNIKA OPĆINE VLADISLAVCI O ZELENOJ INFRASTRUKTURI I KRUŽNOM GOSPODARENJU PROSTOROM I ZGRADAMA

Mjera 3.1.	Informiranje stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama
Aktivnost 3.1.1.	Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem mrežnih stranica Općine
Projekti	3.1.1.1. Izrada informativnog materijala
	3.1.1.2. Objava informativnog materijala na mrežnim stranicama Općine
Mjera 3.1.	Informiranje stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama
Aktivnost 3.1.2.	Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem sredstava javnog priopćavanja, medija i društvenih mreža
Projekti	3.1.2.1. Izrada informativnog materijala
	3.1.2.2. Tisak informativnog materijala
	3.1.2.3. Objava informativnog materijala putem sredstava javnog priopćavanja, medija i društvenih mreža

Mjera 3.1.	Informiranje stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama
Aktivnost 3.1.3.	Održavanje informativnih radionica
Projekti	<p>3.1.3.1. Organiziranje informativnih radionica</p> <p>3.1.3.2. Održavanje tribina i drugih edukativnih sadržaja</p> <p>3.1.3.3. Suradnja sa znanstvenom i stručnom zajednicom, organizacijama civilnog društva i lokalnom zajednicom</p>

Provedba odabranih aktivnosti i projekata uključuje provođenje aktivnosti kojima će se osigurati uspješnost postizanja rezultata projekata i ispunjavanje zacrtanih ciljeva. Provedba uključuje upravljanje projektom kao i razrađen detaljan plan provedbe. Ovisno o vrsti projekta, plan provedbe odnosno tijek razvoja projekta uključuje izradu projektno-tehničke dokumentacije, izradu proračuna projekta, osiguranje izvora financiranja (putem vlastitih sredstava ili financijskim sredstvima iz drugih izvora), provedbu postupka nabave, izgradnju, dobivanje uporabne dozvole te stavljanje projekta u funkciju.

Nedostatak financijskih sredstava za implementaciju projekata predviđenih strategijama zelene urbane obnove među najznačajnijim je preprekama i izazovima s kojima se susreću jedinice lokalne samouprave, stoga je važno pravovremeno planirati troškove različitih faza projekata, istraživati mogućnosti za korištenjem različitih izvora financiranja, razmatrati moguće izvore financiranja od strane Europske unije te korištenje aktualnih inicijativa Europske unije koje podržavaju razvoj projekata povezanih s temama zelene infrastrukture, kružnog gospodarenja, klimatskih promjena i sl. Mogući su i problemi odnosno kašnjenje u provođenju predviđenih aktivnosti i projekata uzrokovani nedostatkom praćenja provedbe. Zbog toga je za uspješnu realizaciju projekata potrebna učinkovita koordinacija i komunikacija svih uključenih aktera te uspostavljanje mjera za upravljanje rizicima, kao i mjera praćenje i izvještavanje o samoj provedbi.

11. HORIZONTALNA NAČELA

Ishodište horizontalnih načela su aktualne politike Europske unije. One odražavaju opće i multidisciplinarnе teme i odnose se na temeljna društvena načela kao što su demokracija, jednakost, održivost i dobro upravljanje. Horizontalnim temama doprinosi se promicanju jednakih mogućnosti, nediskriminaciji i očuvanju prirode. Ovom temom želi se uspostaviti ravnoteža između ekoloških, društvenih i gospodarskih ciljeva.

Horizontalne teme na koje izrada Strategije zelene urbane obnove Općine Vladislavci pozitivno utječe su:

- jednake mogućnosti – nediskriminacija, ravnopravnost spolova i pristupačnost za osobe s invaliditetom
- održivi razvoja i zaštita okoliša – održivost resursa
- promicanje načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom.

Strategije zelene urbane obnove Općine u skladu je sa zahtjevima nacionalnog zakonodavstva odnosno Zakona o ravnopravnosti spolova (N.N. 82/08 i 69/17) kojim su utvrđene opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, te Zakona o suzbijanju diskriminacije (N.N. 85/08, 112/12) kojim se stvaraju pretpostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti i uređuje zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

Osim toga, u provedbi izrade Strategije promicana je rodno osviještena politika. Dionici u projektu vodili su računa o rodnoj perspektivi, svjesno imajući na umu kakav je učinak rodnih razlika na projektne aktivnosti, na koje treba obratiti pozornost ili koje bi trebalo unaprijediti.

Pristupačnost je preduvjet uključivanja osoba s invaliditetom u život zajednice na ravnopravnoj osnovi s ostalim građanima. Iako projekt izrade Strategije zelene urbane obnove Općine nije projekt s infrastrukturnim elementima, sve aktivnosti unutar izrade istog promicale su pristupačnost za osobe s invaliditetom u najvećoj mjeri u kojoj je to moguće. Uključivanje zainteresiranih dionika odrađeno je provedbom on-line ankete, te je na taj način omogućeno i jednostavnije sudjelovanje osoba s invaliditetom u ovom procesu.

S obzirom da je osnovna aktivnost u ovom projektu izrada Strategije zelene urbane obnove kao akta strateškog planiranja od značaja za jedinicu lokalne samouprave, a koji se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom

i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike, ista s obzirom na svoju prirodu nema ili nema značajni, predvidljiv utjecaj na okoliš.

Cilj reforme C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“ je utvrditi i razviti okvir za izradu i provedbu strategija zelene urbane obnove, pripremu i provedbu pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, pružiti temelje za zelenu obnovu (dajući prednost prostorima oštećenim uslijed potresa s naglaskom na jačanje otpornosti), podupirući održivi razvoj i integrirajući rješenja temeljena na prirodi. Svrha programa je stvoriti osnovu za dugoročni razvoj te osnovu za izmjenu i dopunu dokumenata prostornog uređenja u skladu s razvojnim potrebama. Mjera s obzirom na njezinu prirodu nema, ili nema značajni, predvidljiv utjecaj na okolišni cilj povezan s izravnim i primarnim neizravnim posljedicama mjere tijekom njezinog trajanja te se kao takva smatra usklađenom s načelom nenanošenja bitne štete (eng. Do No Significant Harm - DNSH) za relevantni cilj.

Općina kao nositelj projekta u svom svakodnevnom radu promiče načela dobrog upravljanja, posebice načelo pravilnog provođenje izbora, prezentacije i sudjelovanja, kako bi se uistinu omogućilo svim građanima da se izjasne u lokalnim javnim poslovima, načelo prijemljivosti, kako bi se osiguralo da lokalne vlasti ispune legitimna očekivanja i potrebe građana, načelo produktivnosti i učinkovitosti, kako bi se osiguralo da se ciljevi postignu najboljim mogućim korištenjem raspoloživih sredstava, načelo otvorenosti i transparentnosti, kako bi se javnosti osigurao pristup informacijama te olakšalo razumijevanje vođenja lokalnih javnih poslova, načelo pravne države, kako bi se osiguralo poštenje, nepristranost i predvidljivost, načelo etičkog ponašanja, kako bi se osiguralo da javni interes bude važniji od privatnog, načelo kompetentnosti i sposobnosti, kako bi se osiguralo da su lokalni predstavnici i dužnosnici itekako sposobni izvršiti svoje dužnosti, načelo inovacija i otvorenost za promjene, kako bi imali koristi od novih rješenja i praktičnog rada, načelo održivosti i dugoročne orijentacije, kako bi se interesi budućih generacija uzeli u obzir, načelo kvalitetnog financijskog upravljanja, kako bi se osiguralo razborito i produktivno korištenje javnih sredstava, načelo ljudskih prava, kulturne raznolikosti i socijalne kohezije, kako bi se osiguralo da svi građani uživaju zaštitu i poštovanje te da se nikoga ne diskriminira niti ne isključuje, načelo odgovornosti, kako bi se osiguralo da lokalni predstavnici i dužnosnici preuzmu odgovornost i odgovaraju za svoje postupke. U svim fazama pripreme i provedbe projekta bile su uključene i organizacije civilnog društva, a Općina se posebice posavještovala s onim organizacijama civilnog društva, koje zastupaju interes skupina u nepovoljnom položaju.

121

12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE

U nastavku slijedi pregled ključnih pokazatelja rezultata s ciljanim vrijednostima koji su usklađeni s pokazateljima ishoda navedenima u Programu razvoja zelene infrastrukture i Programu razvoja kružnog gospodarenje prostorom i zgradama, okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti provedbe definiranih aktivnosti, temeljem ostvarenja pokazatelja, izvori financiranja, terminski plan provedbe aktivnosti odnosno projekata, koji doprinose ostvarenju utvrđenih pokazatelja rezultata, te ključne točke ostvarenja.

Najveći udio financiranja vezan je uz provedbu Posebnog cilja 2. Realizacija projekata zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada na području Općine Vladislavci, Mjera 2.1. Poticanje izgradnje zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada. S obzirom da se radi većinom o ulaganju u infrastrukturne projekte, točni iznosi financiranja bit će poznati nakon izrade projektno-tehničke i druge potrebne dokumentacije.

Tablica 36: Pokazatelji, terminski i indikativni financijski plan provedbe

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Izvori financiranja	Terminski plan	Ključna točka ostvarenja
P.C.1. Planiranje i upravljanje razvojem sustava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci							
M.1.1. Evidentiranje podataka vezanih uz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama							
A.1.1.1. Izrada analize postojećeg stanja zelene infrastrukture i neiskorištenih prostora i zgrada	Izrađena baza i mapirani podaci zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama	Baza podataka zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama	0	1	Općinski, županijski i državni proračun, nacionalni i EU fondovi	2025.-2027.	Donošenje Strategije zelene urbane obnove Općine Vladislavci
A.1.1.2. Izrada programa za mapiranje početnog stanja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama te praćenje daljnjeg razvoja							
P.C.1. Planiranje i upravljanje razvojem sustava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci							
M.1.2. Stvaranje predujeta za razvoj zelene infrastrukture i kružno gospodarenje prostorom i zgradama							
A.1.2.1. Praćenje razvoja nacionalne metodologije planiranja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	Izrađeni dokumenti kojima se definiraju metodologije, kriteriji i smjernice za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama	Broj dokumenata	0	1	Općinski, županijski i državni proračun, nacionalni i EU fondovi	2025.-2030.	Izrađen dokument sa smjericama za razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama i njegova implementacija u prostorno-plansku dokumentaciju
A.1.2.2. Utvrđivanje kriterija i smjernica za planiranje zelene infrastrukture i kružnog gospodarenje prostorom i zgradama u prostorno-planskoj dokumentaciji							

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost	Izvori financiranja	Terminski plan	Ključna točka ostvarenja
A.1.2.3. Izmjena i dopuna postojeće prostorno-planske dokumentacije							
A.1.2.4. Uključivanje novih tipova zelene infrastrukture u prostorno-plansku dokumentaciju							
P.C.1. Planiranje i upravljanje razvojem sustava zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci							
M.1.3. Evidentiranje i praćenje zelenih površina kroz Registar zelene infrastrukture							
A.1.3.1. Edukacija korisnika Registra zelene infrastrukture	Educirani djelatnici Općine aktivno koriste Registar zelene infrastrukture	Broj educiranih djelatnika	0	2	Općinski, županijski i državni	2025.-2030.	Funkcionalna nacionalna baza prostornih podataka zelene infrastrukture
A.1.3.2. Evidentiranje projekata razvoja zelene urbane obnove		Broj unesenih projekata	0	10	proračun, nacionalni i EU fondovi		
A.1.3.3. Praćenje planiranih projekata zelene urbane obnove		Broj praćenih projekata	0	5			
P.C.2. Realizacija projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama na području Općine Vladislavci							
M.2.1. Poticanje izgradnje zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada							
A.2.1.1. Izgradnja zelene infrastrukture	Realizirani projekti razvoja zelene infrastrukture i kružne obnove prostora i zgrada	Broj projekata	0	10	Općinski, županijski i državni proračun, nacionalni i EU fondovi	2025.-2030.	Izgrađena i uređena zelene infrastruktura kojom se jača otpornost na posljedice klimatskih promjena te provedeni projekti kružne obnove kojima se poboljšavaju energetska svojstva zgrada.
A.2.1.2. Poticanje kružne obnove prostora i zgrada							

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Cijlana vrijednost	Izvori financiranja	Terminski plan	Ključna točka ostvarenja
P.C.3. Podizanje razine informiranosti i znanja stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama							
M.3.1. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama							
A.3.1.1. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem mrežnih stranica Općine	Stanovnici Općine Vladislavci koji su imali izravan doticaj s informacijama o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama, kroz objave putem mrežnih stranica, sredstava javnih priopćavanja, medija, društvenih mreža i radionica	Stanovnici	0	150	Općinski, županijski i državni proračun, nacionalni i EU fondovi	2025.-2030.	Educirani stanovnici svih dobnih skupina o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama
A.3.1.2. Informiranje stanovnika Općine Vladislavci putem sredstava javnog priopćavanja, medija i društvenih mreža	Stanovnici Općine Vladislavci koji su imali izravan doticaj s informacijama o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama, kroz objave putem mrežnih stranica, sredstava javnih priopćavanja, medija, društvenih mreža i radionica	Stanovnici	0	150	Općinski, županijski i državni proračun, nacionalni i EU fondovi	2025.-2030.	Educirani stanovnici svih dobnih skupina o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama
A.3.1.3. Održavanje informativnih radionica	Stanovnici Općine Vladislavci koji su imali izravan doticaj s informacijama o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama, kroz objave putem mrežnih stranica, sredstava javnih priopćavanja, medija, društvenih mreža i radionica	Stanovnici	0	150	Općinski, županijski i državni proračun, nacionalni i EU fondovi	2025.-2030.	Educirani stanovnici svih dobnih skupina o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

13. POPIS IZVORA/LITERATURE

- Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, ARKOD, <https://www.apprrr.hr/arkod> (pristupljeno rujan 2024.)
- Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Upisnik poljoprivrednika, <https://www.apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/> (pristupljeno listopad 2024.)
- Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za pedologiju: Namjenska pedološka karta, mjerilo 1:300.000, Zagreb, 1996.
- Škorić i suradnici: Tla Slavonije i Baranje, Zagreb, 1977.
- Bioportal, <https://bioportal.hr/> (pristupljeno listopad 2024.)
- Civilna zaštita, Što je smanjenje rizika od katastrofa i zašto je važno, https://civilnazastita.gov.hr/UserDocsImages/CIVILNA%20ZA%C5%A0TITA/PDF_ZA%20WEB/Poplave_bro%C5%A1ura%20A5%20-%20web.pdf (pristupljeno listopad 2024.)
- Državni hidrometeorološki zavod, Klima, Opće značajke klime Hrvatske, https://meteo.hr/klima.php?section=klima_hrvatska¶m=k1 (pristupljeno rujan 2024.)
- Državni hidrometeorološki zavod, Klima, Karte 1961. – 1990., https://meteo.hr/klima.php?section=klima_hrvatska¶m=k1_6 (pristupljeno rujan 2024.)
- Državni hidrometeorološki zavod, Klima, Karte 1971. - 2000. https://meteo.hr/klima.php?section=klima_hrvatska¶m=k1_7 (pristupljeno rujan 2024.)
- Državni hidrometeorološki zavod, Klima, Praćenje klime, Srednjaci temperature, https://meteo.hr/klima.php?section=klima_pracenje¶m=srednja_temperatura (pristupljeno rujan 2024.)
- Državni hidrometeorološki zavod, Klima, Klimatološki podaci, Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi, https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci¶m=k1&Grad=osijek (pristupljeno rujan 2024.)
- Državni hidrometeorološki zavod, Klima, Klimatski atlas Hrvatske, https://klima.hr/razno/publikacije/klimatski_atlas_hrvatske.pdf (pristupljeno rujan 2024.)
- Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021, Stanovništvo – po gradovima/općinama, https://podaci.dzs.hr/media/td3jvrbu/popis_2021-stanovnistvo_po_gradovima_opcinama.xlsx (pristupljeno studeni 2024)
- Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021, Stanovništvo – po naseljima, https://podaci.dzs.hr/media/rqybclnx/popis_2021-stanovnistvo_po_naseljima.xlsx (pristupljeno studeni 2024.)

- Državni zavod za statistiku, Primjena klasifikacije Stupanj urbanizacije, <https://podaci.dzs.hr/media/olzbepim/primjena-klasifikacije-stupanj-urbanizacije.pdf> (pristupljeno studeni 2024.)
- Državni zavod za statistiku, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2023., <https://podaci.dzs.hr/media/yridymbu/stan-2024-1-1-prirodno-kretanje-stanovni%C5%A1tva-republike-hrvatske-u-2023.pdf> (pristupljeno studeni 2024)
- Državni zavod za statistiku, Zaposleni prema spolu i djelatnostima, stanje 31. ožujka 2023., <https://podaci.dzs.hr/media/pcqlqtx/rad-2023-2-3-zaposleni-prema-spolu-i-djelatnostima-stanje-31-o%C5%BEujka-2023.pdf> (pristupljeno prosinac 2024)
- Europska komisija, Mehanizam za oporavak i otpornost, https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_hr (pristupljeno rujan 2024.)
- Europska komisija, Preispitivanje napretka u provedbi strategije EU-a za zelenu infrastrukturu, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0236&from=DE> (pristupljeno rujan 2024.)
- Europska komisija, Urbana Agenda za EU, https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/themes/urban-development/agenda_en (pristupljano rujan 2024.)
- Europska unija, Direktiva o kakvoći vode namijenjenoj za ljudsku potrošnju, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2020.435.01.0001.01.HRV&toc=OJ%3AL%3A2020%3A435%3AFULL (pristupljeno listopad 2024.)
- Europska unija, EU sljedeće generacije, https://next-generation-eu.europa.eu/index_hr (pristupljeno rujan 2024.)
- Europska unija, Pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, <https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/urban-waste-water-treatment.html> (pristupljeno listopad 2024.)
- Europska unija, Konvencije o biološkoj raznolikosti Ujedinjenih naroda, <https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/convention-on-biological-diversity.html> (pristupljeno rujan 2024.)
- Europska unija, Rezolucija Europskog parlamenta o zelenoj infrastrukturi – unapređenje europskog prirodnog kapitala, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52013IP0600> (pristupljeno rujan 2024.)
- Europska unija, Strategija za prilagodbu klimatskim promjenama, https://learning-corner.learning.europa.eu/learning-materials/climate-adaptation-strategy_hr (pristupljeno rujan 2024.)
- Europski sud, Financijska sredstva EU-a za bioraznolikost i klimatske promjene u šumama EU-a, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_21/SR_Forestry_HR.pdf (pristupljeno studeni 2024.)

- Europsko vijeće, Europski zeleni plan, <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/green-deal/> (pristupljeno rujan 2024.)
- Europsko vijeće, Pariški sporazum o klimatskim promjenama, <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/climate-change/paris-agreement/> (pristupljeno listopad 2024.)
- GeoHrvatska, <https://www.geohrvatska.hr/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Geoportal Državne geodetske uprave, <https://geoportal.dgu.hr/> (pristupljeno listopad 2024.)
- GeoPortal Hrvatskih voda, <https://preglednik.voda.hr> (pristupljeno listopad 2024.)
- GeoPortal kulturnih dobara Republike Hrvatske, <https://geoportal.kulturnadobra.hr/> (pristupljeno listopad 2024.)
- Global Forest Watch, Map, <https://www.globalforestwatch.org/map/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Hrvatski geološki institut, Karta mineralnih sirovina Republike Hrvatske, <https://www.hgi-cgs.hr/karta-mineralnih-sirovina-republike-hrvatske-1200-000/> (pristupljeno listopad 2024.)
- Hrvatske šume, <https://www.hrsume.hr/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Osijek, Mjesečni statistički bilten, https://www.hzz.hr/app/uploads/2024/02/Bilten_11_2024.pdf (pristupljeno prosinac 2024.)
- Institut za društveno odgovorno poslovanje, 17 ciljeva održivog razvoja, https://idop.hr/wp-content/uploads/2021/12/knjizica-ciljeva-i-podciljeva_sdgs.pdf (pristupljeno listopad 2024.)
- Izvješće o stanju u prostoru Osječko-baranjske županije 2019-2023. <https://prostorobz.hr/wp-content/uploads/2023/10/Izvjescje-o-stanju-u-prostoru-Osjecko-baranjske-zupanije.pdf> (pristupljeno listopad 2024.)
- Korak u prostor, Kružno gospodarenje prostorom i zgradama, <https://korak.com.hr/kruzno-gospodarenje-prostorom-i-zgradama/> (pristupljeno studeni 2024.)
- LAG Vuka-Dunav, <https://www.lagvuka-dunav.hr/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Light Pollution Map, <https://www.lightpollutionmap.info/> (pristupljeno listopad 2024.)
- Meteo-info.hr, Toplinski otoci, <https://www.meteo-info.hr/article/102/uv> (pristupljeno studeni 2024.)
- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Metodologija za identifikaciju i kartiranje urbanih toplinskih otoka, https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/NPOO/ZIKGP_NPOO/Methodologija_UHI.pdf (pristupljeno studeni 2024.)

- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Priručnik o primjeni zelene infrastrukture, https://mpgi.gov.hr/UserDocslImages/dokumenti/NPOO/zelena_buducnost/2023_12_12_Prirucnik_o_primjeni_zelene_infrastrukture.pdf (pristupljeno listopad 2024.)
- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Priručnik o ublažavanju urbanih toplinskih otoka, https://mpgi.gov.hr/UserDocslImages/dokumenti/NPOO/ZIKGP_NPOO/Prirucnik_UHI.pdf (pristupljeno studeni 2024.)
- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine https://mpgi.gov.hr/UserDocslImages/dokumenti/EnergetskaUcinkovitost/Program_razvoja_KG_prostorom_i_zgradama_2021-2030.pdf (pristupljeno rujan 2024.)
- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine, https://mpgi.gov.hr/UserDocslImages/dokumenti/EnergetskaUcinkovitost/Program_razvoja_zelene_infrastrukture_do_2030.pdf (pristupljeno rujan 2024.)
- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Smjernice za izradu Strategija zelene urbane, https://mpgi.gov.hr/UserDocslImages/dokumenti/NPOO/ZUO_NPOO/Smjernice_Strategija_ZUO_2.0.pdf (pristupljeno rujan 2024.)
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Upute za prijavitelje i korisnike operativnog programa „konkurentnost i kohezija” o provedbi horizontalnih načela, <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/Upute-za-prijavitelje-horizontalna.pdf> (pristupljeno studeni 2024.)
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Održivi razvoj, <https://mvpep.gov.hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi/globalne-teme/odrzivi-razvoj/22706> (pristupljeno rujan 2024.)
- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, CORINE Land Cover Hrvatska, <http://corine.haop.hr/> (pristupljeno listopad 2024.)
- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske za 2022. godinu, https://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/dokumenti/ZRAK/Izve%C5%A1%C4%87e%20o%20pra%C4%87enju%20kvalitete%20zraka%20na%20teritoriju%20Republike%20Hrvatske%20za%202022.%20godinu_zavr%C5%A1no.pdf (pristupljeno listopad 2024.)
- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Tematska područja, <https://www.haop.hr/index.php/hr> (pristupljeno studeni 2024.)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, „N.N.” br. 13/21.
- Njari, D. Povijest Vladislavaca: od srednjovjekovnih toponima do modernog doba. Osijek: Matica hrvatska, 2023.

- Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti, "N.N." br. 3/24.
- Općina Vladislavci, Gospodarenje komunalnim otpadom, <https://opcina-vladislavci.hr/gospodarenje-komunalnim-otpadom/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Općina Vladislavci, Izvješće o provođenju Plana gospodarenje otpadom za razdoblje od 2017. do 2023. za 2022. godinu, <https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2021/10/42-Izvjescje-o-provedbi-plana-gospodarenja-otpadom-za-2020.-godinu.docx> (pristupljeno listopad 2024.)
- Općina Vladislavci, Plan gospodarenje otpadom za razdoblje 2019. - 2024. godine, <https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2021/10/Plan-gospodarenja-otpadom-Opcine-Vladislavci-2019.-2024.-godina.pdf> (pristupljeno studeni 2024.)
- Općina Vladislavci, Plan upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Vladislavci za 2024. godinu, <https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2023/01/Sluzbeni-glasnik-broj-12-23.pdf> (pristupljeno prosinac 2024.)
- Općina Vladislavci, Procjena rizika od velikih nesreća, <https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2021/11/PR-Opcina-Vladislavci.pdf> (pristupljeno listopad 2024.)
- Općina Vladislavci, Proračun Općine, <https://opcina-vladislavci.hr/proracun-opcine-vladislavci/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Općina Vladislavci, Povedbeni program Općine Vladislavci za razdoblje 2021.-2025., <https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2021/10/47-Provedbeni-Program-Opcine-Vladislavci-za-razdoblje-2021-2025.docx> (pristupljeno studeni 2024.)
- Općina Vladislavci, Registar imovine <https://opcina-vladislavci.hr/imovina/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Općina Vladislavci, Strateški razvojni program Općine Vladislavci za razdoblje od 2015. do 2020. godine, <https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2021/10/Strateski-razvojni-program-Opcine-Vladislavci-produzeni-na-Opcinskom-vijecu-05.07.2021.-za-razdoblje-2015.-2020...pdf> (pristupljeno rujan 2024.)
- Općina Vladislavci, Vjesnik Općine Vladislavci broj 8, https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2021/10/OpcinaVladislavci_web.pdf (pristupljeno studeni 2024.)
- Općina Vladislavci, Vjesnik Općine Vladislavci broj 10, https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2023/05/Vjesnik_br10-web.pdf (pristupljeno studeni 2024.)
- Općina Vladislavci, Vjesnik Općine Vladislavci broj 11, <https://opcina-vladislavci.hr/wp-content/uploads/2024/06/Vjesnik-11.pdf> (pristupljeno studeni 2024.)
- Osječko-baranjska županija, Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine, <https://www.obz.hr/index.php/plan-razvoja-osjecko-baranjske-zupanije-do-2027-godine> (pristupljeno rujan 2024.)

- Osječko-baranjska županija, Procjena rizika od velikih nesreća, https://www.obz.hr/images/Procjena_rizika_od_velikih_nesre%C4%87a-OB%C5%BD.pdf (pristupljeno listopad 2024.)
- Osječko-baranjska županija, Smjernicama za izradu procjena rizika od velikih nesreća na području Osječko-baranjske županije, https://www.obz.hr/pdf/glasnik/2017/128_smjernice_za_izradu_procjene_rizika_od_velikih_nesreca_za_podrucje_obz.pdf (pristupljeno listopad 2024.)
- Plan gospodarenje otpadom Republike Hrvatske, „N.N.“ br. 84/23.
- Poslovna Hrvatska, <https://www.poslovna.hr/> (pristupljeno studeni 2024.)
- Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora, „N.N.“ br. 97/10.
- Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, „N.N.“ br. 78/13.
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa, „N.N.“ br. 27/21.
- Program Ujedinjenih naroda za gradove i ljudska naselja, <https://unhabitat.org/> (pristupljeno rujan 2024.)
- Program zaštite okoliša na području Osječko-baranjske županije, “Županijski glasnik” broj 17/05., <https://obz.hr/index.php/razvojni-projekti-i-investicije/strategijski-razvojni-dokumenti/115-upravna-tijela/upravni-odjel-za-prostorno-planiranje-zastitu-okolisa-i-prirode/983-program-zastite-okolisa> (pristupljeno rujan 2024.)
- Prostorni plan uređenja Općine Vladislavci, <https://prostorobz.hr/wp-content/uploads/2022/04/PPUO-Vladislavci-Usvojen-plan.pdf> (pristupljeno listopad 2024.)
- Prostorni plan uređenja Općine Vladislavci, pročišćeni tekst, <https://prostorobz.hr/wp-content/uploads/2022/04/Vladislavci-Sluzbeni-glasnik-br.062018.pdf> (pristupljeno listopad 2024.)
- Registar onečišćavanja okoliša, <https://roo.azo.hr/> (pristupljeno listopad 2024.)
- Strategija poljoprivrede do 2030., „N.N.“ br. 26/22.
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, „N.N.“ br. 46/20.
- Turistička zajednica Osječko-baranjske županije, Izvješće o izvršenju programa rada
- Turističke zajednice Osječko-baranjske županije za 2023. godinu, <https://visitslavoniabaranja.com/wp-content/uploads/2024/04/IZVJESCE-O-RADU-S-FINANCIJSKIM-IZVJESCEM-TZ-OBZ-2023-2.pdf> (pristupljeno listopad 2024.)
- Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, „N.N.“ br. 37/23.
- Vlada Republike Hrvatske, Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine, <https://planoporavka.gov.hr/> (pristupljeno rujan 2024.)

- Vlada Republike Hrvatske, Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, https://civilna-zastita.gov.hr/UserDocsImages/CIVILNA%20ZA%C5%A0TITA/PDF_ZA%20WEB/Procjena%20rizika%20od%20katastrofa%20za%20Republiku%20Hrvatsku.pdf (pristupljeno listopad 2024.)
- Zakon o gospodarenju otpadom, „N.N.“ br. 84/21.
- Zakon o gradnji, „N.N.“ br. 153/13., 20/17., 39/19. i 125/19.
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja, „N.N.“ br. 127/19.
- Zakon o komunalnom gospodarstvu, „N.N.“ br. 68/18., 110/18. i 32/20.
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, „N.N.“ br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 36/09., 150/11., 144/12., 19/13., 137/15., 123/17., 98/19. i 144/20.
- Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. „N.N.“ br. 86/06., 125/06., 16/07., 95/08., 46/10., 145/10., 37/13., 44/13., 45/13. i 110/15.
- Zakon o poljoprivredi, „N.N.“ br. 118/18., 42/20., 127/20., 52/21. i 152/22.)
- Zakon o prostornom uređenju, „N.N.“ br. 153/13., 65/17., 114/18., 39/19. i 98/19.
- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, „N.N.“ br. 147/14., 123/17. i 118/18
- Zakon o sustavu civilne zaštite, „N.N.“ br. 82/15., 118/18., 31/20. i 20/21.
- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, „N.N.“ br. 123/17. i 151/22.
- Zakon o šumama, „N.N.“ br. 16/18., 115/18., 98/19., 32/20., 145/20., 101/23. i 36/24.
- Zakon o vodama, „N.N.“ br. 66/19., 84/21. i 47/23
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, „N.N.“ br. 69/99., 151/03., 157/03., 100/04., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13., 152/14., 98/15., 44/17., 90/18., 32/20., 62/20., 117/21. i 114/22.
- Zakon o zaštiti od buke, „N.N.“ br. 90/09., 55/13., 153/13., 41/16., 114/18. i 14/21.
- Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja, „N.N.“ br. 14/19.
- Zakon o zaštiti okoliša, „N.N.“ br. 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.
- Zakon o zaštiti prirode, „N.N.“ br. 80/13., 15/18., 14/19. i 127/19.
- Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije, Izmjene i dopune Prostorni plan Osječko-baranjske županije, „Županijski glasnik“ Osječko-baranjske županije broj 10/24. (pristupljeno rujan 2024.)

13.1. Popis grafikona

Grafikon 1: Stanovništvo po naseljima Općine Vladislavci.....	34
Grafikon 2: Stanovništvo prema najviše završenoj školi.....	36
Grafikon 3: Srednja mjesečna temperatura zraka za Osijek u razdoblju od 1899. do 2022. godine.....	43
Grafikon 4: Količina oborina za Osijek u razdoblju od 1899. do 2022. godine.....	43
Grafikon 5: Trajanje osunčavanja za Osijek u razdoblju od 1899. do 2022. godine.....	44
Grafikon 6: Trendovi – prikaz promjene površina CLC klasa na 3. razini klasifikacije.....	103
Grafikon 7: Broj poljoprivrednih gospodarstava po naseljima Općine Vladislavci.....	132
Grafikon 8: Ulaganja Općine Vladislavci u zelenu urbanu obnovu u 2021., 2022. i 2023. godini.....	143
Grafikon 9: Spol ispitanika.....	144
Grafikon 10: Pregled dobne strukture ispitanika.....	145
Grafikon 11: Pregled prebivališta ispitanika.....	145
Grafikon 12: Naselja stanovanja ispitanika.....	145
Grafikon 13: Status ispitanika na tržištu rada.....	146
Grafikon 14: Zadovoljstvo brojnošću navedenih sadržaja.....	147
Grafikon 15: Zadovoljstvo uređenošću navedenih sadržaja.....	148
Grafikon 16: Učestalost korištenja navedenih sadržaja.....	149
Grafikon 17: Prikaz površine na kojima ispitanici najčešće provode vrijeme.....	149
Grafikon 18: Postojanje zelene površine uz stambenu građevinu.....	150
Grafikon 19: Sadržaji zelene infrastrukture koji nedostaju.....	150
Grafikon 20: Oprema koja nedostaje na području Općine Vladislavci.....	151
Grafikon 21: Zadovoljstvo vizualnim izgledom Općine Vladislavci.....	152
Grafikon 22: Utjecaj klimatskih promjena na okruženje.....	152
Grafikon 23: Postojanje napuštenih ili zapuštenih prostora koji se mogu iskoristiti.....	153
Grafikon 24: Postojanje neizgrađenih prostora koji se mogu ozeleniti.....	153
Grafikon 25: Sadržaji u koje treba ulagati u budućem razdoblju.....	154
Grafikon 26: Povezanost ulaganja u zelene infrastrukturu i gospodarski razvoj.....	155
Grafikon 27: Povezanost ulaganja u zelene infrastrukturu i poboljšanje kvalitete života.....	155

13.2. Popis slika

Slika 1: Ključna strateška odrednica razvoja i razvojni smjerovi Hrvatske do 2030.....	14
Slika 2: Položaj i teritorijalno-administrativni ustroj Osječko-baranjske županije.....	30
Slika 3: Položaj Općine Vladislavci.....	31
Slika 4: Naselja u Općini Vladislavci.....	32
Slika 5: Reljefna karta Osječko-baranjske županije.....	39
Slika 6: Geološko-litološka karta Osječko-baranjska županije.....	40
Slika 7: Odstupanje srednje mjesečne temperature zraka za veljaču 2024. godine.....	46
Slika 8: Odstupanje srednje mjesečne temperature zraka za srpanj 2024. godine.....	47
Slika 9: Odstupanje količine oborina za veljaču 2024. godine.....	48
Slika 10: Odstupanje količine oborina za srpanj 2024. godine.....	49
Slika 11: Promjena prizemne temperature zraka (u °C) u Hrvatskoj u razdoblju 2011.-2040... 50	50
Slika 12: Promjena prizemne temperature zraka (u °C) u Hrvatskoj u razdoblju 2041.-2070... 50	50
Slika 13: Opasnost od poplava, male vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci.....	52
Slika 14: Opasnost od poplava, srednje vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci.....	53
Slika 15: Opasnost od poplava, velike vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci.....	53
Slika 16: Opasnost od poplava, tri scenarija plavljenja 2020 za područje Općine Vladislavci . 54	54
Slika 17: Rizik od poplava, male vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci.....	55
Slika 18: Rizik od poplava, srednja vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci.....	55
Slika 19: Rizik od poplava, velika vjerojatnosti pojavljivanja 2019 za područje Općine Vladislavci.....	56
Slika 20: Matrice rizika u slučaju poplave rijeke Vuke i Bobotskog kanala.....	57
Slika 21: Matrice rizika u slučaju kiše.....	58
Slika 22: Agenda 2030 - Globalni ciljevi održivog razvoja.....	62
Slika 23: Korištenje i namjena prostora na području Osječko-baranjske županije.....	71
Slika 24: Korištenje i namjena prostora na području Općine Vladislavci.....	73
Slika 25: Pretpostavljane lokacije srednjovjekovnih naselja Korpaš, Mošon i Pomoćin.....	76

Slika 26: Područje Vladislavaca prema zemljovidima Prve vojne izmjere (1781.-1783.)	77
Slika 27: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1794. godine	78
Slika 28: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1817. godine	78
Slika 29: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1825. godine	79
Slika 30: Područje Vladislavaca na zemljovidu iz 1835. godine	80
Slika 31: Vladislavci i okolica 1877. godine	81
Slika 32: Vladislavci 1979. godine.....	82
Slika 33: Tlocrt vladislavačke ciglane	82
Slika 34: Nepokretna kulturna dobra na području Općine Vladislavci	84
Slika 35: Zgrada ciglane – kružna peć	85
Slika 36: Zgrada ciglane – kružna peć	86
Slika 37: Reformirana kršćanska crkva	87
Slika 38: Crkva sv. Petra i Pavla	88
Slika 39: Karta Ekološke mreže Natura 2000	91
Slika 40: Uvjeti korištenja, ograničenja i područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite	93
Slika 41: Karta kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske 2016	94
Slika 42: Karta mineralnih sirovina Republike Hrvatske.....	97
Slika 43: Energetski sustavi	100
Slika 44: Corine pokrov zemljišta 1990. godine	102
Slika 45: Corine pokrov zemljišta 2018. godine	103
Slika 46: Svjetlosno onečišćenja na području Općine Vladislavci 2019. godine	106
Slika 47: Svjetlosno onečišćenja na području Općine Vladislavci 2023. godine	106
Slika 48: Pedološka karta Osječko-baranjska županije.....	113
Slika 49: Područja malog sliva „Vuka“.....	115
Slika 50: Vodno gospodarski sustav Općine Vladislavci.....	119
Slika 51: Višefunkcionalna uloga šuma	120
Slika 52: Šumska područja na prostoru Općine Vladislavci	122
Slika 53: Promjene u pokrivenosti šumskih područja u Općine Vladislavci u razdoblju od 2000. do 2023. godina	123
Slika 54: Građevinsko područje gospodarske namjene	127
Slika 55: Gospodarska područja u Općini Vladislavci.....	128
Slika 56: Zemljopisni položaj LAG-a Vuka-Dunav	129

Slika 57: Poljoprivredno zemljište na području Općine Vladislavci.....	130
Slika 58: Ribnjaci u Vladislavcima	134
Slika 59: Osnovna škola Mate Lovraka Vladislavci.....	136
Slika 60: Dječji vrtić Zeko Vladislavci	137
Slika 61: Crkva Rođenja sv. Ivana Krstitelja.....	138
Tablica 26: Klasifikacija zelene infrastrukture	157
Slika 62: Tipologije zelene infrastrukture	158
Slika 63: Park u Hrastinu	159
Slika 64: Park u Hrastinu	160
Slika 65: Park u Hrastinu	160
Slika 66: Dječje igralište na području Općine Vladislavcima	162
Slika 67: Dječje igralište na području Općine Vladislavci.....	163
Slika 68: Dječje igralište na području Općine Vladislavci.....	163
Slika 69: Dječje igralište na području Općine Vladislavci.....	164
Slika 70: Nogometno igrališta na području Općine Vladislavcima.....	164
Slika 71: Nogometno igralište na području Općine Vladislavci	165
Slika 72: Nogometno igralište na području Općine Vladislavci	165
Slika 73: Igralište na području Općine Vladislavci.....	166
Slika 74: Igralište uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci	166
Slika 75: Igralište uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci	167
Slika 76: Dječje igralište uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci	167
Slika 77: Vanjsko vježbalište u Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci	168
Slika 78: Vanjsko vježbalište na području Općine Vladislavci	168
Slika 79: Vladislavački bajer	169
Slika 80: Zelene površine oko zgrade Općine Vladislavci	172
Slika 81: Zelene površine oko Doma zdravlja Vladislavci.....	172
Slika 82: Zelene površine uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci.....	173
Slika 83: Zelene površine uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci.....	173
Slika 84: Zelene površine uz Osnovnu školu Mate Lovraka Vladislavci.....	174
Slika 85: Zelene površine oko crkve u Vladislavcima	174
Slika 86: Zelene površine oko društvenog doma u Vladislavcima	175
Slika 87: Zelene površine oko društvenog doma u Dopsinu.....	175
Slika 88: Drvored na području Općine Vladislavci.....	177

Slika 89: Drvored na području Općine Vladislavci	178
Slika 90: Drvored na području Općine Vladislavci	179
Slika 91: Postojeća zelena infrastruktura	180
Slika 92: Mreža zelene infrastrukture	182
Slika 93: Cestovna infrastruktura na području Općine Vladislavci	185
Slika 94: Parkirno mjesto za osobe s invaliditetom ispred sjedišta Općine Vladislavci	187
Slika 95: Parkirno mjesto za osobe s invaliditetom ispred društvenog doma u Dopsinu	188
Slika 96: Kružno gospodarstvo	191
Slika 97: Kružnost građevinskog materijala	192
Slika 98: Projekti koji se mogu realizirati po principu kružnosti	194
Slika 99: Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju na području Općine Vladislavci	198
Slika 100: Vladislavački bajer	199
Slika 101: Vladislavački bajer	200
Slika 102: Projekt izgradnje sportsko rekreacijskog centra	201
Slika 103: Dijagram efekta toplinskog otoka	203
Slika 104: Stupanj urbanizacije jedinica lokalne samouprave u 2021. godini	204

13.3. Popis tablica

Tablica 1: <i>Ciljevi prostornog uređenje</i>	10
Tablica 2: <i>Ciljevi i zadaće zaštite prirode</i>	11
Tablica 3: <i>Ciljevi zaštite okoliša</i>	12
Tablica 4: <i>Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2021. godinu</i>	34
Tablica 5: <i>Prirodno kretanje stanovništva u 2023. godini</i>	35
Tablica 6: <i>Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi i spolu, popis 2021.</i>	36
Tablica 7: <i>Zaposleni prema područjima djelatnosti, popis 2021.</i>	37
Tablica 8: <i>Nezaposlenost u Općini Vladislavci po godinama</i>	38
Tablica 9: <i>Srednja mjesečna temperatura zraka, količina oborina i trajanje osunčavanja</i>	42
Tablica 10: <i>Srednje vrijednosti za Osijek za razdoblje od 1961. do 1990. godine</i>	44
Tablica 11: <i>Srednje vrijednosti za Osijek za razdoblje od 1971. do 2000. godine</i>	45
Tablica 12: <i>Poveznice s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima i Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama</i>	68
Tablica 13: <i>Stanišni tipovi na području Općine Vladislavci prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa</i>	95
Tablica 14: <i>Poslovni subjekti, vrste i količine otpada</i>	96
Tablica 15: <i>Kod klase, naziv klase i površina na području Općine Vladislavci u 2018. godini</i>	102
Tablica 16: <i>Vrste i količine proizvedenog otpada na području Općine Vladislavci u 2023. godini</i>	109
Tablica 17: <i>Pedološke jedinice i njihove karakteristike na području Općine Vladislavci</i>	113
Tablica 18: <i>Pregled sistematskih jedinica tala Namjenske pedološke karte zastupljenih na području Općine Vladislavci</i>	114
Tablica 19: <i>Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti</i>	126
Tablica 20: <i>Prikaz površine i broja parcela po vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta</i>	131
Tablica 21: <i>Broj poljoprivrednih gospodarstava, broj parcela i površina po naseljima Općine Vladislavci</i>	131
Tablica 22: <i>Brojno stanje stoke na području Općine Vladislavci</i>	132
Tablica 23: <i>Ulaganja u zelenu urbanu obnovu u 2021. godini</i>	139
Tablica 24: <i>Ulaganja u zelenu urbanu obnovu u 2022. godini</i>	141
Tablica 25: <i>Ulaganja u zelenu urbanu obnovu 2023. godine</i>	142

Tablica 27: <i>Površine za sport i rekreaciju na području Općine Vladislavci</i>	161
Tablica 28: <i>Zgrade javne, društvene i gospodarske namjene okružene zelenilom</i>	171
Tablica 29: <i>Dio planiranih projekata zelene infrastrukture</i>	181
Tablica 30: <i>Pješačke staze na području Općine Vladislavci</i>	183
Tablica 31: <i>Popis cesta na području Općine Vladislavci</i>	184
Tablica 32: <i>Popis projekata koji se mogu realizirati po principu kružnosti</i>	193
Tablica 33: <i>Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju na području Općine Vladislavci</i>	198
Tablica 34: <i>SWOT analiza</i>	209
Tablica 35: <i>Posebni ciljevi, mjere i aktivnosti</i>	219
Tablica 36: <i>Pokazatelji, terminski i indikativni financijski plan provedbe</i>	236

